

Økonomiske analyser

Økonomisk utsyn over året 2000

- Foreløpige nasjonalregnskapstall for 2000
- Konjunktursituasjonen i Norge og utlandet
- Økonomiske utsikter for 2001 og 2002

Statistisk sentralbyrå

008553VLA

1/2001

Økonomiske analyser

20. årgang

1/2001

Innhold	
Perspektiver	3
Internasjonal økonomi	5
Norsk økonomi	12
Utviklingen i 2000	12
Utsiktene for 2001 og 2002	17
Konjunkturutviklingen i Norge	32
Offentlig forvaltning og økonomisk politikk	32
Bedriftene	41
• Utvinning av råolje og naturgass	41
• Petroleumsinntektene	44
• Industri og bergverk	45
• Bygge- og anleggsvirksomhet	51
• Elektrisitetsforsyning	53
• Primærnæringene	54
• Utenriks sjøfart	56
• Private tjenesteytende næringer, Fastlands-Norge	57
• Bruttonasjonalproduktet etter inntektskomponenter	59
Arbeidsmarkedet	61
Lønns- og prisutviklingen	66
Husholdningene	71
Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge	76
Befolkningsutviklingen	81
Utviklingen i arbeidskraftsproduktiviteten i industrien i et internasjonalt perspektiv	84
Forskningspublikasjoner	88
Innholdsfortegnelse for Økonomiske analyser og Economic Survey de siste 12 måneder	94
Tabell- og diagramvedlegg	
Konjunkturindikatorer for Norge	1*
Nasjonalregnskap og prognoser for Norge og utvalgte OECD-land	17*
Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norge, regnskap og prognoser	63*

Høringsuttalelser fra Statistisk sentralbyrå utgår fra Økonomiske analyser, men finnes på følgende web-adresse: www.ssb.no/omssb/horing/

Redaksjonen ble avsluttet tirsdag 6. februar 2001.

Spørsmål om konjunkturutviklingen i Norge og utlandet kan rettes til:
Torbjørn Eika, tlf. 22 86 48 07, e-post: Torbjoern.Eika@ssb.no,
Knut Moum, tlf. 22 86 48 20, e-post: Knut.Moum@ssb.no eller
Ingvild Strømsheim Wold, tlf. 22 86 48 45, e-post: Ingvild.Stromsheim.Wold@ssb.no
Roger Bjørnstad, tlf. 22 86 48 17, e-post: Roger.Bjornstad@ssb.no

Konjunkturtrendene og artiklene er tilgjengelig på internett: www.ssb.no/oa/

Redaksjonen: Ådne Cappelen (ansv.), Helge Brunborg, Erik Fjærli, Audun Langørgen, Annegrete Bruvoll, Erling Røed Larsen, Knut Moum og Bjørn Naug
Redaksjonssekretær: Aud Walseth, tlf.: 22 86 47 57 (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau, tlf.: 22 86 48 06 (konjunkturoversikter mv.), telefax: 22 11 12 38
Redaksjonens adresse: Statistisk sentralbyrå, Forskningsavdelingen, P.b. 8131 Dep., N-0033 Oslo

Salg og abonnementservice: N-2225 Kongsvinger, tlf.: 62 88 55 00, telefax: 62 88 55 95, salg-abonnement@ssb.no

Trykk: GCS as.

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Forskningsavdelingen ble opprettet i 1950 og har vel 80 ansatte. Ca. 45 prosent av virksomheten finansieres av eksterne oppdragsgivere, hovedsakelig forskningsråd og departementer. Avdelingen er delt i 4 seksjoner og ledes av *forskningsdirektør Ådne Cappelen*.

- Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller
Forskningsjef Nils Martin Stølen
 - Skatteberegninger
 - Arbeidsmarked
 - Mikrosimuleringsmodeller
- Seksjon for ressurs- og miljøøkonomi
Forskningsjef Torstein A. Bye
 - Miljø og samfunn
 - Internasjonale energimarkeder
 - Olje- og energianalyse
- Seksjon for makroøkonomi
Forskningsjef Knut Moum
 - Konjunkturanalyse
 - Makroøkonomiske beregninger
 - Likevektsmodeller
- Seksjon for mikroøkonometri
Forskningsjef Jørgen Aasness
 - Konsument- og bedriftsatferd
 - Fordelingsanalyse
 - Økonometriske metoder

**Økonomiske analyser utkommer med 6 nummer i året.
Neste utgave publiseres i slutten av mars.**

Standardtegn i tabeller	Symbol
Oppgave mangler	..
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	0
Foreløpige tall	*

Økonomisk utsyn

Perspektiver

2000 ble et konsolideringsår for norsk økonomi. Veksten i produksjon og sysselsetting ble svært moderat, og høykonjunkturen fra siste halvdel av 1990-tallet ble lagt bak oss. Kostnadsveksten fortsatte, men i et mer moderat tempo enn i de foregående årene, selv om ledigheten var lav og det var betydelig stramhet i deler av arbeidsmarkedet. Til tross for sterk vekst i oljeinntektene var finanspolitikken nøytral, mens pengepolitikken ble lagt om i kontraktiv retning. Overskuddene i stats- og utenriksregnskapene ble rekordhøye. Korrigeret for veksten i energipriser og virkningen av valutakursutviklingen var prisveksten fortsatt moderat, delvis fordi produktivitetsveksten i fastlandsøkonomien tok seg opp igjen etter en svak utvikling de siste årene. Det bildet som tegner seg av norsk økonomi ved inngangen til 2001 må derfor sies å være usedvanlig gunstig. Ved egen og ikke minst andres hjelp har norsk økonomi hatt en myk landing etter en relativt turbulent periode.

Fallet i arbeidsledighet fra 5-6 prosent i første halvdel av 1990-tallet til ned mot 3 prosent de siste tre årene, har imidlertid allerede gitt oss fire år med vedvarende sterkere pris- og kostnadsvekst enn hos våre handelspartnere. Målet for dagens pengepolitikk er å bringe kostnadsveksten i Norge ned på linje med kostnadsveksten i disse landene, et mål som ventes nådd i løpet av 2002. Virkningen av et varig høyere kostnadsnivå på omfanget av konkurranseutsatt sektor vil imidlertid neppe være uttømt så raskt; tapet av markedsandeler ventes å bli betydelig i flere år framover. Dagens innretning av penge- og finanspolitikken betyr derfor i praksis en fortsatt reduksjon av konkurranseutsatt sektor, og dermed en økt bruk av oljeinntekter i framtida. Spørsmålet om økt bruk av oljeinntekter i dag er derfor egentlig en debatt om det er riktig å legge opp til ytterligere økt bruk i årene framover.

Det kan trekkes en rekke lærdommer av utviklingen de siste årene. For det første vil selv en dyktig gjennomført stabiliseringspolitikk ha sin pris i form av at den virker og rammer ulikt. Store svingninger i nominelle og reelle renter rammer med nødvendighet skjevt, ikke minst mellom ulike generasjoner. Hensikten med den påtenkte konjunkturavgiften var at den skulle føre til redusert aktivitet, i dette tilfellet i byggebransjen. Skal en drive stabiliseringspolitikk for å motvirke sjokk i økonomien, må virkemiddelbruken nettopp være slik. Politikerne synes imidlertid å rygge tilbake når den virkemiddelbruken de har åpnet for (pengepolitikken) eller selv tatt i bruk (finanspolitikken) faktisk virker etter hensikten. Det må enten innebære et implisitt ønske om at et annet virkemiddel – og dermed andre grupper – heller skal ta støyten, eller at ambisjonene i stabiliseringspolitikken skal reduseres, noe som i praksis kan bety at arbeidsmarkedet, dvs. køen av ledige, blir konjunkturregulatoren.

For det andre synes mange å mene at pengepolitikken de siste årene har overtatt som hovedvirkemidlet i utøvelsen av stabiliseringspolitikken, mens finanspolitikken i praksis har siktet mot å virke nøytralt. En slik beskrivelse tildekker imidlertid det viktige poeng at finanspolitikken også virker gjennom såkalte innbygde stabilisatorer, og at disse kvantitativt i lange perioder har vært viktigere i

stabiliseringen av konjunkturbevegelsene enn eksplisitte finanspolitiske vedtak. Ved utformingen av budsjettpolitikken bør således hensynet til de innebygde stabilisatorer tillegges stor vekt, da de raskt og uten tidkrevende nye vedtak bidrar med stor tyngde i stabiliseringspolitikken. Det er også viktig å være klar over at pengepolitikken kan ha sine klare begrensninger, blant annet kan det være situasjonsbetinget at den store rentedifferansen det nå er mellom Norge og våre handelspartnere ikke har fått større effekt på valutakursen.

For det tredje er betydningen av at Norge er en liten åpen økonomi klargjort nok en gang. Norge er svært utsatt for svingninger i internasjonal økonomi, enten det er markedsvekst, varepriser (som prisen på olje), valutakurser eller renter som endres raskt. Petroleumsressursene har bidratt til at vi nå har høyere inntekter per innbygger enn de fleste andre land i verden, men de har også bidratt til å gjøre norsk økonomi mer ustabil. Det er etablert institusjoner og en politisk kultur for å hankses med slike utfordringer. Disse kan imidlertid bare kompensere for vår sårbarhet, ikke fjerne selve årsaken.

Oljeinntektene kan på den annen side nyttes til å øke vår handlefrihet. Om en kan slutte noe fra de tre tiårene med oljeinntekter, er det kanskje at det er handlefriheten i den økonomiske politikken som i seg selv har vært viktig. Vår evne til å utnytte denne i påkomne tilfeller har gitt oss mulighet til å unngå eller motvirke tilbakeslag, og slik sett oppnå en gunstigere økonomisk utvikling. Den løpende bruken av oljepenger har selvsagt også vært viktig, men kan neppe sies å ha vært avgjørende. Et nærliggende eksempel er hvordan vi reagerte på oljeprisfallet i 1985/86 sammenliknet med hvordan vi reagerte i 1998/99. I realiteten var justeringene som ble ansett som nødvendige siste gang for ingen ting å regne, sammenliknet med hva vi var igjennom for 15 år siden, selv om en også må ta høyde for at utfordringene var langt mer beskjedne. Vi kan imidlertid ikke utelukke mulighetene for at vi påny kommer opp i en krevende situasjon, hvor nettopp det å ha handlefrihet gir oss valgmuligheter og tid til å områ oss.

Når vi nå er nær toppen for oljeutvinningen, blir det desto viktigere å fokusere på hvordan vi skal utvikle vår økonomi videre når veksten ikke kan være oljedrevet. Avkastning på den formuen vi i dag legger til side i form av oljefond mv. vil uansett utgjøre en liten del av vårt samlede inntektsgrunnlag. Et sentralt moment i denne sammenheng er at oljepengene ikke er annerledes enn andre finansielle ressurser. De viktige beslutninger om konsum og investeringer må basere seg på en vurdering av samfunnsmessig nytte og kostnader av ulike tiltak. Riktignok er resultatene av en slik analyse betinget av hvilken profil en vil velge for bruk av oljepenger i økonomien. Beslutningen om å satse på et felt eller annet, må imidlertid tas ut fra hva en mener en kan få igjen for satsingen, og ikke ut fra om oljepengene kan finansiere den. Oljepengene skal gi oss økte konsummuligheter. Da må de ikke benyttes som investeringsbank med avkastningskriterier som avviker fra de krav som normalt stilles til investeringsprosjekter. Kan vi klare å innrette oss slik at produktivitsveksten øker med noen ti-deler hvert år, vil det på sikt bidra til velstandsutviklingen utover det tappingen av et oljefond kan. Den kampen om retten til å disponere deler av oljeformuen som vi nå ser, har ikke nødvendigvis dette siktemålet.

Internasjonal økonomi

Ved inngangen til 2001, synes det klart at den langvarige veksten i USA er i ferd med å avta. De siste to månedene er prognosene for BNP-vekst i inneværende år nedjustert fra knapt 3 1/2 til drøyt 2 1/2 prosent, og i løpet av januar satte sentralbanken ned sine styringsrenter med til sammen ett prosentpoeng. USAs betydelige rolle i internasjonal handel og kapitalmarkeder innebærer at dette vil få konsekvenser for den økonomiske utviklingen også i resten av verden. Dersom avdempingen ikke blir kraftigere enn det prognosene fra Consensus Forecasts (CF) sier, venter vi likevel at veksten i EU vil holde seg relativt godt oppe. Bedring på arbeidsmarkedet, mer ekspansiv finanspolitikk og økte investeringer for å hindre kapasitetsskranke vil kunne bidra til det. Vi er mer i tvil om hvorvidt den meget forsiktige bedringen i japansk økonomi vil tåle en avdemping i USA, men foreløpig antyder CFs prognoser en stabil utvikling i perioden 2000 til 2002. Som gjennomsnitt for våre viktigste handelspartnere tilsier prognosene fra CF en vekst på 2,8 prosent både i år og neste år, mot 3,5 prosent i fjor. Avdempingen av den økonomiske veksten og nedgangen i oljeprisen fra de svært høye nivåene i fjor høst, trekker gjennomgående i retning av noe lavere inflasjon i år enn i fjor. Det er likevel også faktorer som trekker prisstigningen i motsatt retning, og vi venter derfor ikke noen dramatisk reduksjon i inflasjonstallene. Rentene i USA er allerede satt ned i år, og vi regner med at rentesenkningene kan ha vært de første av flere. Også i euro-området kan rentene komme til å falle noe senere i år.

Internasjonal handel

I år og neste år ventes en svak avdemping i verdenshandelen etter et markert oppsving mot slutten av 1999 og meget kraftig vekst i fjor. OECD anslår volumveksten i internasjonal handel til knapt 10 prosent i år

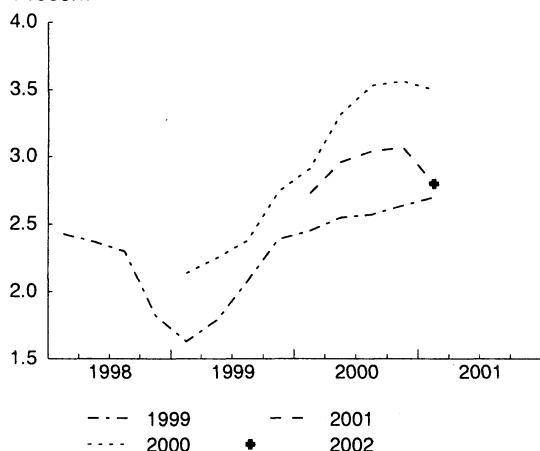
og 8 prosent i 2002, mot over 13 prosent i fjor. En viktig drivkraft bak oppgangen i verdenshandelen har vært vedvarende høy amerikansk importvekst som følge av den kraftige konjunkturoppgangen der. Tilsvarende trekker forventningene om lavere vekst i USA handelsanslagene for de neste to årene ned. Viktige etterspørselsimpulser har imidlertid også kommet fra Asia, Latin-Amerika og Sentral- og Øst-Europa, og disse ventes i større grad å vedvare framover. For EUs del har virkningen på importen av den relativt sterke veksten i innenlandsk etterspørsel blitt dempet av svekkelsen av euroen. Dette er en utvikling som ser ut til å være i ferd med å snu seg, og med utsikter til kun en svak avmatning av den økonomiske veksten, kan EU derfor bli en viktigere drivkraft i internasjonal handel de neste årene.

I takt med oppsvinget i internasjonal handel i 1999, begynte råvareprisene utenom olje å stige igjen etter fallet i kjølvannet av Asia-krisen. Regnet i dollar steg prisene likevel bare svakt fra 1999 til 2000, og ble liggende på et lavt nivå sammenliknet med gjennomsnittet for 1990-tallet. Denne utviklingen må imidlertid ses i sammenheng med dollarappresieringen; målt i pund sterling eller euro var prisstigningen markert fra 1999 til 2000. Prisutviklingen var klart sterkere for metallvarer og råvarer til industrien enn for mat- og jordbruksvarer. For i år spår AIECE (Foreningen for europeiske konjunkturinstitutter) en meget moderat økning i dollarprisene på råvarer utenom olje, og en svekkelse av dollar på rundt 5 prosent overfor euro i 2001.

Mindre ekstremt oljemarked

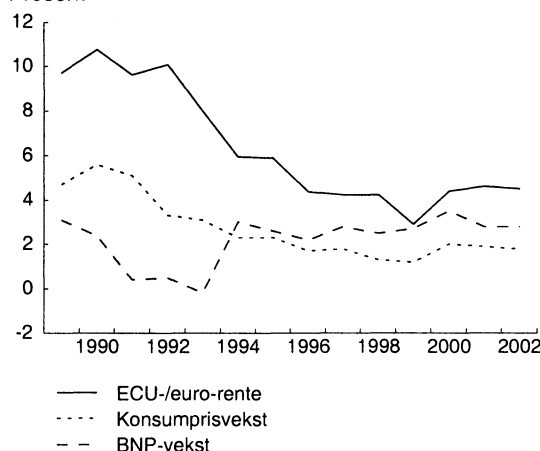
Spotprisen på Brent Blend var i gjennomsnitt noe over 28 dollar fatet i 2000, mot i underkant av 18 dollar fatet i 1999. Fra slutten av november til slutten av

BNP-vekstanslag for Norges handelspartnere for årene 1999 - 2002 gitt på ulike tidspunkter
Prosent

Kilde: Consensus Forecasts.

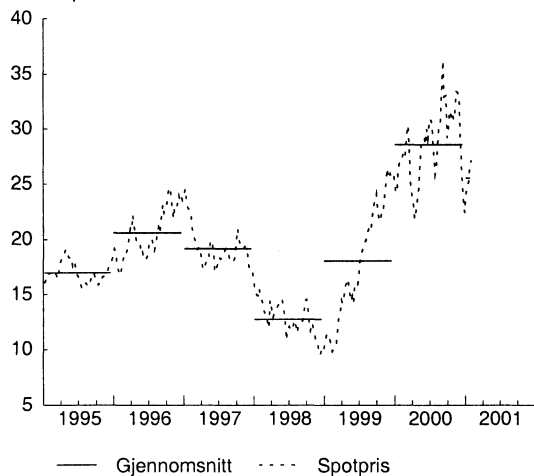
3 mnd. ECU/euro-rente, BNP-vekst og vekst i konsumprisene for Norges handelspartnere. 1989-2002
Prosent

Kilder: Consensus Forecasts og Statistisk sentralbyrå.

Spotprisen på Brent Blend. 1995-2001

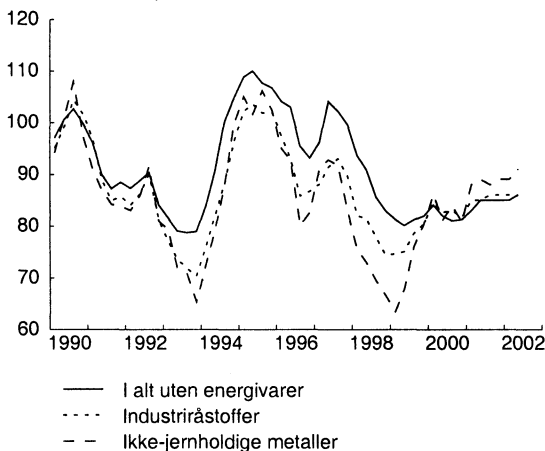
Dollar per fat

Kilde: Norges Bank.

Indekser for råvarepriser på verdensmarkedet. 1990 - 2002

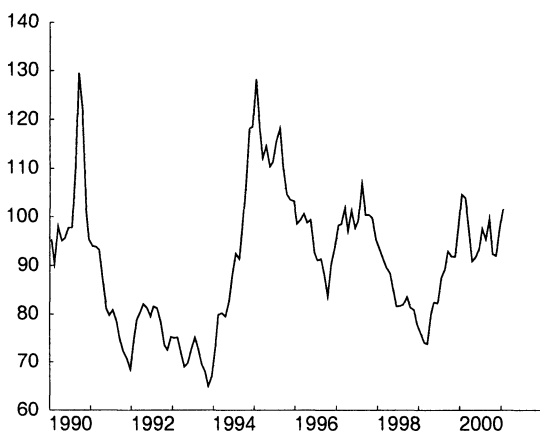
På dollarbasis, 1990 = 100

Kilder: HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung og AIECE.

Indeks for aluminiumspriser. 1990 - 2001

På dollarbasis. 1979=100

Kilde: Norges Bank.

desember i fjor falt oljeprisen fra 33 dollar til 22 dollar per fat. Siden har oljeprisen steget noe og lå ved utgangen av januar i år på om lag 27 dollar fatet. Gjennomsnittsprisen så langt i år er omtrent den samme som for desember, drøyt 25 dollar per fat.

Flere forhold bidro til den kraftige økningen i oljeprisen gjennom store deler av 1999 og 2000. OPEC vedtok i mars 1999 å redusere produksjonen med 1,7 millioner fat per dag, etter at kartellet allerede hadde kuttet produksjonen to ganger i 1998. I tillegg økte etterspørselen i Asia som følge av en positiv økonomisk utvikling i regionen etter krisen i 1997/98, samtidig som den sterke økonomiske veksten i Nord-Amerika fortsatte.

Det stadig sterkere oppsvinget i verdensøkonomien bidro sterkt til fortsatt prisvekst på olje i 2000. OPEC økte produksjonen fire ganger i fjor, men fram til det mer dramatiske prisfallet i desember førte dette bare til kortvarige prisutslag. De høye oljeprisene i 2000 må også ses i sammenheng med de lave lagertallene for raffinerte oljeprodukter i USA og til dels Europa, som førte til økt bekymring om dekningsgraden for fremtidig forbruk. Først mot slutten av fjoråret begynte lagrene av fyringsolje i USA å øke noe.

Etter det kraftige prisfallet i desember, vedtok OPEC på sitt ekstraordinære møte i midten av januar i år å redusere produksjonen med 1,5 millioner fat per dag fra 1. februar og ut året. I tillegg har Irak eksportert atskillig mindre olje de siste 1-2 månedene, selv om landet i desember inngikk en ny og utvidet olje-format-avtale med FN.

Som følge av den høye oljeprisen og forventninger om svakere økonomisk vekst i USA, har Det internasjonale energibyrået (IEA) redusert sitt anslag for den globale oljeetterspørselen inneværende år. Redusert etterspørsel etter fyringsolje og en økning i lagrene kan bidra til å legge en ytterligere demper på den videre prisutviklingen. En slik utvikling er betinget av at Irak øker eksporten til nivået før den siste avtalen med FN.

Formelt har OPEC på ubestemt tid suspendert sin handlingsregel om at dersom prisen på en kurv av OPEC-oljer skulle holde seg utenom et intervall fra 22 til 28 dollar per fat i tyve dager, så vil kartellet foreta de produksjonsreguleringer som er nødvendige for å bringe prisen tilbake til intervallet. Samtidig reagerte OPEC med produksjonskuttet i januar tidligere enn det handlingsregelen skulle tilsi. Vi tror derfor at eventuelle oljeprisfall under 22 dollar fatet, vil bli kortvarige, og venter en stabilisering innenfor OPECs målintervall.

Mot dempet vekst i USA

Etter nedgang i BNP-veksten fra 5,6 prosent i 2. kvartal til 2,2 prosent i 3. kvartal regnet som årlig rate, viser foreløpige tall for 4. kvartal et ytterligere fall i

veksttakten til anslagsvis 1,4 prosent. Mens 3. kvartalstallene ble trukket ned av en midlertidig kraftig nedgang i offentlige utgifter, var 4. kvartalstallene blant annet preget av at næringslivets investeringer falt for første gang på over åtte år. Det er nå ikke lenger noen tvil om at en endring er på gang i USA. CFs siste prognoser spår BNP-vekst på 2,6 prosent i 2001, mot 5,2 prosent i 2000. Dette innebærer en nedjustering av vekstanslagene med opp mot ett prosentpoeng på bare to måneder. Den lave veksten mot slutten av 2000 betyr at vekstoverhenget inn i 2001 er meget lavt. Selv det lave anslaget på 2,6 prosent krever derfor en vekst gjennom året på nesten 3 1/2 prosent, samtidig som sentralbanksjef Greenspan i januar spådde null- eller negativ vekst i 1. kvartal 2001. Vi kan derfor ikke se bort fra at vekstanslaget vil bli ytterligere nedjustert.

Tidlig i januar satte den amerikanske sentralbanken rentene ned med et halvt prosentpoeng. Dette skjedde utenom de faste rentemøtene, og de aller fleste var svært overrasket. På rentemøtet i slutten av samme måned fulgte banken opp med en ny rentenedsettelse, og varslet samtidig flere hvis nødvendig. På den ene siden gir dette en positiv impuls og øker sånn sett sannsynligheten for en myk landing. Mange oppfattet likevel rentesenkingen som et faresignal, fordi den tyder på at sentralbanken er bekymret for den økonomiske utviklingen. Nedjusteringen av de økonomiske prognosene for inneværende år må også ses i lys av en rekke tegn til avdemping offentliggjort den siste perioden. Detaljhandelen er svak, og konsumveksten i 4. kvartal var klart lavere enn tidligere i 2000. Også eksportveksten var dempet. Enda mer dramatisk er fallet i investeringene i 4. kvartal. Bedriftsinvesteringene har vokst hvert kvartal siden 1992 og vært en viktig drivkraft bak den lange oppgangskonjunktoren. Bildet er likevel ikke helt entydig; økningen i salg av nye boliger i desember var den høyeste på over sju år og antallet nye stillinger i januar var mye høyere enn forventet. Dette er likevel ikke nok til å endre hovedinntrykket av at en markert demping av veksten er på gang i USA. Etter en historisk lang oppgangsperiode har denne avmatningen vært ventet lenge, og årsakene til at den nå kommer er flere.

Næringslivets investeringer, som har gitt sterke vekstimpulser gjennom hele konjunkturoppgangen, er gradvis blitt dempet av oppgangen i oljepris og renter gjennom 1999 og 2000. Stigningen i dollarkursen på siste halvdel av 1990-tallet må også gradvis ha undergravd amerikanske bedrifters konkurranseevne. Også veksten i det private forbruket er redusert gjennom fjoråret, noe det er rimelig å se i sammenheng med utviklingen på aksjemarkedet. Den kraftige verdiøkningen på aksjer har vært en viktig årsak til den markerte veksten i det private forbruket de siste årene, men med et fall i aksjekursene i 2000 bidrar utviklingen i husholdningenes formue nå isolert sett til å trekke konsumveksten ned. Videre trekker forsinkede effek-

Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norges viktigste handelspartnere

Årlig endring i prosent

Land (andel av norsk eksport ¹)	1999	2000	2001	2002
USA (8,3)				
Bruttonasjonalprodukt	4,2	5,1	2,6	3,5
Konsumprisindeks	2,2	3,4	2,7	2,4
Arbeidsledighet ² (nivå)	4,2	4,0	4,4	4,5
Japan (4,0)				
Bruttonasjonalprodukt	0,8	1,9	1,8	1,9
Konsumprisindeks	-0,3	-0,7	-0,3	0,0
Arbeidsledighet ² (nivå)	4,7	4,7	4,7	4,7
Tyskland (11,3)				
Bruttonasjonalprodukt	1,6	3,1	2,7	2,7
Konsumprisindeks	0,6	1,9	1,7	1,5
Arbeidsledighet ² (nivå)	10,5	9,5	8,8	8,3
Frankrike (6,0)				
Bruttonasjonalprodukt	2,9	3,2	3,0	3,0
Konsumprisindeks	0,5	1,7	1,4	1,4
Arbeidsledighet ² (nivå)	11,2	9,7	8,8	8,2
Storbritannia (10,9)				
Bruttonasjonalprodukt	2,3	3,0	2,6	2,6
Konsumprisindeks ³	2,3	2,1	2,2	2,4
Arbeidsledighet ² (nivå)	4,3	3,7	3,6	3,6
Italia (3,0)				
Bruttonasjonalprodukt	1,4	2,7	2,6	2,7
Konsumprisindeks	1,7	2,5	2,2	1,8
Arbeidsledighet ² (nivå)	11,4	10,7	10,0	9,5
Sverige (12,8)				
Bruttonasjonalprodukt	3,8	4,0	3,4	3,0
Konsumprisindeks	0,3	1,3	1,8	2,0
Arbeidsledighet ² (nivå)	5,6	4,7	4,1	3,7
Danmark (7,5)				
Bruttonasjonalprodukt	2,1	2,6	2,2	2,2
Konsumprisindeks	2,4	2,9	2,3	2,1
Arbeidsledighet ² (nivå)	5,2	5,2	5,1	5,1
Nederland (6,3)				
Bruttonasjonalprodukt	3,9	4,0	3,5	3,2
Konsumprisindeks	2,2	2,5	3,6	2,4
Arbeidsledighet ² (nivå)	3,2	2,8	2,5	2,3
Memo				
BNP EU	2,4	3,3	2,9	2,9
BNP handelspartnere	2,7	3,5	2,8	2,8
KPI eurosone ⁴	1,2	2,3	2,1	1,8
KPI handelspartnere	1,2	2,0	1,9	1,8
Euro-rente	2,9	4,4	4,6	4,5

¹ Tall for 2000, i prosent, ekskl. råolje, naturgass, skip og oljeplattformer, ifølge Månedstatistikk over utenrikshandelen, Statistisk sentralbyrå.

² Prosent av arbeidsstyrken

³ Eksklusive renter

⁴ ESBs målsetting relaterer seg til den harmoniserte konsumprisindeksen, HKPI, som generelt kan avvike noe fra KPI.

Kilder: Consensus Forecasts. Tall for arbeidsledighet i Sverige, Danmark og Nederland er fra OECD. Rentanslagene er fra Statistisk sentralbyrå.

ter av rentehevingene også denne etterspørselskomponenten ned. I tillegg betyr de høye oljeprisene at forbrukerne får mindre penger å rutte med og dermed reduserer etterspørselen sin etter andre goder. Denne effekten er sterkere i USA enn i Europa fordi amerikanerne har svært lave miljøavgifter på oljeprodukter og dermed merker prisendringen på råolje tydeligere i prisene på sluttprodukter. I tillegg bruker de mer olje, spesielt bensin. Økningen i amerikanernes forbruk har imidlertid også blitt drevet av økt sysselsetting og stigende reallønninger, og det positive bidraget fra reallønningene ventes å fortsette i perioden framover. Også utenriksøkonomien kan komme til å bidra positivt. Forventninger om jevnere veksttakt i EU og USA framover trekker i retning av at den negative impulsen fra utenrikshandelen reduseres de neste par årene. Det støtter opp om forventningene om en relativt mild avdemping i 2001. For 2002 spår CF ny økning i veksttakten. Prognoser så langt fram i tid er svært usikre, men i tillegg til eventuell bedret utenriksøkonomi, kan lavere renter og president Bush' lovede skattelettelser trekke veksten opp.

Inflasjonen i USA har tatt seg merkbart opp gjennom de siste par årene, og ble i 2000 3,4 prosent, mer enn ett prosentpoeng høyere enn i 1999. Oppgangen i oljeprisene er en viktig årsak, men også den øvrige prisveksten begynte å ta seg opp i første halvår i fjor. Svært høy ressursutnyttelse og rekordlav arbeidsledighet kan bidra til å forsterke de innenlandske prisimpulsene framover. Riktignok har sterk produktivitetsvekst resultert i at lønnskostnadene så langt bare har steget moderat, men akselerasjonen i annet halvår 2000 var likevel merkbar. Når økonomien nå går over til å vokse noe langsommere, kan produktivitetsveksten komme til å dempes, ettersom det er en tendens til at produktiviteten vokser sterkere når aktiviteten er på vei opp enn når den er på vei ned. Det vil i så fall redusere rommet for å øke lønningene uten at produksjonskostnadene per enhet øker, og det kan i sin tur gi sterkere prispress i amerikansk økonomi. Dersom reverseringen av dollarkursen fortsetter, vil prisimpulser utenfra trekke i samme retning. Lavere oljepriser og mer moderat vekst de neste årene kan derimot bidra til lavere prisstigning. Dette blandete prispildet sammen med utsiktene til lavere vekst bidrar til den store usikkerheten om utviklingen framover. Oppfatningene har også endret seg raskt; så sent som i november i fjor anbefalte OECD en økning på 0,5 prosentpoeng innværende år, mens den økonomiske diskusjonen i januar konsentrerte seg om hvor mye rentene skal ned utover året.

Nedgangen i økonomiens veksttakt trekker i retning av ytterligere rentenedgang framover, men tegn til fortsatt prispress kan gi sentralbanken grunn til å holde mer tilbake. Det er derfor fremdeles meget usikkert hvor sterke de dempende effektene i amerikansk økonomi vil være. En avdemping omtrent som

CF forespeiler oss, vil bety lavere vekst, men sannsynligvis ikke store problemer. Overgangen til lavere vekst kan imidlertid også bli hard og brutal, og den svært lave veksten i 4. kvartal i fjor kan være et tegn på at sannsynligheten for dette har økt. Selv om ubalansen i amerikansk utenriksøkonomi så langt ikke har skapt problemer, forblir den et viktig usikkerhetsmoment. Hvis tilliten til amerikansk økonomi faller, kan handelsunderskuddet bidra til en rask svekkelse av dollaren, og i så fall kan økt inflasjon slå ut i nye rentehevinger. Da kan summen av nedkjølende effekter gi en kraftig bråbrems i USA.

Fortsatt usikkerhet om Japan

Japans BNP falt i siste halvår i 1999, men veksten tok seg opp i fjor, og Consensus Forecasts anslår nå veksten til i underkant av 2 prosent på årsbasis i år og neste år. Dette innebærer en markert oppjustering av prognosene fra ett år tidligere. Gjennom 1999 ble eksporten hemmet av en markert styrking av yen overfor dollar, men denne utviklingen snudde i fjor. Sammen med en kraftig vekst i offentlige investeringer, er økt eksport en hovedforklaring på den markerte bedringen i japansk økonomi i 2000. Industriproduksjonen har vokst måned for måned i over ett år, men dette snudde med de siste tallene som viste nedgang. Utviklingen i husholdningenes forbruk ble bedre enn mange fryktet i fjor, men er likevel fortsatt svak. Dette kan henge sammen med lav lønnsvekst, økt arbeidsledighet og en usedvanlig høy sparerate. Derimot har skattelettelser trukket i positiv retning, og en mulig bedring på arbeidsmarkedet kan gi utsikter til en svak nedgang i spareraten i år. Til tross for høy offentlig gjeld, vedtok myndighetene en ny offentlig tiltakspakke så sent som i november i fjor. Det er likevel vanskelig å se for seg en robust vekst bare basert på impulser fra offentlig sektor og utlandet. Rentenivået i Japan er bare 0,25 prosent, og gir dermed små muligheter til ytterligere nedgang for å stimulere økonomien. Samtidig faller prisene, slik at selv så lave nominelle renter betyr positive realrenter. Tegnene til en raskere og sterkere avmatning enn en del hadde ventet i USA, skaper dessuten økt usikkerhet også om den japanske utviklingen. Avhengigheten av utenlandske vekstimpulser er stor, og slår de nedjusterte anslagene for USA til, kan prognosene godt bli ytterligere nedjustert også for Japan.

Toppen passert i Europa

Prognoser for EU-landene spår at BNP-veksten vil avta noe i år og neste år, etter å ha blitt rundt ett prosentpoeng høyere i fjor enn i 1999. En viktig forklaring er utsiktene til en avdemping av veksten i USA. Økt eksportetterspørsel har vært og er fremdeles en svært viktig faktor bak oppsvinget i Europa. Den kanskje største usikkerheten er nå knyttet til hvor sterk denne avhengigheten er – i hvor stor grad Europa selv vil klare å drive den økonomiske veksten når USA-lokomotivet slakker farten.

Oppgangen begynte i siste del av 1999, og fortsatte inn i første halvår i fjor da den innenlandske etterspørselen økte markert i EU. Viktige bidrag kom fra både husholdningenes etterspørsel og private investeringer. Økt sysselsetting, økte reallønninger og skattelettelser har stimulert det private konsumet, mens oppgangen i oljeprisene isolert sett har redusert veksten i realdisponibel inntekt. I Frankrike har innføringen av 35-timers uke gitt økt sysselsetting, men også svakere reallønnsutvikling som motytelse for redusert arbeidstid. Eksporten vokste enda kraftigere enn den innenlandske etterspørselen. Det skyldes høy internasjonal økonomisk vekst og - for eurolandene - en stadig svakere euro. Eksportoppsvinget var spesielt kraftig i Tyskland og Italia, som i årene før var blitt spesielt hardt rammet av ettervirkningene av Asia-krisen. Storbritannias eksport har derimot blitt hemmet av en sterk valuta. Samtidig som eksporten fra EU har økt, har importen vokst omtrent tilsvarende, og det har redusert utenrikshandelens bidrag til BNP-veksten.

De neste to årene venter Consensus Forecasts noe lavere vekst for EU-området. Avdemping av veksten i USA er den viktigste forklaringen på dette. Med anslått knapt 3 prosent vekst per år, vil veksttaket likevel være relativt høy sammenliknet med de siste 20 årene. Vesentlige skattelettelser i blant annet Tyskland og Frankrike vil bidra til en ekspansiv finanspolitikk i prognoseperioden, og sammen med økende sysselsetting, ventes disse å bidra til at husholdningenes etterspørsel fortsatt blir sterk. Også pengepolitikken kan komme til å bli noe løsere. Husholdningenes etterspørsel vil videre motivere til fortsatte kapasitetsutvidende investeringer. Flere land har dessuten vedtatt lettelser i beskatningen av næringslivet. I tillegg til avdempingen i USA, bidrar også fortsatt moderat vekst i Japan til at de utenlandske vekstimpulsene ventes å bli svake. Dersom euroen også styrker seg, vil noe av eurosonens konkurransefordel bli spist opp. Med moderate kursforandringer, vil valutaen likevel være svak sammenliknet med 1990-tallet. Den relativt svake euroen og den ekspansive finanspolitikken er to viktige grunner til at USAs oppbremsing ikke trenger å få altfor alvorlige konsekvenser for Europa.

I 2000 opplevde EU også en markert akselerering i prisene. I eurosonen ble inflasjonen i 2000 2,3 prosent, målt ved den harmoniserte konsumprisindeksen, noe som er klart over sentralbankens målsetning (under 2 prosent). De fleste prognoser spår at inflasjonen også i år vil bli svært nær denne grensen. Økningen i prisveksten har de siste månedene omfattet hele eurosonen, og i september til november i fjor oppfylte ingen av eurolandene sentralbankens inflasjonsmålsetting. Prisstigningen falt imidlertid litt igjen i desember. Hovedårsakene til den tiltakende prisveksten har vært oppgangen i oljeprisene gjennom det siste halvannet året og euroens sterke kursfall. De innenlandske prisimpulsene er fortsatt meget mode-

rate, og inflasjonen unntatt energi og matvarer holdt seg på eller under 1,5 prosent i hele 2000. Utenfor eurosonen har både Sverige og Storbritannia hatt svært lav prisstigning gjennom hele fjoråret, mens landene framover ventes å få en prisutvikling som likner mer på gjennomsnittet for eurolandene. De neste to årene ventes fallende oljepriser og, for eurolandene, en sterkere euro å redusere de utenlandske prisimpulsene. I de aller fleste EU-landene er det dessuten utsikter til meget moderat økning i lønningene. Alt dette er imidlertid usikre prognoser, og med relativt god økonomisk vekst, et stadig strammere arbeidsmarked og muligheter for forsinket overvelting av de høye oljeprisene i innenlandske priser, kan vi ikke utelukke økt innenlandsk prispress i prognoseperioden. Også i EU er dermed prisbildet noe blandet, noe som kan forklare at forventningene om renteutviklingen spriker. I fjor hevet sentralbanken rentene med til sammen 1,75 prosentpoeng, og OECD spådde i november videre renteheving i år på 0,5 prosentpoeng. Avdempingen av veksten og nedsettelsen av rentene i USA har imidlertid fått flere analytikere til tvert imot å spå rentereduksjoner. Med utsikter til moderat vekst og noe lavere prisstigning, men likevel klart mildere avdemping enn i USA, konkluderer vi med at sentralbanken kan komme til å senke rentene noe et stykke ut i året.

De relativt gode framtidsutsiktene i EU kan bli truet av utviklingen utenfor området. Til tross for oppsvinget i innenlandsk aktivitet, er fortsatt eksportvekst viktig for de gode prognosene. En hardere landing enn forventet i USA kan derfor komme til å få merkbare konsekvenser også for EU. Det usikre er styrken i disse effektene. Eksportveksten kan også bli skadelidende dersom euroen skulle appresiere kraftigere enn ventet og dermed fjerne for mye av eurosonens valutakursmessige konkurransefortrinn. Et annet faremoment er oljeprisene. Dersom disse igjen skulle stige, vil veksten i realinntekter avta, noe som vil svekke både husholdningenes etterspørsel og bedriftenes investeringsvilje. I tillegg kan ny øking i oljeprisene tenkes å utløse en innstramming av pengepolitikken. Vi kan også tenke oss en pengepolitisk innstramming basert på utviklingen internt i EU, først og fremst vekst i lønningene utover prognosene, noe både den økte prisstigningen og det strammere arbeidsmarkedet kan tenkes å bidra til. I en eventuelt intensivert kamp mot økte inflasjonsimpulser, kan den økonomiske oppgangen fort bli klart skadelidende.

EU's søkerland

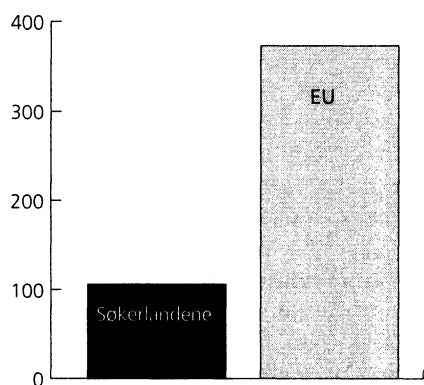
Tolv land i Sentral- og Øst-Europa forhandler nå med EU om opptakelse i unionen. De tolv landene er Bulgaria, Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tjekkia og Ungarn. I tillegg har Tyrkia søkt om medlemskap, men EU er av politiske grunner foreløpig ikke villig til å innlede medlemskapsforhandlinger med landet. Vi inkluderer derfor ikke landet i tallene som presenteres nedenfor. Forhandlingsprosessen ser ut til å bli lang og vanskelig, og selv om enkelte av søkerlandene selv ønsker medlemskap allerede fra slutten av 2002, tror de færreste at utvidelse kan bli aktuelt før tidligst i 2004. Uavhengig av selve EU-utvidelsen vokser imidlertid graden av politisk og økonomisk samkvem mellom de ulike områdene i Europa, og over 60 prosent av de tolv søkerlandenes eksport går til EU. Både gjennom EØS-avtalen og den øvrige kontakten med EU, kan utviklingen i disse landene få betydning for Norge, selv om den direkte handelen foreløpig er liten. Nedenfor gjengir vi noen sentrale makroøkonomiske størrelser for søkerlandene og sammenlikner dem med tilsvarende størrelser for dagens EU.

Målt i antall mennesker, vil en utvidelse av EU med alle de tolv kandidatlandene bety at befolkningen i unionen øker med over 100 millioner, drøyt en fjerdedel av dagens befolkning. For EU vil utvidelse dermed bety en kraftig økning i størrelsen på det felles arbeids- og produktmarkedet. EU's befolkning vil imidlertid ikke bare bli større, den vil også bli

noe annerledes. Aldersstrukturen i søkerlandene og EU er ikke veldig forskjellig, men befolkningen er gjennomgående noe yngre i de sentral- og øst-europeiske landene. Økningen i arbeidsstyrken vil derfor kunne bli prosentvis enda større enn økningen i befolkningen.

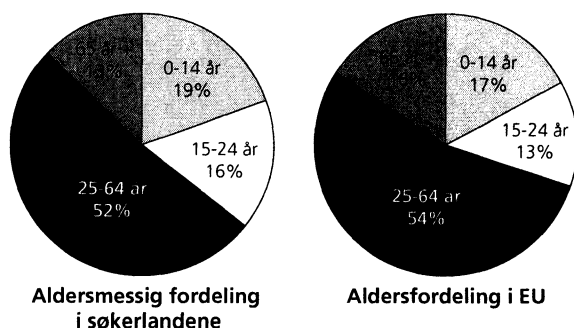
Måler vi størrelsen på EU i produksjon, vil en utvidelse bety atskillig mindre. De tolv søkerlandenes BNP utgjorde i 1999 under 5 prosent av EU's BNP, mens deres BNP per capita i gjennomsnitt lå på drøyt 15 prosent av EU-snittet. En utvidet union vil dermed i gjennomsnitt være en fattigere union enn dagens. Tar vi hensyn til at prisnivået er svært forskjellig og regner BNP i kjøpekraftsstandarder (purchaser power standards, PPS), øker søkerlandenes BNP til drøyt 10 prosent av EU-landenes, eller i underkant av 40 prosent regnet per capita. Den store forskjellen mellom andelen av befolkningen og andelen av produksjonen skyldes altså både en markert forskjell i prisnivå og en markert forskjell i levestandard. Kandidatlandene vil derfor være mindre viktige for EU og for Norge som marked enn det befolkningens størrelse alene tilsier. Her er det likevel verdt å merke seg at det også er stor forskjell mellom de enkelte søkerlandene, noe figur 3 illustrerer. Her ser vi på BNP per capita, regnet i PPS. Kypros og Slovenia ligger klart best an, med en levestandard som nærmer seg gjennomsnittet for EU og som overstiger levestandarden i det fattigste av medlemslandene (Hellas). En bulgarer har derimot bare en femtedel så mye til disposisjon som en gjennomsnittlig EU-borger, regnet på denne måten. Det er derfor ikke urimelig å tenke seg at tilgang til det indre marked i form av fri arbeidssøking kan få stor betydning for befolkningen i Sentral- og Øst-Europa. Dette er også en sentral diskusjon i landene som danner EU's grense mot øst. Til tross for fri flyt av arbeidskraft, har det så langt vært relativt begrenset arbeidsmigrasjon mellom dagens EU-land. Imidlertid er den økonomiske avstanden mellom søkerlandene og EU's rikeste medlemmer større enn mellom dagens rikeste og fattigste medlemmer, samtidig som den geografiske og kulturelle avstanden til dels er mindre. Dette kan trekke i retning av at en utvidelse av EU østover både via handel og migrasjon kan gi en vridning i relative lønninger innenfor dagens medlemsland i disfavør av den arbeidskraften som lettest lar seg erstatte av nye sentral- og øst-europeiske EU-borgere.

Figur 1a. Forholdet mellom befolkningens størrelse i EU og EU's søkerland. Millioner. 1998

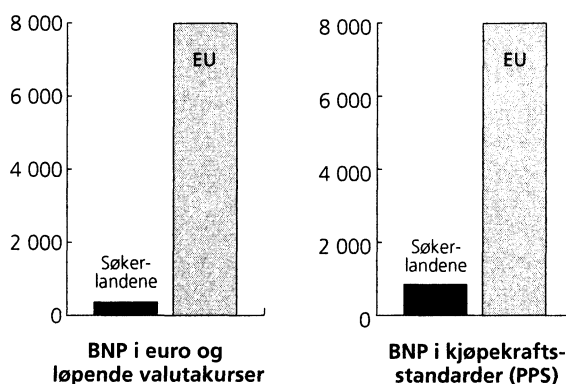
Kilde: Eurostat.

Figur 1b. Aldersmessig sammensetning i hhv. søkerlandene og EU. 1998

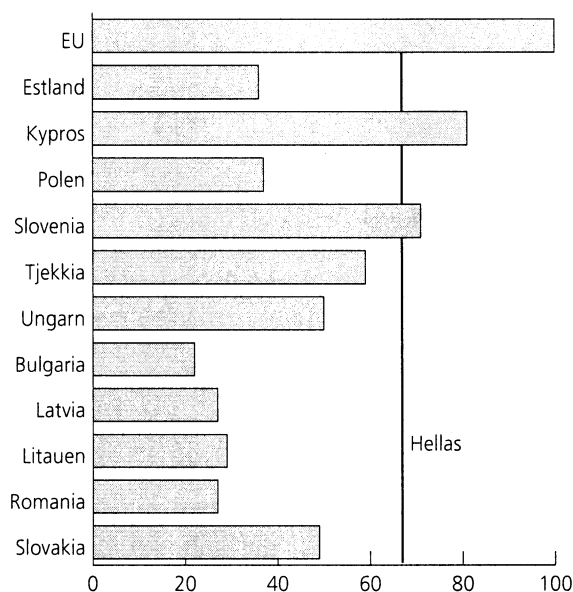

Kilde: Eurostat.

Figur 2. Forholdet mellom BNP i EU og i EU's søkerland. Målt hhv. i mrd. euro og løpende valutakurser og i mrd. kjøpekraftsstandarder (PPS). 1999

Kilde: Eurostat.

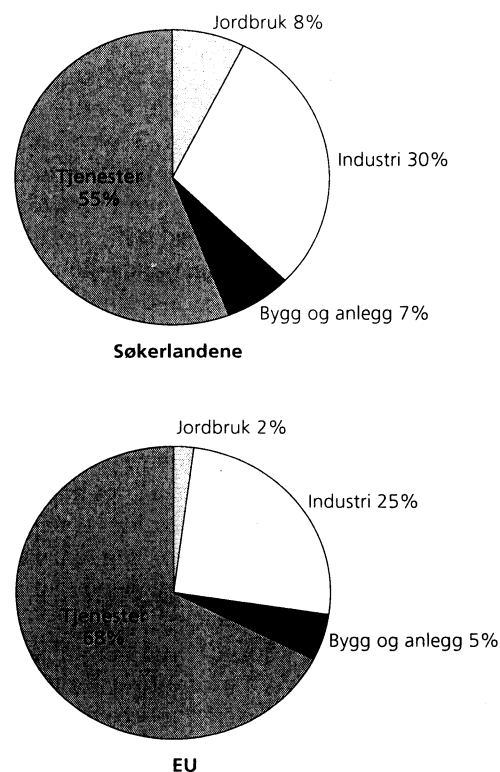
Figur 3. BNP per capita regnet i kjøpekraftsstandarden (PPS). Indeksert, EU=100. 1999

Kilde: Eurostat.

Også produksjonsstrukturen er forskjellig i søkerlandene og i EU. Figur 4 illustrerer at primærnæringene er klart viktigere i de sentral- og øst-europeiske landene enn i Vest-Europa. I noe svakere grad gjelder det samme for industrien og bygg- og anleggssektoren, mens tjenestenæringenes dominans er mer markert i EU enn i kandidatlandene. Dette er typisk for landenes velstandsnivå. Tall for sysselsetting viser grovt sett samme bilde. Når EU allerede i dag sliter med kostbare overføringer til landbruket, sier det seg selv at denne næringsstrukturen ikke gjør medlemsskapsforhandlingene enklere. Sett i sammenheng med at utenlandske direkte investeringer i de tolv søkerlandene økte med mer enn 225 prosent fra 1994 til 1998, kan tallene også tyde på at næringsstrukturen i Sentral- og Øst-Europa kan komme til å endres vesentlig de neste årene.

Fattige land som har nært økonomisk samkvem med rikere land, antas ofte å kunne forvente en opphentingseffekt som minker forskjellene over tid. Tabellen nederst til høyre viser tre sentrale økonomiske størrelser for femårsperioden 1995-1999: vekst i BNP, inflasjon og ledighet. Vi ser at BNP-veksten i gjennomsnitt har vært merkbart høyere i kandidatlandene enn i EU. Gjennomsnittene skjuler imidlertid betydelige forskjeller mellom land. Bulgaria og Romania har opplevd et fall i BNP i denne perioden, mens halvparten av søkerlandene har hatt en gjennomsnittlig vekst på 4 prosent eller mer per år. EU-landenes utvikling er jevnere, med unntak av Irland. Selv om forskjellen mellom 2,4 og 3,6 prosent er klart synlig, er den relativt liten i forhold til det svært ulike utgangspunktet. Skulle de to gruppene fortsette med tilsvarende vekstrater framover, vil det ta 160 år før søkerlandene innhenter sine rike naboer i vest, regnet i BNP per capita.

Også ledighetstallene er relativt like for EU og kandidatlandene, og her er variasjonene mellom enkeltland omtrent som innen EU. Inflasjonstallene for EU og søkerlandene til-

Figur 4. Næringsfordelt bruttoproduksjon i hhv. søkerlandene og EU. 1997

Kilde: Eurostat.

hører derimot to forskjellige verdener. Som gjennomsnitt for femårsperioden hadde seks av kandidatlandene tosfifret årlig inflasjon, og i Bulgaria økte prisene i gjennomsnitt med over 250 prosent per år. Det har imidlertid vært en kraftig nedadgående tendens i disse tallene, slik at gjennomsnittet for 1999 er nede i 7,9 prosent. Dette snittet er i tillegg kraftig påvirket av Romanias inflasjon på over 45 prosent, og ser vi bort fra dette landet, er gjennomsnittet nede i 4,5 prosent. Den nedadgående trenden vil trolig fortsette ettersom landene prioriterer å gjøre seg klare til deltakelse i EUs monetære union. Faren er at bestrebelsene på å nå inflasjonsmålet i en periode kan hemme veksten.

En utvidelse av EU med de tolv søkerlandene vil altså gi en større, men også klart annerledes union. Det er tegn til en viss konvergens mellom de sentral- og østeuropeiske og de vesteuropeiske økonomiene, og økt tilpasning av den økonomiske politikken kan forsterke denne trenden. Likevel ser det ut til at både velstands- og prisnivå i lang tid framover kan forbli markert forskjellig.

Økonomisk vekst, inflasjon og ledighet. Gjennomsnitt 1995-1999

	BNP-vekst	KPI-vekst	ILO-ledighet
EU	2,4	2,0	8,8
Søkerland	3,6	27,1	10,3

Kilder: IMF og Eurostat.

Norsk økonomi

Utviklingen i 2000

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall økte BNP for Fastlands-Norge med 1,8 prosent i fjor, etter en vekst på 0,8 prosent året før. Nærmere 1/3 av veksten i aktivitetsnivået i fastlandsøkonomien i fjor kan føres tilbake til sterk oppgang i produksjonen i kraftforsyningen, noe som henger sammen med den spesielle nedbørssituasjonen. Utviklingen i fastlandsøkonomien gjennom året var generelt svak, med tilnærmet stillstand i både produksjon og etterspørsel. Også sysselsettingen viste tegn til utflating, men økte med nærmere 1/2 prosent på årsbasis, om lag det samme som året før. For første gang på åtte år viste arbeidsledigheten oppgang på årsbasis, om enn svært moderat. Yrkesdeltakelsen holdt seg likevel på det høye nivået fra 1998/99. De foreløpige tallene tyder også på at veksten i arbeidsproduktiviteten tok seg markert opp igjen, etter svak utvikling de to foregående årene.

Lønnsveksten gikk ned i fjor for annet år på rad. Et resultat på noe under 4 1/2 prosent regnet per normalårsverk er likevel fortsatt høyere enn lønnsveksten hos Norges viktigste handelspartnere. Med en vekst i konsumprisene på 3,1 prosent gikk også real-lønnsveksten ned, og lå for første gang på seks år under produktivitsveksten i fastlandsøkonomien.

Den sterke veksten i oljeprisen gjennom de to siste årene bidro til at overskuddet på driftsbalansen nærmet seg 200 milliarder kroner i fjor, nesten 150 milliarder kroner mer enn i 1999.

De foreløpige tallene for fjoråret underbygger det tidligere inntrykket av at norsk økonomi passerte en konjunkturtopp i 1998. Den svake utviklingen i etterspørselen fra Fastlands-Norge i fjor må ses i lys av at pengepolitikken ble lagt om i kontraktiv retning, samtidig som finanspolitikken kan beskrives som tilnærmet konjunktur-nøytral. Oljeinvesteringene viste sterk

nedgang for annet år på rad, og til tross for betydelig vekst i aktivitetsnivået hos Norges viktigste handelspartnere, økte eksporten av tradisjonelle varer beskjedent.

Den økonomiske politikken

Statens utgifter og inntekter påvirkes dels av eksplisitte finanspolitiske vedtak (diskresjonær politikk) og dels av endringer i den økonomiske aktiviteten gjennom såkalte innebygde stabilisatorer. Finansdepartementets olje-, rente- og aktivitetskorrigerede budsjett-indikator gir et anslag på impulsene fra de eksplisitte finanspolitiske vedtakene til den økonomiske utviklingen. Målt ved denne indikatoren hadde finanspolitikken en kontraktiv innretning gjennom konjunkturoppgangen på 1990-tallet. Politikken kan også karakteriseres som kontraktiv i 1999, og kan dermed ha gitt et bidrag til oppbremsingen i norsk økonomi. For 2000 anslås nå finanspolitikken som om lag konjunktur-nøytral.

Nettofinansinvesteringene i offentlig forvaltning er foreløpig anslått til 221 milliarder kroner for fjoråret, tilsvarende 15,7 prosent av BNP. Statens oljekorrigerede underskudd er foreløpig anslått til i underkant av 10 milliarder kroner i fjor, eller 0,7 prosent av BNP. Underskuddet har blitt redusert år for år etter konjunkturbunnen tidlig på 1990-tallet, da det var oppe i over 70 milliarder kroner. Ser vi på perioden fra og med konjunkturtoppen i 1986 til og med konjunkturtoppen i 1998 under ett, har det oljekorrigerede budsjettunderskuddet i gjennomsnitt utgjort 3,6 prosent av BNP. Dette er noe over halvparten av avkastningen på statens gjenværende petroleumsformue (inklusive kapitalen i sektoren) og Statens petroleumsfond, som kan anslås med basis i de forutsetninger om fremtidige avkastingsrater, oljepriser mv. som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet for 2001. Tallene illustrerer at staten nå raskt øker sin samlede nettoformue.

Etterspørselsimpulser 1991-2000

Endring i etterspørsel som andel av BNP for Fastlands-Norge. Faste 1997-priser. Prosent

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Forbruk i husholdninger og ideelle organisasjoner	0,8	1,3	1,3	2,3	2,0	3,1	2,1	1,9	1,4	1,3
Investeringer i Fastlands-Norge eks. offentlig forvaltning	-1,0	-0,6	-0,1	2,0	1,8	1,8	1,2	0,1	-0,5	0,7
Etterspørsel fra offentlig forvaltning	1,5	1,6	0,2	0,4	0,2	0,8	1,2	1,1	0,7	0,3
Investeringer i petroleumsvirksomheten	1,2	0,7	1,0	-0,8	-1,0	0,2	1,0	1,8	-1,2	-1,9
Tradisjonell eksport	-0,4	0,9	0,5	2,0	0,8	1,7	1,5	0,6	0,5	0,6
MEMO ¹ :										
BNP for Fastlands-Norge, prosentvis vekst fra året før	1,4	2,2	2,8	4,1	2,9	3,8	4,2	3,3	0,8	1,8

¹ Siden deler av eksporten og hele importen samt produksjonen i oljevirksomhet og utenriks sjøfart er utelatt fra tabellen, summerer etterspørselsimpulsene seg ikke opp til BNP-veksten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Konjunkturtendensene. Hovedtall for 1999-2000

Vekst fra forrige periode. Prosent

			Sesongjustert			
	1999	2000	00.1	00.2	00.3	00.4
Realøkonomi						
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,4	2,1	0,9	0,4	-0,1	-0,5
Konsum i offentlig forvaltning	2,7	1,4	0,3	0,4	0,5	0,2
Bruttoinvesteringer i fast kapital	-5,6	-2,7	9,9	-4,9	-6,5	-1,2
- Fastlands-Norge	-2,1	3,5	1,7	0,7	-2,4	0,8
- oljevirksomhet ¹	-12,6	-26,6	24,4	-22,4	-1,6	-3,1
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	1,6	2,2	0,9	0,4	-0,4	-0,1
Eksport	1,7	2,8	-1,1	-1,7	2,5	1,8
- råolje og naturgass	-0,1	6,4	2,1	-5,3	4,2	4,2
- tradisjonelle varer	2,6	3,0	-2,2	2,3	-1,9	0,8
Import	-3,1	1,2	3,0	0,4	-2,3	-2,4
- tradisjonelle varer	-2,0	2,4	-2,3	5,3	-1,5	-1,2
Bruttonasjonalprodukt	0,9	2,2	1,2	-1,0	0,7	0,1
- Fastlands-Norge	0,8	1,8	0,9	0,1	0,0	-0,2
Arbeidsmarkedet³						
Utførte timeverk	0,2	-0,8	-0,1	1,0	-1,4	-0,9
Sysselsatte personer	0,5	0,4	-0,2	0,5	-0,3	0,1
Arbeidsstyrke	0,4	0,6	-0,0	0,0	-0,2	0,3
Arbeidsledighetsrate, nivå ⁴	3,2	3,4	3,7	3,2	3,4	3,5
Priser						
Konsumprisindeksen ⁵	2,3	3,1	2,9	2,9	3,5	3,1
Eksportpriser, tradisjonelle varer	0,1	12,6	4,8	4,1	1,5	2,6
Importpriser, tradisjonelle varer	-2,3	6,1	4,2	-0,4	1,6	1,1
Utenriksregnskap						
Driftsbalansen, milliarder kroner	46,9	195,6	42,2	39,0	54,3	60,2
MEMO (justerte nivå tall)						
Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)	6,4	6,6	5,8	6,4	7,0	7,4
Gjennomsnittlig lånerente ⁶	8,4	8,1	7,6	7,7	8,2	8,5
Råoljepris i kroner per fat ⁷	141,2	251,7	221,3	236,0	272,6	277,8
Importveid kronekurs, 44 land, 1997=100	101,1	103,6	101,7	104,4	104,2	103,7
NOK per ECU/euro	8,31	8,11	8,11	8,20	8,10	8,04

¹ Tallene for oljevirksomheten dekker sektorene oljeutvinning, rørtransport og oljeboring.² Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i Fastlands-Norge.³ Tallene for 1999 og 2000 er fra nasjonalregnskapet. Kvartalstallene er basert på AKU, idet tidsrekkene for nasjonalregnskapets kvartalstall for sysselsetting og timeverk er for korte for sesongjustering.⁴ Ifølge AKU.⁵ Prosentvis vekst fra samme periode året før.⁶ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner, gjennomsnitt for perioden. Anslag for 4. kvartal 2000.⁷ Gjennomsnittlig spotpris Brent Blend.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

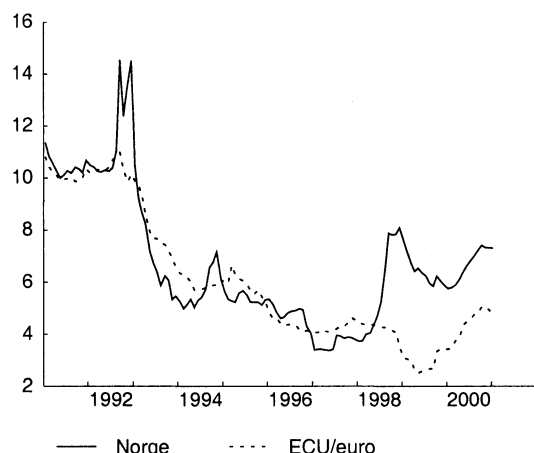
Den norske pengepolitikkenes overordnede målsetting er å sørge for en stabil valutakurs over tid. Norges Bank har de siste to årene understreket at dersom dette målet skal nås, må pengepolitikken bidra til at pris og kostnadsveksten i Norge over tid er om lag på linje med utviklingen i euro-området. For å bidra til å oppfylle målsettingen for pengepolitikken økte Norges Bank sine signalrenter med 1,5 prosentpoeng gjennom fjoråret, etter å ha satt dem ned med 2,5 prosentpoeng året før. Både rentene i pengemarkedet og finansinstitusjonenes rentesatser har tilnærmet fulgt utviklingen i signalrentene, de sistnevnte med et visst etterslep. Ved årskiftet 2000/01 lå rentenivået i pengemarkedet således vel 1,5 prosentpoeng høyere enn ett år før, men vel 0,7 prosentpoeng lavere enn ved årskiftet 1998/99. Med en videreføring av dagens rentenivå vil likevel både det nominelle rentenivået og real-

renten ligge høyere i 2001 og 2002 enn gjennom perioden 1995/99. Sett under ett ser det dermed ut til at pengepolitikken de siste årene er blitt lagt om i mer kontraktiv retning, etter at en kraftig nedgang i rentenivået i perioden 1992-97 innebar at pengepolitikken gjennomgående virket ekspansivt under konjunkturoppgangen på 1990-tallet.

Renteendringene har en direkte effekt på konjunkturutviklingen i fastlandsøkonomien via etterspørselen fra privat sektor, først og fremst husholdningene. Pengepolitikken kan imidlertid også påvirke konjunkturforløpet via valutakursutviklingen. En vanlig oppfatning er at en økning i det norske rentenivået relativt til rentenivået i utlandet kan bidra til å styrke norske kroner på kort sikt, og dermed bidra til å dempe aktiviteten i konkurranseutsatt virksomhet.

3 måneders eurorente

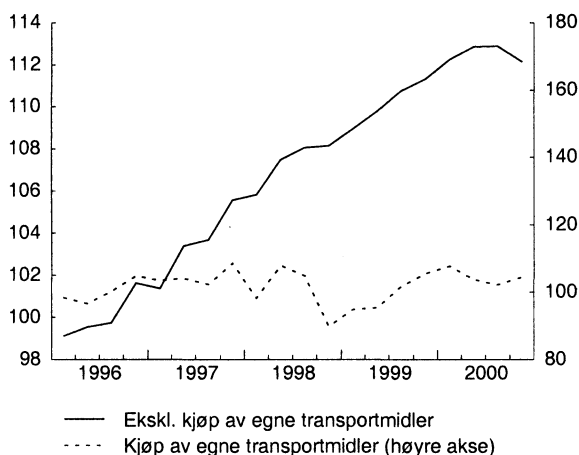
Månedstall. Prosent

Kilde: Norges Bank.

Konsum i husholdninger m.v. 1996 - 2000

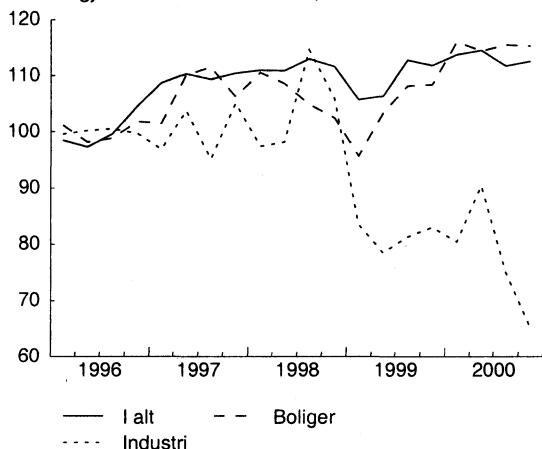
Sesongjusterte volumindekser, 1996=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Investeringer i Fastlands-Norge. 1996 - 2000

Sesongjusterte volumindekser, 1996=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det knytter seg imidlertid stor usikkerhet til den eksakte kobling mellom valutakurs og rente, og valutakursen kan også påvirkes av andre forhold enn renten.

Til tross for at rentenforskjellen mellom kroner og euro er blitt redusert fra 4 til rundt 2 1/2 prosentpoeng gjennom de siste to årene, har kronen i denne perioden gjennomgående styrket seg mot euro. Kronen har i samme periode stort sett svekket seg mot dollar og pund, og handelsvektet var bytteforholdet mellom kroner og valutaene til våre viktigste handelspartnere om lag på samme nivå rundt årsskiftet 2000/01 som rundt årsskiftet 1998/99.

Svak utvikling i etterspørselen gjennom 2000

Etterspørselen fra Fastlands-Norge økte med 2,2 prosent i fjor. Over halvparten av årsveksten kan imidlertid føres tilbake til overhøyet ved inngangen til året, og veksten gjennom fjoråret var relativt svak. Dette mønsteret gjenfinnes både for husholdningenes forbruk og for investeringene i fastlandsøkonomien.

Foreløpige regnskapstall antyder at husholdningenes forbruk vokste litt sterkere enn inntektene i fjor. Spareraten ser dermed ut til å ha gått litt ned fra nivået i 1998/99. Nivået på spareraten i 2000 avviker imidlertid ikke mye fra nivået ved starten av konjunkturoppgangen i 1993. På disse syv årene sett under ett har husholdningenes forbruk dermed fulgt utviklingen i deres inntekter. Husholdningenes tilpasning til svingninger i inntektsutviklingen og endringer i rentenivået har imidlertid bidratt til at spareraten har variert noe fra det ene året til det neste.

Utviklingen i forbruket gjennom 1999 og 2000 er trolig sterkt influert av renteforløpet. Forbruket tok seg godt opp gjennom 1999 og inn i 1. kvartal 2000 ettersom rentene gradvis ble justert ned fra det høye nivået rundt årsskiftet 1998/99. Rentenivået økte igjen i annet halvår i fjor, og veksten i forbruket stoppet etterhvert helt opp.

Det markerte U-formede forløpet til rentene gjennom de to siste årene innebærer at en ikke ser noe tydelig spor etter renteoppgangen i annet halvår i fjor i tallene for husholdningenes inntekter for året sett under ett. Med en videreføring av dagens rentenivå vil imidlertid oppgangen gjennom fjoråret isolert sett bidra til å dempe veksten i husholdningenes inntekter innværende år, fordi norske husholdninger samlet sett har mer gjeld enn fordringer med flytende rente.

Renteøkningen i annet halvår 2000 bidro til at den sterke oppgangen i boligprisene stoppet opp. På årsbasis ble prisveksten likevel høyere enn gjennomsnittet for de foregående fem årene. Relativt sterk inntektsvekst og svak utvikling i boligbyggingen gjennom flere år har trolig bidratt til dette. En tilnærmet doubling i boligprisene fra 1993 til 2000 har i betydelig

grad bedret husholdningenes evne til å stille sikkerhet for lån. Likevel økte husholdningenes gjeld, ifølge tall fra Norges Bank, reelt sett bare med 2 prosent fra 1992 til 1996, mens de disponible realinntektene i samme periode økte med over 14 prosent. I de tre neste årene økte husholdningenes gjeld om lag på linje med deres inntekter, mens gjelden i 2000 ser ut til å ha økt betydelig raskere enn inntektene. Husholdningenes netto finansinvesteringer er foreløpig anslått til rundt 25 milliarder kroner i 2000, klart i overkant av gjennomsnittet for de siste 10 årene. Husholdningenes nettofordringer gikk dermed ytterligere opp i forhold til inntekten i fjor, noe som illustrerer at husholdningene som gruppe er i en vesentlig gunstigere finansiell posisjon nå, enn ved slutten av konjunkturoppgangen på 1980-tallet.

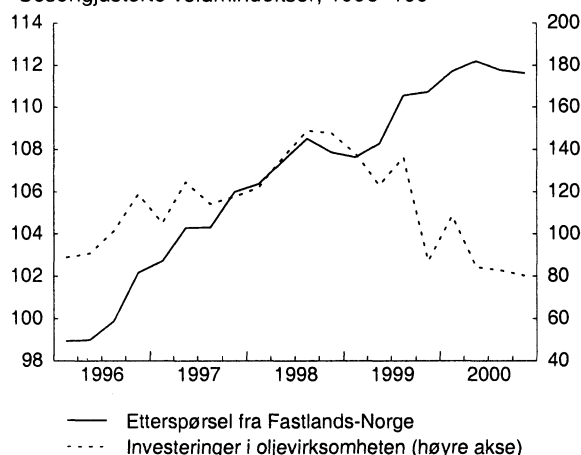
Investeringene i fastlandsøkonomien viste sesongjustert nedgang gjennom 1998 og første halvår 1999, men tok seg deretter noe opp gjennom de neste fire kvartalene. Selv om denne delen av samlet etterspørsel igjen viste nedgang i annet halvår i fjor, ga fastlandsinvesteringene på årsbasis likevel et positivt vekstbidrag til samlet etterspørsel. Utviklingen i investeringene i offentlig forvaltning og i industri og andre vareproduserende næringer trakk veksten ned, mens investeringene i bolig og i andre private tjenesteytende næringer viste til dels sterk oppgang. Petroleumsinvesteringene viste sterk volumnedgang for annet år på rad, og ga et betydelig negativt bidrag til veksten i samlet etterspørsel i fjor.

Eksporten av tradisjonelle varer økte med 3 prosent i 2000, om lag på linje med resultatet for de foregående to årene. Vekstbidragene fra denne delen av etterspørselen har dermed i flere år vært klart svakere enn på midten av 1990-tallet, til tross for sterk vekst i markedene for norske eksportprodukter. Den relativt svake utviklingen i tradisjonell eksport i fjor innebærer at norske eksportører tapte markedsandeler for fjerde år på rad, etter en periode på åtte år der markedsandelene snarere tenderte opp enn ned. Det er nærliggende å se dette forløpet i sammenheng med utviklingen i relative timelønnskostnader. Regnet i felles valuta økte timelønnskostnadene i industrien langsommere i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere fra slutten av 1980-tallet og frem til og med 1994, mens de deretter gjennomgående har økt noe raskere i Norge enn hos handelspartnerne.

Målt i norske kroner gikk prisene på tradisjonelle eksportvarer sterkt opp fra 1999 til 2000, etter relativt små endringer gjennom de foregående fire årene. Det var særlig utviklingen i prisene på metaller og raffinerte oljeprodukter som trakk opp.

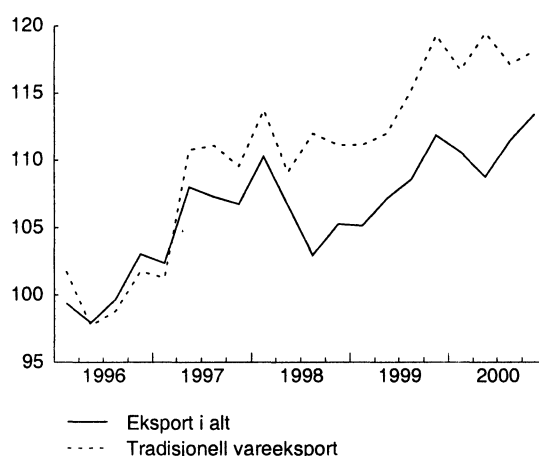
Eksporten av olje og naturgass økte noe i fjor, etter to år med svak nedgang. Veksten i petroleumseksporten gjennom de siste årene har vært betydelig lavere enn tidligere forventet. Dette har blant annet sammen-

Etterspørsel fra Fastlands-Norge og investeringer i oljevirksomheten, 1996 - 2000
Sesongjusterte volumindekser, 1996=100

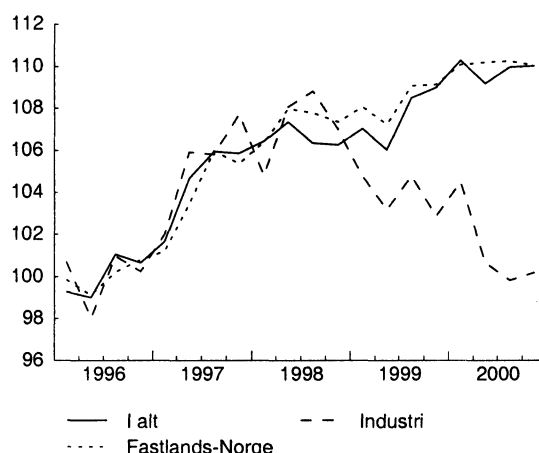
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Eksport, 1996 - 2000
Sesongjusterte volumindekser, 1996=100

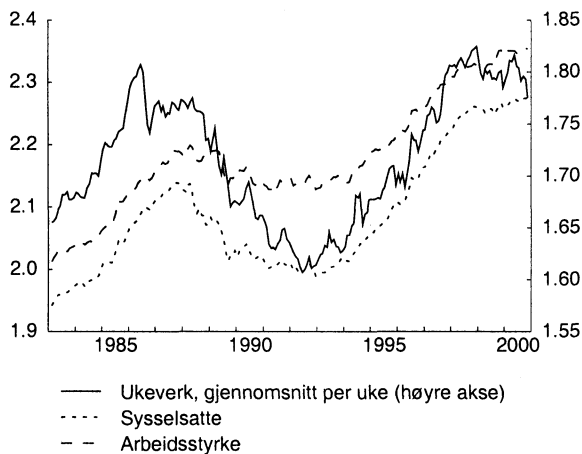
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruttonasjonalprodukt, 1996 - 2000
Sesongjusterte volumindekser, 1996=100

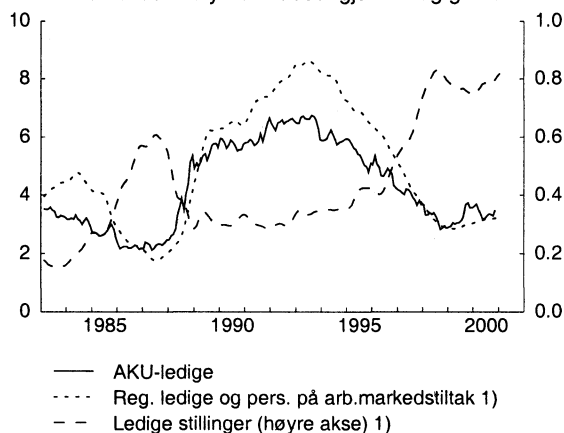
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsstyrke, sysselsetting og ukeverk. 1983-2000
 Millioner. Sesongjusterte og glattede månedstall.

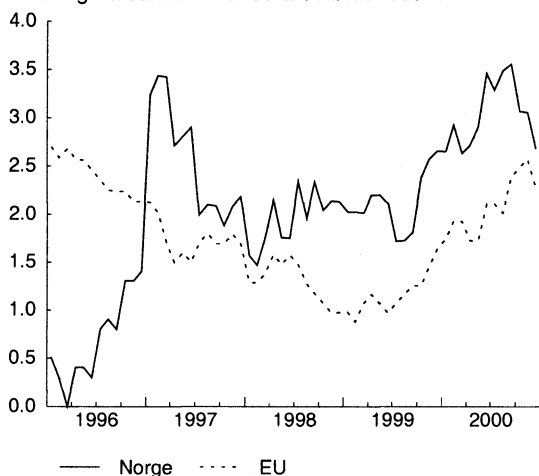
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsledige og beholdning av ledige stillinger, månedstall. 1983-2001
 Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

1) Justert bakover for brudd i serien fra januar 99
 Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Harmoniserte konsumprisindekser. 1996-2000
 Endring fra samme måned året før. Prosent

Kilde: Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

heng med tekniske problemer og forsinket oppstart av enkelte nye prosjekter på norsk sokkel.

Importen av tradisjonelle varer økte med 2,4 prosent i volum i fjor, etter en tilsvarende nedgang året før. Forløpet gjennom de siste to årene har vært om lag som for etterspørselen fra Fastlands-Norge, og underbygger dermed inntrykket av at norsk økonomi stagnerte i 2000. Prisene på tradisjonelle importvarer økte imidlertid markert i fjor. Som for eksporten, er det utviklingen for råvareprisene som i særlig grad har trukket gjennomsnittet opp. Norge hadde en bytteforholdsgevinst for handelen med tradisjonelle varer på rundt 6 prosent fra 1999 til 2000. Hvis vi justerer for prisutviklingen for raffinerte oljeprodukter, som betyr mer for eksportprisene enn for importprisene, reduseres gevinsten til rundt 3 1/2 prosent.

Regnvær trakk veksten i fastlandsøkonomien opp

BNP for Fastlands-Norge økte med 1,8 prosent i fjor, klart raskere enn i 1999. Utviklingen gjennom året var imidlertid relativt svak. Private tjenesteytende næringer og vareproduserende næringer utenom industri bidro positivt til veksten i fastlandsøkonomien i fjor, mens industriproduksjonen gikk ned for andre år på rad. Det var imidlertid tegn til utflating i industriproduksjonen i annet halvår. Bruttoproduktet i kraftforsyningen økte med over 18 prosent i fjor, og denne næringen bidro dermed betydelig til veksten i fastlandsøkonomien. Utenom kraftforsyning økte bruttoproduktet i Fastlands-Norge med 1,3 prosent i 2000, mot 0,7 prosent i 1999.

Stabilt arbeidsmarked

Tallet på sysselsatte økte med 0,4 prosent i fjor, noe mindre enn i 1999. Veksten i sysselsettingen har nå kommet om lag på linje med veksten i yrkesbefolkningen, mens den lå betydelig høyere gjennom femårsperioden 1994-98. Som i 1999, bidro utviklingen i sysselsettingen i private tjenesteytende næringer og i offentlig forvaltning til å trekke gjennomsnittet opp, mens sysselsettingen i industrien falt for andre år på rad. Også i primærnæringene gikk tallet på sysselsatte ned. Nesten 71 prosent av befolkningen i aldersgruppen 16 til 74 år var i inntektsgivende arbeid i fjor, det samme som i 1998 og 1999. Dette er den høyeste sysselsettingsandelen som er registrert i Norge, og er også meget høyt i et internasjonalt perspektiv. Tallet på utførte timeverk falt med 0,8 prosent i fjor, etter en vekst på 0,2 prosent året før.

Også veksten i arbeidsstyrken har avtatt de siste årene. På årsbasis økte arbeidstyrken med rundt 1/2 prosent i fjor, og arbeidsledigheten gikk opp fra 3,2 prosent i 1999 til 3,4 prosent i 2000. På årsbasis har ledigheten nå vært tilnærmet stabil i 3 år, etter sterk nedgang fra 1993 til 1998. Justert for omleggingen av Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse

(AKU) i 1996, lå ledigheten i fjor knapt ett prosentpoeng over nivået i høykonjunktoren i 1986/87.

Sesongjusterte og glattete månedstall fra AKU antyder stabil sysselsetting gjennom annet halvår i fjor, etter moderat oppgang gjennom de foregående fire kvartalene. Korrigert for tilfeldige utslag rundt årsskiftet 1999/00, har ledigheten vist moderat oppgang gjennom de siste to årene. Denne tendensen gjenfinnes også i utviklingen i Aetat/Arbeidsdirektoratets tall for registrerte ledige og personer på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Justert for normale sesongvariasjoner viste imidlertid denne serien tegn til utflating rundt årsskiftet 2000/01. Videre har beholdningen av ledige stillinger vist en svakt stigende tendens det siste året, etter nedgang gjennom de foregående 18 månedene. Sett opp mot utviklingen i ledigheten kan dette indikere svakt tiltagende geografiske, næringsmessige eller kompetansemessige ubalanser i arbeidsmarkedet.

Nedgangen i ledigheten etter 1993 gikk parallelt med en gradvis tiltakende tilstramming i arbeidsmarkedet, som bidro til en betydelig høyere lønnsvekst i perioden 1996-99 enn i den foregående fireårsperioden. Lønnsveksten i 2000 er foreløpig anslått til 4,3 prosent, regnet per normalårsverk. Dette er nærmere 1 prosentpoeng lavere enn i 1999, og vel 2 prosentpoeng lavere enn i 1998. Lønnsveksten ligger likevel fortsatt høyere enn hos våre viktigste handelspartnere. Reallønningene økte med noe over 1 prosent i fjor. Mens tilstrammingen i arbeidsmarkedet bidro til at reallønningene vokste klart raskere enn arbeidsproduktiviteten i fastlandsøkonomien gjennom perioden 1996-99, ble dette forholdet snudd om i fjor.

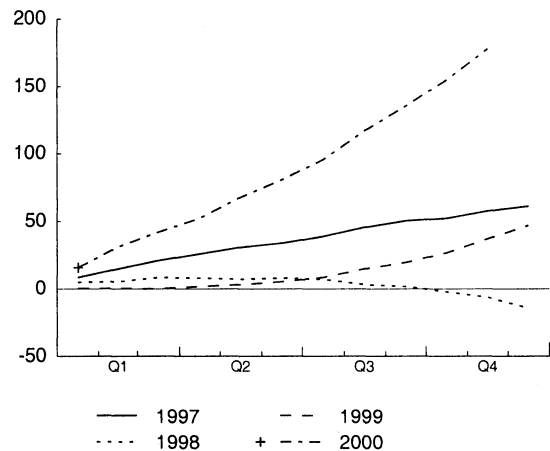
Økt prisvekst i 2000

Oppgangen i lønnsveksten gjennom annen halvdel av 1990-tallet manifesterte seg ikke i noen sterkt tiltakende prisstigning. Således var prisveksten i 1998/99 eksakt den samme som i 1992/93, 2,3 prosent. Oppgangen i prisveksten til 3,1 prosent i fjor, ser da også ut til å være betydelig influert av andre forhold enn kostnadsutviklingen. Økte i energipriser og en svakere valutakurs bidro anslagsvis til å trekke prisveksten opp med 1 prosentpoeng fra 1999 til 2000. I motsetning til i 1999 bidro også avgiftsendringer til å trekke prisveksten moderat opp i fjor.

I de siste ti årene har konsumprisene økt med 2,3 prosent per år i gjennomsnitt. Dette er i underkant av gjennomsnittet for Norges viktigste handelspartnere i samme periode. De siste fire årene har imidlertid prisveksten vært rundt ett prosentpoeng høyere i Norge enn for gjennomsnittet av våre viktigste handelspartnere. Inflasjonsforskjellen mot EU har vært av om lag samme størrelsesorden. Forskjellen mellom prisveksten i Norge og hos handelspartnerne/EU avtok gjennom annet halvår i fjor.

Driftsbalansen 1997-2000

Akkumulerte tall i mrd. Nkr måned for måned

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Høy oljepris ga rekordstort overskudd på driftsbalansen

Overskuddet på driftsbalansen ble 196 milliarder kroner i 2000, nærmere 150 milliarder kroner mer enn i 1999, og det høyeste overskuddet noensinne. Den rekordmessige bedringen i utenriksøkonomien må ses i sammenheng med den sterke veksten i oljeprisen. Over 90 prosent av forbedringen kan føres tilbake til økt eksportverdi for råolje og naturgass, mens overskuddet på vare- og tjenestebalansen for øvrig gikk opp med i underkant av 12 milliarder kroner. Underskuddet på rente- og stønadsbalansen økte med vel 1 milliard kroner, til tross for markert oppgang i Norges nettofordringer overfor utlandet. Denne litt paradoksale utviklingen kan dels henge sammen med økt rentedifferens mellom Norge og andre land, dels med at beholdningen av aksjer og andre ikke rentebærende fordringer har økt raskt.

Utsiktene for 2001 og 2002

Det bildet som tegner seg av norsk økonomi på grunnlag av de foreløpige nasjonalregnskapstallene for 2000 og våre prognoser for de nærmeste årene, må sies å være uvanlig gunstig. Etter at høykonjunktoren i fastlandsøkonomien nå i stor grad synes å være over og produksjonen er nær et trendmessig nivå, vil økonomien vokse noe raskere igjen, om lag på linje med trenden. Til tross for litt lavere oljepriser og en svakere dollar, vil utenriksøkonomien vise svært store overskudd. Inflasjonen vil gradvis falle til et nivå som ikke avviker mye fra inflasjonen hos handelspartnerne. Det samme vil skje med lønnsveksten i 2002. Det er imidlertid ikke vanskelig å peke på andre forutsetninger enn de vi har lagt til grunn som kan endre dette bildet. Et kraftig internasjonalt tilbakeslag kan føre til en mer markert nedgangskonjunktur i Norge. Ikke minst kan dette skje dersom virkningene på oljemarkedet og norske oljeinvesteringer etter hvert skulle bli betydelige. De store oljeinntektene kan tenkes å lede til en mer ekspansiv finanspolitikk gjennom skattelettelser eller utgiftsøkninger, som vil føre til at inflasjonen og

Makroøkonomiske hovedstørrelser 2000-2002. Regnskap og prognoser

Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

		Prognoser				
	Regnskap 2000	2001			2002	
		SSB	FIN	NB	SSB	NB
Realøkonomi						
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,1	1,6	2,4	1 1/2	2,7	2 1/2
Konsum i offentlig forvaltning	1,4	2,3	2,4	3	1,9	2
Bruttoinvesteringer i fast kapital	-2,7	-1,7	-3,2	-1 3/4	1,9	1 1/4
Oljevirkksomhet	-26,6	0,0	-15,9	-4	7,4	-2
Fastlands-Norge	3,5	-0,8	-0,1	-1 1/4	0,6	2 1/4
Bedrifter	2,9	-1,6	-1,0	-3 1/4	-1,6	3 1/4
Bolig	10,7	6,3	8,5	10	9,5	4
Offentlig forvaltning	-0,0	-4,3	-4,4	-4 1/2	-1,2	-1 1/2
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ¹	2,2	1,3	2,0	1 1/2	2,1	2 1/4
Lagerendring ²	0,4	0,0	0,0	..	0,0	..
Eksport	2,8	4,0	6,0	4 1/4	3,4	3
Råolje og naturgass	6,4	3,8	6,9	6	0,9	2
Tradisjonelle varer	3,0	2,3	4,7	3 1/4	5,2	3 3/4
Import	1,2	2,6	2,6	2	5,0	4
Tradisjonelle varer	2,4	2,4	3,2	2 1/2	4,3	4
Bruttonasjonalprodukt	2,2	1,6	2,6	2	1,8	1 3/4
Fastlands-Norge	1,8	1,1	1,8	1 1/4	1,8	1 3/4
Arbeidsmarked						
Sysselsatte personer	0,4	0,6	0,6	3/4	0,4	1/2
Arbeidsledighetsrate (nivå)	3,4	3,5	3,3	3 1/4	3,6	3 1/4
Priser og lønninger						
Lønn per normalsårsverk	4,3	4,3	4	4 1/4	3,8	4 1/2
Konsumprisindeksen	3,1	2,5	2 3/4	3	1,4	2 1/2
Eksportpris tradisjonelle varer	12,6	1,9	1,2	2	-1,7	-1/2
Importpris tradisjonelle varer	6,1	1,6	1,6	2	-0,9	1 1/4
Realpris, bolig	10,4	2,9	..	3/4	7,6	1 1/2
Utenriksøkonomi						
Driftsbalansen, mrd. kroner	195,6	169,6	159,9	225	161,4	160
Driftsbalansen i prosent av BNP	13,9	12,0	11,3	15	11,1	11
MEMO:						
Husholdningenes sparerate (nivå)	6,3	7,6	6,4	7 1/4	8,3	7 1/2
Pengemarkedsrente (nivå) ³	6,6	7,1	7,1	7,1	6,1	6,1
Gjennomsnittlig lånerente (nivå) ⁴	8,1	8,9	..	..	8,1	..
Råoljepris i kroner per fat (nivå) ⁵	252	205	180	259	190	206
Eksportmarkedsindikator	10,3	7,1	..	..	6,4	..
Importveid kronekurs (44 land) ^{3, 6}	2,5	-1,2	..	-1,1	-0,8	0,0

¹ Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + konsum i offentlig forvaltning + bruttoinvesteringer i fast kapital i Fastlands-Norge.² Endring i lagerendring i prosent av BNP.³ NBS tall er tekniske forutsetninger. Renteanslaget gjenspeiler markedsaktørenes implisitte forventninger.⁴ Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner.⁵ Gjennomsnittlig spotpris Brent Blend.⁶ Positivt fortegn innebærer depresiering.

Kilder: Statistisk sentralbyrå (SSB), Finansdepartementet, Nasjonalbudsjettet 2001 (FIN), Norges Bank, Inflasjonsrapport 4/2000 (NB).

kostnadsveksten ikke kommer ned på linje med veksten hos handelspartnerne. Spareraten til husholdningene kan utvikle seg annerledes enn antatt og gi høyere konsumvekst. En ny boom i oljeinvesteringene kan tenkes å skape en sterkere vekst i norsk økonomi enn vi har antatt og igjen tydeliggjøre at vår konjunktursyklus er i ufase med syklusen til våre handelspartnere. Det er nærmest umulig å gjette korrekt på alle de sentrale faktorene som er med på å bestemme utviklingen i norsk økonomi fremover. Bruken av vårt modellapparat gir oss imidlertid en mulighet for å resonnerer systematisk omkring betydningen av disse fenomene for norsk økonomi.

Lavere vekst internasjonalt

Som beskrevet foran, venter vi lavere BNP-vekst hos Norges handelspartnere i 2001, etter en klar oppgang i veksten fra 1999 til 2000. I 2002 antas den økonomiske veksten å bli om lag som for inneværende år. BNP-veksten hos våre handelspartnere anslås å bli i underkant av 3 prosent både i 2001 og 2002. Avdempingen av den økonomiske veksten i USA er hovedårsaken til denne utviklingen. I en egen analyse vurderer vi følgene av et kraftigere tilbakeslag i amerikansk økonomi enn vi her har lagt til grunn. Markedsveksten for tradisjonelle norske eksportvarer vil også dempes ettersom aktivitetsveksten reduseres hos våre

handelspartnere. Imidlertid er nivået på markedsveksten oppjustert for hele perioden 1999-2002 som følge av ny informasjon fra OECD. Vi anslår at markedsveksten blir 8,6 prosent i år og 7,3 prosent neste år, etter å ha nådd en markert topp på 10,3 prosent i fjor. Dette forløpet er i hovedsak det samme som ble anslått i forrige konjunkturrapport. Den relativt høye kostnadsveksten de siste årene gjør imidlertid at norsk eksport av tradisjonelle varer vil øke klart mindre enn markedsveksten både i år og neste år, selv om forskjellen avtar etterhvert.

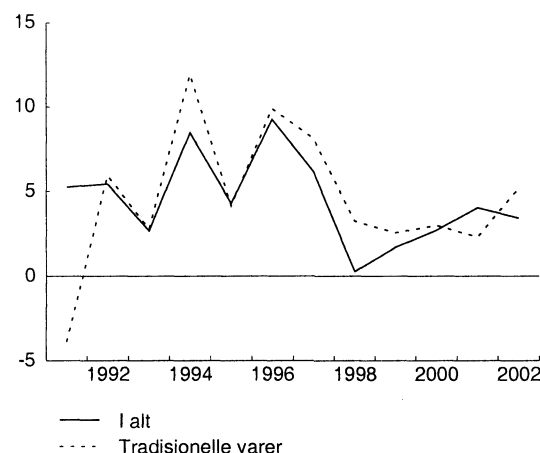
Økningen i dollarprisen på råolje fram til november i fjor var kraftigere og mer langvarig enn de fleste hadde ventet. I tillegg bidro styrkingen av amerikanske dollar til enda større økning i kroneprisen. I desember falt imidlertid oljeprisen kraftig, men har deretter økt en del igjen i forbindelse med OPECs produksjonskutt i januar. Gjennomsnittsprisen i fjor ble drøyt 250 kroner per fat, mot 140 kroner i 1999. Også andre internasjonale råvarepriser har steget noe, målt i dollar, fra det lave nivået i etterkant av Asia-krisen. Kroneprisen for norske eksportvarer har økt mer, i gjennomsnitt med 12,6 prosent. Det henger dels sammen med dollarappresieringen, og dels med at prisen på flere viktige norske eksportvarer som for eksempel aluminium, har vokst klart mer enn gjennomsnittet for råvarer.

Prisveksten internasjonalt tiltok i 2000. Konsumprisindeksen i USA steg med 3,4 prosent, mot 2,2 prosent i 1999, mens prisveksten i EU ble 2,1 prosent, mot 1,2 prosent året før. Den kraftige økningen i oljeprisene og høyt aktivitetsnivå i verdensøkonomien var viktige årsaker til dette. I år og neste år ventes lavere oljepriser og noe lavere BNP-vekst å bidra til at prisstigningen går litt ned igjen, spesielt i USA.

Pengepolitikk og valutakurser

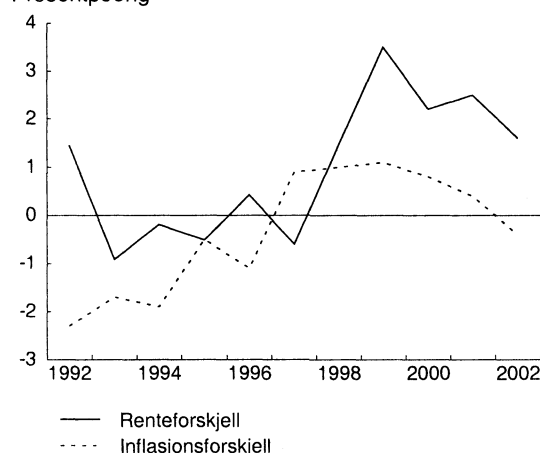
Den importveide kronekursen svekket seg med 2,5 prosent fra 1999 til 2000 i hovedsak pga. den sterke dollarkursen. Regnet i forhold til euro var kronen sterk i 2000, særlig mot slutten av året. I januar 2001 ble bildet et annet, med en kronekurs mot euro mer på linje med det implisitte kursmålet, mens dollaren svekket seg både mot euro og norske kroner. Den importveide kronekursen var på sitt svakeste i 2. kvartal i fjor og har siden gjennomgående styrket seg noe. Fremover har vi lagt til grunn en svekkelse av dollaren regnet i forhold til euro sammen med om lag uforandret kronekurs mot euro. Det vil medføre at den importveide kronekursen styrker seg. Våre anslag medfører en forventet kronestyrking på om lag en prosent både i 2001 og 2002. For dollarkursen innebærer disse anslagene at gjennomsnittet så vidt kommer under 8 kroner for 2002 som helhet. Anslagene innebærer at kroneappresieringen skjer litt raskere enn vi la til grunn i vår forrige konjunkturrapport. Dette medfører at vårt forrige anslag på importprisveksten for

Eksport
Prosentvis vekst

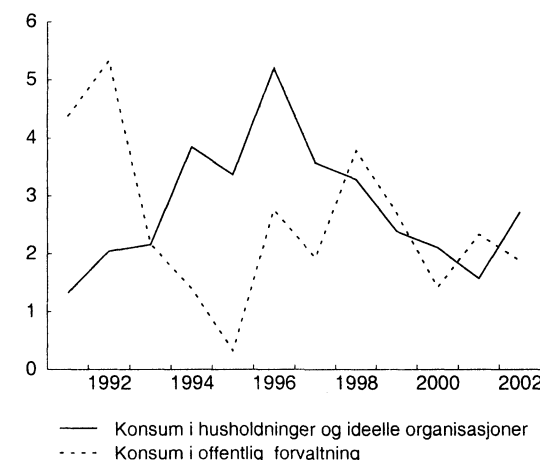
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rente- og inflasjonsforskjell mellom norske kroner og ECU/euro. 1992-2002. Anslag for 2001-2002
Prosentpoeng

Kilder: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

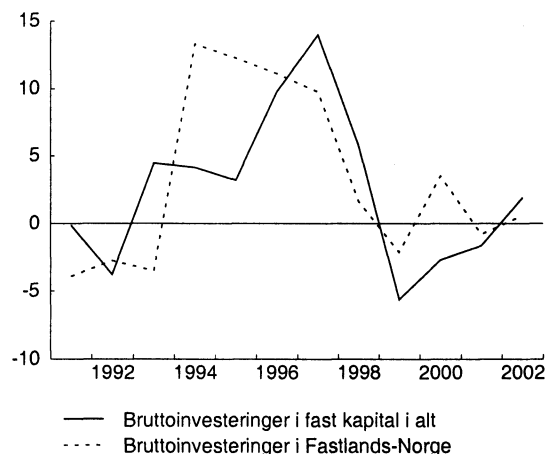
Konsum
Prosentvis vekst

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttoinvesteringer

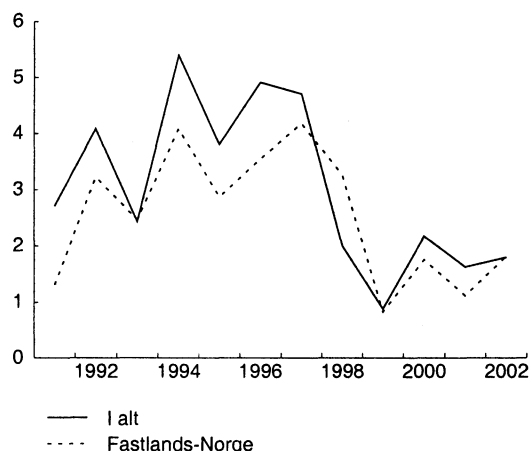
Prosentvis vekst

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttonasjonalprodukt

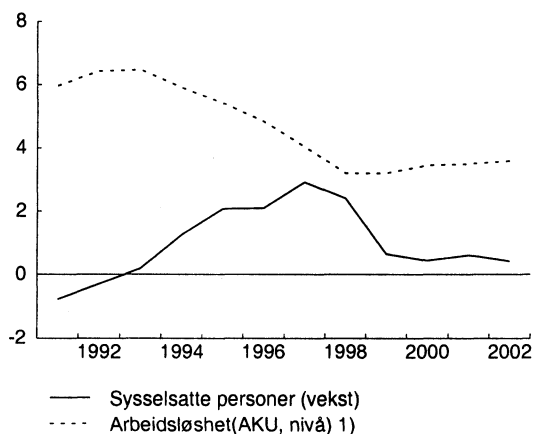
Prosentvis vekst

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Arbeidsmarked

Prosent

1) Justert for brudd fra og med 1996.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

tradisjonelle varer er litt nedjustert i 2001, mens nivå-anslaget for 2002 er som før.

Utsiktene til lavere vekst i amerikansk økonomi har allerede ført til en markert nedgang i pengemarkedsrenten i USA. Med utsikter til mer moderat vekst i internasjonal økonomi, er det nå mindre sannsynlig med ytterligere renteøkninger fra ESB. Vi har lagt til grunn at dagens nominelle renter på om lag dagens nivå (4,7 prosent), blir redusert til om lag 4,5 prosent fra og med 3. kvartal 2001 for så å være stabile fremover. I Norge regner vi fortsatt med litt lavere renter i løpet av inneværende år. Som tidligere, legger vi til grunn en rentenedgang på et halv prosentpoeng i løpet av tredje kvartal. Sammenliknet med eurorenten innebærer dette at rentedifferensen forblir om lag uendret, mens realrenteforskjellen øker klart etter hvert som vi forventer at den norske inflasjonstakten kommer under 2 prosent i andre halvår i år. Vi legger derfor til grunn en ytterligere rentenedgang i Norge på et halvt prosentpoeng etter kommende årsskifte.

Stabile realimpulser og store prisimpulser fra finanspolitikken

Anslagene for finanspolitikken er stort sett som i vår forrige konjunkturoversikt der vi hadde innarbeidet det finanspolitiske opplegget vedtatt av Stortinget før jul. Det er særlig omlegging av merverdiavgiftssystemet med økt generell sats fra 1. januar i år, innføring av moms på tjenester fra 1. juli kombinert med halvert matmoms som gjør utslag. I tillegg kommer redusert bensinavgift i to omganger samt økt elektrisitetsavgift. Siden Stortinget vedtok budsjettet har det blitt bestemt at konjunkturavgiften likevel ikke blir innført. Det antas å føre til litt større vekst i investeringene i fastlandsbedriftene enn vi la til grunn i vår forrige oversikt. Vekstanslagene for trygder og offentlig kjøp av varer og tjenester er ellers som før.

Større impulser fra petroleumsvirksomheten?

Investeringene i petroleumsvirksomheten fortsatte å falle gjennom 2000, og på årsbasis var nedgangen 26,6 prosent, helt i tråd med vårt forrige anslag. Vi venter at fallet vil fortsette inn i dette året, men at det så vil komme en gradvis investeringsøkning gjennom dette og neste år. SSB har ikke foretatt noen ny investeringsundersøkelse blant oljeselskapene som kan gi grunnlag for å endre vårt anslag i forhold til tidligere. Imidlertid har selskapene i løpet av de siste par månedene kommet med signaler om at de nå oppjusterer sine investeringsanslag. Dette kan tyde på at SSBs neste investeringsundersøkelse, som publiseres i begynnelsen av mars, basert på informasjon som i stor grad innhentes i februar, vil vise oppjusterte anslag for 2001. På denne høyst usikre bakgrunn har vi nå valgt å øke vårt anslag for petroleumsinvesteringene for 2001, slik at vi på årsbasis har samme nivå som i 2000. For 2002 antar vi at nivået øker med 7 prosent, litt høyere enn vårt forrige anslag.

Som vi har påpekt tidligere, synes det å gå om lag 2 år fra et vendepunkt i oljeprisen og dermed i oljeselskapenes lønnsomhet, til vendepunktet i petroleumsinvesteringene inntreffer. Våre anslag er fortsatt i tråd med en slik hovedregel, men justert noe mer opp i tråd med at oljeprisene ble noe høyere i 2000 enn tidligere antatt. Mot vårt nåværende anslag kan en innvende at de internasjonale vekstutsiktene nå er mer usikre enn tidligere. Det kan gi mindre vekst i oljeetterspørselen og fallende priser. På den annen side har OPEC nylig vist evne til å opptre ganske samlet som kartell.

Vi antar at norsk produksjon av olje vil endre seg lite de nærmeste årene sammenliknet med nivået i 2000. Derimot ventes gassproduksjonen å øke med vel 10 prosent i år og neste år. Skulle oljemarkedet bli preget av tilbudsoverskudd kan en ikke se bort fra at norske myndigheter vil velge å redusere norsk produksjon noe for å bidra til stabile priser i området 20-25 dollar per fat. Vi har imidlertid lagt til grunn de samme oljeprisene i dollar som i vår forrige beregning, dvs. 26 dollar per fat i 1. kvartal 2001 og 24 dollar deretter. Med en svakere dollar i tiden fremover, innebærer dette likevel lavere reelle oljepriser i de fleste land enn i vår forrige analyse.

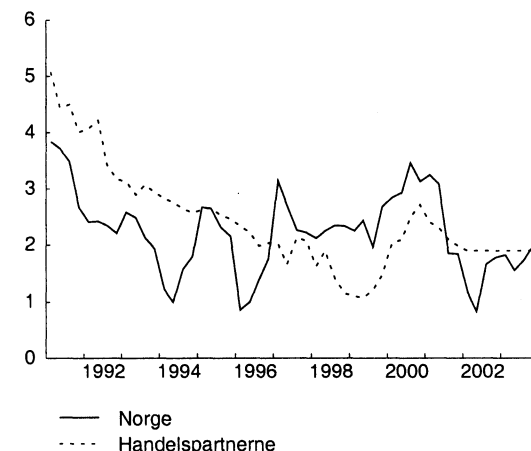
Husholdningenes inntekter og etterspørsel

Det har vært svak vekst i husholdningenes konsum den senere tid og årsveksten i 2000 ble litt lavere enn tidligere anslått. Nye oppjusteringer av boliginvesteringene i fjor viser imidlertid at sammensetningen av husholdningenes samlede etterspørsel har endret seg. Denne tendensen venter vi vil fortsette i tiden fremover. Det er litt større usikkerhet knyttet til veksten i boligprisene i annenhåndsmarkedet enn tidligere, men uansett er boligprisinivået fortsatt høyt til tross for et lite fall i boligprisene gjennom andre halvår 2000. Med utsikter til en viss rentenedgang gjennom 2001 selv om realrentene vil forbli høye, og et fortsatt stramt arbeidsmarked, regner vi med at boligprisene ikke vil synke videre fremover, men begynne å øke igjen. Sammen med fortsatt vekst i husholdningenes realinntekter, vil dette bidra til videre økning i boliginvesteringene.

Vi regner med at fortsatt inntektsvekst vil stimulere til noe høyere vekst i husholdningenes forbruk gjennom dette året og inn i 2002. Likevel innebærer våre anslag en klar økning i husholdningenes sparerate både i 2001 og 2002 i forhold til i 2000. Selv om denne utviklingen i spareraten delvis kan forklares ved høyere realrenter og lav vekst i boligprisene gjennom fjoråret og inn i 2001 samt økende realinntektsvekst, gir ikke dette en fullgod forklaring på hvorfor konsumveksten er så svak for tiden. Imidlertid innebærer de foreløpige nasjonalregnskapstallene og andre anslag at spareraten sank med om lag et halvt prosentpoeng fra 1999 til 2000. Våre anslag for 2001 og 2002 gir en økning i husholdningenes sparerate på knapt 1,5 pro-

Konsumprisindeksen

Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

sentpoeng sammenliknet med 1999. Anslaget for 2002 er lavere enn det vi hadde sist, men likevel innebærer anslagene et uvanlig høyt nivå på spareraten og en antydning om at vårt anslag for konsumveksten kan være lavt.

Små endringer i fastlandsinvesteringene

Svak vekst i fastlandsøkonomien bidrar til at vi forventer små endringer i investeringsnivået i tiden fremover. I tråd med anslag i nasjonalbudsjettet, forventes investeringene i offentlig forvaltning å falle noe i år. Det trekker fastlandsinvesteringene ned. I motsatt retning trekker den forventede økningen i boliginvesteringene, jf. omtalen ovenfor. Vi regner med at nedgangen i industriinvesteringene stopper opp i løpet av 2001 for deretter å øke en del. Store investeringsprosjekter i kraftkrevende industri bidrar vesentlig til dette. Investeringene i øvrige fastlandsbedrifter ventes derimot bare å endre seg lite. Avviklingen av konjunkturavgiften må en regne med bidrar til å redusere sannsynligheten for en nedgang i investeringene gjennom 2001. Det at investeringsavgiften ikke blir fjernet så tidlig i 2002 som opprinnelig tenkt, trekker også i retning av et jevnere forløp for investeringene enn tidligere antatt.

Moderat vekst i fastlandsøkonomien

Veksten i fastlandsøkonomien ble knapt 2 prosent i 2000 i tråd med vårt forrige anslag. Økt kraftproduksjon trakk veksten opp med et halvt prosentpoeng og bidro også til at produktivitetsveksten i fastlandsøkonomien ble høy i 2000. I 2001 vil nedgang i kraftproduksjonen trekke i motsatt retning. En forventet avmatning i veksten hos Norges handelspartnere trekker i retning av lavere vekst i tradisjonell eksport i år. Også eksportveksten for olje og gass er litt nedjustert i 2001, slik at samlet eksport vokser mindre enn tidligere anslått. For 2002 antas veksten av tradisjonelle varer å ta seg noe opp, idet tap av konkurranseevne blir mindre over tid slik at eksportveksten blir mer lik

markedsveksten. Høyere anslag for petroleumsinvesteringene de nærmeste årene gir også positive vekstimpulser til norsk økonomi. Dette gjelder også for industrien hvor vi nå tror nedgangen har stoppet opp og vi kan få en viss produksjonsvekst i tiden framover. Veksten i husholdningenes etterspørsel er moderat i år, men viser også tiltakende vekst fremover og vil bidra til å trekke veksten i fastlandsøkonomien opp neste år.

Fortsatt liten endring i arbeidsledigheten

Ledigheten passerte en konjunkturbunn for vel to år siden, men økningen i ledigheten har deretter vært meget beskjeden. Vi forventer heller ikke store endringer i ledigheten de nærmeste to årene. Lengre ferie og flere bevegelige helligdager bidrar til at gjennomsnittlig arbeidstid per sysselsatt synker med over en prosent fra 2000 til 2001. Også neste år vokser antall sysselsatte mer enn antall utførte timeverk pga. at den femte ferieuken da er fullt innført. Med bare en svært beskjeden økning i samlet yrkesprosent, tror vi derfor at ledigheten iflg. AKU vil endre seg lite de nærmeste to årene.

Svakt fallende, men sterkt varierende prisvekst

Konsumprisveksten ble 3,1 prosent i 2000 og 0,1 prosentpoeng av denne økningen skyldtes omlegging av beregningsopplegget for KPI. Som vi omtalte i detalj i vår forrige konjunkturoversikt, vil det vedtatte avgiftsopplegget påvirke konsumprisveksten i betydelig grad. Mens vi for første halvår 2001 ikke venter store endringer i konsumprisveksten regnet på årsbasis, regner vi med at tolv månedersvekstraten vil falle kraftig fra og med juli når matmomsen halveres og bensinavgiftene reduseres ytterligere. Dette til tross for at moms på flere tjenester innføres fra samme tid. Ved kommende årsskifte vil tolv månedersvekstraten falle ytterligere fordi effekten av momsøkning fra og med januar i år da blir borte, mens avgiftsendringene fra sommeren 2001 fortsatt har effekt fram til sommeren 2002. Disse vurderingene er basert på at det ikke innføres vesentlige nye endringer i avgiftsopplegget fra årsskiftet 2001/2002. Først fra juli 2002 vil de direkte virkningene på tolv månedersveksten i KPI være uttømt. Vårt anslag for KPI-veksten i annet halvår 2002 er knapt 2 prosent, og identisk med anslaget i vår forrige konjunkturrapport. Denne prisveksten er også på linje med vårt anslag på KPI-veksten i euro-området på samme tid.

Nedgangen i konsumprisveksten fra annet halvår 2000 til annet halvår 2002, er på vel ett prosentpoeng når vi holder omleggingen av KPI i 2000 utenfor. Hovedårsaken til denne nedgangen er lavere importprisvekst som følge av lavere oljepriser og at kronen appresierer, mens den deprimerte i 2000. I tillegg vil arbeidskraftskostnadene per time synke pga. en beregnet økning i produktivitsveksten. Det er et vanlig syklisk mønster at produktivitsveksten tar seg opp

etter at økonomien er kommet over i en lavkonjunktur, eller i det minste ikke klart er inne i en høykonjunktur. Derimot viser erfaringen at mot slutten av høykonjunkturen er produktivitsveksten fallende, noe vi klart har sett på slutten av 1990-tallet i Norge. Se egen boks om drivkrefter bak konsumprisutviklingen.

Våre anslag for lønnsveksten fremover er ikke endret vesentlig i forhold til tidligere anslag. Det skal ikke være sentrale forhandlinger våren 2001, men et nytt hovedoppgjør i 2002. Svakere lønnsomhet i tiden fremover pga. appresierende valuta og vedtatte lønns-tillegg og reformer, kan bidra til lav lønnsglidning. I motsatt retning trekker det forhold at arbeidsmarkedet fortsatt er stramt med stor beholdning av ledige stillinger. Dersom ikke denne ubalansen i arbeidsmarkedet reduseres, kan lønnsforskjellene tilta fremover.

Store overskudd i utenriksøkonomien tross fallende oljepriser

Overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet ble nærmere 200 mrd. kroner i 2000 eller 14 prosent av BNP. Økt olje- og gass eksport vil kompensere litt for fallet i oljeprisene, men ikke nok til å hindre at handelsbalansen vil svekke seg gjennom beregningsperioden. Likevel vil overskuddene i utenriksøkonomien kunne bli betydelige og utgjøre godt over 10 prosent av BNP hvert år fremover. Etter hvert vil også rente- og stønadsbalansen kunne vise mindre underskudd noe som delvis vil kompensere for lavere handelsoverskudd. I motsetning til de foregående to årene må Norge imidlertid regne med et betydelig bytteforholdstap i år og neste år slik at landets realdisponible inntekt vil synke i 2001 og muligens også i 2002.

Virkinger av et sterkere tilbakeslag i amerikansk økonomi

Det er mange usikre faktorer knyttet til utsiktene for 2001 og 2002. For en liten åpen økonomi som den norske, vil alltid forutsetninger om utviklingen i internasjonal økonomi være viktige. Vi har nylig opplevd virkninger av store svingninger i internasjonale råvarepriser og hva det kan ha å si for norsk økonomi. I dette avsnittet ser vi nærmere på betydningen av en langt mer negativ utvikling i amerikansk økonomi enn vi har lagt til grunn i vårt hovedalternativ.

Veksten i amerikansk økonomi i andre halvår 2000 ser ut til å ha vært sterkt avtakende, men de foreløpige tallene viser at veksten fortsatt var positiv i 4.kvartal. I vårt hovedalternativ antar vi at BNP-veksten i USA blir hhv. 2,5 og 3,5 prosent i 2001 og 2002. Definerer man en konjunkturedgang som et omslag i veksten fra å ligge over til å ligge under trendveksten, passerte USA en konjunkturtopp sommeren 2000, og har siden vært i nedgang. Ettersom mange har hevdet at "ny økonomi" har bidratt til at den underliggende veksten i USA er høyere enn tidligere, innebærer våre anslag for veksten i USA i år og neste år at BNP-nivået

i USA gradvis vil synke ned mot trenden. Etter en mye brukt amerikansk standard vil en imidlertid først bruke uttrykket resesjon når det sesongjusterte nivået på BNP faller i to etterfølgende kvartaler. Mange frykter nå at dette vil skje i begynnelsen av 2001. Uansett terminologi, er det aktuelt å vurdere hvordan en kraftigere konjunkturedgang med lavere BNP-vekst i USA enn vi har lagt til grunn, kan få følger for internasjonal og norsk økonomi de nærmeste to årene. Dette er drøftet i det følgende.

Endringene i amerikansk økonomi i forhold til referansebanen forutsettes å starte i 2.kvartal 2001. Dels basert på analyser gjengitt i siste nummer av National Institute Economic Review har vi valgt å legge følgende forutsetninger til grunn. Vi tenker oss en nedgang i amerikansk konsum og investeringer i næringslivet på 1 prosent i 2001 som øker til 3,5 prosent i 2002, i forhold til nivået i vår referansebane. En kraftig depresiering av amerikanske dollar bidrar til litt styrking av konkurranseevnen. Dette demper utslagene på BNP som antas å synke med knapt 1 prosent i 2001 og 1,5 prosent i 2002 i forhold til våre anslag gjengitt over. Dette innebærer at USAs BNP-vekst i alternativbanen bare blir 1,5 prosent i 2001 og 3 prosent i 2002. I historisk sammenheng er dette ingen sterk konjunkturedgang i USA, men bare litt mer moderat enn nedgangen på begynnelsen av 1990-tallet. Vi forutsetter videre at dollaren i dette alternativet svekkes med 10 prosent i forhold til euro sammenliknet med vår referansebane. Siden vi antar at kronekursen følger euroen, innebærer dette at dollarkursen synker til om lag 7 kroner mot slutten 2002. Amerikansk import av varer og tjenester antas å synke med vel 4 prosent i 2001 og vel 7 prosent neste år som følge av nedgangen i innenlandsk etterspørsel og dyrere importvarer. Det forutsettes at styringsrentene i den amerikanske sentralbanken bare justeres svakt ned i forhold til dagens nivå hvor renten allerede har gått ned ett prosentpoeng i løpet av januar 2001. Denne forutsetning skyldes at banken må forholde seg til høyere inflasjon som følge av den kraftige depresieringen av dollaren.

I eurosonen vil nedgangen i USA føre til lavere BNP som følge av mindre etterspørsel. Vi antar at BNP i 2001 synker med 3/4 prosent i forhold til vår referansebane hvor veksten i EU anslås til knapt 3 prosent både i 2001 og 2002. Det antas imidlertid at den europeiske sentralbanken setter ned renten, muliggjort ved at appresieringen av euroen reduserer inflasjonen i euroområdet. Det vil gradvis stimulere BNP igjen slik at nivået ved utgangen av 2002 ikke er påvirket. Rentenedgangen antas å starte etter nedgangen har begynt og forsterke seg utover i 2001 og bli om lag 1 prosentpoeng lavere i forhold til referansebanen i 2002. Skulle den europeiske sentralbanken reagere mye svakere enn dette, vil nedgangen i BNP i eurosonen bli mer langvarig og sterkere. Disse forutsetningene innebærer at realrenten er om lag uforandret i eurosonen.

Virkningen av en resesjon i USA

Prosentvis avvik fra nivået i referansebanen der ikke annet framgår

	2001	2002
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	0,1	-0,5
Investeringer i Fastlands-Norge	-0,2	-1,6
Eksport	-0,3	-1,1
Import	0,1	-0,9
BNP	-0,2	-0,9
Fastlands-Norge	-0,2	-0,8
Sysselsetting	-0,2	-0,5
Arbeidsledighetsrate, avvik fra referansebanen i prosentpoeng	0,1	0,3
Lønn	-0,2	-1,5
Konsumprisindeksen	-0,5	-1,5
Realpris, bolig	-0,6	-3,2
Husholdningenes realdisponible inntekt	0,3	0,3
Sparerate, avvik fra referansebanen i prosentpoeng	0,2	0,7
Driftsbalansen, avvik fra referansebanen i mrd. kroner	-31,8	-64,1
<i>Forutsetninger:</i>		
Ekportmarkedsindikator	-0,8	-1,5
Importveid kronekurs ¹	-1,6	-2,1
Konsumprisindeksen i euro-området	-0,4	-1,4
Råoljepris i kroner per fat	-12,2	-24,2
Importpriser, tradisjonelle varer	-1,8	-4,0
Euro-rente, avvik fra referansebanen i prosentpoeng	-0,2	-1,0
Oljeinvesteringer	0,0	-6,9

¹ Negativ fortegn innebærer appresiering.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Virkningene for norsk økonomi av et tilbakeslag i USA avhenge av myndighetenes politikkrespons. Under dagens stabiliseringspolitiske regime er det ikke lett å anslå effekten fordi vår erfaring med sentralbankens respons i slike situasjoner er begrenset. Vi har valgt å anta at de norske pengemarkedsrentene i stor grad følger de europeiske, og at valutakursen mot euro er stabil. Dette fører til, som for EU-landene, at den effektive kronekursen styrker seg ytterligere i forhold til vår referansebane. Vi antar at markedsveksten hos våre handelspartnere i gjennomsnitt vokser i takt med et veid snitt av importen hos handelspartnerne. En svakere vekst internasjonalt vil derfor føre til lavere markedsvekst sammenliknet med det som er lagt til grunn i referansebanen. I 2001 har vi på usikkert grunnlag antatt at denne veksten gradvis reduseres slik at nivået i 2002 er 1,5 prosent lavere. Beregningen er basert på at det finanspolitiske opplegget ikke endres som følge av resesjonen i USA.

For norsk økonomi er det ikke bare renter og markedsvekst internasjonalt som betyr noe. Det er rimelig å regne med at prisene på mange råvarer vil falle som en følge av disse endringene. Ikke minst er utviklingen i oljeprisen viktig. En svakere dollarkurs fører automatisk til at oljeprisen i norske kroner synker for gitt oljepris i dollar. En kan forutsette at OPEC ved hjelp av produksjonsbegrensninger til en viss grad klarer å holde oljeprisen regnet i dollar oppe. Vi har imidlertid lagt til grunn at oljeprisen synker til 20 dollar per fat fra med 2. kvartal 2001 og ut 2002.

Noen drivkrefter bak pris-veksten

Norske sluttleveringspriser som for eksempel konsumprisindeksen (KPI), blir ofte betraktet som et mål på inflasjonen. De er generelt påvirket av følgende faktorer

- lønnskostnader (timelønn og produktivitet)
- renter
- avgifter
- priser bestemt på verdensmarkedet (bl.a. olje)
- valutakurser
- fortjenestemarginer og konkurranseforhold
- administrerte priser (til en viss grad jordbruksprodukter)
- priser i stor grad bestemt ut fra naturforhold (bl.a. elektrisitet)

Lønnskostnader er den viktigste kostnadsfaktoren bak konsumprisene. For samlet konsum til husholdningene utgjør lønnskostnader anslagsvis 40 prosent av produksjonskostnadene. Den andre store komponenten er importpriser (kombinasjon av kostnader og fortjenestemarginer i utlandet og valutakurser) - som direkte og indirekte kan anslås til om lag den samme størrelses orden. Til tross for disse vektmessig store komponentene, kan andre faktorer i stor grad påvirke utviklingen i veksttakten i KPI gjennom store endringer. I de senere årene har bevegelsene i KPI således i stor grad vært påvirket av utviklingen i råoljeprisen og prisen på elektrisk kraft fra produsent (for begge betyr lønnskostnadene svært lite for prisen) og avgiftsendringer.

Det er ikke opplagt hva en skal mene med "drivkrefter bak konsumprisveksten" eller hvordan en skal måle det. Med utgangspunkt i vårt modellverktøy er utfordringene blant annet knyttet til følgende: I "virkeligheten" henger "alt sammen", mens vi ønsker å forenkle verden slik at vi kan identifisere elementer/variabler som vi kan betrakte som "bestemt utenfor modellen" og dermed kan være årsak og ikke bare en følge av noe annet. Når vi har funnet slike "kandidater" er spørsmålet: Den aktuelle utviklingen i variablene kan sies å være "en drivkraft", men en trenger en oppfatning om hva en nøytral utvikling skulle være. Det siste spørsmålet er blant annet knyttet til at endringer i en variabel på et gitt tidspunkt, har følger for andre størrelser i økonomien i lang tid: Eksempelvis kan svingningene i inflasjonen i dag i prinsippet ha sitt opphav i impulser langt tilbake i tid. Spørsmålet er altså for hvilket tidsrom en skal studere impulsene.

I denne boksen løser vi disse problemstilling ved bare å ta for oss enkelte av drivkreftene, nemlig noen som er av stor betydning og som er enkle å håndtere. Vi har valgt å se på virkningene på den årlige prisstigningstakten av at en del størrelser faktisk avvek fra 1999-nivået i 2000 og de antatte avvikene i 2001 og 2002. Måten dette gjøres på er å lage kontrafaktiske/alternative beregninger med SSBs makro-

økonometriske modell KVARTS hvor vi setter verdien på de aktuelle variablene lik 1999-nivået (på kvartalsbasis) for de påfølgende år.

I de senere årene har det vært betydelige impulser til konsumprisutviklingen fra andre kilder enn lønnsveksten. Av tabellen går det frem at av de faktorene vi ser på kom det største bidraget til inflasjonen i 2000 fra svekkelsen av norske kroner. Økningen i realoljeprisen i dollar ga et inflasjonsbidrag av nesten samme størrelse. Utviklingen i prisen på elektrisk kraft fra produsent bidro imidlertid til å redusere inflasjonen. På årsbasis ble pengemarkedsrenten noe redusert fra 1999 til 2000, og effekten av dette – isolert fra mulige virkninger på valutakursen – var et svakt negativt vekstbidrag til KPI-veksten. Hvis vi også legger til de anslåtte virkningene av de reelle endringene i avgiftsopplegget, ga disse faktorene et samlet inflasjonsbidrag på 1,2 prosentpoeng i 2000. Justert for disse faktorene ville altså inflasjonen i fjor vært i underkant av 2,0 prosent.

De største inflasjonsbidragene i 2001 av at verdiene på de aktuelle variablene i 2000 og 2001 avviker fra 1999, kommer fra de anslåtte renteendringene, men oljeprisen anslås å gi et nesten like stort bidrag. De samlede inflasjonsbidraget fra de analyserte faktorene er på 0,6 prosentpoeng i 2001. For 2002 gir renter og valutakurs svakt negative bidrag, mens avgiftene slik det nå ser ut, kan gi et negativt bidrag på hele 0,6 prosentpoeng.

Når vi i denne analysen ikke har studert effekten av lønnskostnadene, har det delvis sammenheng med at det rent metodisk er problematisk. Ved å rense KPI-veksten for de faktorene vi ser på, vil man sitte igjen med virkninger av utviklingen i lønnskostnadsutviklingen (produktivitet og time-lønn), fortjenestemarginer og konkurranseforhold, priser på verdensmarkedet utenom olje, administrerte norske priser og dynamiske effekter av alle forhold før 1999.

Virkning av avvik fra 1999

Bidrag til veksten i konsumprisindeksen i prosentpoeng

	2000	2001	2002
Bidrag fra realprisvekst i råolje og elkraft	0,28	0,22	0,07
Elkraft	-0,35	0,03	0,04
Råolje	0,62	0,20	0,03
Valutakurs	0,78	0,12	-0,17
Rente	-0,07	0,27	-0,14
Komponentene ovenfor - samlet	0,96	0,60	-0,24
Anslåtte isolerte bidrag fra avgifts- endringer utover inflasjonsjustering	0,25	0,0	-0,6

Sammen med nedgangen i dollarkursen gir dette en oljepris i norske kroner på om lag 140 kroner per fat i 4. kvartal 2002 i denne banen mot knapt 190 kroner per fat i referansebanen. Vi legger til grunn at de forholdsvis lave oljeprisene fører til at oljeinvesteringene ikke øker fra 2001 til 2002, altså en nedgang på 6,9 prosent i 2002 i forhold til nivået i referansebanen. For andre råvarepriser har vi antatt at det tar litt

lengre tid før prisnedgangen kommer og at prisnedgangen blir mer moderat. Vi antar at metallpriser, priser på treforedlingsprodukter og kjemiske råvarer gradvis synker fra og med 3. kvartal 2001 til et nivå som er 5 prosent lavere enn i referansebanen, mens importprisene for bearbeide industriprodukter bare synker med 1 prosent sammenliknet med referansebanen og i hovedsak først i 2002.

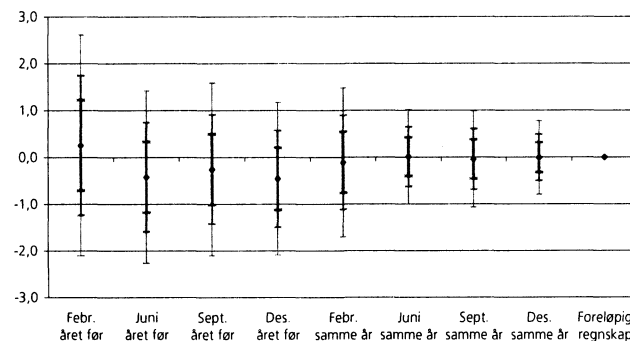
Virkningene for norsk økonomi blir i første omgang preget av lavere markedsvekst som reduserer eksporten og produksjonen i Norge. I motsatt retning trekker fallende priser som øker husholdningenes reelle inntekter og øker konsumet svakt. I første halvår neste år er det faktisk deflasjon i Norge i denne beregningen. Lavere prisvekst i Norge trekker isolert sett realrenten opp, noe som virker negativt på konsum, boligpriser og boliginvesteringer. Riktignok går også rentene i Norge ned, men dette tar litt lenger tid. Driftsbalansen overfor utlandet svekkes med knappe 32 mrd. kroner i 2001 og 64 mrd. kroner i 2002, men viser fortsatt store overskudd. Det store fallet i oljeprisene i norske kroner er hovedfaktoren bak dette. Likevel appresierer kronen på grunn av svakere dollar og pund (som vi antar følger dollaren). Den importveide kronekursen styrkes ganske umiddelbart med vel 2 prosent. Selv om altså lavere prisvekst bidrar til høyere inntektsvekst reelt, dominerer realrenteeffekten utviklingen for husholdningene i 2002. Dette bidrar til at utviklingen i BNP blir mer kontraktiv i Norge enn i EU, men langt fra så negativ som i USA. Tilbakeslaget rammer industrien sterkere enn andre næringer.

Stor usikkerhet, men små systematiske feil i anslagene

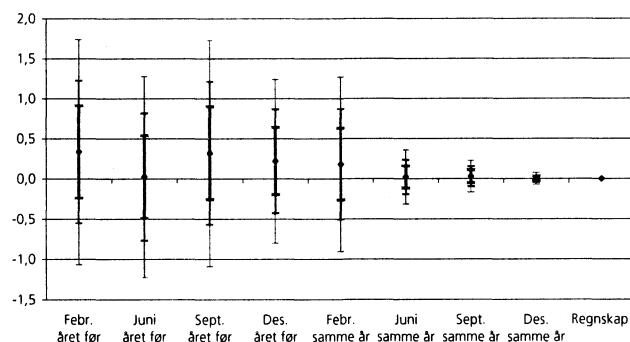
I Økonomiske analyser nr. 1, 1988 presenterte Statistisk sentralbyrå for første gang kvantifiserte prognoser for norsk økonomi, og siden 1990 har vi med få unntak publisert prognoser for inneværende og kommende år i februar, juni, september og desember hvert år. Nedenfor presenteres en evaluering av disse tretten årene med prognosevirksomhet. Evalueringen konsentreres om veksten i brutto nasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge og konsumprisindeksen (KPI). Vi har vært spesielt opptatt av hvorvidt det har vært systematiske avvik mellom anslag og resultater, og av hvor stor spredning det har vært i disse avvikene. Vi benytter også denne analysen til å si noe om usikkerheten i de tilsvarende anslagene for 2001 og 2002.

Konsumprisindeksen blir ikke revidert etter at den offentliggjøres. Det er imidlertid ofte noe avvik mellom de foreløpige regnskapstallene for BNP som publiseres i februar året etter regnskapsåret, og de endelige tallene som først er klare flere år senere. Disse tallene kan også etter dette bli revidert i forbindelse med omlegginger av nasjonalregnskapsberegningene. Av denne grunn er det av en viss betydning for evalueringen hvilke regnskapstall vi sammenligner med. Det er tre grunner til at vi har valgt å sammenligne med de foreløpige regnskapstallene ("Utsynsregnskapet"): For det første foreligger det ennå ikke endelige regnskapstall for årene etter 1997. Anslag for norsk økonomi for disse årene må derfor sammenlignes med foreløpige regnskapstall uansett. For det andre er prognosene laget med utgangspunkt i foreløpige regnskapstall for den nære forhistorien. For det tredje ble det ved hovedrevisjonen i 1995 foretatt endringer i definisjoner og innarbeidet ny primærstatistikk slik at

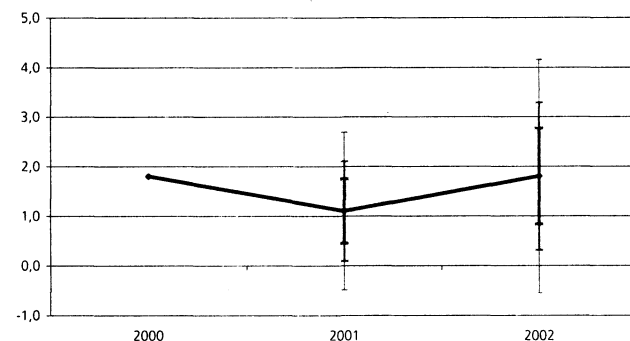
Figur 1. Anslag på prosentvis endring i BNP for Fastlands-Norge. Avvik fra foreløpig regnskapstall og spredningen i disse
Intervallene viser henholdsvis 0,68, 1,04 og 1,65 standardavvik

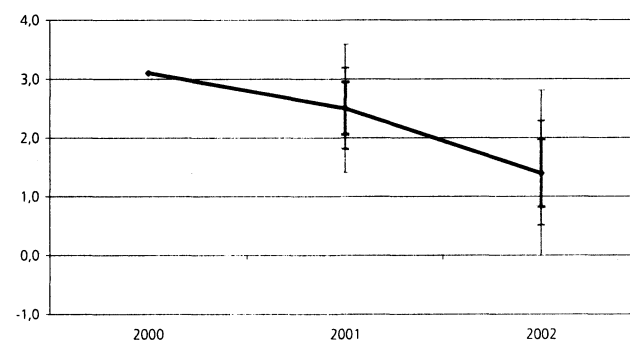
Figur 2. Anslag på prosentvis endring i KPI. Avvik fra regnskapstall og spredningen i disse
Intervallene viser henholdsvis 0,68, 1,04 og 1,65 standardavvik.

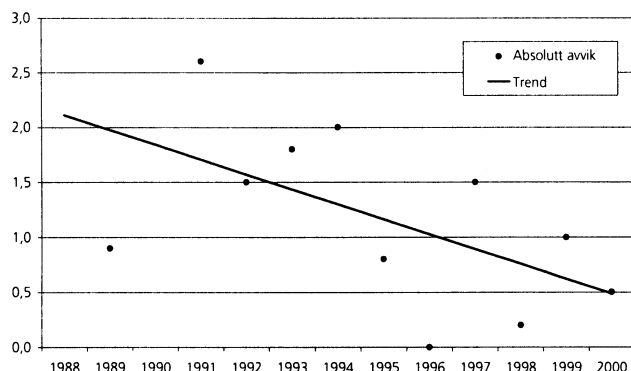
Figur 3. Anslag på prosentvis endring i BNP for Fastlands-Norge
Sannsynligheten for at det foreløpige regnskapstallet vil ligge innenfor de tre intervallene er henholdsvis 50, 70 og 90 prosent.

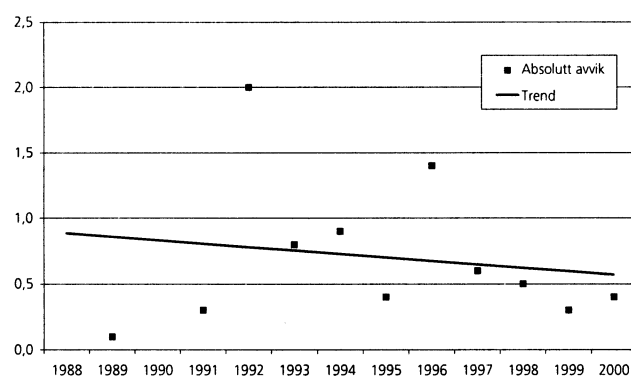
Figur 4. Anslag på prosentvis endring i KPI
Sannsynligheten for at regnskapstallet vil ligge innenfor de tre intervallene er henholdsvis 50, 70 og 90 prosent

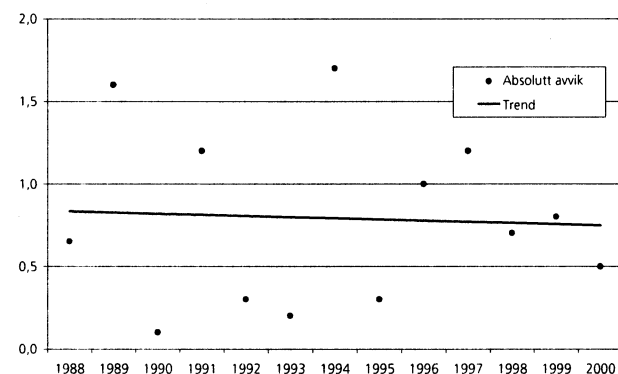
Figur 5. Anslag på prosentvis endring i BNP for Fastlands-Norge foretatt i februar året før. Absolutt avvik fra foreløpig regnskap

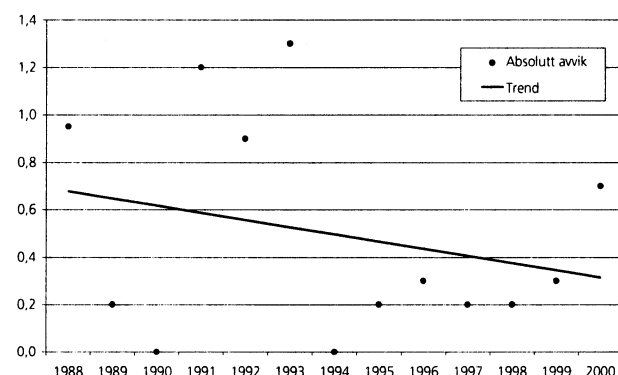
Figur 6. Anslag på prosentvis endring i KPI foretatt i februar året før. Absolutt avvik fra regnskap

Figur 7. Anslag på prosentvis endring i BNP for Fastlands-Norge foretatt i februar samme år. Absolutt avvik fra foreløpig regnskap

Figur 8. Anslag på prosentvis endring i KPI foretatt i februar samme år. Absolutt avvik fra regnskap

de endelige nasjonalregnskapstallene ble vesentlig endret. Prognoser og endelige tall knytter seg da ikke til samme størrelse, og er dermed ikke sammenlignbare.

Hvor gode har anslagene vært?

Figur 1 og 2 viser gjennomsnittlig avvik mellom anslag gitt på ulike tidspunkter og foreløpige regnskapstall for veksten i henholdsvis BNP for Fastlands-Norge og KPI. Figurene gir også en indikasjon på spredningen i avvikene ved at de inkluderer tre intervaller rundt gjennomsnittet. Disse intervallene er regnet ut på bakgrunn av den historiske spredningen, men sier ikke noe om hvor mange av avvikene som faktisk ligger innenfor intervallene. Intervallene er likevel valgt fordi man ved å gjøre en rimelig antakelse om at alle avvik tilhører en gitt statistisk fordeling (normalfordeling) kan regne ut sannsynligheten for at fremtidige avvik vil ligge innenfor intervallet. Under denne forutsetningen vil avvikene mellom fremtidige anslag og regnskapstall ligge innenfor disse intervallene i henholdsvis 50, 70 og 90 prosent av tilfellene.

I gjennomsnitt ligger de første anslagene for veksten i BNP for Fastlands-Norge to år frem i tid 0,3 prosentpoeng over faktisk vekst, slik denne anslås ifølge foreløpige regnskapstall. I de påfølgende kvartalene ligger anslagene i gjennomsnitt henholdsvis 0,4, 0,3, 0,5 og 0,1 prosentpoeng under faktisk vekst. Den gjennomsnittlige veksten i BNP for Fastlands-Norge ifølge foreløpige regnskapstall var til sammenligning 1,9 prosent for perioden 1988-2000. For de tre siste prognosene er det ingen slik skjevhet. Gjennomsnittlig anslag på veksten i KPI er bedre og bommer med maksimum 0,3 prosentpoeng, sammenlignet med en faktisk inflasjon på 3 prosent i gjennomsnitt for perioden 1988-2000. Hvorvidt størrelsen på det gjennomsnittlige avviket er stort nok til å kvalifisere som en systematisk feil lar seg teste statistisk. Generelt vil det være vanskeligere å forkaste en antakelse om ingen systematiske feil hvis avviket er lite, hvis spredningen er stor og hvis antall observasjoner er lite. Ingen av de gjennomsnittlige avvikene kan karakteriseres som systematiske feil ifølge en slik test.

Spredningen i avviket mellom anslaget på veksten i BNP for Fastlands-Norge offentliggjort i februar året før prognoseåret og foreløpig regnskap har vært stort, historisk sett. Anslagene i 1991 og 1993 bommet mest, med henholdsvis 2,6 og 1,8 prosentpoeng. Av de 11 anslagene vi har laget på dette tidspunktet ligger 5 mer enn 1 prosentpoeng unna det foreløpige regnskapstallet. Allerede ved neste offentliggjøring er imidlertid variasjonen mellom anslag og regnskapstall betydelig mindre, og ett år før offentliggjøringen av regnskapstallene bommet kun 4 av 13 anslag med mer enn 1 prosentpoeng. I de tre siste rapportene før foreløpige regnskapstall foreligger, er de fleste anslag mindre enn 0,5 prosentpoeng unna resultatet.

Et lignende mønster finner vi i anslagene for veksten i KPI. Det er tildels betydelig avvik mellom de første fem anslagene og endelig regnskap, men anslagene fra og med juni samme år er meget treffsikre. Etter dette er nær sagt ingen anslag mer enn 0,3 prosentpoeng fra den faktiske veksttakten. Variasjonen i de foregående anslagene er 3-4 ganger så store. Dette må sees i sammenheng med at faktisk utvikling i KPI gradvis blir kjent gjennom året.

Prognosene for 2001 og 2002 er usikre

I figurene 3 og 4 vurderes usikkerheten i anslagene for 2001 og 2002 gitt i denne rapporten. Vi anslår nå veksten i BNP for Fastlands-Norge til 1,1 prosent i 2001 og 1,8 prosent i 2002. Basert på analysen over er det 50 prosents sannsynlighet for at BNP-veksten for Fastlands-Norge vil ligge mellom 0,4 og 1,8 prosent i 2001 og mellom 0,8 og 2,8 prosent i 2002. Med 70 prosents sannsynlighet vil den prosentvise veksten ligge i intervallet 0,1-2,1 i 2001 og 0,3-3,3 i 2002. Intervallet mellom -0,5 og 2,7 i 2001 og mellom -0,6 og 4,2 i 2002 dekker den prosentvise veksten med 90 prosents sannsynlighet.

Veksten i KPI var på 3,1 prosent i 2000. For 2001 og 2002 anslår vi veksten til henholdsvis 2,5 og 1,4 prosent. Det er 50 prosents sannsynlighet for at anslagene for 2001 og 2002 bommer med mindre enn henholdsvis 0,4 og 0,6 prosentpoeng. Med 70/90 prosents sannsynlighet bommer vi med mindre enn

0,7/1,1 prosentpoeng i 2001 og 0,9/1,4 prosentpoeng i 2002.

Er det utbytte av prognosevirksomheten i Statistisk sentralbyrå?

I Økonomiske analyser nr. 9, 1998, foretok Bjønnes, Isachsen og Stoknes en sammenligning av prognosene fra syv ulike prognosemakere, deriblant Statistisk sentralbyrå. Sammenligningen begrenset seg til fire økonomiske størrelser for årene 1988-1996. Statistisk sentralbyrå endte i denne analysen midt på treet, verken blant de beste eller de dårligste. Videre viste studien at prognoser basert på samme vekst som i siste observerte år i gjennomsnitt ville gjort det dårligst. Selv om formålet med å drive modellbasert prognosevirksomhet vel så mye er å forklare årsakene til en forventet utvikling og å vurdere betydningen av andre forutsetninger som det å treffe godt, viste denne undersøkelsen at prognosene likevel treffer bedre enn en slik "naiv" metode.

Figurene 5-8 viser utviklingen over tid i det absolutte avviket mellom anslag og foreløpig regnskap for veksten i BNP for Fastlands-Norge og KPI, når anslagene er laget henholdsvis i februar året før prognosen og i februar i prognoseåret. Alle figurene viser at anslagene er blitt bedret over tid. Dette kan skyldes at økonomien gradvis er blitt mindre preget av usikkerhet, men også at det ligger en gevinst i å opparbeide seg erfaring med prognosearbeid.

Hvordan har SSBs framskrivninger truffet utviklingen i 2000?

I SSBs konjunkturanalyser er det gjennom de to foregående årene presentert anslag for den makroøkonomiske utviklingen i 2000 åtte ganger. Første gang var i Økonomiske analyser nr. 1/99, i februar 1999. I flere av konjunkturrapportene er det presentert alternative beregninger, men disse omtales ikke her. Tabellen under viser hvordan SSBs anslag har endret seg over tid, etterhvert som ny informasjon og nye forutsetninger er blitt innarbeidet.

Ikke overraskende har den klart største feilen vært en kraftig undervurdering av oljeprisen og dermed driftsbalansen overfor utlandet. Da prognosen for 2000 ble lagd mot slutten av januar 1999, var oljeprisene rekordlave og driftsbalansen i 1998 negativ. Vi antok en svak økning i oljeprisen og at driftsbalansen skulle bedre seg fra -9 mrd. kroner i 1998 til "hele" 66 mrd. kroner i 2000. Den faktiske bedringen av driftsbalansen ble vesentlig større enn anslått. Deretter har anslagene for disse to størrelsene med få unntak økt jevnt og trutt mot det som har blitt resultatet. Utviklingen i

anslaget for rentene og importprisene har fulgt det samme forløpet, med en klar undervurdering i prognosene som ble gitt i 1999, mens anslagene fra og med februar 2000 har truffet bra. Til tross for dette har anslagene for veksten i fastlandsøkonomien, priser og lønninger i 2000 vært rimelig bra anslått gjennom hele perioden. Aktivitetsnivået i Fastlands-Norge ble lenge noe undervurdert, og arbeidsledigheten ble anslått litt for høy. For de tidlige anslagene hadde dette i stor grad sammenheng med undervurdering av den økonomiske veksten i 1999. Den ble lav, men ikke så lav som vi antok. Av etterspørselskomponentene var det særlig anslagene på investeringene i Fastlands-Norge som bidro til denne utviklingen. Hvis det ikke hadde vært for økningen i kraftproduksjonen, og været er det som kjent ikke lett å spå om ett til to år i forveien, ville imidlertid anslaget på BNP-veksten i Fastlands-Norge i 2000 vært helt riktig anslått i februar 1999, i tillegg til i flere av de påfølgende konjunkturrapportene.

SSBs framskrivninger for 2000

Vekstrater i prosent der ikke annet fremgår

	ØA1/99	ØA5/99	ØA6/99	ØA9/99	ØA1/00	ØA5/00	ØA6/00	ØA9/00	ØA1/01
Konsum i husholdninger mv.	2,0	2,5	2,4	2,8	2,7	2,7	3,0	2,5	2,1
Konsum i offentlig forvaltning	1,9	1,5	1,4	1,6	2,0	2,0	2,0	2,0	1,4
Bruttoinvestering i fast kapital	-6,4	-8,9	-8,8	-6,9	-5,8	-3,4	-2,3	-2,1	-2,7
- Oljevirkksomhet	-18,3	-25,0	-29,0	-23,6	-21,6	-21,8	-23,9	-26,8	-26,6
- Fastlands-Norge	-2,5	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	2,8	4,0	3,4	3,5
Eksport	6,9	7,9	9,1	8,5	6,2	4,5	3,6	2,3	2,7
- Råolje og gass	13,9	15,2	19,0	15,6	10,1	11,1	6,7	6,2	6,4
- Tradisjonelle varer	3,0	3,5	3,2	4,9	5,0	4,5	4,9	3,5	3,0
Import	0,2	-0,8	-1,1	0,8	0,8	-1,1	1,0	2,0	1,2
- Tradisjonelle varer	-0,2	0,6	-0,3	2,8	2,2	0,1	4,0	3,6	2,4
BNP i alt	2,8	3,1	3,6	3,3	2,7	3,1	2,7	2,3	2,2
- BNP Fastlands-Norge	1,3	1,1	1,0	1,3	1,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Sysselsatte personer	0,4	-0,3	0,2	0,0	0,1	0,6	0,7	0,6	0,4
AKU-ledighet (nivå)	3,9	3,9	3,5	3,5	3,6	3,6	3,3	3,4	3,4
Lønn per normalårsverk	4,0	3,5	3,5	3,6	3,7	4,1	4,5	4,4	4,3
Konsumprisindeksen	2,7	2,1	2,0	2,1	2,4	2,8	3,0	3,1	3,1
Eksportpris tradisjonelle varer	2,9	3,0	4,0	3,3	7,2	8,8	11,3	11,0	12,6
Importpris tradisjonelle varer	0,9	0,9	1,1	1,7	2,4	4,3	4,8	5,3	6,1
Pengemarkedsrente (nivå)	4,5	4,5	5,0	5,2	5,7	6,3	6,6	6,6	6,6
Utlånsrente (nivå)	6,7	6,4	7,3	7,4	8,0	8,1	8,1	8,1	8,1
Driftsbalanse, mrd. kroner	66	47	82	98	130	158	169	189	195
Eksportmarkedsindikator	5,5	5,9	5,9	6,4	6,9	6,9	7,0	7,0	10,3
Råoljepris, kroner per fat	101	107	125	151	169	207	231	255	252

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser

Sesongjustert. Faste 1997 priser. Millioner kroner

	Ujustert		Sesongjustert							
	1999	2000	99.1	99.2	99.3	99.4	00.1	00.2	00.3	00.4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	550 706	562 318	135 894	136 896	138 472	139 410	140 630	141 123	141 042	140 284
Konsum i husholdninger	525 047	537 054	129 552	130 492	131 992	132 977	134 274	134 814	134 683	134 046
Varer	294 454	300 407	72 588	72 850	74 143	74 778	75 809	75 759	75 259	74 412
Tjenester	222 886	227 880	55 065	55 681	55 937	56 179	56 193	56 925	57 271	57 378
Husholdningenes kjøp i utlandet	23 551	24 457	5 851	6 064	5 855	5 828	6 200	6 074	6 113	6 064
Utlendingers kjøp i Norge	-15 843	-15 691	-3 951	-4 103	-3 943	-3 808	-3 927	-3 945	-3 960	-3 808
Konsum i ideelle organisasjoner	25 659	25 264	6 342	6 403	6 480	6 433	6 356	6 310	6 359	6 239
Konsum i offentlig forvaltning	232 745	236 038	57 699	57 897	58 692	58 502	58 678	58 890	59 169	59 288
Konsum i statsforvaltningen	90 858	91 734	22 690	22 571	22 881	22 750	22 870	22 854	22 967	23 041
Konsum i statsforvaltningen, sivil	66 971	68 010	16 750	16 588	16 865	16 801	16 962	16 891	17 031	17 123
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	23 887	23 724	5 940	5 984	6 016	5 948	5 908	5 963	5 936	5 918
Konsum i kommuneforvaltningen	141 887	144 304	35 009	35 326	35 811	35 752	35 808	36 035	36 203	36 247
Bruttoinvestering i fast kapital	251 692	244 802	62 458	59 498	69 641	59 934	65 846	62 610	58 512	57 797
Oljevirksomhet	65 455	48 050	18 650	16 630	18 407	11 778	14 654	11 365	11 180	10 834
Utenriks sjøfart	10 331	14 625	1 264	70	5 827	3 170	5 426	5 158	2 374	1 667
Fastlands-Norge	175 905	182 128	42 544	42 797	45 407	44 985	45 765	46 086	44 958	45 296
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	135 579	141 801	32 348	33 163	35 303	34 642	35 736	35 639	35 134	35 187
Industri og bergverk	14 609	13 740	3 731	3 507	3 632	3 709	3 595	4 040	3 346	2 907
Annen vareproduksjon	17 382	17 213	3 944	4 060	5 209	4 169	4 482	4 575	4 174	3 892
Boligtjenester	29 455	32 610	6 773	7 309	7 655	7 665	8 208	8 091	8 169	8 154
Andre tjenesteytende næringer	74 132	78 237	17 900	18 287	18 807	19 099	19 451	18 933	19 444	20 234
Offentlig forvaltningsvirksomhet	40 327	40 326	10 197	9 634	10 104	10 344	10 029	10 448	9 824	10 109
Lagerendring og statistiske avvik	23 710	32 241	11 066	5 009	1 673	6 535	6 834	8 836	9 616	6 659
Bruttoinvestering	275 402	277 043	73 524	64 507	71 314	66 468	72 680	71 445	68 128	64 456
Innenlandsk sluttanvendelse	1058853	1075399	267 118	259 300	268 478	264 380	271 987	271 458	268 340	264 029
Ettersp. fra Fastlands-Norge	959 356	980 484	236 138	237 590	242 571	242 897	245 073	246 099	245 170	244 869
Ettersp. fra off.forvaltn.virk	273 072	276 364	67 896	67 532	68 796	68 845	68 707	69 337	68 993	69 398
Eksport i alt	457 092	469 702	111 037	113 191	114 674	118 146	116 843	114 882	117 727	119 811
Tradisjonelle varer	179 269	184 635	43 518	43 844	45 112	46 700	45 690	46 760	45 864	46 247
Råolje og naturgass	157 634	167 751	38 111	39 158	39 044	41 387	42 268	40 029	41 713	43 455
Skip og plattformer	13 464	8 587	2 560	4 171	3 654	3 074	1 264	1 215	3 308	2 802
Tjenester	106 726	108 729	26 848	26 018	26 864	26 985	27 621	26 878	26 842	27 306
Samlet anvendelse	1515945	1545101	378 154	372 490	383 152	382 526	388 830	386 340	386 067	383 840
Import i alt	388 079	392 614	97 584	94 576	98 760	96 835	99 785	100 139	97 871	95 485
Tradisjonelle varer	254 567	260 676	65 662	61 251	62 277	64 994	63 522	66 866	65 880	65 103
Råolje	2 030	870	386	541	527	575	133	48	386	302
Skip og plattformer	19 847	20 902	3 420	4 451	8 017	3 959	8 509	5 758	4 154	2 480
Tjenester	111 636	110 166	28 116	28 333	27 939	27 306	27 621	27 467	27 451	27 600
Bruttonasjonalprodukt	1127865	1152487	280 570	277 915	284 392	285 691	289 045	286 202	288 196	288 355
Fastlands-Norge(markedsverdi)	930 345	946 788	232 093	230 313	234 231	234 378	236 391	236 647	236 762	236 319
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	197 520	205 699	48 478	47 602	50 160	51 313	52 654	49 555	51 435	52 035
Fastlands-Norge(basisverdi)	808 390	826 080	201 296	200 540	203 621	203 628	205 935	205 899	206 697	206 567
Fastlands-Norge ekskl.off.forvaltning	634 253	649 718	157 969	157 281	159 845	159 806	162 108	161 971	162 480	162 192
Industri og bergverk	121 136	118 618	30 586	30 115	30 586	30 029	30 503	29 379	29 141	29 249
Andre vareproduserende næringer	88 993	94 245	21 919	22 052	22 885	22 266	23 469	23 706	23 747	23 036
Tjenesteytende næringer	424 124	436 855	105 464	105 114	106 374	107 511	108 136	108 886	109 592	109 907
Offentlig forvaltningsvirksomhet	174 138	176 363	43 327	43 259	43 775	43 822	43 827	43 927	44 217	44 375
Korr. poster	121 955	120 708	30 797	29 772	30 610	30 750	30 456	30 748	30 065	29 752

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser

Sesongjustert. Faste 1997 priser. Prosentvis vekst

	Ujustert		Sesongjustert							
	1999	2000	99.1	99.2	99.3	99.4	00.1	00.2	00.3	00.4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,4	2,1	0,9	0,7	1,2	0,7	0,9	0,4	-0,1	-0,5
Konsum i husholdninger.	2,5	2,3	1	0,7	1,1	0,7	1	0,4	-0,1	-0,5
Varer	1,2	2	0,6	0,4	1,8	0,9	1,4	-0,1	-0,7	-1,1
Tjenester	3,6	2,2	1,2	1,1	0,5	0,4	0	1,3	0,6	0,2
Husholdningenes kjøp i utlandet.	6,6	3,8	2,2	3,7	-3,4	-0,5	6,4	-2	0,6	-0,8
Utlendingers kjøp i Norge.	-0,7	-1	-2,6	3,9	-3,9	-3,4	3,1	0,4	0,4	-3,8
Konsum i ideelle organisasjoner	-0,2	-1,5	-0,8	1	1,2	-0,7	-1,2	-0,7	0,8	-1,9
Konsum i offentlig forvaltning	2,7	1,4	1,1	0,3	1,4	-0,3	0,3	0,4	0,5	0,2
Konsum i statsforvaltningen	2,3	1,0	2,1	-0,5	1,4	-0,6	0,5	-0,1	0,5	0,3
Konsum i statsforvaltningen, sivilt.	2,8	1,6	2,5	-1	1,7	-0,4	1	-0,4	0,8	0,5
Konsum i statsforvaltningen, forsvar.	1	-0,7	0,9	0,7	0,5	-1,1	-0,7	0,9	-0,5	-0,3
Konsum i kommuneforvaltningen.	2,9	1,7	0,4	0,9	1,4	-0,2	0,2	0,6	0,5	0,1
Bruttoinvestering i fast kapital	-5,6	-2,7	-7,9	-4,7	17	-13,9	9,9	-4,9	-6,5	-1,2
Oljevirksomhet	-12,6	-26,6	-6,5	-10,8	10,7	-36	24,4	-22,4	-1,6	-3,1
Utenriks sjøfart.	-14,2	41,6	-57,1	-94,5	..	-45,6	71,2	-4,9	-54	-29,8
Fastlands-Norge	-2,1	3,5	-5,3	0,6	6,1	-0,9	1,7	0,7	-2,4	0,8
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning. ...	-3,1	4,6	-6,9	2,5	6,5	-1,9	3,2	-0,3	-1,4	0,1
Industri og bergverk	-21,8	-6	-21,1	-6	3,6	2,1	-3,1	12,4	-17,2	-13,1
Annen vareproduksjon	6,1	-1	6,7	2,9	28,3	-20	7,5	2,1	-8,8	-6,8
Boligtjenester	-2,2	10,7	-6,6	7,9	4,7	0,1	7,1	-1,4	1	-0,2
Andre tjenesteytende næringer	-0,8	5,5	-6,1	2,2	2,8	1,6	1,8	-2,7	2,7	4,1
Offentlig forvaltningsvirksomhet.	1,3	0	0,1	-5,5	4,9	2,4	-3	4,2	-6	2,9
Lagerendring og statistiske avvik.	-37,5	36,0	-4	-54,7	-66,6	290,5	4,6	29,3	8,8	-30,8
Bruttoinvestering	-9,6	0,6	-7,3	-12,3	10,6	-6,8	9,3	-1,7	-4,6	-5,4
Innenlandsk sluttanvendelse	-1	1,6	-1,5	-2,9	3,5	-1,5	2,9	-0,2	-1,1	-1,6
Ettersp. fra Fastlands-Norge	1,6	2,2	-0,2	0,6	2,1	0,1	0,9	0,4	-0,4	-0,1
Ettersp. fra off.forvaltn.virk.	2,5	1,2	0,9	-0,5	1,9	0,1	-0,2	0,9	-0,5	0,6
Eksport i alt	1,7	2,8	-0,2	1,9	1,3	3	-1,1	-1,7	2,5	1,8
Tradisjonelle varer.	2,6	3	0,0	0,7	2,9	3,5	-2,2	2,3	-1,9	0,8
Råolje og naturgass	-0,1	6,4	-2,3	2,7	-0,3	6	2,1	-5,3	4,2	4,2
Skip og plattformer	21	-36,2	19,8	62,9	-12,4	-15,9	-58,9	-3,9	172,4	-15,3
Tjenester	1	1,9	1,1	-3,1	3,2	0,5	2,4	-2,7	-0,1	1,7
Samlet anvendelse	-0,2	1,9	-1,1	-1,5	2,9	-0,2	1,6	-0,6	-0,1	-0,6
Import i alt	-3,1	1,2	-5,9	-3,1	4,4	-1,9	3	0,4	-2,3	-2,4
Tradisjonelle varer.	-2	2,4	0,5	-6,7	1,7	4,4	-2,3	5,3	-1,5	-1,2
Råolje.	13,7	-57,1	-1,8	40,1	-2,5	9	-76,8	-63,8	702	-21,8
Skip og plattformer	-34,8	5,3	-66,6	30,1	80,1	-50,6	114,9	-32,3	-27,9	-40,3
Tjenester	3,1	-1,3	1,3	0,8	-1,4	-2,3	1,2	-0,6	-0,1	0,5
Bruttonasjonalprodukt	0,9	2,2	0,7	-0,9	2,3	0,5	1,2	-1	0,7	0,1
Fastlands-Norge(markedsværdi)	0,8	1,8	0,7	-0,8	1,7	0,1	0,9	0,1	0	-0,2
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart.	1,1	4,1	1	-1,8	5,4	2,3	2,6	-5,9	3,8	1,2
Fastlands-Norge(basisverdi)	1	2,2	0,5	-0,4	1,5	0	1,1	0	0,4	-0,1
Fastlands-Norge ekskl.off.forvaltning	0,7	2,4	0,3	-0,4	1,6	0	1,4	-0,1	0,3	-0,2
Industri og bergverk	-3	-2,1	-2,1	-1,5	1,6	-1,8	1,6	-3,7	-0,8	0,4
Andre vareproduserende næringer	0,7	5,9	-1	0,6	3,8	-2,7	5,4	1	0,2	-3
Tjenesteytende næringer	1,8	3	1,2	-0,3	1,2	1,1	0,6	0,7	0,6	0,3
Offentlig forvaltningsvirksomhet.	2,4	1,3	1,2	-0,2	1,2	0,1	0	0,2	0,7	0,4
Korr. poster	-0,6	-1	2,1	-3,3	2,8	0,5	-1	1	-2,2	-1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser

Sesongjustert. Prisindeks. 1997 = 100

	Ujustert		Sesongjustert							
	1999	2000	99.1	99.2	99.3	99.4	00.1	00.2	00.3	00.4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	105	108,5	104,4	104,3	104,9	106,2	107	108,4	108,8	109,7
Konsum i offentlig forvaltning	108,5	114,1	107,7	107,7	108,5	110,1	111,3	113	115,3	116,7
Bruttoinvesteringer i fast kapital.	105,4	110,9	104,6	105,8	103,9	107,3	107,3	110,2	112,2	114,3
Fastlands-Norge.	105,9	110,6	104,7	105,8	105,1	107,6	108,2	109,9	111,6	112,4
Innenlandsk sluttanvendelse	105,9	109,8	104,5	106,4	104,7	107,6	108,9	110,5	109,1	110,5
Etterspørsel fra Fastlands-Norge.	106	110,2	105,3	105,4	105,8	107,4	108,2	109,8	110,9	111,9
Eksport i alt	101,8	138,5	88,4	96	107,1	115,1	127,2	134,3	144,9	147,4
Tradisjonelle varer	101,3	114	98,9	99,7	102,3	104,1	109,1	113,6	115,3	118,3
Samlet anvendelse.	104,7	118,5	99,8	103,3	105,4	109,9	114,4	117,5	120	122
Import i alt	101,5	109,2	100,7	101,5	101	103,1	106	108,3	110,2	111,5
Tradisjonelle varer	99,2	105,2	98,8	100,3	98,4	99,9	104,1	103,7	105,4	106,6
Bruttonasjonalprodukt.	105,8	121,7	99,5	103,9	107	112,2	117,3	120,8	123,3	125,5
Fastlands-Norge (markedsverdi)	106,9	110,7	105,2	106,6	106,7	108,9	108,8	110,8	110,9	112,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Makroøkonomiske hovedstørrelser

Sesongjustert. Prisindeks. Prosentvis endring fra foregående kvartal.

	Ujustert		Sesongjustert							
	1999	2000	99.1	99.2	99.3	99.4	00.1	00.2	00.3	00.4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,2	3,3	0,7	-0,1	0,5	1,2	0,7	1,3	0,4	0,8
Konsum i offentlig forvaltning	3,5	5,2	-0,3	0	0,8	1,5	1,1	1,6	2	1,2
Bruttoinvesteringer i fast kapital.	1,5	5,3	0,8	1,1	-1,8	3,3	0	2,7	1,9	1,8
Fastlands-Norge.	2	4,5	-0,1	1	-0,7	2,4	0,6	1,6	1,5	0,7
Innenlandsk sluttanvendelse	2,5	3,7	-0,1	1,8	-1,6	2,7	1,2	1,5	-1,2	1,3
Etterspørsel fra Fastlands-Norge.	2,5	4	0,3	0,1	0,4	1,5	0,8	1,4	1	0,9
Eksport i alt	11	36	-0,5	8,7	11,5	7,4	10,6	5,6	7,9	1,7
Tradisjonelle varer	0,1	12,6	-1,6	0,8	2,6	1,7	4,8	4,1	1,5	2,6
Samlet anvendelse.	4,8	13,3	-0,2	3,5	2,1	4,2	4,1	2,8	2,1	1,7
Import i alt	-0,3	7,6	-0,2	0,7	-0,5	2,1	2,8	2,1	1,8	1,2
Tradisjonelle varer	-2,3	6,1	-1,8	1,6	-2	1,6	4,2	-0,4	1,6	1,1
Bruttonasjonalprodukt.	6,6	15,1	-0,2	4,5	3	4,8	4,5	3	2,1	1,8
Fastlands-Norge (markedsverdi)	2,8	3,6	-0,9	1,3	0,1	2	-0,1	1,9	0,1	1,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Teknisk merknad

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg.

Basisår og kjeding: I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes for tiden alle størrelser i faste priser med basis i prisene i 1997, og med vekter fra dette året. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringsratene (vekstratene). For sammenlignings skyld er det i alle tabeller gitt vekstrater med 1997 som basisår (felles omregningsår). Prisomregningen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Konjunkturutviklingen i Norge

Offentlig forvaltning og økonomisk politikk

Finanspolitikken

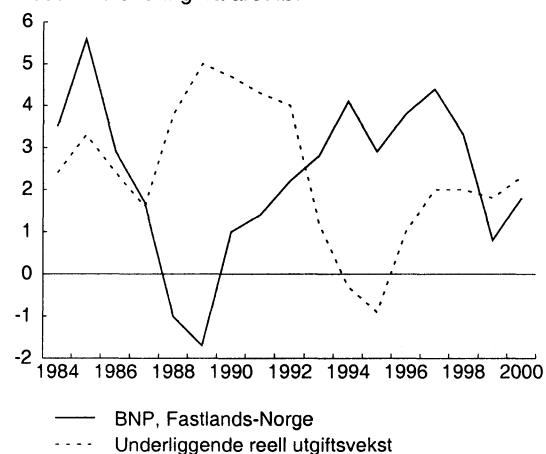
Styringen av statens utgifter og inntekter har stor betydning for samlet innenlandsk etterspørsel og aktiviteten i fastlandsøkonomien. Ved utformingen av finanspolitikken legges det vekt på at den skal bidra til å stabilisere den løpende økonomiske utviklingen uten å undergrave handlefriheten på mellomlang og lang sikt. I de siste 20 årene har finanspolitikken i hovedsak hatt en innretning som har bidratt til å dempe konjunktursvingningene i norsk økonomi. Således lå den reelle underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter under veksten i BNP for Fastlands-Norge gjennom begge oppgangsperiodene 1984-1986 og 1993-1998, mens det var omvendt under konjunkturturnedgangen 1988-1992. Finansdepartementets olje-, rente- og aktivitetskorrigerede budsjettindikator viser i hovedtrekk det samme bildet. Ifølge denne indikatoren bidro den diskresjonære delen av finanspolitikken imidlertid til å forsterke konjunkturutslagene i 1985 og 1988, og i moderat grad også i 1984 og 1993. Videre indikerer både denne indikatoren og utviklingen i statsbudsjettets underliggende utgifter at finanspolitikken gradvis ble mindre stram utover i konjunkturoppgangen på 1990-tallet, og budsjettet i 1998 kan karakteriseres som tilnærmet konjunkturnøytralt. Målt ved Finansdepartementets olje-, rente- og aktivitetskorrigerede budsjettindikator, ble politikken strammet forsiktig til igjen i 1999, tilsvarende vel 1/2 prosent av BNP for Fastlands-Norge. For 2000 og 2001 kan finanspolitikken igjen karakteriseres som tilnærmet konjunkturnøytral, målt ved denne indikatoren.

På grunn av retningslinjene for overføringer mellom statsbudsjettet og Statens petroleumsfond, er det mest hensiktsmessig å se balansen på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond under ett når en ønsker å sammenlikne statsbudsjettets hovedtall over tid. Sammenlikner en tall for samlet overskudd på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond ser en at denne størrelsen ble snudd fra et underskudd på om lag 44 milliarder kroner i 1993 til et overskudd på om lag 70 milliarder kroner i 1997. Denne bedringen av budsjettbalansen skyldes i hovedsak en sterk oppgang i økonomien, kombinert med en betydelig økning i statens inntekter fra petroleumsvirksomheten. Deretter ble det samlede overskuddet på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond mer enn halvert fra 1997 til 1998. Denne nedgangen må sees i sammenheng med fallet i den gjennomsnittlige oljeprisen fra 135 kroner i 1997 til 96 kroner i 1998. Blant annet som følge av at en del av statens inntekter fra petroleumssektoren innbetales med et etterslep, økte overskuddet på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond samlet sett bare med om lag 6 milliarder kroner fra 1998 til 1999, til tross for oljeprisen som gjennomsnitt for 1999 lå moderat over nivået fra 1997. Etterslep i innbetaling av høye oljeskatter for 1999 og ytterligere oppgang i oljeprisen i 2000 bidro til at overskuddet for fjoråret ble nærmere 123 milliarder kroner større enn dette igjen.

Statsbudsjettet for 2000

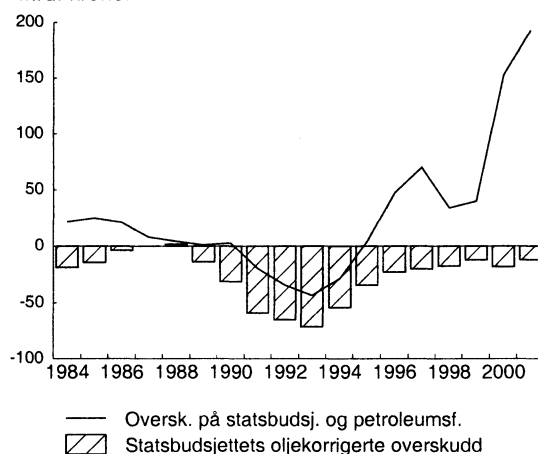
St.prp. nr 32, Ny saldering av statsbudsjettet med-regnet folketrygden 2000, viser anslag på regnskap for 2000. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet

Statsbudsjettets reelle underliggende utgiftsvekst og vekst i BNP for Fastlands-Norge. 1984 - 2000
Prosentvis endring fra året før

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Overskudd på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond. 1984 - 2001
Mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet.

Hovedtall for statsbudsjett og Statens petroleumsfond. 1999-2001

Milliarder kroner

	1999 ¹	2000 ²	2001 ³
Totale inntekter	499,6	641,1	679,4
Inntekter fra petroleumsvirksomhet	75,6	184,4	206,0
Inntekter ekskl. petroleumsinntekter	424,0	456,8	473,4
Skatter fra Fastlands-Norge	379,7	407,5	416,5
Andre inntekter	44,3	49,2	56,9
- Totale utgifter	467,0	489,6	502,4
Utgifter til petroleumsvirksomhet	31,0	23,3	17,0
Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	436,0	466,2	485,4
= Overskudd før overføring til Statens petroleumsfond	32,6	151,6	177,0
- Kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	44,6	161,1	189,0
= Oljekorrigert overskudd	-12,1	-9,5	-12,0
+ Tilbakeført fra Statens petroleumsfond	18,5	9,5	12,0
= Overskudd på statsbudsjettet	6,4	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens petroleumsfond	26,1	151,6	177,0
+ Renter og utbytte, Statens petroleumsfond	7,3	11,0	15,2
= Samlet overskudd på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond	39,9	162,6	192,2

¹ Regnskap 1999.² Anslag på regnskap 2000.³ Vedtatt budsjett 2001.

Kilde: Finansdepartementet.

og Statens petroleumsfond, inklusive avkastning på petroleumsfondet, anslås til 162,6 milliarder. Dette er mer enn fire ganger så mye som i 1999, og over dobbelt så mye som forventet overskudd i vedtatt statsbudsjett for 2000. Økningen i overskuddet fra vedtatt budsjett skyldes 100 milliarder i økte inntekter, inkludert renteinntekter og utbytte i Statens petroleumsfond, mens utgiftene økte med anslagsvis 16,6 milliarder kroner. Hovedforklaringen på oppjusteringen av inntektsanslaget er økt netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 161,1 milliarder kroner i 2000. Som for det samlede budsjettoverskuddet, betyr det omtrent en firedobling fra 1999 og en dobling av anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2000 (NB2000), mens det er på linje med anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2001 (NB2001). Hovedårsaken er den kraftige økningen i oljeprisen gjennom 1999 og 2000. I NB2000 la man til grunn at den gjennomsnittlige oljeprisen ville være 125 kroner per fat i både 1999 og 2000, mens anslagene i NB2001 var blitt oppjustert til 141 kroner for 1999 og 235 kroner for 2000. Det endelige resultatet for 2000 ble 252 kroner per fat. I tillegg til prisøkningen økte produksjonen av olje og gass fra 227 millioner Sm³ oljeequivalenter i 1999 til anslagsvis 252 millioner Sm³ i 2000 (NB2001). Dette var likevel knapt 20 millioner Sm³ mindre enn forventet ett år tidligere.

Noen sentrale begreper

Offentlig forvaltnings nettofinansinvesteringer uttrykker den transaksjonsbaserte endringen i forvaltningens netto fordringer overfor husholdninger, foretak og utlandet. De fremkommer som differansen mellom offentlig forvaltnings totale inntekter og utgifter. Nasjonalregnskapets definisjon er: Nettofinansinvesteringer = Bruttosparing – Bruttorealinvestering i fast realkapital – Netto kjøp av tomt og grunn – Netto kapitaloverføringer

Nettofinansinvesteringene for offentlig forvaltning er summen av nettofinansinvesteringene i stats- og kommuneforvaltningen. Nettofinansinvesteringene i offentlig forvaltning oppgis i påløpt verdi. Dersom nettofinansinvesteringene i stats- og kommuneforvaltningen oppgis i bokførte verdier, må det derfor korrigeres for forskjellen mellom bokførte og påløpte skatter. Bokført skatt er skatt som er innbetalt i en gitt periode, mens påløpt skatt er den skatt som er utlignet, men ikke nødvendigvis innbetalt i den samme perioden.

Finansdepartementets olje-, rente og aktivitetskorrigerede budsjettindikator viser endringene i overskuddet på statsbudsjettet korrigert for inntekter og utgifter fra petroleumsvirksomheten, konjunkturelle forhold og forhold som antas ikke å ha virkninger på aktivitetsnivået i økonomien. For å få et anslag på hvor mye av endringen i budsjettbalansen som skyldes konjunkturelle forhold gjøres følgende: For skatter og avgifter beregnes den isolerte effekten på budsjettbalansen av at veksten i produksjonen avviker fra trendutviklingen. Det blir også utført særskilte beregninger av hvordan budsjettet påvirkes av at førstegangsregistreringen av biler avviker fra en trendmessig utvikling. I tillegg korrigeres dagpengeutbetalingene ved å ta utgangspunkt i avvik fra et trendberegnet ledighetsnivå. Ved høyere ledighet enn dette, korrigeres balansen for beregnede ekstrautgifter til ledighetstrygd, og tilsvarende ved lavere ledighet.

Indikatoren for den underliggende realveksten i statsbudsjettets utgifter er basert på statsbudsjettets utgifter fratrukket utgifter til petroleumsvirksomheten, dagpenger og renteutgifter. I tillegg er det korrigert for regnskapsmessige forhold som påvirker sammenliknbarheten av budsjettallene for påfølgende år.

Samlet overskudd på statsbudsjettet og petroleumsfondet, fratrukket netto kontantstrøm fra oljevirksomheten og avkastning på petroleumsfondet, gir budsjettbalansen, uttrykt ved det oljekorrigerte underskuddet. For 2000 anslås dette underskuddet nå til 9,5 milliarder kroner, som er 3,8 milliarder mindre enn i vedtatt budsjett for 2000. Bedringen skyldes først og fremst en kraftig oppjustering av anslagene på skatte- og avgiftsinntekter. Gjeldssanering i NSB Gardemobanen AS, utsettelse av salg av bankaksjer og økte utgifter blant annet på grunn av kompensasjon til kommunene for ferieutvidelsen og utgifter til lønnsoppgjøret for lærere trekker i motsatt retning. Den underliggende reelle utgiftsveksten i statsbudsjettet fra 1999 til 2000 ble ifølge anslag på regnskap om lag 2 1/4 prosent, 1/4 prosentpoeng lavere enn forventet i NB2000.

Konjunkturforløp og finanspolitikk

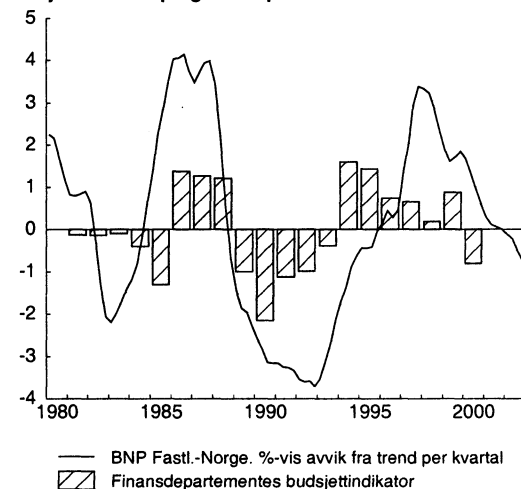
Gjennom de siste 20 årene har BNP i Fastlands-Norge hatt en gjennomsnittlig årlig vekst på om lag 2,2 prosent. Veksten i aktivitetsnivået i økonomien er imidlertid ikke stabil over tid, men varierer rundt et mer langsiktig gjennomsnitt (trendveksten). I perioder med konjunkturoppgang ligger den faktiske veksten i aktivitetsnivået normalt høyere enn trendveksten, mens det er omvendt i nedgangsperioder. Økonomien kan sies å være inne i en høykonjunktur når aktivitetsnivået ligger over den anslåtte trendbanen, mens en lavkonjunktur er kjennetegnet ved at aktivitetsnivået ligger under trendbanen. Siden den underliggende trenden i aktivitetsnivået ikke er direkte observerbar, vil avgrensingen av konjunkturfaser alltid ha en litt tentativ karakter.

Figuren gjengir det prosentvise avviket fra en anslått trend i de sesongjusterte og glattete kvartalstallene for BNP for Fastlands-Norge. Stigende serie indikerer oppgangsperioder og fallende serie nedgangsperioder. Serien ligger over null-linjen i en høykonjunktur, og under i en lavkonjunktur. Figuren illustrerer de betydelige konjunktursvingningene i fastlandsøkonomien de siste 20 årene, med to markerte lavkonjunkturperioder og to markerte høykonjunkturperioder. Videre kan periodene 1984-1986 og 1993-1998 karakteriseres som oppgangsperioder, mens 1980-1983, 1988-1992 og 1999-2000 kan karakteriseres som nedgangsperioder.

Figuren viser også utviklingen i Finansdepartementets budsjettindikator. Endringer i finanspolitikken er dels et resultat av eksplisitte vedtak (diskresjonær politikk), og dels et resultat av automatiske stabilisatorer. De automatiske stabilisatorer sørger for at finanspolitikken delvis motvirker konjunktursvingningene uten at eksplisitte vedtak fattes. De viktigste er arbeidsledighetstrygd og skatteinntekter. I en lavkonjunktur er utbetalingene av ledighetstrygds høyere og skatteinntekten lavere enn i en høykonjunktur, noe som gir en automatisk ekspansiv effekt. Finansdepartementets budsjettindikator gir et anslag på den diskresjonære delen av politikken ved å angi endringen i det olje-, rente- og aktivitetskorrigerede overskuddet på statsbudsjettet i prosent av

BNP for Fastlands-Norge. Når budsjettindikatoren ligger over null-linjen beskrives finanspolitikken som kontraktiv, og når den ligger under null-linjen indikerer den en ekspansiv finanspolitikk. Indikatoren fanger imidlertid ikke opp alle økonomiske virkninger av statlige vedtak på en hensiktsmessig måte. Et eksempel på dette har vi i grunnskoleformen i 1997, der staten dekker kommunenes ekstrakostnader til investeringer. I utgangspunktet ble disse investeringene lånefinansiert, slik at staten årlig bare overfører midler til kommunene for å dekke renter og avdrag på disse lånene. Ifølge indikatoren er dermed den ekspansive effekten av grunnskoleformen liten, men langvarig, mens den faktiske effekten var stor og kortvarig. Et beslektet synspunkt kan gjøres gjeldende for investeringene i Gardemobanen i annen halvdel av 1990-tallet. Disse momentene trekker i retning av at politikken var mer ekspansiv i denne perioden enn det indikatoren antyder.

Konjunkturforløp og finanspolitikk. 1980-2002

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Statsbudsjettet for 2001

Vedtatt budsjett for 2001 viser et samlet overskudd på statsbudsjettet og Statens petroleumsfond, inklusive avkastning på petroleumsfondet, på 192,2 milliarder, 29,6 milliarder mer enn i fjor. Det oljekorrigerede underskuddet anslås til 12,0 milliarder kroner, 2,5 milliarder mer enn i fjor. Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 189,0 milliarder kroner, basert på en gjennomsnittlig oljepris for innværende år på 180 kroner per fat. Etterskuddsbetaling av noe skatt påløpt i 2000 og en antatt oppgang i produksjonen bidrar til å forklare at kontantstrømmen ventes å øke fra 2000 til 2001, til tross for forventninger om lavere oljepris. Inntektene fra petroleumsvirksomheten antas å vokse med nesten 22 milliarder kroner, mens utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås å gå ned med drøyt 6 milliarder kroner på grunn av lavere investeringer.

Den underliggende reelle utgiftsveksten i vedtatt statsbudsjett for 2001 er på knapt 2 1/2 prosent, marginalt høyere enn året før. Målt med Finansdepartemen-

tets olje-, rente- og aktivitetskorrigerede budsjettindikator legges det opp til en konjunkturnøytral finanspolitikk. Budsjettavtalen mellom regjeringen og mellompartiene førte til store endringer på budsjettets inntektsside, men endret ikke stramheten i budsjettet målt ved budsjettindikatoren. En fjerning av den vedtatte avgiften på nye næringsbygg vil bare påvirke på løp, ikke bokførte, skatter, og vil derfor heller ikke innvirke på indikatoren. Om lag halvparten av realveksten i statsbudsjettets utgifter i 2001 er knyttet til Folketrygden og andre regelstyrte stønadsordninger, og økninger i utgiftene til sykepenger og uføretrygd utgjør alene nesten 40 prosent. Blant de politiske prioriteringene var økte overføringer til kommunene, økte bevilgninger til helsevesenet og økte bistandsbevilgninger store budsjettposter. På inntektssiden ble den generelle momssatsen vedtatt økt fra 1. januar, mens moms på tjenester og halv moms på mat innføres fra 1. juli. I tillegg ble elektrisitetsavgiften økt fra 1. januar, mens bensinavgiften ble satt ned i to trinn, fra 1. januar og ytterligere fra 1. juli. En videre-

føring av alle regler og satser fra 2001 til 2002 vil dermed isolert sett gi et mer ekspansivt budsjett neste år.

Statens petroleumsfond

Et av formålene med Statens petroleumsfond er å synliggjøre bruken av petroleumsinntektene over statsbudsjettet. Dette gjenspeiles i retningslinjene for regnskapsføringen. I henhold til disse overføres statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet til petroleumsfondet, etter først å ha blitt inntektsført i statsbudsjettet. Renter og utbytte på fondets midler inntektsføres direkte i petroleumsfondet, og holdes dermed utenom statsbudsjettet. Fondets utgifter består av en overføring fra fondet til statsbudsjettet som skal dekke det oljekorrigerte underskuddet. I tillegg åpnes det for at inntil halvparten av statens utlånsøkning til statsbankene skal kunne dekkes ved trekk på fondet, men myndighetene har så langt ikke benyttet seg av denne muligheten. Fondskapitalen kan også endres som følge av valuta-kurs- og verdipapirgevinster og -tap, men disse føres ikke som inntekter eller utgifter i fondet. Det er Norges Bank som forvalter petroleumsfondet. Fondet forvaltes med utgangspunkt i en referanseportefølje der aksjer utgjør 40 prosent av porteføljen og obligasjoner 60 prosent. Fondet er i sin helhet plassert i utenlandske verdipapirer, med omtrent 50 prosent i Europa, 30 prosent i Nord-Amerika og 20 prosent i Asia/Oceania.

Tall fra Norges Bank viser at kapitalen i Statens petroleumsfond ved utgangen av september 2000 var på 356,9 milliarder kroner målt til markedsverdi. Av dette var 142,7 milliarder kroner plassert i aksjer og 208,0 milliarder kroner plassert i obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer. I 3. kvartal 2000 begynte oppbygging av taktisk aktivaallokering som ved utgangen av kvartalet var oppe i 6,2 milliarder. I NB2001 anslås akkumulert kapital i fondet ved utgangen av 2000 til om lag 385,1 milliarder kroner, som betyr en økning på over 70 prosent fra ett år tidligere.

Vedtatt budsjett for inneværende år innebærer en netto overføring til Statens petroleumsfond på 177,0 milliarder kroner, basert på en gjennomsnittlig oljepris på 180 kroner per fat. Når denne summen, samt anslåtte renteinntekter og valutakurs- og verdipapirgevinster legges til fondet, anslås markedsverdien av den totale kapitalen i Statens petroleumsfond å være på rundt 589,1 milliarder kroner ved utgangen av 2001. Det tilsvarer over 40 prosent av forventet BNP i 2001.

Offentlig forvaltning

Offentlig forvaltning hadde ifølge foreløpige anslag et overskudd på om lag 221 milliarder kroner i 2000, regnet som påløpte nettofinansinvesteringer, mens overskuddet i 1999 var på 57,5 milliarder kroner. Økte oljeinntekter bidro sterkt til oppgangen i offentlig forvaltnings overskudd i 2000. Bokførte netto-

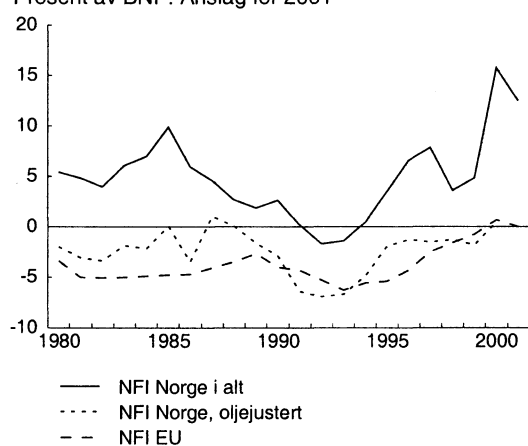
Offentlig forvaltnings nettofinansinvesteringer i Norge og EU

Nettofinansinvesteringene i offentlig forvaltning er en av flere indikatorer på offentlig forvaltnings finansielle stilling. Nettofinansinvesteringene gir uttrykk for den transaksjonsbaserte delen av tilveksten i offentlige nettofordringer (inklusive verdien av kapitalinnskuddene, se egen boks om begreper). Dersom nettofinansinvesteringene i gjennomsnitt er lik null over tid og vi ser bort i fra omvurderinger, vil offentlig forvaltnings nettofordringer være stabile. Positive nettofinansinvesteringer innebærer at fordringene øker over tid, mens negative nettofinansinvesteringer innebærer at fordringene avtar.

Figuren gjengir utviklingen i nettofinansinvesteringene for Norge og EU gjennom de siste 22 årene. Den illustrerer at mens EU-landene i denne perioden gjennomgående har ført en finanspolitikk som har økt offentlig forvaltnings nettogjeld, har Norge ført en politikk som har økt forvaltningens nettofordringer.

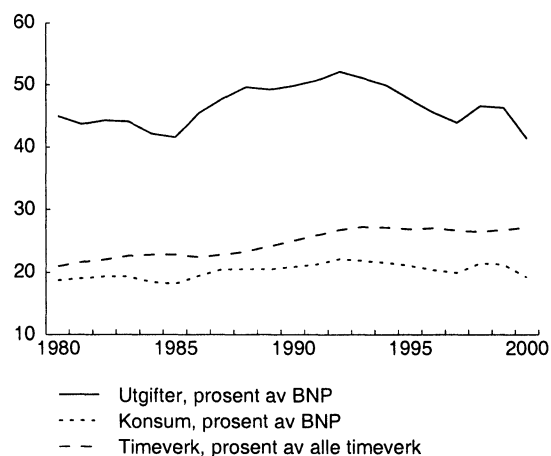
De høye nettofinansinvesteringene i offentlig forvaltning i Norge må ses i sammenheng med statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Hvis vi trekker denne betalingsstrømmen, statens netto kapitalinnskudd i oljevirksomheten, finansinntektene i Statens petroleumsfond og forskjellen mellom påløpte og innbetalte oljeskatter ut av anslaget for offentlig forvaltnings netto finansinvesteringer, får vi et uttrykk for den oljekorrigerte nettofordrings- (eller nettogjelds-) endringen i offentlig forvaltning. Disse petroleumsjusterte nettofinansinvesteringene angir den løpende oljeavhengigheten i offentlig forvaltning, dvs. hvor mye av offentlig forvaltnings nettoutgifter som på løpende basis finansieres av petroleumsinntekter. Vi ser at de oljekorigerte nettofinansinvesteringene gjennomgående har vært negative gjennom de siste 22 årene, men betydelig mindre negative enn gjennomsnittet for EU.

Nettofinansinvesteringer (NFI) i offentlig forvaltning 1980 - 2001
Prosent av BNP. Anslag for 2001

Kilder: Finansdepartementet, OECD og Statistisk sentralbyrå.

finansinvesteringer for statsforvaltningen er anslått til 164,4 milliarder kroner i 2000, en bedring på 109 milliarder kroner fra året før. Kommuneforvaltningens bokførte nettofinansinvesteringer er foreløpig anslått til -9,7 milliarder kroner.

Utgifter, konsum og utførte timeverk i offentlig forvaltning. 1980-2000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ifølge foreløpige anslag steg konsumet i offentlig forvaltning med 1,4 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser. Dette er litt over veksten i BNP for Fastlands-Norge i fjor, men klart under den gjennomsnittlige BNP-veksten de siste 25 årene. Offentlig forvaltnings bruttoinvesteringer i fast realkapital lå omtrent på samme nivå som året før, målt i faste priser. I statsforvaltningen falt investeringene med 2 prosent, mens investeringene i kommuneforvaltningen økte med om lag 1 prosent. I statsforvaltningen var det sterk nedgang i investeringene i undervisningssektoren og helse- og omsorgssektoren, mens investeringene i annen tjenesteyting (offentlig administrasjon mv.) og forsvaret trakk gjennomsnittet for sektoren opp. Offentlig forvaltnings totale utgifter, inkludert kapitalutgifter, økte nominelt med 5,2 prosent i 2000. Utgiftene i offentlig forvaltning utgjorde dermed 41,4 prosent av BNP i 2000.

Sysselsettingen i offentlig forvaltning økte med 9 000 personer i fjor. I perioden 1980-2000 sett under ett, er det dermed blitt 252 000 flere sysselsatte personer som utfører 193 600 nye årsverk. I kommuneforvaltningen økte sysselsettingen med om lag 232 800 per-

soner, mens veksten i statsforvaltningen var på 19 300 personer. Dette har økt offentlig forvaltnings andel av sysselsettingen fra knapt 24 prosent i 1980 til drøyt 31 prosent i 2000. Mesteparten av denne økningen fant sted på 1980-tallet. Offentlig forvaltnings andel av antall utførte timeverk har økt fra 21 prosent i 1980 til 27 prosent i 2000. Deltidsarbeid er altså noe mer utbredt i offentlig sektor enn i arbeidslivet for øvrig, men forskjellen er liten.

Statsforvaltningen

Konsumet i statsforvaltningen steg ifølge foreløpige anslag med 1,0 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser. Forsvarskonsumet gikk ned med om lag 1,0 prosent, mens det sivile konsumet økte med 1,6 prosent. Sterkest vekst hadde konsumet av sivile, kollektive tjenester og helse, sosial- og omsorgstjenester med en volumvekst på knapt 2 prosent, mens konsumet av undervisningstjenester økte med om lag 1 prosent.

Produktinnsatsen i statsforvaltningen vokste noe mer enn konsumet fra 1999 til 2000. Målt i faste priser var økningen på 1,4 prosent. I sivil statlig forvaltning vokste produktinnsatsen med 2,5 prosent, mens produktinnsatsen i forsvaret derimot gikk ned med om lag 2 prosent.

Bruttoinvesteringene i fast realkapital ble redusert med om lag 2 prosent i volum fra 1999 til 2000. De sivile investeringene gikk ned med 3 prosent, mens forsvarsinvesteringene økte med om lag 2 prosent. Det var særlig utviklingen i investeringene i undervisningssektoren og helse- og omsorgssektoren som trakk tallene for sivil statlig forvaltning ned.

Kommuneforvaltningen

Foreløpige anslag for kommuneforvaltningen tyder på svak utvikling i den økonomiske aktiviteten i kommunene i fjor. Vi bruker en indikator der endringer i sysselsetting målt i timeverk, produktinnsats målt i faste priser og bruttorealinvesteringer målt i faste priser veies sammen, og målt på denne måten økte aktiviteten i kommunesektoren med om lag 1,0 prosent fra

Nøkkeltall for offentlig forvaltning. 1996-2000

	1996	1997	1998	1999*	2000*
Nettofinansinvestering					
Offentlig forvaltning, påløpte verdier, mrd. kr	66,7	85,8	39,6	57,5	220,9
Statsforvaltningen, bokførte verdier, mrd. kr	51,5	83,1	53,9	55,6	164,4
Kommuneforvaltningen, bokførte verdier, mrd. kr	-1,0	-1,8	-6,2	-9,8	-9,7
Offentlig forvaltning, påløpte verdier, prosent av BNP	6,6	7,9	3,6	4,8	15,7
Omfanget på offentlig forvaltning					
Utgifter i offentlig forvaltning, prosent av BNP	45,5	43,9	46,6	46,3	41,4
Konsum i offentlig forvaltning, prosent av BNP	20,3	19,9	21,4	21,2	19,2
Utførte timeverk, prosent av samlet sysselsetting	27,0	26,6	26,4	26,7	27,1
Skatter, bokførte, prosent av BNP	41,5	42,3	43,4	41,8	40,8

* Foreløpige tall.

Kilde: SSB/Finansdepartementet.

Kommuneforvaltningen. Inntekter og utgifter etter art. Foreløpige tall i mill. kr

	1998*	1999*	2000*	Prosentvis endring 98/99	Prosentvis endring 99/2000
A. Løpende inntekter	178 163	188 748	201 035	5,9	6,5
1. Formuesinntekter, renter	4 291	6 124	6 300	42,7	2,9
2. Skatteinntekter	88 640	89 968	93 259	1,5	3,7
3. Andre løpende overføringer	81 746	88 818	97 106	8,7	9,3
Overføringer innen offentlig forvaltning	79 103	86 141	94 350	8,9	9,5
Andre overføringer	2 643	2 677	2 756	1,3	3,0
4. Driftsresultat ¹	3 486	3 838	4 370	10,1	13,9
B. Løpende utgifter	170 608	183 140	194 556	7,3	6,2
1. Formuesutgifter, renter	4 829	6 053	6 250	25,3	3,3
2. Overføringer til private	19 958	20 620	21 900	3,3	6,2
3. Andre løpende overføringer	1 261	1 863	1 456	47,7	-21,8
Overføringer innen offentlig forvaltning	1 515	1 607	1 656	6,1	3,0
Overføringer til kommunal forretningsdrift	-254	256	-200	.	-178,1
4. Konsum i kommuneforvaltningen	144 560	154 604	164 950	6,9	6,7
Lønnskostnader	116 331	125 060	133 200	7,5	6,5
Produktinnsats	40 459	43 345	45 009	7,1	3,8
Kapitalslit	8 907	9 660	10 600	8,5	9,7
Produktkjøp til husholdninger	3 448	3 624	3 780	5,1	4,3
Driftsresultat ¹	3 486	3 838	4 370	10,1	13,9
-Gebyrer	28 071	30 923	32 009	10,2	3,5
C. Sparing (A-B)	7 555	5 608	6 479	-25,8	15,5
D. Kapitalutgifter	13 752	15 373	16 200	11,8	5,4
1. Nettoinvestering i fast realkapital	14 635	15 694	16 989	7,2	8,3
Bruttoinvestering i fast realkapital	23 542	25 354	27 589	7,7	8,8
-Kapitalslit	8 907	9 660	10 600	8,5	9,7
2. Netto kjøp av tomter og grunn	-966	-279	-739	.	.
3. Kapitaloverføringer til næringsvirksomhet	83	-42	-50	-150,6	.
E. Totale utgifter (C+D)	184 360	198 513	210 756	7,7	6,2
F. Nettofinansinvesteringer (A-E)	-6 197	-9 765	-9 721	.	.

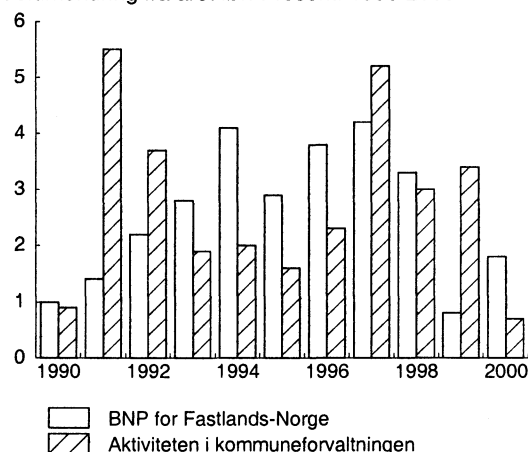
¹ Driftsresultat i kommunal vannforsynings-, avløps- og renovasjonsvirksomhet.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

1999 til 2000. Det er klart lavere enn anslaget på volumveksten i BNP for Fastlands-Norge på 1,8 prosent. Både produktinnsatsen, antall utførte timeverk og investeringene utviklet seg svakt.

I figuren ved siden av er utviklingen i aktiviteten i kommuneforvaltningen det siste tiåret sammenlignet med den generelle konjunkturutviklingen i Norge, angitt med veksten i BNP for Fastlands-Norge. I 1991-1992, 1997 og 1999 var aktivitetsveksten i kommuneforvaltningen høyere enn veksten i BNP for Fastlands-Norge, mens forholdet var omvendt i årene 1993-1996 og 1998, i likhet med i 2000. Den særskilt sterke aktivitetsveksten i kommuneforvaltningen i 1997 skyldes sterk volumvekst i investeringene og produktinnsatsen, som må ses i sammenheng med gjennomføringen av grunnskolereformen.

I løpende priser økte lønnskostnadene i kommuneforvaltningen med knapt 7 prosent fra 1999 til 2000. Det skyldes først og fremst en vekst i lønnskostnadene per utførte timeverk på drøyt 6 prosent. I tillegg økte antall utførte timeverk med 0,7 prosent, tilsvarende om lag 7 000 årsverk.

Aktiviteten i kommuneforvaltningen og BNP for Fastlands-Norge
Volumendring fra året før. Prosent. 1990-2000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Antall sysselsatte personer i kommuneforvaltningen økte med 1,4 prosent i fjor. Den sterkeste sysselsetningsveksten fant sted i annen kommunal tjenesteyting hvor antall sysselsatte personer økte med 1,8 prosent. I undervisningssektoren og i helse, sosial- og omsorgssektoren økte antall sysselsatte personer med henholdsvis 1,1 prosent og 1,4 prosent. Antall utførte timeverk økte noe svakere enn antall sysselsatte personer, med 0,7 prosent. Dette må ses i sammenheng med at det var to færre arbeidsdager i 2000 enn i 1999 på grunn av plasseringen av bevegelige helligdager.

Ifølge foreløpige anslag for kommuneforvaltningen økte bruttorealinvesteringene med 1,3 prosent i 2000, målt i faste priser. Det var sterk oppgang i investeringene i helse- og omsorgssektoren, noe som har sammenheng med gjennomføring av handlingsplanen for eldre. I undervisningssektoren gikk investeringene ned.

Kommuneforvaltningens bokførte nettofinansinvesteringer var på -9,7 milliarder kroner i fjor. Underskuddet var dermed på samme nivå som i 1999. De kommunale utgiftene økte nominelt med 6,2 prosent, mens inntektene gikk opp med 6,5 prosent.

Pengepolitikken og den finansielle utviklingen

Penge- og valutapolitikken

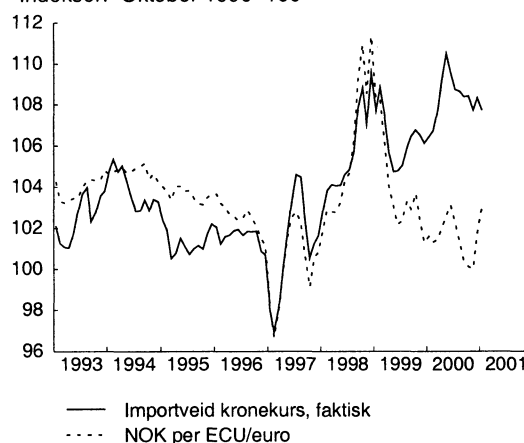
Målsettingen for den norske penge- og valutapolitikken er fastlagt i Regjeringens forskrift om den norske kronens kursordning av 6. mai 1994. Der heter det blant annet at Norges Banks "løpende utøvelse av pengepolitikken skal rettes inn mot stabilitet i kronens verdi målt mot europeiske valutaer, med utgangspunkt i kursleiet siden kronen begynte å flyte den 10. desember 1992. Ved vesentlige endringer i kursen skal virkemidlene innrettes med sikte på at valutakursen etter hvert bringes tilbake til utgangspunktet." Forskriften oppgir ingen eksakt sentralkurs eller svingemarginer for den valutapolitiske styringen, og det er heller ikke angitt hvilke europeiske valutaer kronen skal holdes stabil mot. Fra oktober 1990 til desember 1992 var norske kroner bundet opp mot EUs valutaenhet ECU, og frem til 31. desember 1998 fortsatte Norges Bank å bruke bytteforholdet mellom norske kroner og ECU som indikator for kronens verdi mot europeiske valutaer. Fra 10. desember 1992 og frem til begynnelsen av mai 1994, som kan betraktes som forskriftens referanseperiode, var én ECU stort sett verdt mellom 8,25 og 8,40 norske kroner, med et gjennomsnitt på 8,33 kroner per ECU. Den 31. desember 1998 ble ECU avløst av euro med kursforhold 1:1 på overgangstidspunktet, og Norges Bank har i tråd med dette latt euro erstatte ECU som referansevaluta ved utøvelsen av pengepolitikken.

I 1999 ble fokus for utformingen av pengepolitikken flyttet fra den løpende kursutviklingen over mot utvik-

Importveid kronekurs

Ifølge forskriften for pengepolitikken skal Norges Bank stabilisere kronen mot "europeiske valutaer", operasjonalisert ved euro. I 1998 utgjorde 38 prosent av Norges utenrikshandel i tradisjonelle varer (dvs. import og eksport unntatt olje og gass, skip og plattformer) handel med land som nå er med i EUs pengeunion. Til sammenlikning utgjorde Norges import fra landene hvis valuta var med i beregningsgrunnlaget for ECU (EU12) 50 prosent av samlet import av tradisjonelle varer, mens eksportandelen til de samme landene var 54 prosent. Euro er dermed i enda mindre grad enn ECU representativ for den geografiske sammensetningen av Norges utenrikshandel. For å illustrere valutakursendringers betydning for norsk økonomi må en ECU/euro-kurs derfor suppleres med alternative valutakursindikatorer som i større grad gjenspeiler handelsmønsteret. Eksempler på slike indekser er importveid kronekurs, eksportveid kronekurs, handelsveid kronekurs og industriens effektive kronekurs. Figuren viser utviklingen i ECU/euro-kurs og importveid kronekurs, der vektene i sistnevnte er beregnet med utgangspunkt i sammensetningen av importen av tradisjonelle varer.

Utviklingen i importveid kronekurs og NOK per ECU/euro, 1992 - 2001
Indekser. Oktober 1990=100

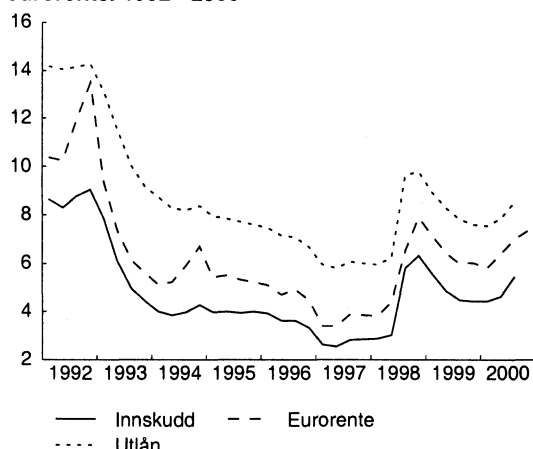

Kilder: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå.

lingen i størrelser av betydning for kursstabilitet på noe lengre sikt. I et slikt perspektiv er det ifølge Norges Bank to grunnleggende forutsetninger for stabil valutakurs. For det første må pris- og kostnadsveksten i Norge bringes ned på det nivået eurolandene sikter mot. For det andre må rentenivået ikke settes så høyt det bidrar til nedgangstider som kan svekke tiliten til kronen.

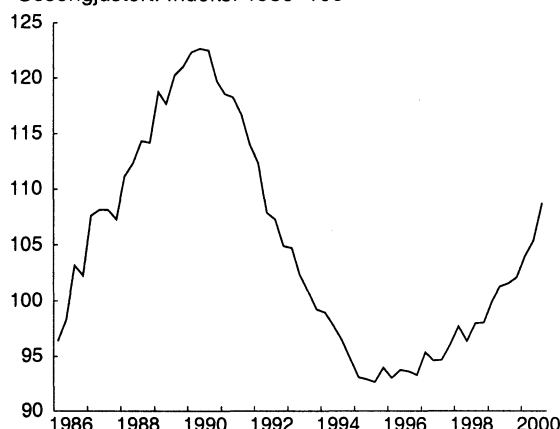
Gjennom mesteparten av 1999 lå tolv-månedersveksten i konsumprisindeksen på mellom 2 og 2,5 prosent. Gjennom hele dette året var Norges Banks prognoser for prisveksten i 1999 på 2 1/4, med forventet nedgang i 2000 og 2001. Samtidig så Norges Bank for seg en vekstpause i norsk økonomi, og bankens prognoser for veksten i Fastlands-BNP i 2000 lå i området -1/4 prosent til +3/4 prosent. På denne bakgrunn, og hensyn tatt til det høye rentenivået ved inngangen til året, reduserte Norges Bank i 1999 signalrentene 5 ganger med til sammen 2,5 prosentpoeng.

Gjennomsnittlig innskudds- og utlånsrenter i private banker og 3 måneders norsk eurorente, 1992 - 2000

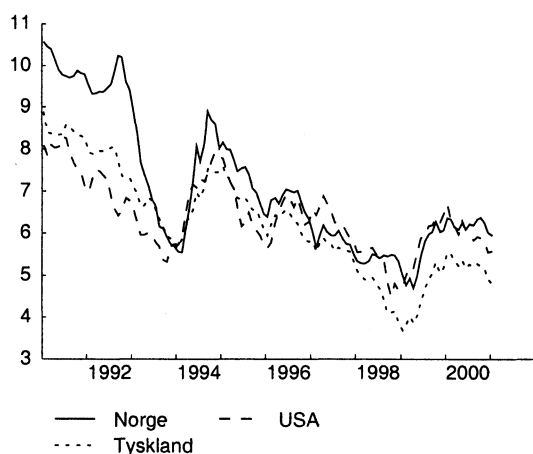
Kilde: Norges Bank.

Publikums gjeld, 1986-2000
Andel av BNP for Fastlands-Norge
Sesongjustert. Indeks. 1986=100

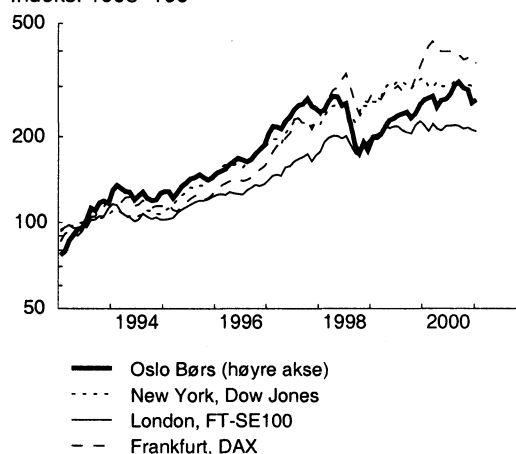
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Renter på obligasjoner med om lag 10 års gjenstående løpetid, 1991 - 2001

Kilde: Norges Bank.

Oslo Børs' totalindeks og utenlandske børsindekser, 1993 - 2001
Indeks. 1993=100

Kilde: Norges Bank.

I november 1999 økte tolv-måneders-veksten i konsumprisindeksen til 2,8 prosent, for deretter å holde seg i området 2,5 - 3,5 prosent gjennom 2000. Videre oppjusterte Norges Bank tidlig i 2000 også sine inflasjons- og vekstanslag for 2000 og 2001. For å redusere presset i økonomien og derigjennom inflasjonen økte Norges Bank i tråd med dette signalrentene 4 ganger i fjor med til sammen 1,5 prosentpoeng. Etter renteendringen i september har Norges Bank hold innskuddsrenten ("foliorenten") og utlånsrenten ("dagslånsrenten") konstante på henholdsvis 7 og 9 prosent. På de siste rentemøtene har Norges Bank varslet at det er like sannsynlig at neste renteendring blir en reduksjon som en økning.

Den norske pengemarkedsrenten har gjennom 2000 ligget om lag 0,5 prosentpoeng over Norges Banks innskuddsrente, og ved årsskiftet var den på om lag 7,3 prosent. Rentedifferansen mellom den norske renten og EU-renten falt fra 2,3 prosent i januar 2000 til 2,1

prosent i mai 2000, siden pengemarkedsrenten i EU økte mer enn den norske. Fra juni i fjor økte rentedifferansen, hovedsakelig på grunn av økningen i norske renter. I desember lå den norske pengemarkedsrenten 2,4 prosent over EU-renten.

Frem til 1998 var det ikke store avvik mellom ECU-kursen og den importveide valutakursen. Fra desember 1998 til desember 1999 har kronen styrket seg med nesten 6 prosentpoeng mer målt mot euro enn mot den importveide kronekursen. Gjennom 2000 økte også avviket mellom disse to valutakursmålene, siden kronen svekket seg ytterligere 2 prosent målt mot den importveide valutakursen. Målt mot euro har kronen i 2000 vært mer verdt enn i valutakursforskriftens referanseperiode, samtidig som kronen målt mot den importveide valutakursen aldri har vært svakere. Dette skyldes at amerikanske dollar, britiske pund og svenske kroner har styrket seg kraftig mot euro de to siste årene. Målt mot euro var dollaren hele 23,5 pro-

sent mer verdt i desember 2000 enn i samme måned to år tidligere, og den tilsvarende styrkingen av pundet og svenske kroner var på henholdsvis 12,7 prosent og 8,3 prosent.

Finansiell utvikling

Renten på norske statsobligasjoner har siden 1993 stort sett fulgt renten på tilsvarende tyske og amerikanske obligasjoner. Norske statsobligasjoner med gjennomsnittlig 10 års gjenstående løpetid hadde gjennom 2000 en avkastning på om lag 6,2 prosent, noe som tilsvarte en avkastning på 0,2 prosentpoeng mer enn tilsvarende amerikanske statsobligasjoner og 1,0 prosent mer enn tyske. Denne differansen i avkastning økte gjennom fjoråret, siden avkastningen på både amerikanske og tyske obligasjoner falt i 2000.

Avkastningen på norske statsobligasjoner med 3 og 5 års gjenstående løpetid økte noe gjennom 2000. Samtidig falt avkastningen på tilsvarende amerikanske, mens avkastningen på tyske statsobligasjoner med kort løpetid har vært noenlunde uendret. For obligasjoner med 5 års gjenstående løpetid var rentedifferansen i desember på 0,8 prosentpoeng målt mot amerikanske og 1,5 prosentpoeng målt mot tyske, mens de tilsvarende rentedifferansene for obligasjoner med 3 års gjenstående løpetid var på henholdsvis 1,2 og 1,8 prosentpoeng.

Finansinstitusjonenes gjennomsnittlige utlåns- og innskuddsrenter har de siste årene stort sett fulgt utviklingen i pengemarkedsrenten. I 1998 falt gjennomsnittlige innskudds- og utlånsrenter med henholdsvis 1,9 og 2,2 prosentpoeng, mens de økte med henholdsvis 1,0 og 0,9 prosentpoeng i løpet av de tre første kvartale i fjor. Ved utgangen av tredje kvartal i fjor lå gjennomsnittlig utlånsrente på 8,6 prosent, mens innskudd hadde en gjennomsnittlig rente på 5,5 prosent. Rentedifferansen er dermed 3,1 prosentpoeng, som er en reduksjon fra 3,2 prosentpoeng ved utgangen av 1999 og 3,5 prosentpoeng ved utgangen av 1998.

Tolv-måneders-veksten i innenlandsk kreditt (K2) økte fra 7,0 prosent i august 1999 til 12,7 prosent i november 2000. Kredittveksten i november er den høyeste siden slutten av 1980-tallet. Målt som andel av Fastlands-Norges BNP er publikums bruttogjeld likevel om lag 10 prosent lavere nå enn ved inngangen til 1990-tallet.

Totalindeksen på Oslo Børs falt i løpet av 2000 med 1,7 prosent, som er en meget liten endring sett i forhold til 1998 og 1999 da aksjekursene henholdsvis falt med 26,7 prosent og steg med 45,5 prosent. Kursene svingte imidlertid en del gjennom fjoråret, og nådde 14. september ny toppnotering da totalindeksen endte på 1608,67. I gjennomsnitt ga aksjeinvesteringer i små og mellomstore bedrifter en avkastning på 21,3 prosent i fjor, og finansindeksen steg med 27,9 prosent. Investeringer i IT-aksjer ga i fjor deri-

mot et tap på 31,5 prosent i gjennomsnitt, etter et stort fall de siste to månedene av året.

Utenlandske børser falt også i fjor. På børsen i London falt aksjekursene med om lag 10 prosent, og i Frankfurt med 7,5 prosent. I USA var Dow Jones indeksen omtrent på samme nivået ved utgangen som ved inngangen av året, mens Nasdaq-indeksen var redusert med nesten 40 prosent.

Bedriftene

Utvinning av råolje og naturgass

Produksjon og markedsforhold

2000 var et rekordår for olje- og gassprodusentene på norsk kontinentalsokkel. Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) ble verdien av olje- og gassproduksjonen hele 340,7 milliarder kroner målt i løpende priser. I 1998 og 1999 var de tilsvarende tallene på 138,4 og 190,8 milliarder kroner. Det innebærer en økning fra 1999 til 2000 på hele 78,6 prosent. Økningen skyldes først og fremst at prisene på råolje og naturgass økte med 71,6 prosent. I tillegg steg produksjonen av råolje og naturgass med 4,0 prosent. Eksportverdien av råolje steg fra 132,4 milliarder kroner i 1999 til 259,8 milliarder kroner i 2000, nesten en dobling. I samme periode økte eksportverdien av naturgass med 37,2 prosent. Prisene økte meget kraftig for både råolje og naturgass, men mens råoljeeksporten også økte i volum, gikk den eksporterte mengden naturgass ned.

I 2000 var den samlede produksjonen av petroleum på norsk sokkel 243,2 millioner standard kubikkme-

Produksjon av olje, gass, NGL og kondensat i januar-desember 2000

	Produksjon januar- desember 2000	Endring fra januar- desember 1999	Andel av henholdsvis olje- og gass- produksjonen	
	Tusen Sm ³ o.e.	Tusen Sm ³ o.e.	Prosent	Prosent
Petroleum i alt	243 186	17 266	7,1	
Olje i alt	180 958	12 359	6,8	100
Herav:				
Oseberg	15 411	-4 024	-26,1	8,5
Gullfaks	13 191	-3 939	-29,9	7,3
Statfjord	10 885	-1 634	-15,0	6,0
Ekofisk	18 192	2 533	13,9	10,1
Troll Olje	18 107	5 664	31,3	10,0
Heidrun	10 620	-1 829	-17,2	5,9
Norne	10 420	2 115	20,3	5,8
Draugen	11 744	-395	-3,4	6,5
Gass i alt	49 928	2 507	5,0	100
Herav:				
Troll Øst	24 666	-795	-3,2	49,4
Sleipner Øst	11 896	1 581	13,3	23,8
Ekofisk	3 722	344	9,2	7,5
Statfjord	1 559	-583	-37,4	3,1
Valhall	890	-146	-16,4	1,8
Gullfaks	935	22	2,3	1,9
NGL og kondensat i alt	12 300	2400	19,5	

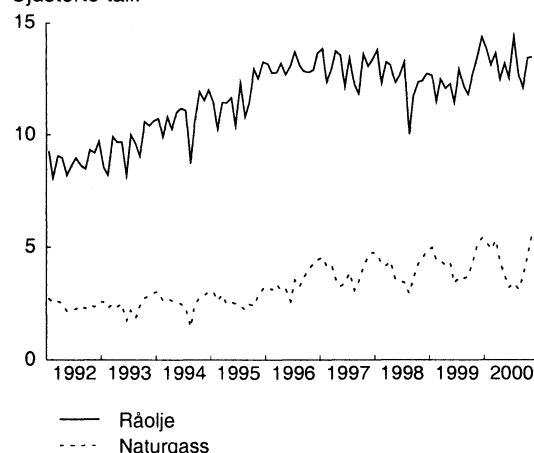
Kilde: Oljedirektoratet.

ter oljeequivalenter (Sm³ o.e.) ifølge foreløpige tall fra Oljedirektoratet. Av dette utgjorde produksjonen av råolje inkludert NGL og kondensat 193,3 millioner Sm³ o.e., og produksjonsrekorden fra 1997 ble dermed slått med rundt 6,3 Sm³ o.e. Fjorårets oljeproduksjon eksklusiv NGL og kondensat innebar også en økning på 12,4 millioner Sm³ o.e. eller 6,8 prosent fra 1999. Oljeproduksjonen var med dette på ca. 3,1 millioner fat per dag, noe som var ca. 200 000 fat per dag høyere enn i 1999. Produksjonen av naturgass ble i 2000 på rekordhøyde 49,9 millioner Sm³ o.e.

Ekofisk-feltet var det oljefeltet med størst produksjon i fjor tett fulgt av Troll. Disse feltene hadde en produksjon på henholdsvis 18,2 og 18,1 millioner Sm³ o.e. tilsvarende ca. 314 000 og 312 000 fat per dag. For Troll-feltet innebærer dette en økning på 31,3 prosent fra året før. Økningen skyldes at Troll C ble satt i drift i november 1999. På Ekofisk økte produksjonen med 13,9 prosent i forhold til samme periode i 1999. Troll og Ekofisk sto alene for om lag 20 prosent av total oljeproduksjon fra norsk sokkel i 2000. Av de nye feltene var produksjonen høyest på Åsgard som produserte 135 000 fat råolje per dag. Like bak kom Jotun. I samme periode bidro de nye feltene Balder, Jotun, Oseberg Sør, Oseberg Øst, Varg, Visund, Åsgard, Gullfaks Sør, Gullveig, Rimfaks og Sygna med en produksjon på 30,6 millioner Sm³ o.e., eller ca. 528 000 fat per dag.

Når det gjelder produksjonen av naturgass dominerer de to feltene Troll Øst og Sleipner Øst. I 2000 sto disse to for nesten halvparten av den totale gassproduksjonen fra norsk sokkel. Gassproduksjonen fra Ekofisk økte med 9,2 prosent i forhold til samme periode året før. Størst tilbakegang opplevde Statfjord

Olje- og gassproduksjon. 1992-2000
Råolje (mill tonn) og naturgass (mrd. Sm³)
Ujusterte tall.

Kilde: Oljedirektoratet.

Markedsutviklingen for varer fra olje- og gassektorenSesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode¹

	Mrd. kr ² 2000	Volum					Priser				
		2000	00.1	00.2	00.3	00.4	2000	00.1	00.2	00.3	00.4
Produksjon	322,3	3,5	-0,1	-7,1	1,7	6,1	74,2	19,0	5,1	14,4	1,6
- olje	281,4	5,9	0,1	-5,8	2,5	3,8	78,1	15,7	5,5	15,2	3,0
- gass ³	40,9	-7,8	-1,2	-13,8	-2,4	19,1	49,4	42,6	1,2	8,0	-3,6
Eksport	299,6	6,4	2,1	-5,3	4,2	4,2	74,4	19,3	5,2	14,6	1,4
- olje	259,8	9,9	2,9	-3,4	5,5	1,5	78,6	15,7	5,5	15,2	2,9
Hjemmeleveranser ⁴	21,6	-26,2	-19,4	-26,5	-32,7	46,3	74,5	16,0	5,6	15,5	3,0
Import ⁴	1,6	-57,1	-76,8	-63,8	702,0	-21,8	77,5	22,6	4,3	5,6	4,1
Innenl. anvendelse ⁴	23,3	-29,7	-25,4	-27,7	-20,7	35,0	74,7	16,5	5,5	14,1	3,6
Lagerendring ^{4 5}	-2,0	-122,4	-71,7	-162,2	194,6	-77,1	94,1	16,5	5,5	14,1	3,6
Innenl. etterspørsel ⁴	25,3	-0,5	-2,8	-8,5	0,2	3,1	78,1	16,5	5,5	14,1	3,6

¹ Tilnærmet i basisverdi, dvs. regnet uten avgifter og handelsavanse.² Nivå tall i 2000 i løpende priser.³ Produksjon og eksport av gass er identiske størrelser i Nasjonalregnskapet.⁴ Disse størrelsene omfatter kun olje.⁵ Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Påløpte og anslåtte investeringskostnader i olje- og gassutvinning og rørtransport.

Milliarder kroner, løpende priser

	1996	1997	1998	1999	2000 ²	2001 ²	2000 ¹
Utvinning av råolje og naturgass	41,9	54,3	70,8	64,4	51,5	40,6	48,0
Leting	5,5	8,3	7,6	5,0	5,5	5,5	7,1
Feltutbygging	25,3	35,3	45,1	35,2	22,5	15,5	21,3
Varer	15,6	21,7	26,3	21,7	13,1	10,2	11,2
Tjenester	7,1	8,4	10,0	8,6	5,0	2,1	3,8
Produksjonsboring	2,7	5,2	8,9	4,9	4,4	3,2	6,3
Felt i drift	9,0	9,2	12,4	19,9	22,6	18,9	18,7
Varer	1,1	1,1	2,4	3,2	2,7	1,5	3,8
Tjenester	1,3	1,2	1,5	2,3	4,0	2,9	2,6
Produksjonsboring	6,7	7,0	8,5	14,4	15,9	14,5	12,2
Landvirksomhet	2,1	1,5	5,7	4,3	1,3	0,7	0,9
Rørtransport	6,0	8,2	8,4	4,7	0,7	0,8	0,5
Petroleumssektoren totalt	47,9	62,5	79,2	69,1	52,6	41,4	48,5

¹ Anslag gitt i 4. kvartal 1999.² Anslag gitt i 4. kvartal 2000.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

hvor produksjonen falt med 37,4 prosent fra 1999 til 2000. Statfjords andel av gassproduksjonen falt derfor fra 4,5 prosent i 1999 til 3,1 prosent i 2000.

Investeringer*Anslag for 2000*

De samlede investeringer i olje- og gassvirksomheten og rørtransport for 2000 ble i 4. kvartal samme år anslått til 52,6 milliarder kroner. Dette er en nedgang på 16,5 milliarder kroner eller 23,9 prosent i forhold til endelige tall for 1999. Nedgangen skyldes at det har blitt satt i gang få nye byggeprosjekter i de senere år. Spesielt gjelder dette feltutbygging, men også rørledninger og terminaler.

Investeringer til letevirksomhet i 2000 er nå anslått til 5,5 milliarder kroner, en økning på 0,5 milliarder kro-

ner fra 1999. Den høye oljeprisen i andre halvdel av 1999 og i 2000 kan ha bidratt til denne økningen. Det ble påbegynt 24 letebrønner i 2000, mot 22 i 1999. I 18 av de 24 brønnene var boringen avsluttet ved årsskiftet, og i halvparten av disse ble det funnet olje og/eller gass. Det ble funnet mer naturgass i 2000 enn det ble produsert, mens det motsatte var tilfelle for olje. Av de 9 funnene ble 2 gjort i Barentshavet, 5 i Norskehavet og 2 i Nordsjøen.

Funnene i Barentshavet ble gjort av Agip. I den første brønnen ble det gjort et oljefunn på 12-17 millioner Sm³ o.e. som tilsvarer 75-107 millioner fat, og i den andre brønnen ble det gjort et lite gassfunn. Oljefunnet, som har fått navnet Goliath ligger nær Snøhvit. Funnet er interessant med tanke på en eventuell utbygging av Snøhvit feltet. En plan for utbygging og

drift av Snøhvit kan komme i løpet av sommeren. Det største funnet ble gjort av Exxon-Mobil, og var i størrelsesorden 60-125 millioner Sm³ o.e. naturgass.

Investeringer i feltutbygging er i 4. kvartal 2000 anslått til 22,5 milliarder kroner, en nedgang på 12,7 milliarder fra 1999. Åsgard A ble satt i drift i 1999, og Åsgard B startet opp som planlagt 1. oktober i fjor. Snorre B ventes ferdigstilt i løpet av august i år. De høyeste investeringene i 1999 og 2000 var på Åsgard A og B og Snorre B.

Mens investeringene i feltutbygging viser nedgang, øker investeringene i felt i drift. Dette har sammenheng med at en rekke felt ble ferdigstilt i 1999 og 2000. Investeringene i felt i drift ser ut til å bli på hele 22,6 milliarder kroner i fjor. Dette er det høyeste anslaget noensinne og er 2,7 milliarder høyere enn det endelige tallet for 1999. I 2000 har denne type investeringer vært størst på Troll Olje, Snorre og Heidrun.

Investeringene i landvirksomhet og rørtransport er nå anslått til henholdsvis 1,3 og 0,7 milliarder kroner. Dette er beskjedne tall sammenlignet med endelige tall for 1999 på henholdsvis 4,3 og 4,7 milliarder kroner. Også nedgangen på disse områdene er nært knyttet til ferdigstillingen av Åsgard-feltet 1. oktober i fjor. For landvirksomhet skyldes nedgangen først og fremst at Åsgard Mottaksterminal er ferdig utbygd, mens nedgangen for rørtransport kan knyttes til ferdigstillingen av Åsgard Transport.

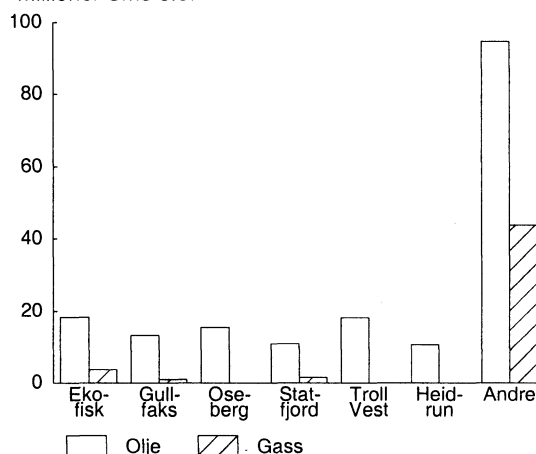
Anslag for 2001

De totale investeringer i olje- og gassvirksomheten inkludert rørtransport for 2001 ble i 4. kvartal 2000 anslått til 41,4 milliarder kroner, en nedgang på 11,2 milliarder kroner sammenlignet med anslaget for 2000. Enkelte selskaper hadde imidlertid ikke satt opp de endelige budsjettene for 2001 da undersøkelsen ble gjennomført, og har senere antydnet at det kan komme oppjusteringer. Vi ser derfor ikke bort fra at anslaget for 2001 kan bli høyere enn det vi presenterer her.

Leteinvesteringene i 2001 ble i 4. kvartal 2000 anslått til 5,5 milliarder kroner, omtrent samme nivå som anslaget for 2000 innhentet samme kvartal. Det er planlagt boring av 25 letebrønner i 2001 mens 24 ble boret i 2000. Størst forventninger er knyttet til Shells og BP Amocos boring i henholdsvis "Presidenten" og "Havsule". De ble tildelt i 16. konsesjonsrunde som ble gjennomført i fjor og begge ligger i nærheten av Ormen-Lange-funnet i Norskehavet. Videre er det knyttet stor interesse til boringen av Statoils 2 brønner i Barentshavet i 1. kvartal i år. Foreløpige resultater fra den første boringen viser funn av både olje og gass, men det er for tidlig å si noe om de utvinnbare reservene.

Olje- og gassproduksjon fra de største feltene i 2000

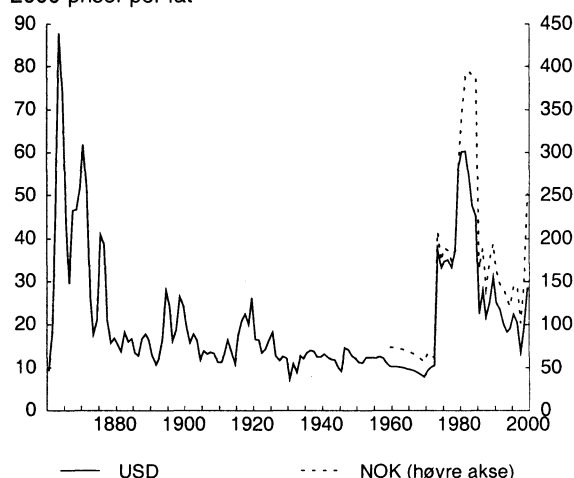
Millioner Sm³ o.e.

Kilde: Oljedirektoratet.

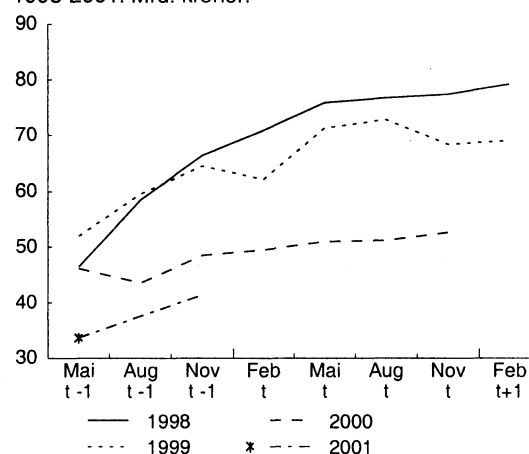
Realpris på råolje. 1861-2000

2000-priser per fat

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Årsanslag for påløpte investeringskostnader i oljevirksomheten gitt på ulike tidspunkter. 1998-2001. Mrd. kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Anslag for petroleumsproduksjonen fra ulike institusjoner

På grunn av petroleumssektorens store betydning for norsk økonomi, og Norges ikke-neglisjerbare andel av verdenshandelen med råolje, knytter det seg stor interesse til anslag for fremtidig norsk produksjon. De siste årene har det imidlertid vært en klar tendens i retning av overvurdering av produksjonsanslagene i offentlige dokumenter. Dette har bidratt til at Norge både i 1999 og 2000 kunne oppfylle sine selvpålagte produksjonsbegrensninger uten særskilte tiltak, i det begrensningene har vært definert i forhold til forventet produksjon.

Ved inngangen til 2000 hadde Norge produksjonsbegrensninger på 200 000 fat per dag. Med virkning fra 1. april ble produksjonsbegrensningen satt ned til 100 000 fat per dag, og med virkning fra 1. juli ble produksjonsbegrensningene opphevet.

I Nasjonalbudsjettet for 2001 anslås oljeproduksjonen i 2001 til å bli 212 millioner Sm³ o.e., mens den var anslått til 201 millioner Sm³ o.e. i 2000. Dette indikerer en økning i produksjonen på 5,5 prosent fra 2000 til 2001. Det endelige tallet for 2000 ble imidlertid på 193 millioner Sm³ o.e. For at anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2001 skal nås, må produksjonen dermed øke med 9,7 prosent fra 2000 og være på gjennomsnittlig 3,65 millioner fat råolje (inkl. NGL og kondensat) per dag i 2001. Den høyeste månedsp produksjonen noensinne målt på norsk sokkel er på 3,52 millioner fat per dag. På bakgrunn av dette virker også Nasjonalbudsjettets anslag for 2001 noe høyt.

Oljedirektoratet (OD) anslår i sin prognose en oljeproduksjon (inkl. NGL og kondensat) på ca. 200 millioner Sm³ o.e., eller vel 3,46 millioner fat per dag i 2001. Dette skulle indikere en produksjonsøkning på 3,5 prosent fra 2000 til 2001. Anslagene i Nasjonalbudsjettet baserer seg delvis på tallene fra OD, slik at anslagene i Revidert Nasjonalbudsjett for 2001 antageligvis vil bli nedjustert i tråd med anslaget fra OD.

I desember-utgaven av "Oil Market Report" anslår Det internasjonale energibyrået (IEA) at oljeproduksjonen (inkl. NGL og kondensat) fra norsk sokkel vil bli på 3,34 millioner fat per dag i 2001. Dette skulle indikere en årsproduksjon på ca. 194 millioner Sm³ o.e. I fjor anslo IEA at oljeproduksjonen ville bli på 193 millioner Sm³ o.e., og traff dermed perfekt med sin prognose.

Produksjon av råolje (inkl. NGL) i millioner Sm³ o.e. Anslag hentet fra nasjonalbudsjettet

År	1997	1998	1999	2000
Nasjonalbudsjettet 1997	194			208
Revidert Nasjonalbudsjett 1997	195	213		
Nasjonalbudsjettet 1998	193	219		235
Revidert Nasjonalbudsjett 1998		187	217	
Nasjonalbudsjettet 1999		183	205	
Revidert Nasjonalbudsjett 1999			184	218
Nasjonalbudsjettet 2000			184	213
Revidert Nasjonalbudsjett 2000			202	214
Nasjonalbudsjettet 2001			201	212
Endelige tall	187	179	179	193

Investeringene i feltutbygging i 2001 ble i 4. kvartal 2000 anslått til 15,5 milliarder kroner. Dette er 5,8 milliarder kroner lavere enn tilsvarende anslag for 2000. De nye prosjektene Grane, Ringhorn og Kvitebjørn ventes å bidra med de høyeste investeringene. Like før jul leverte Hydro en Plan for utbygging og drift (PUD) av Fram Vest. Planlagt produksjonsstart er høsten 2003, og investeringene er beregnet til 4,2 milliarder kroner.

Investeringene i felt i drift for 2001 er anslått til 18,9 milliarder kroner, en økning på 0,2 milliarder kroner sammenlignet med tilsvarende anslag for 2000 innhentet i 4. kvartal 1999. Anslaget er også en oppjustering på 3,4 milliarder kroner sammenlignet med anslaget innhentet i kvartalet før. En vedvarende høy oljepris kan gjøre det attraktivt for selskapene å gjennomføre tiltak som kan øke utvinningen på kort sikt. Investeringene i felt i drift kan derfor bli høyere enn anslaget som er gitt her.

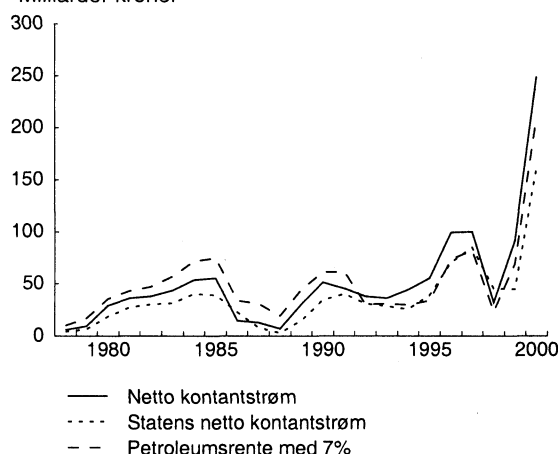
For landvirksomhet og rørtransport er investeringene anslått til henholdsvis 0,7 og 0,8 milliarder kroner i 2001. Sammenligner vi med tilsvarende anslag for 2000 viser investeringene i landvirksomhet en nedgang på 0,2 milliarder kroner, mens investeringer i rørtransport viser en økning på 0,3 milliarder kroner.

Petroleumsinntektene

Gjennomsnittsprisen for råolje (Brent Blend) steg fra 18,1 US dollar per fat i 1999 til 28,6 US dollar i 2000. Kursen på dollar gikk også opp, slik at prisøkningen i norske kroner var enda sterkere, fra vel 141 kroner i 1991 til vel 250 kroner i 2000, det vil si en prisøkning på 78 prosent. Sett i ett 150 års perspektiv er dagen råoljepris høy, selv om den har vært betydelig høyere i noen perioder. Hvis prisen sees i et perspektiv over den norske oljeepoken fra 1970 og fram til i dag så er prisen målt i dollar om lag på gjennomsnittet over denne perioden. Prisen målt i norske kroner er imidlertid 30 prosent over gjennomsnittet i denne perioden. Prisutviklingen i dollar og kroner har fulgt hverandre, men i perioder, som i 2000 har sammenfallet mellom høy dollarkurs og høy råoljepris vært spesiell. Bare i perioden 1980-1986 har oljeprisen målt i faste kroner og målt i forhold til prisen i dollar vært høyere enn nå.

Foreløpige anslag tyder på at produksjonen av olje og naturgass steg fra om lag 227 millioner Sm³ o.e. i 1999 til 240 millioner Sm³ o.e. i 2000, en økning på 5,7 prosent. *Bruttoproduksjonsverdien* i petroleumssektoren vokste med hele 78 prosent fra 190,8 milliarder kroner i 1999 til 340,7 milliarder kroner i 2000, som følge av den sterke prisstigningen først og fremst på olje gjennom året. Dette er det høyeste nivået noen gang på bruttoproduksjonsverdien. *Bruttoproduktet* økte fra 164,2 til 310,9 milliarder kroner, en oppgang på 89 prosent. For andre året på rad økte utvinning av råolje og naturgass sin andel av den totale norske

Petroleumsrente og kontantstrøm fra utvinning av olje og gass. 1978 - 2000
Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

verdiskapingen (bruttonasjonalproduktet), fra 14 prosent i 1999 til 22 prosent i 2000. Sektorens andel av samlet eksport var 46 prosent, og andelen av samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital var 19 prosent.

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, definert som bruttoprodukt med fratrekk for lønnskostnader og løpende investeringer, gikk opp med hele 157 milliarder kroner, til 248,6 milliarder kroner fra 1999 til 2000, se figur. Bruttoproduktet bidro med en økning på 146,8 milliarder hovedsakelig på grunn av den kraftige prisoppgangen, men det var også en volumoppgang. Nedgang i investeringene økte netto kontantstrømmen med 10,3 milliarder kroner. Lønnskostnadene var tilnærmet uendret.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, er summen av skatteinntekter, inntekter fra statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utbytte fra Statoil, fratrasket statens andel av investeringene. Denne er i nasjonalbudsjettet for 2001 foreløpig anslått til om lag 160,2 milliarder kroner i 2000, en økning på 115,6 milliarder kroner fra 2000. Nesten 75 prosent av økningen i kontantstrømmen fra olje- og gassvirksomheten tilfalt dermed staten.

Petroleumsrenten er et uttrykk for meravkastningen i petroleumssektoren. Den er definert som driftsresultat i sektoren, korrigert for kapitalslit og indirekte skatter fratrasket en beregnet normalavkastning på 4 prosent av investert kapital. Tidligere ble det benyttet et normalavkastning på 7 prosent. Petroleumsrenten definert på denne måten var 208,8 milliarder kroner i 2000, en økning på 140 milliarder fra 1999.

Petroleumsformuen er et uttrykk for nåverdien av den framtidige netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Det sier seg selv at anslag på petroleumsformuen er usikker da en både må anslå prisprofil, produksjonsprofil, produksjonsmengde og realrente for å kunne beregne denne. I nasjonalbudsjettet for 2001

Petroleumsinntekter og petroleumsrente¹, 1992-1998

	Petroleumsrente	Petroleumsrentens andel av bruttonasjonalprodukt
1992	30,3	3,9
1993	30,4	3,7
1994	29,5	3,4
1995	33,3	3,6
1996	73,2	7,2
1997	81,8	7,5
1998	23,2	2,1
1999	68,9	5,8
2000	208,8	14,9

¹ Ved beregning av renten er det benyttet en normalavkastning på 7 prosent.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

har en anslått petroleumsformuen til 2050 milliarder kroner basert på en realrente på 4%. Av dette anslås statens andel til om lag 90%.

Permanentinntekten er definert som avkastningen av petroleumsformuen. Permanentinntekten er altså det vi kan bruke uten å tappe av formuen. Basert på 4% rente er denne 82 milliarder kroner.

Petroleumsfondet er her ikke regnet som en del av petroleumsformuen. Dette er en ren finansiell fordring på utlandet. En del av den tidligere realformuen er omplassert til en finansiell formue.

Industri og bergverk

Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet falt produksjonen i industri og bergverk med 1,9 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser. Dette er en svak forbedring fra året før, da produksjonen falt med 2,3 prosent. Det er registrert sviktende produksjon for leveranser til både eksport- og hjemmemarkedet, men nedgangen i leveransene til hjemmemarkedet er sterkest. Produksjonsnedgangen var særlig stor i 2. kvartal i 2000, da aktiviteten falt med over 3 prosent sammenlignet med kvartalet før. I denne perioden var det spesielt hjemmeveransene som sviktet, mens eksportleveransene tok seg noe opp etter et dårlig 1. kvartal. I annet halvår 2000 har det vært tegn til bedring, og produksjonen var om lag uendret fra 3. til 4. kvartal. Tendensen i retning av en forsiktig bedring i industriens situasjon gjenfinnes i industriledernes vurdering av produksjonsutsiktene i egne bedrifter, slik den framgår av SSBs konjunkturbarometer for 4. kvartal 2000. Videre ser industrilederne positivt på utsiktene for 1. kvartal 2001, da de forventer vekst i etterspørsel og produksjon.

Sysselsettingen i industrien falt fra 1999 til 2000 for annet år på rad, og foreløpige tall viser en nedgang i antall sysselsatte på 2,6 prosent. Bruttoproduktet i industrien, som utgjør differansen mellom produksjon

Markedsutviklingen for varer fra industri og bergverkSesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode¹

	Mrd.kr ¹ 2000	Volum					Pris				
		2000	00.1	00.2	00.3	00.4	2000	00.1	00.2	00.3	00.4
Produksjon	495,1	-1,2	0,5	-3,3	-0,5	2,0	7,7	2,9	2,8	0,8	1,8
Eksport ²	203,4	-0,6	-6,3	0,5	3,9	1,0	12,7	5,3	4,5	0,6	3,0
Hjemmeleveranser	291,7	-1,6	5,1	-5,6	-3,3	2,7	4,5	1,5	1,5	0,8	1,0
Import	288,3	4,0	3,4	4,1	-3,9	-2,8	6,5	3,7	0,5	1,6	1,1
Innenlandsk anvendelse	580,0	1,1	4,3	-0,9	-3,6	-0,1	5,5	2,6	1,0	1,2	1,1
Lagerendringer	19,1	38,4	-9,0	21,9	-54,0	54,9	-0,6	5,8	-1,6	3,7	-37,3
Innenlandsk etterspørsel	561,0	0,1	4,9	-1,7	-1,2	-1,4	5,7	2,5	1,1	1,2	2,4

¹ Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrukket avgifter og handelsavane.² Inneholder reeksport.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Industri og bergverksdrift. Produksjon og faktoretterspørsel

Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

	Mrd.kr ¹ 2000	Volum					Pris				
		2000	00.1	00.2	00.3	00.4	2000	00.1	00.2	00.3	00.4
Produksjon	454,9	-1,9	0,3	-3,1	0,0	0,9	7,0	3,0	1,8	0,8	1,8
Produktinnsats	325,7	-1,8	-0,3	-2,8	0,4	1,1	8,2	3,2	0,7	2,1	3,1
Bruttoprodukt	129,2	-2,1	1,6	-3,7	-0,8	0,4	3,9	2,4	4,4	-2,3	-1,4
Bruttoinvesteringer i alt	14,9	-5,9	-3,1	12,4	-17,2	-13,1	4,0	0,9	0,1	2,4	2,1
Bruttoinvesteringer i bygg og anlegg	3,5	-14,9	-2,5	-9,8	7,6	-34,8	6,7	2,7	2,5	-1,4	8,1
Bruttoinvesteringer i maskiner	11,7	-1,4	-1,9	19,0	-22,5	-7,3	3,6	0,3	0,1	2,9	1,1
Syssetting ²	306,9	-2,6									

¹ Nivå tall i løpende priser.² Lønnstakere og selvstendige, 1000 personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

og vareinnsats, falt med 2,1 prosent i fjor etter en nedgang på 3,4 prosent året før. For 2000 sett under ett utgjorde industri- og bergverksproduksjonen om lag 25 prosent av samlet produksjon i Fastlands- Norge, mens næringen hadde en sysselsettingsandel på 15 prosent, målt ved utførte timeverk.

Målt i faste priser, sank bruttoinvesteringene i industri og bergverk med nærmere seks prosent fra 1999 til 2000, etter en nedgang på over 20 prosent året før. Med dette er investeringene i industrien kommet ned på et historisk sett normalt nivå, etter å ha ligget svært høyt gjennom perioden 1996-1998. Målt i løpende priser utgjorde bruttoinvesteringene i industri og bergverk om lag 7 prosent av fastlandsinvesteringene, og beløp seg til nærmere 15 milliarder kroner. Av dette var knapt 3/4 investeringer i maskiner og transportmidler, mens drøyt 1/4 var investeringer i bygninger og anlegg. Den kvartalsvise investeringsstatistikken fra 4. kvartal 2000 antyder en svak økning i investeringsaktiviteten inneværende år. Økningen forventes hovedsakelig å komme innenfor metallindustri, metallvarerindustri og transportmiddelindustri. I metallindustrien påbegynnes flere større prosjekter i 2001, som forventes ferdigstilt i i 2003.

Produksjons- og markedsforhold

Målt i faste priser falt produksjonen av *industri- og bergverksprodukter* med 1,2 prosent fra 1999 til 2000. Industriens leveranser til hjemmemarkedet sank med 1,6 prosent, mens eksportleveransene viste en mer beskjeden nedgang på 0,6 prosent. Eksportleveransene falt imidlertid kraftig 1. kvartal 2000 i forhold til kvartalet før. Deretter tok leveransene til utlandet seg noe opp utover året. 3. kvartal 2000 fremstår som spesielt positivt med en økning på nærmere 4 prosent fra 2. kvartal. For hjemmeleveransene var det særlige utviklingen i 2. og 3. kvartal som trakk ned.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall økte importen av industriprodukter med fire prosent fra 1999 til 2000. Importveksten var særlig høy i første halvdel av 2000, men falt ned på et noe lavere nivå de to siste kvartalene av året. Innenlandsk etterspørsel var noe høyere i 2000 enn i 1999, med en topp i 1. kvartal.

Næringsmiddelindustrien har i flere år opplevde fallende produksjon. Også i 2000 sank produksjonen, men nedgangen var mer beskjeden enn tidligere. Produksjonen av kjøtt, kjøttvarer og meieriprodukter hadde en moderat, men positiv utvikling i siste halv-

del av 1999. Oppgangen stoppet imidlertid opp tidlig i 2000. Prisene på kjøtt, kjøttvarer og meierivarer var i gjennomsnitt 1,5 prosent lavere i 2000 enn i 1999. Produksjonen av fisk og fiskevarer økte svakt fra 1999 til 2000, og hele oppgangen kom i 1. kvartal. Ifølge aktører i markedet var det særlig produksjonen av bearbeidet fisk som falt. Det er liten tilgang på råstoff, noe som til dels skyldes kutt i fiskekvotene. Hjemmel leveransene har hatt et lignende forløp som produksjonsutviklingen, mens leveransene til utlandet har økt. Fiskeeksportørene har hatt en gunstig prisutvikling på sine produkter. I gjennomsnitt gikk prisene opp med nærmere 4 prosent fra 1999 til 2000.

Produksjonen av verkstedsprodukter begynte å falle i 1999 etter flere år med meget høy aktivitet. Nedgangen fortsatte i 2000 som følge av et kraftig fall i leveransene til hjemmemarkedet i 2. kvartal. Eksporten av verkstedsprodukter økte imidlertid ytterligere i 2000, mens importen utviklet seg svakt.

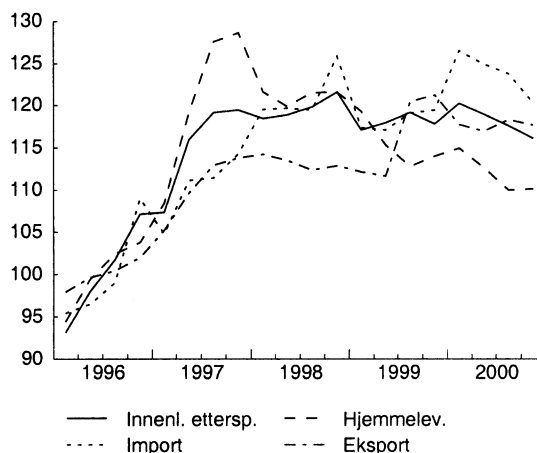
Skipsverftene hadde et kraftig fall i aktiviteten i 1999, og næringen opplevde et ytterligere fall i byggeaktiviteten av nye skip i 2000. Byggingen av borerigger og moduler til oljeplattformer falt nærmere sju prosent fra 1999 til 2000, målt i faste kroner. Etter en svak økning falt aktiviteten kraftig i 2. og 3. kvartal, men steg opp til et høyere nivå i 4. kvartal. Ifølge SSBs kvartalsvise ordrestatistikk for industrien bedret utsiktene for oljeplattformindustrien seg noe gjennom 2000, og produksjonen ser nå ut til å ha gått litt opp på slutten av året.

Produksjonen av metaller falt med 0,4 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser, etter en økning på nærmere 3 prosent året før. På grunn av økende priser har verdien av produksjonen økt betydelig. Prisene var i gjennomsnitt nærmere 17 prosent høyere i 2000 enn året før. Også kjemiske råvarer hadde en svak nedgang i produksjonen fra 1999 til 2000, og betydelig oppgang i prisene. Viktige produsenter av kjemiske råvarer har fått utvidet kapasitet i løpet av siste halvdel av 2000, noe som vil gi høy produksjon i tiden fremover.

Investeringer

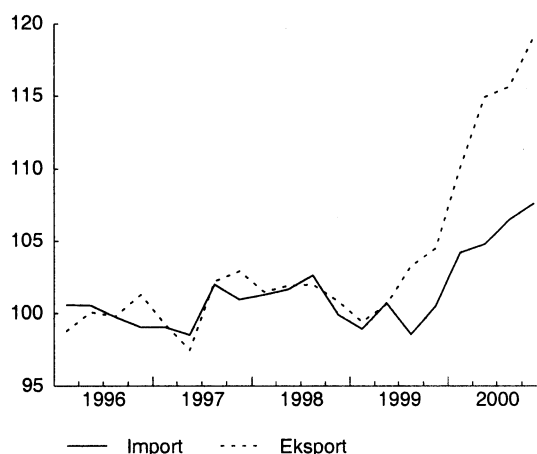
Foreløpige tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap viser en nedgang i bruttoinvesteringene innenfor industri og bergverk på 7,1 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser. Med unntak av for 2. kvartal, falt investeringene gjennom hele året. I løpende priser utgjorde investeringene om lag 15 milliarder kroner i 2000. I første rekke var det lavere investeringer innenfor forlag og grafisk industri, treforedling og verkstedsindustrien som trakk ned, men også oljeraffinering og bygging av skip og oljeplattformer bidro. I motsatt retning trakk utviklingen innenfor bergverk, nærings- og nytelsesindustrien og metallindustrien.

Volumutviklingen for industriprodukter
Sesongjustert og glattet. 1996=100

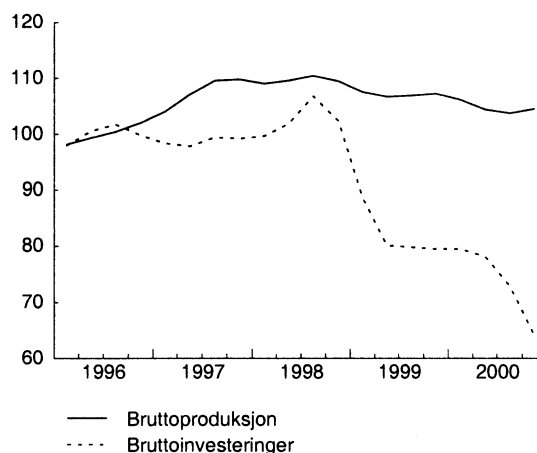
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Prisutviklingen for industriprodukter
Sesongjustert. 1996=100

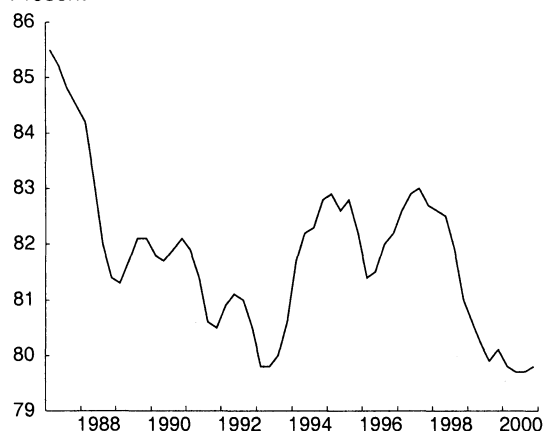
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Produksjon og investering i industrien
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1996=100

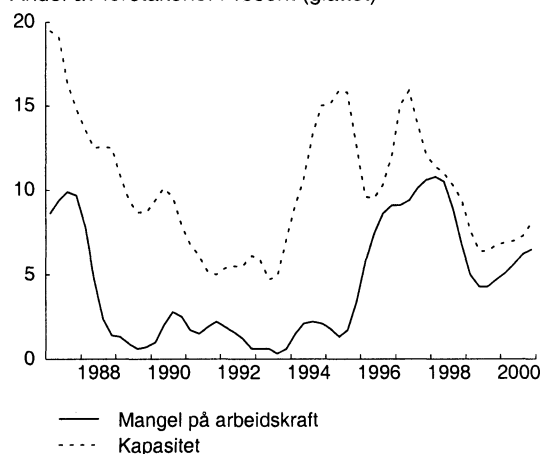
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Industriens gjennomsnittlige kapasitetsutnyttning ved utgangen av kvartalet
Prosent

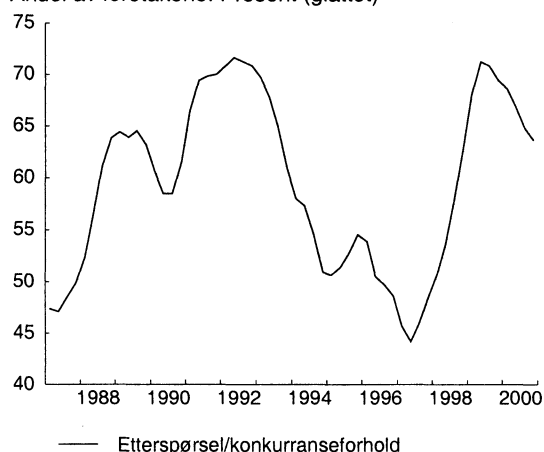
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Faktorer som begrenser produksjonen for industrien i inneværende kvartal
Andel av foretakene. Prosent (glattet)

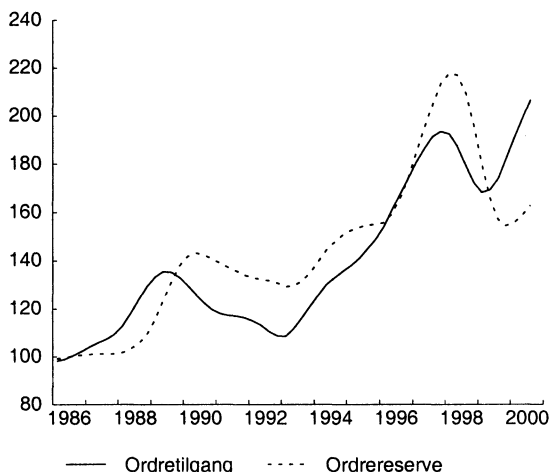
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Faktorer som begrenser produksjonen for industrien i inneværende kvartal
Andel av foretakene. Prosent (glattet)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ordretilgang og ordreserve i industri i alt
Verdiindeks. Trend. 1986=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Syssetsetting

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet falt antall sysselsatte i industrien med 2,6 prosent fra 1999 til 2000, mot en nedgang på 2,7 prosent året før. Syssetsettingen innenfor bergverk var tilnærmet konstant fra 1999 til 2000. Med unntak av treforedling og produksjon av kjemiske råvarer sank antall ansatte i alle industrinæringene. Syssetsettingen innenfor skipsverftsindustrien og ved verft som bygger oljeplattformformer falt med nærmere 10 prosent fra 1999 til 2000. Også oljeraffinering har hatt en sterk prosentvis nedgang med en reduksjon i antall sysselsatte på vel 8 prosent fra 1999 til 2000.

Konjunktursituasjonen og industriens framtidsvurderinger

Konjunkturbarometeret for 4. kvartal 2000 gir et inntrykk av hvordan norske industriledere vurderer utsiktene for egen virksomhet. I første rekke vurderes utsiktene på kort sikt, dvs for 1. kvartal 2001, men barome-

teret reflekterer også i en viss grad oppfatninger om utviklingen på lengre sikt.

Industrilederne karakteriserer utviklingen for 4. kvartal som god, men det er til dels store bransjevise forskjeller. Enkelte industriledere har pekt på at den varslede konjunkturavgiften rettet mot byggesektoren, vil påvirke etterspørselen negativt. Da avgiften nå er trukket tilbake, kan forventningsindikatorer for enkelte sektorer undervurdere den faktiske situasjonen. Bortfallet av verftsstøtten med virkning fra og med 1. januar 2001 har for enkelte verkstedsektorer ført til en noe sterkere vekst i ordretilgangen i siste halvår 2000 enn ellers. Det ventes at ordretilgangen i 2001 blir lavere enn for 2000. Produksjonsutviklingen ventes på kort sikt å bli lite berørt av dette.

Indikatoren som sammenfatter industriledernes generelle vurdering av utsiktene for kommende kvartal viser en klar vekst gjennom 2000. Tendensen videre-

føres for 1. kvartal 2001 med forventet vekst i både etterspørsel og produksjon og stabil ordretilgang.

Industribransjer som produserer innsatsvarer har i 2000 hatt en god utvikling med relativt sterk vekst i produksjonen. Kapasitetsutnyttningen for disse bransjene har ligget på vel 80 prosent gjennom 2000, omtrent uforandret i forhold til 1999. Flere store investeringsprosjekter vil komme til å øke kapasiteten betraktelig i de kommende årene, særlig innenfor metallindustri. Ordretilgangen viser en positiv utvikling. Det har også vært en klar forbedring i eksportprisene.

Industribransjer som produserer investeringsvarer (metaller, maskinvarer, plattformer, skipsverft mv.), har imidlertid hatt en svakere produksjonsutvikling. Aktivitetsnivået er klart lavere enn i 1997 og 1998. Ordretilgangen fra hjemmemarkedet har imidlertid økt. Dette har delvis sammenheng med bortfall av subsidier på 9 prosent for nybygging av skip fra og med 1. januar 2001. Den samlede ordrebeholdningen for bransjene vurderes nå som høy.

For industribransjer som produserer konsumvarer, var produksjonen om lag uendret fra 3. til 4. kvartal. Kapasitetsutnyttningen for disse bransjene var i 2000 omtrent uendret i forhold til 1999 og ligger nå på om lag 77 prosent.

I 4. kvartal 2000 pekte 64 prosent av industrilederne på lav etterspørsel og/eller høy konkurranse som den viktigste begrensende faktoren i produksjonen. Dette er imidlertid lavere enn hva som ble rapportert på samme tidspunkt i fjor. 7 prosent mener at mangel på arbeidskraft er en begrensende faktor. Dette er det høyeste nivået siden 4. kvartal 1998 og antyder at det kan være tiltakende geografiske og næringsmessige ubalanser i arbeidsmarkedet. Maskin- og anleggskapasiteten vurderes som en begrensning av 8 prosent av industrilederne. Industrilederne vurderer de samme faktorer som de viktigste begrensningene også for første kvartal i år. Det er til dels store bransjevise forskjeller når det gjelder flaskehalser i produksjonen. For tradisjonell eksportrettet industri (treforedling, kjemisk industri og metallindustrien), er det kapasitetsvansker som trekkes frem som den største begrensende faktor. Særlig lederne i metallindustrien peker på slike forhold.

Industriens markedsandeler

Norske produsenters markedsandeler er forholdet mellom deres leveranser og samlet omsetning i markedet. For eksportvarer beregnes en indeks som viser utviklingen i markedsandelen for de enkelte varegrupper. Dette gjøres ved å sammenholde volumveksten i den norske eksporten av den aktuelle varen, med et veid gjennomsnitt av volumveksten til importen hos våre handelspartnere. En tar for seg relativt grove varegrupper, slik at eksportmarkedsandelene gjenspeiler utviklingen i norsk eksport i forhold til importen av

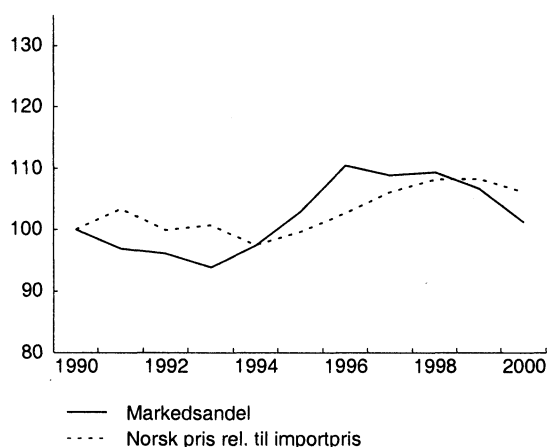
både produkter som ligger svært nær de norske (nære substitutter) og produkter som avviker betydelig og tilhører andre varegrupper. Utviklingen i eksportmarkedsindikatoren vil derfor bli påvirket av hvordan etterspørselen etter varespekteret til de norske produsentene utvikler seg relativt til gjennomsnittet for varegruppen, i tillegg til av deres konkurransedyktighet vis-à-vis utenlandske produsenter av lignende produkter. Hjemmemarkedsandelene for de enkelte varegrupper beregnes som forholdet mellom leveranser fra innenlandske produsenter og samlet innenlandsk anvendelse, begge deler regnet i volum.

Generelt påvirkes markedsandeler av mange faktorer, slik som prisutviklingen på norske varer i forhold til konkurrerende utenlandsproduserte varer, varenes kvalitet, produktspesialisering, markedsføring og eventuelle kapasitetsskranker og lønnsomhet i produksjonen. Den isolerte effekten på markedsandelen av en økning i prisen på norske produkter i forhold til prisen på utenlandske produkter er negativ, fordi prisendringen vrir etterspørselen vekk fra de norske produktene og over mot de utenlandske. For varer der prisen i stor grad er diktert av prisene på verdensmarkedet, vil en økning i eksportprisen i forhold til produksjonskostnadene isolert sett øke lønnsomheten. Det vil virke positivt på eksporten og dermed også på markedsandelen.

Eksportmarkedsandelen for *verkstedprodukter* gikk ned fra 1990 til 1993 og økte deretter kraftig i tre år. Etter 1996 har markedsandelen gjennomgående falt litt, og forholdsvis markert i 2000. Utviklingen i de norske eksportprisene relativt til prisene på konkurrerende utenlandske produkter kan bare i noen grad forklare denne utviklingen. Andre faktorer må dermed også ha spilt en rolle. Under lavkonjunkturen i Norge på slutten av 1980-tallet utnyttet norske produsenter en gunstigere konjunktursituasjon ute til i større grad å orientere seg mot utlandet og opparbeide seg kunnskap om eksportmarkedene. Dette har trolig vært en viktig faktor bak den eksportledede veksten i produksjonen av verkstedprodukter fra 1994 til 1996. I 2000 ble om lag 55 prosent av innenlandsk produksjon av verkstedprodukter eksportert, mot 40 prosent 10 år tidligere. Det er rimelig å anta at denne vridningen fra hjemmemarkedet til eksportmarkedet, samtidig med at etterspørselen innenlands i økende grad dekkes ved import, reflekterer økt internasjonal spesialisering i produksjonen av verkstedprodukter. Reglene i EØS- og WTO- (Verdens handelsorganisasjon) avtalene trådte i kraft i 1994/95 og kan ha stimulert den internasjonale spesialiseringen via lettere markedsadgang. En negativ trend for hjemmemarkedsandelen er imidlertid også et resultat av at prisen på innenlandsproduserte varer har steget sterkere enn prisen på importerte varer.

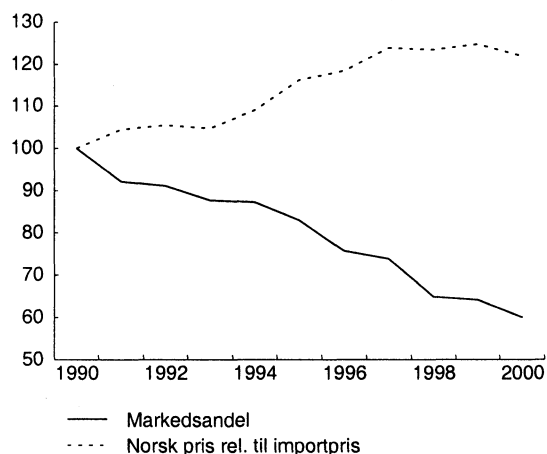
Industrielle råvarer omfatter metaller, treforedlingsprodukter og kjemiske råvarer. Fram til 1992 utviklet

Markedsandel og relativ pris for norsk eksport
Verkstedprodukter. 1990=100

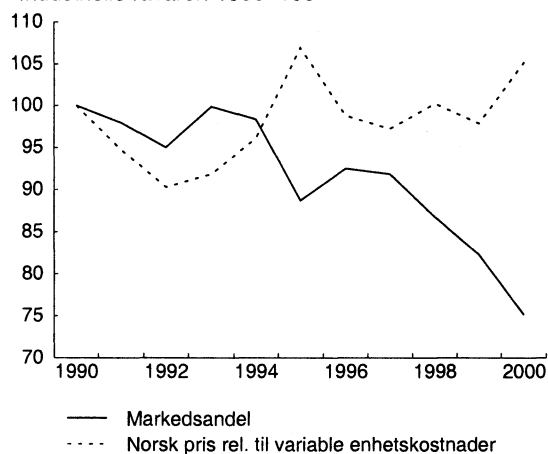
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Markedsandel og relativ pris for hjemmeverksteder
Verkstedprodukter. 1990=100

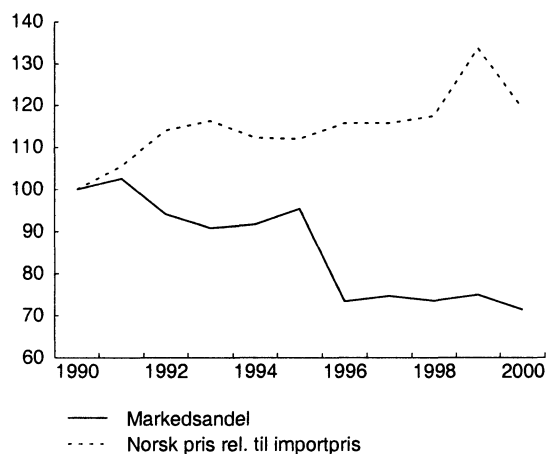
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Markedsandel og pris-kostnadsforhold
for norsk eksport
Industrielle råvarer. 1990=100

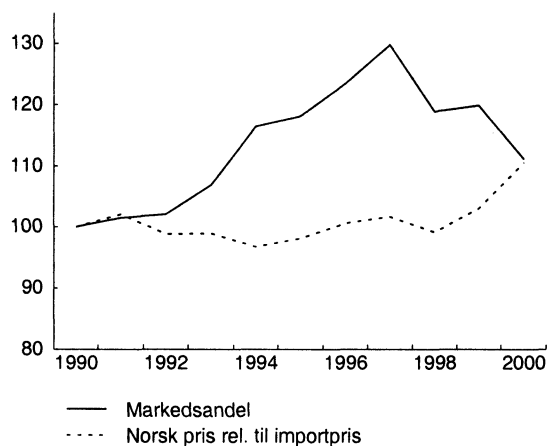
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Markedsandel og relativ pris for hjemmeverksteder
Industrielle råvarer. 1990=100

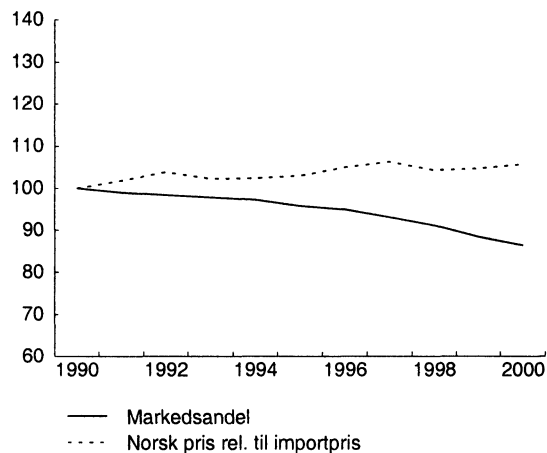
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Markedsandel og relativ pris for norsk eksport
Andre varer fra industri og bergverk. 1990=100

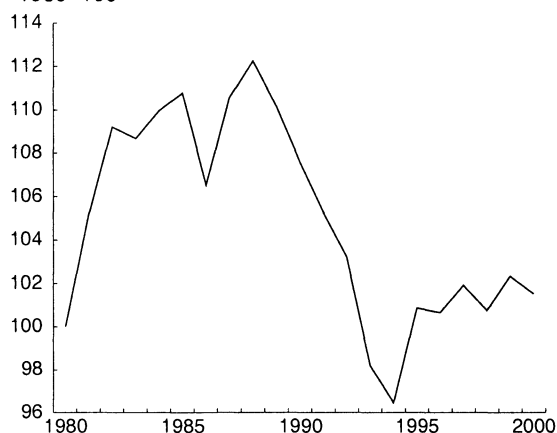
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Markedsandel og relativ pris for hjemmeverksteder
Andre varer fra industri og bergverk. 1990=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Timelønnskostnader i norsk industri i forhold til handelspartnerne i NOK
1980=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå, TBU for inntektsoppgjørene og OECD.

deres eksportmarkedsandeler seg svakt, blant annet som følge av økt eksport av slike varer fra Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. Dette tilbudsskiftet i markedet førte også til et fall i prisene på viktige norske eksportvarer, og lønnsomheten i norsk industri ble dårligere fordi kostnadene ikke falt tilsvarende. Utover på 1990-tallet økte lønnsomheten igjen, i hovedsak som følge av en mer gunstig prisutvikling på eksportmarkedet. Et internasjonalt samarbeid om å begrense produksjonen av aluminium fra begynnelsen av 1994 hadde særlig betydning for denne delen av eksportindustrien. Markedsandelen for denne varegruppen har stort sett falt på 1990-tallet og var i fjor om lag 20 prosent lavere enn i 1990. Hjemmemarkedsandelen for industrielle råvarer avtok med om lag 30 prosent fra 1990 til 1996. Mens nedgangen i begynnelsen av perioden i stor grad ser ut til å kunne føres tilbake til at hjemmeprisene økte mer enn prisene på konkurrerende importvarer, er dette ikke tilfellet for den markerte nedgangen fra 1995 til 1996. Hjemmemarkedsandelen har holdt seg om lag på samme nivå i de fem siste årene. I 1999 økte norske priser markert mer enn importprisene, men utviklingen ble reversert i 2000.

En klart stigende trend i eksportmarkedsandelen for *andre varer fra industri og bergverk* siden 1990 fikk et markert vendepunkt i 1998, med et kraftig fall. Fra 1999 til 2000 falt eksportmarkedsandelen ytterligere, men var fremdeles klart over nivået i de første årene på 1990-tallet. I de to siste årene har norske eksportpriser steget klart mer enn konkurranseprisene. Også for disse varene er det vanskelig å se at utviklingen i markedsandelen på 1990-tallet i stor grad kan tilskrives utviklingen i forholdet mellom de norske eksportprisene og prisene på konkurrerende utenlandske produkter. Den positive utviklingen i markedsandelen, særlig tidlig i perioden, kan derimot delvis forklares ved at svak innenlandsk etterspørsel mot slutten av 1980-tallet førte til at produksjonen i økende grad ble rettet mot det internasjonale markedet. Hjemmemar-

kedsandelen har avtatt siden 1990, men ikke like kraftig som for de to andre varegruppene. Også her har prisene på norske varer periodevis økt noe mer enn prisene på importerte varer.

Utviklingen i produksjonskostnader og lønnsomhet i norsk industri avhenger av mange faktorer. Lønnskostnadene er en viktig faktor det ofte blir fokusert på i denne sammenheng. Nasjonale forhold ved lønnsfastsettelsen gjør at utviklingen i disse kan avvike til dels betydelig mellom land. Betydningen av denne kostnadskomponenten varierer mellom næringer. For den arbeidsintensive delen av norsk industri, hvis produksjon i hovedsak er gruppert i *Andre varer fra industri og bergverk*, betyr utviklingen i lønnskostnader relativt mye. En sammenligning av utviklingen i lønnskostnader per timeverk i norsk industri og i industrien hos våre viktigste handelspartnere målt i felles valuta, viser en sterkere vekst hos våre handelspartnere enn i Norge fram til 1994. Fra 1994 til 1995 bidro en styrking av kronekursen til en markert sterkere vekst i norske timelønnskostnader enn utenlandske når en måler i felles valuta. I de påfølgende fem årene har de relative timelønnskostnadene holdt seg om lag uendret. En svekkelse av kronen har i perioden motvirket at timelønnskostnadene økte noe mer i Norge enn i utlandet målt i nasjonal valuta. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at norske timelønnskostnader i industrien økte med 5,4 prosent i 2000, mens veksten hos handelspartnerne kan anslås til 3,7 prosent. Med en svekkelse av valutakursen med 2,5 prosent, ble de relative timelønnskostnadene målt i felles valuta likevel redusert med 0,8 prosent fra 1999 til 2000 og var da om lag 6 prosent lavere enn i 1990. For de delene av norsk industri som importerer en betydelig del av produktinnsatsen, som produsentene av Industrielle råvarer, vil imidlertid en svekket kronekurs isolert sett føre til økte kostnader. På den annen side er dette også sektorer som i stor grad selger sine varer i utenlandsk valuta og derved oppnår høyere priser målt i norske kroner når kronekursen svekkes.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall økte produksjonen i bygge- og anleggsvirksomheten med 1,1 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser. Prisene på næringens produkter økte i gjennomsnitt med 5,1 prosent i samme periode. Bygge- og anleggsinvesteringene har svingt gjennom året, men i gjennomsnitt vist en vekst på 2,0 prosent fra 1999. Årsaken til veksten er den kraftige økningen i boliginvesteringene, mens utviklingen i bygge- og anleggsinvesteringene innen kraftforsyning bidro negativt. For offentlig forvaltning og Fastlands-Norge for øvrig var det liten endring i disse investeringene fra 1999 til 2000.

Det kvartalsvise sysselsettingsregnskapet viser at antall sysselsatte lønnstakere og selvstendige i bygge- og anleggsvirksomheten økte med 1,5 prosent fra 1999 til 2000, etter om lag nullvekst året før. Foreløpige

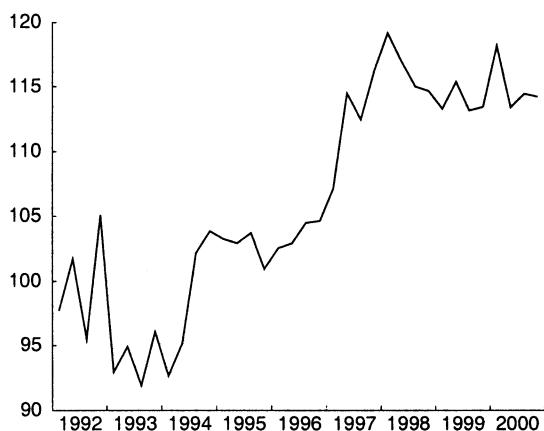
Bygge- og anleggsvirksomhet. Markedsutvikling og produksjon

Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

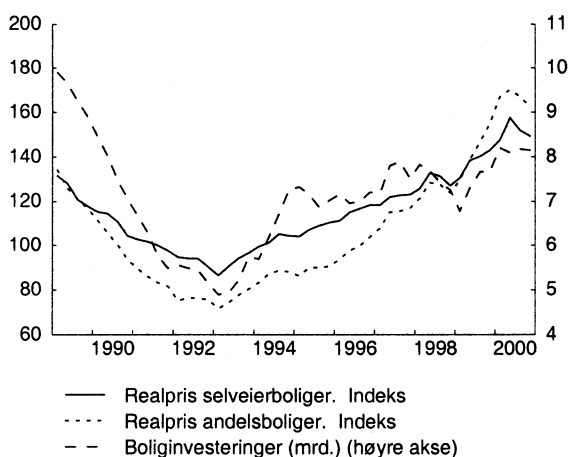
	Mrd.kr ¹ 2000	Volum					Pris				
		2000	00.1	00.2	00.3	00.4	2000	00.1	00.2	00.3	00.4
Bygge- og anleggsinvesteringer totalt	111,0	2,0	0,1	0,2	-0,6	-2,2	5,0	1,1	1,8	1,1	1,4
Boliger	37,0	10,7	7,1	-1,4	1,0	-0,2	5,0	1,4	1,7	1,1	1,1
Offentlig forvaltning	31,2	-0,5	0,7	-1,3	-1,9	-0,1	5,0	1,0	2,1	0,9	1,4
Kraftforsyning	1,5	-7,0	-8,0	0,9	-4,7	17,5	5,3	1,4	1,6	1,0	1,3
Fastlands-Norge ellers	40,4	0,8	-3,4	-1,7	3,8	-3,5	5,0	1,1	2,3	0,6	1,7
Bruttoproduksjon	143,1	1,1	4,1	-4,1	1,0	-0,1	5,1	1,1	1,8	1,1	1,4
Produktinnsats	91,4	1,1	4,1	-4,2	1,1	-0,1	4,5	1,8	1,0	1,1	0,8
Bruttoprodukt	51,7	1,1	4,2	-4,0	0,9	-0,2	6,1	-0,3	3,2	1,1	2,5
Sysselsetting ²	125,0	1,5									

¹ Nivå tall i løpende priser.² 1 000 personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruttoprodukt i bygge- og anleggsvirksomhet
Sesongjustert. 1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

To bruktboligprisindikatorer og investeringene i bolig (sesongjustert). 1989-2000

Kilder: NEF/ECON, NBBL og Statistisk sentralbyrå.

nasjonalregnskapstall tyder på at denne veksten var konsentrert mot slutten av året. I 4. kvartal lå sysselsettingen således 3,5 prosent over nivået ett år tidligere, mens den i 1. kvartal i fjor lå 1,2 prosent under 1. kvartal 1999. Arbeidsdirektoratets tall viser at det var i underkant av 4000 ledige bygg- og anleggsarbeidere i fjor, om lag som i 1999.

Prisene på selveierboliger steg med over 17 prosent fra 2. kvartal 1999 til 2. kvartal 2000, ifølge Statistisk sentralbyrås prisstatistikk for brukte boliger. Prisene steg mest i Oslo, Akerhus, Stavanger, Bergen og Trondheim med mellom 21 og 24 prosent. I resten av landet steg prisene med nær 14 prosent. Ifølge tall fra Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF)/ECON økte prisene på boliger omsatt gjennom eiendomsmeglere med om lag 14 prosent for året sett under ett. Prisstatistikk fra OBOS viser en prisvekst på borettslagsboliger i Oslo på vel 18 prosent fra 1999 til 2000, mens Norske Boligbyggelags Landsforbund anslår prisveksten for borettslagsleiligheter til opp mot 21 prosent på landsbasis.

I 2. kvartal 2000 hadde prisene på bruktboliger mer enn doblet seg siden bunn-nivået vinteren 1993, ifølge Statistisk sentralbyrås prisindeks. Prisøkningen har vært sterkest på blokkleiligheter med godt over 160 prosent. Prisen på småhus har i perioden vokst med drøyt 120 prosent, mens prisveksten på eneboliger har vært noe lavere med drøyt 90 prosent.

Regnet som gjennomsnitt over årets tre første kvartaler lå prisene på nye eneboliger om lag 8,3 prosent høyere i 2000 enn i 1999. For året under ett økte byggekostnadsindeksen for eneboliger av tre med 3,9 prosent, og lønn per normalårsverk i bygge- og anleggsvirksomheten med 4,4 prosent.

Dagens Næringslivs eiendomsindeks for kontorlokaler viser at avhengig av segment, økte leieprisene i Oslo med mellom 0 og 8 prosent fra juni 1999 til juni 2000. I de øvrige storbyene utmerket Trondheim og Bergen seg med leieprisvekst på henholdsvis 11 og 5 prosent, mens Stavanger, Kristiansand og Tromsø hadde nullvekst.

Elektrisitetsforsyning

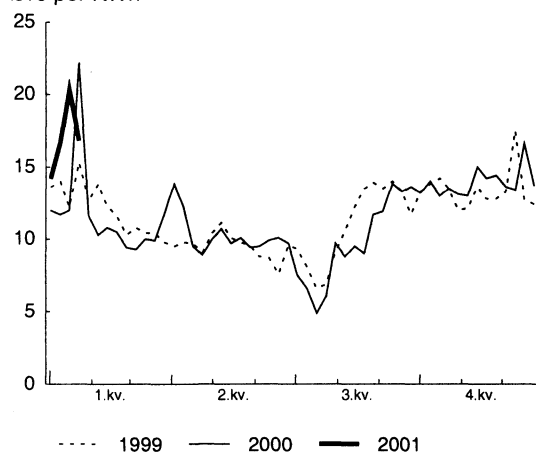
2000 var preget av uvanlig stort tilsig til vannmagasinene og høy kraftproduksjon. Produksjonen av elektrisk kraft på 143 TWh i fjor er hele 16,6 prosent høyere enn den forrige rekorden fra 1999. I et år med normal nedbør er produksjonskapasiteten om lag 114 TWh. I uke 1 i 2000 var fyllingsgraden i alle landets vannmagasiner 78,8 prosent av total magasinkapasitet, mens den i uke 52 var 81,7 prosent. Det er henholdsvis 6,6 og 7,6 prosentpoeng mer enn medianen for disse ukene i perioden 1990-99. Mest uvanlig var situasjonen i området som består av Østlandet, Agderfylkene og deler av Rogaland. Her var fyllingsgraden i uke 1 og 52 henholdsvis 8,5 og 14,8 prosentpoeng høyere enn medianen for tilsvarende uker på nittitallet. Størst avvik fra normalen var det i slutten av mai i fjor. Da var fyllingsgraden knapt 58 prosent, mens medianen for denne uken på nittitallet var drøyt 34 prosent. Det er en differanse på nesten 24 prosent-

poeng. Også resten av landet hadde meget høy fyllingsgrad i denne perioden. Fyllingsgraden i vannmagasinene i området som består av mesteparten av Vestlandet var i gjennomsnitt 13 prosent høyere enn medianen på 1990-tallet, mens fyllingsgraden i Møre og Romsdal og nordover i landet i gjennomsnitt var 18 prosent høyere.

Produksjonsprofilen for kraftproduksjonen over året var i fjor litt annerledes enn tidligere. Økningen i kraftproduksjonen var særlig stor i 2. og 3. kvartal. 46 prosent av produksjonen av elektrisk kraft i fjor ble gjort i den perioden, mot drøyt 43 prosent på 1990-tallet. Dette må ses i sammenheng med den høye fyllingsgraden i vannmagasinene i den perioden. Mye av kraftproduksjonen ble i fjor eksportert. Nettoeksporten i 2000 var 19,1 TWh, hvorav nettoeksporten i 2. og 3. kvartal utgjorde 12,5 TWh. Den høye nettoeksporten i 2000, som er en økning på 17,3 TWh fra året før, står i sterk kontrast til årene 1996 til 1998, da vi var nettoimportør av kraft.

Spotmarkedspris på elektrisk kraft, uketall
Uke 1 1999 - uke 4 2001

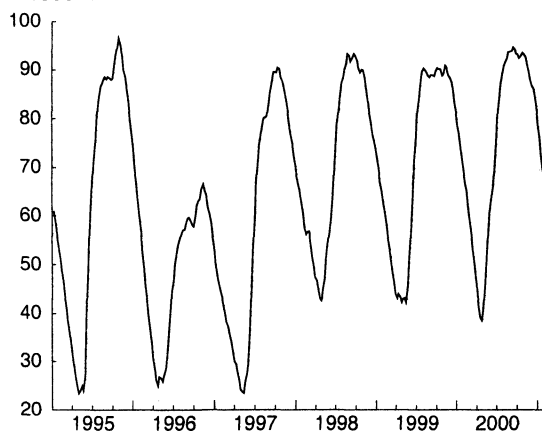
Øre per KWh

Kilde: Statnett Marked AS.

Vannmagasinenes fyllingsgrad, uketall
Uke 2 1995 - uke 5 2001

Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kraftbalansen januar-desember. TWh

	1998	1999 ¹	2000 ¹
Kraftproduksjon	117,0	122,7	143,0
+ Import	8,0	6,5	1,5
- Eksport	4,4	8,3	20,6
- Pumpekraftforbruk	0,8	0,6	0,9
- Nett-tap ²	9,8	10,1	10,3
Netto innenlands forbruk	110,0	110,1	112,7
- Tilfeldig kraft	5,3	4,7	5,6
- Kraftintensiv industri	32,1	31,5	33,4
- Alminnelig forsyning	72,6	73,9	73,8
(temperaturkorrigert)	(73,4)	(76,2)	(77,9)

¹ Foreløpige tall.

² Inklusive forbruk i kraftstasjonene.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges vassdrags- og energidirektorat.

Priser på elektrisk kraft til husholdninger, landsgjennomsnitt. Øre/kWh¹

	Totalpris	Kraftpris ²	Nettleie ³
1. kvartal 1999	48,5	25,3	23,2
2. kvartal 1999	44,1	20,9	23,1
3. kvartal 1999	41,7	18,5	23,2
4. kvartal 1999	47,9	24,7	23,2
1. kvartal 2000	51,0	27,6	23,3
2. kvartal 2000	45,3	22,0	23,3
3. kvartal 2000	44,2	20,9	23,3
4. kvartal 2000	49,4	26,1	23,3

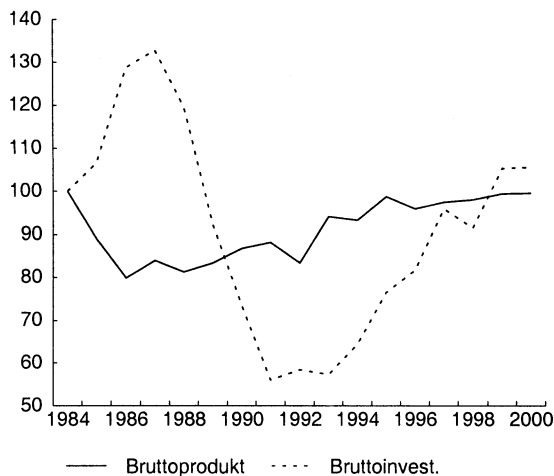
¹ Fastleddet er inkludert og er omregnet til øre/kWh for et forbruk på 20 000 kWh i året.

² MVA og elavgift inkludert. MVA var 23 prosent begge år, mens elavgift var 5,94 øre/kWh i 1999 og 8,56 øre/kWh i 2000.

³ MVA inkludert.

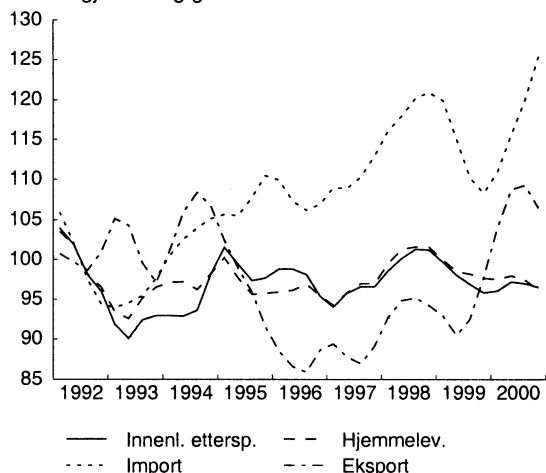
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges vassdrags- og energidirektorat.

Produksjon og investering i primærnæringene 1984=100

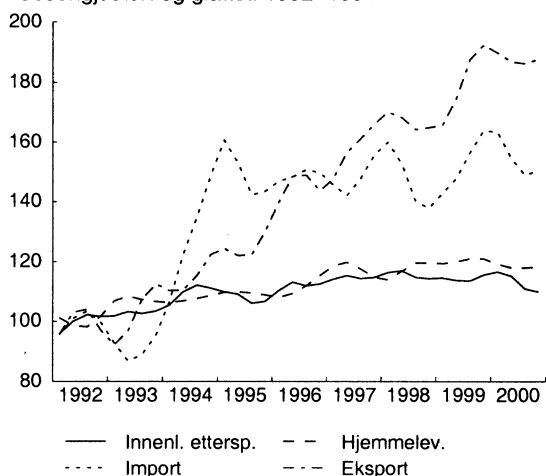
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Prisutviklingen for varer fra primærnæringene Sesongjustert og glattet. 1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Volumutviklingen for varer fra primærnæringene Sesongjustert og glattet. 1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Netto innenlands forbruk av elektrisk kraft var i fjor 112,7 TWh. Det er en økning på 2,4 prosent fra året før. Forbruket av tilfeldig kraft til elektrokjeler økte fra 4,7 TWh i 1999 til 5,6 TWh i 2000. Netto kraftforbruk i alminnelig forsyning var 73,8 TWh, som er marginalt lavere enn i 1999, mens forbruket var stabilt fra 1998 til 1999. Tar man hensyn til at kraftforbruket påvirkes av temperaturen, var økningen i netto kraftforbruk i alminnelig forsyning 3,8 prosent i 1999 og 2,2 prosent i 2000.

Prisene på elektrisk kraft i engrosmarkedet har gått ned hvert år siden 1996, da prisene var spesielt høye som følge av lite nedbør og kaldt vær. I fjor var gjennomsnittlig pris for salg av engroskraft 10,7 øre/kWh, eksklusive avgifter. I 1999 var tilsvarende pris 12,3 øre/kWh mens den i 1998 var 12,8 øre/kWh. Lavere priser i engrosmarkedet har også ført til lavere priser i sluttbrukermarkedet, eksklusive avgifter. Høyere avgifter på forbruk av elektrisk kraft har imidlertid ført til at kraftprisene inklusive avgifter har økt de siste årene. Fra 1. kvartal 1999 til 1. kvartal 2000 steg kraftprisen med 9,2 prosent inklusive avgifter, mens den ble redusert med 2,6 prosent eksklusive avgifter. Kraftprisene har også store sesongmessige svingninger. Mens kraftprisen i 2. og 3. kvartal var relativt lav med henholdsvis 22 og 20,9 øre/kWh i gjennomsnitt, var den i 1. og 3. kvartal henholdsvis 27,6 og 26,1 øre/kWh, inklusive avgifter. Prisen for overføring av kraft, nettleien, er langt mer stabil gjennom året, og var også stabil fra 1999 til 2000. Dermed har totalprisen for kraft og nettleie inklusive avgifter økt det siste året. Fra 1. kvartal 1999 til 1. kvartal 2000 var økningen 5,1 prosent. Det utgjør om lag 500 kroner i økte utgifter for en gjennomsnittshusholdning som forbruker 20 000 kWh i året.

Primærnæringene

Foreløpige tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap viser en svak produksjonsnedgang i primærnæringene fra 1999 til 2000. Selv om produksjonen i oppdrettsnæringen fortsatt øker, var ikke dette tilstrekkelig til å veie opp for produksjonsnedgangen i de andre næringene, og da spesielt jordbruket.

Økte priser ga likevel en svak økning i primærnæringenes samlede produksjonsverdi. Dette forklares med til dels betydelig vekst i priser på produkter levert fra oppdrettsnæringen. Selv om næringenes produktinnsats ble noe redusert, førte høyere priser på produktinnsatsen til en reduksjon av primærnæringenes samlede bruttoprodukt med nær 3 prosent. Det skjuler seg imidlertid betydelige forskjeller mellom næringene. Oppdrettsnæringen har således økt sitt bruttoprodukt med nær 50 prosent i forhold til 1999. Samlet bruttoinvestering økte noe i volum, først og fremst som følge av investeringsøkningen innen næringen fiske og fangst. Det samlede antall utførte timeverk i primærnæringene sank med nær 4 prosent, som i lys av utvik-

lingen i produksjon og bruttoprodukt antyder vekst i arbeidsproduktiviteten for næringene sett under ett.

Også produksjonen av primærnæringsvarene sank noe målt i faste priser. Økt eksport med tilsammen 3,5 prosent bidro til en ytterligere reduksjon av leveransene til hjemmemarkedet. Økt import og redusert oppbygging av lagre førte allikevel til at innenlandsk etterspørsel økte noe fra 1999 til 2000. Bortsett fra for skogbruksvarene, økte prisene på både eksport og import, mens prisen på hjemmeleveranser sank for alle varer bortsett fra for oppdrettsvarene.

Primærnæringene består av jordbruk, skogbruk, fiske og fangst samt fiskeoppdrett. Hovedtallene for disse (unntatt skogbruk) er ført opp i tabellene for produksjon og faktoreterspørsel. Hovedtallene for primærnæringsvarene (skogbruksvarer unntatt) er ført i tabellene for markedsutvikling. Forskjellen mellom produksjon i primærnæringene og produksjon av primærnæringsvarer skyldes dels at primærnæringene også produserer noen andre varer, og at noe av produksjonen av primærnæringsvarer finner sted i andre næringer.

Jordbruk og skogbruk

Foreløpige tall viser en klar produksjonsnedgang i jordbruksnæringen på nesten 2,5 prosent fra 1999 til 2000. Reduserte priser med nær 3 prosent bidro til en ytterligere reduksjon i produksjonsverdi. Selv om produktinnsatsen ble redusert med over 4 prosent, bidro økte priser på innsatsen til at bruttoproduktet falt med til sammen nær 10 prosent. Målt i timeverk ble sysselsettingen i 2000 redusert med nær 5 prosent i forhold til 1999, slik at det i 2000 produseres mer per utført timeverk enn i året før. Imidlertid har ikke denne produktivitsveksten slått ut i høyere fortjeneste; målt i forhold til timeverk, har bruttoproduktet falt med vel 5 prosent. Midt på 1990-tallet ble det foretatt betydelige investeringer i næringen. De siste fire år har dette snudd seg, og i 2000 falt investeringene med nær 4 prosent i forhold til året før.

I det innenlandske markedet for jordbruksvarer ble omsatt kvantum redusert med nær 1 prosent, og prisene med vel 2 prosent. Kvantumsnedgangen skyldes hovedsakelig redusert innenlandsk produksjon, men også økt eksport og redusert import bidro. Prisnedgangen indikerer videre et fall i etterspørselen innenlands. Merk for øvrig at siden vi fokuserer på varer som kan produseres innenlands, har vi utelatt importvarer som av klimatiske årsaker gjør innenlandsk produksjon økonomisk uforvarlig.

Regjeringen og bondeorganisasjonene ble ikke enige om jordbruksoppgjøret i 2000, slik at regjeringens tilbud ble vedtatt i Stortinget. Vedtaket innebar netto reduserte overføringer med 400 millioner og reduserte målpriser med et anslått verditap for jordbruksnæringen på 900 millioner. Som en delvis kompensasjon for dette, ble det innført et ekstra skattefradrag

Jordbruk, jakt og viltstell. Produksjon og faktoreterspørsel¹

Prosentvis endring fra året før

	Mrd.kr. 2000	Volum		Pris	
		1999	2000	1999	2000
Produksjon	23,0	-0,2	-2,4	-2,7	-2,9
Produktinnsats	12,6	-3,8	-4,3	0,9	3,1
Bruttoprodukt	10,3	3,9	-0,4	-6,5	-9,1
Bruttoinvesteringer	6,3	-2,1	-3,9	1,5	4,3
Sysselsetting ²	143,2	-2,4	-4,6	..	..

¹ Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrasket avgifter og handelsavanse.

² Total sysselsetting i millioner utførte timeverk.

Markedsutviklingen for jordbruksvarer, jakt og viltstell¹

Prosentvis endring fra året før

	Mrd.kr. 2000	Volum		Pris	
		1999	2000	1999	2000
Produksjon	23,3	-0,2	-2,4	-2,7	-2,8
Eksport	0,4	-13,0	1,4	-31,7	1,5
Hjemmeleveranser	22,9	0,2	-2,5	-2,1	-2,9
Import	3,7	14,7	-0,4	-6,7	0,3
Innenlandsk anvendelse	26,7	2,0	-2,2	-2,7	-2,4
Lagerendringer	0,2	..	..	..	..
Innenlandsk etterspørsel	26,5	-1,7	-0,9	-2,6	-2,1

¹ Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrasket avgifter og handelsavanse.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fiske, fangst og oppdrettsnæringen. Produksjon og faktoreterspørsel¹

Prosentvis endring fra året før

	Mrd.kr. 2000	Volum		Pris	
		1999	2000	1999	2000
Produksjon	23,7	3,1	2,8	1,1	5,3
Produktinnsats	13,8	6,3	3,6	2,2	5,2
Bruttoprodukt	9,9	-1,8	1,5	0,5	5,6
Bruttoinvesteringer	4,2	71,8	6,8	-7,7	13,4
Sysselsetting ²	29,4	-4,3	0,5	..	..

¹ Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrasket avgifter og handelsavanse.

² Total sysselsetting i millioner utførte timeverk.

Markedsutviklingen for fiske-, fangst- og oppdrettsvarer¹

Prosentvis endring fra året før

	Mrd.kr. 2000	Volum		Pris	
		1999	2000	1999	2000
Produksjon	23,0	3,4	2,9	1,0	5,3
Eksport	10,2	10,3	3,8	0,2	11,7
Hjemmeleveranser	12,8	-1,3	2,2	1,9	0,8
Import	1,3	-23,4	-2,9	2,7	18,5
Innenlandsk anvendelse	14,1	-3,4	1,8	1,7	2,2
Lagerendringer	2,2	..	..	..	..
Innenlandsk etterspørsel	11,9	-7,7	2,3	4,6	0,1

¹ Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrasket avgifter og handelsavanse.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

for bøndene med en verdi beregnet til 900 millioner før skatt.

Også i skogbruksnæringen bidro redusert produksjon og lavere priser til nedgang i produksjonsverdien. Sammen med økt verdi på produktinnsats ga dette vel 8 prosent lavere bruttoprodukt i 2000 enn i 1999. Sysselsettingen i næringen målt i timeverk falt med nær 2 prosent, slik at produksjonen per timeverk holdt seg omtrent uendret i forhold til året før. En markant økning i importen førte til at innenlandsk anvendelse av skogbruksvarer økte med vel 1 prosent, til tross for redusert produksjon.

Fiske, fangst og fiskeoppdrett

Foreløpige tall viser at både produksjon og oppnådde priser i næringene økte fra 1999 til 2000. Denne veksten skyldes utviklingen i oppdrettsnæringen, med 5 prosents vekst i volum og 13 prosents vekst i priser. Produksjonen i fiske og fangst ble derimot svakt redusert, samtidig som de oppnådde prisene sank med nær 4 prosent. Samlet sett var verdiøkningen av produktinnsatsen mindre enn økningen i produksjonsverdi, slik at bruttoproduktet økte med vel 7 prosent. Forskjellen mellom næringene er enda mer påtakelig her. Mens bruttoproduktet i tradisjonelt fiske og fangst ble redusert med vel 11 prosent i forhold til året før, økte bruttoproduktet med nær 50 prosent innen oppdrettsnæringen. Målt i timeverk økte sysselsettingen i fiske og fangst med knapt 1 prosent, mens timeverkene i oppdrett var uendret.

Bruttoinvesteringene innen fiske, fangst og oppdrettsnæringen har de siste årene vært dominert av investeringer innen tradisjonell fiske og fangst. I perioden 1990 til 1995 bestod det aller meste av nybyggingen av små båter til kystflåten, mens det på siste halvdel av 1990-tallet i tillegg var en betydelig økning i antall ferdigstilte større havgående skip. Investeringsveksten har blant annet blitt forklart med en nødvendig fornyelse av denne delen av flåten. Veksten i investeringene fra 1998 til 1999 er beregnet til over 90 prosent, og anslag fra kvartalsvis nasjonalregnskap indikerer en ytterligere oppgang i 2000. Forventningene om fremtidige kvoter spiller en viktig rolle i investeringsbeslutningen. Etter flere år med økende kvoter, ble nedgangen i kvotene først varslet på slutten av 1997 og effektivt i 1998. I gjennomsnitt tar det anslagsvis to år fra det tas en beslutning om nybygging til skipet leveres fra verft, slik at en eventuell investeringsnedgang som følge av kvotereduksjonen først kan ventes registrert i 2000 eller 2001. Foreløpige tall over ferdigstilte skip for 2000 viser en nedgang i forhold til 1999, og da spesielt i antall store, havgående skip. Det foreløpige anslaget for veksten i bruttoinvesteringer fra kvartalsvis nasjonalregnskap innen fiske og fangst er derfor beheftet med usikkerhet. Investeringene de siste årene har ført til økt fangstkapasitet, slik at det kan forventes økt press på ressursgrunnlaget, og sammen med reduserte kvoter kan dette gi ytterligere

reduksjoner i næringens lønnsomhet for inneværende år.

Investeringene i oppdrettsnæringen økte med 5 prosent i 2000. Det er en lavere vekst enn i 1999. En medvirkende årsak til dette kan være at aktørene på slutten av 1998 forventet relativt romslig vekst i førkvotene for 1999, mens den tillatte vekst i februar 1999 ble redusert fra 10 prosent til 5 prosent. Dette ble begrunnet med hensynet til markedsstabilitet, men kan isolert sett ha bidratt til reduserte investeringer. Reduksjonen i førkvoter for 1999 kan ha bidratt til en avventende holdning til nye investeringer i 2000, selv om departementet varslet 10 prosents økning i kvotene for dette året. For 2001 har departementet tillatt ytterligere 10 prosents vekst i førkvotene. Markedsutsiktene synes imidlertid noe mer usikre enn tidligere. Prisene på oppdrettsprodukter falt utover i fjerde kvartal 2000, og i skrivende stund nærmer prisene seg den nedre tillatte grense for hva EU tillater uten å avgiftsbellegge den norske eksporten. Fortsetter denne utviklingen, kan eksporten til EU risikere å bli redusert i inneværende år.

Produksjonsveksten i oppdrettsnæringen var tilstrekkelig til å øke leveransene av fisk, fangst og oppdrettsvarer både til hjemme- og utemarkedet. Lavere import av tradisjonelle fiske- og fangstvarer forhindret ikke at leveransene til innenlandske konsumenter og foredlingsindustri økte med over 2 prosent i forhold til 1999. Prisene på oppdrettsvarer steg med vel 13 prosent på både eksportleveranser og leveranser til hjemmemarkedet fra 1999 til 2000. For fiske- og fangstvarer økte prisene på eksportvarene med vel 6 prosent, mens leveransene til hjemmemarkedet sank med 6 prosent.

Utenriks sjøfart

I 2000 hadde næringen Utenriks sjøfart kraftig vekst. Sammenlignet med 1999, som betegnes som et midtels år, steg produksjonsverdien med 33,4 prosent i 2000 målt i løpende priser. Bruttoproduktet vokste med 49,9 prosent. Den sterke veksten i produksjonsverdien skyldes en svært gunstig rateutvikling innenfor næringens hovedområder. Målt i faste priser vokste produksjonen 2,6 prosent, ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall for 2000.

Den norske kronens svekkelse mot amerikanske dollar betydde at oppgangen i fraktrater ble enda sterkere målt i norske kroner enn målt i dollar. Veksten var særlig sterk for tankratene. Tankmarkedet for 2000 har blitt karakterisert som det sterkeste siden 1973. Gjennomsnittlige tankrater steg fra et bunnivå i desember 1999 til rekordnivå i desember 2000. World scale ratene for VLCC, oljetankere større enn 200 000 dwt, vokste mest, og ble tredoblet i det aktuelle tidsrommet. Også ratene for små og mellomstore skip steg kraftig. Når det gjelder markedet for tankfrakter i Nordsjøen for små skip på rundt 2 000 dwt, økte rate-

Kort om utenriks sjøfart

Utenriks sjøfart er en internasjonal næring. Et skip kan eies av et selskap i ett land, drives av et selskap i et annet land, og være registrert i et tredje. Eierstrukturen er ofte kompleks, og bidrar til at det i praksis er vanskelig å avgrense norsk utenriks sjøfart. Nasjonalregnskapet regner inntekter og utgifter knyttet til driften av et skip som driftsinntekter og -utgifter for Norge dersom operatøren av skipet er norsk. Norske selskapers inntekter knyttet til utleie av skip til norske eller utenlandske selskap, ved såkalt tidsbefraktning (t/c) eller bareboat befraktning, regnes også som norsk produksjon. Norske selskapers datterselskap i utlandet, som ofte står for driften av selskapets skip, regnes ikke som norske selskaper, og bidrar derfor ikke til norsk produksjon.

Skipets nasjonalitet bestemmes ved nasjonaliteten til skipets eier. Som hovedprinsipp skal den norske eierandelen være minst 50 prosent for at skipet skal regnes som norsk. Dette gjelder uavhengig av hvilket flagg skipet seiler under.

Utenriks sjøfart. Produksjon og faktoretterspørsel. 1999-2000

Prosentvis endring fra samme periode året før

	Mrd. kr		Volumvekst		Prisvekst	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Produksjon	63,4	84,6	0,2	2,6	1,6	30,1
Produktinnsats	48,9	62,8	0,5	2,6	8,9	25,3
Bruttoprodukt	14,5	21,8	-0,4	2,6	-17,2	46,1
Bruttoinvesteringer	9,7	15,4	-14,2	41,6	-4,0	12,9
Sysselsetting	82,7 ¹	80,7 ¹	3,1 ¹	-2,5 ¹	6,6 ²	7,9 ²

¹ Total sysselsetting i millioner utførte timeverk.

² Lønnskostnader per lønnstakertimeverk.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

ne jevnt gjennom 2000 målt i norske kroner. Ratene for frakt av olje i nordsjømarkedet steg imidlertid ikke like mye som i verdensmarkedet for øvrig.

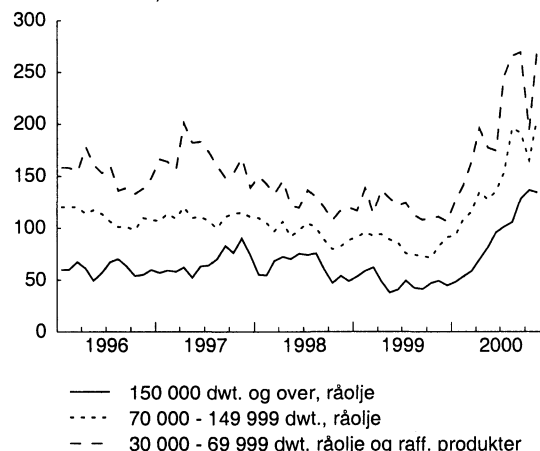
Også i 2000 økte den norske utenriksflåten i antall, mens tonnasjen ble redusert, målt ved antall dwt. Ifølge Rederiforbundets oversikt var vekstratene henholdsvis +2,6 og -1,2 prosent. Antallet norske skip registrert under norsk flagg gikk i samme periode ned med om lag 1 prosent. Som et resultat av den store oppgangen i fraktrater generelt, steg likevel verdien av den norske flåten. Samlet sett ble den norske flåten, pr. 1. oktober verdsatt til 20,1 mrd. US dollar.

Sammensettingen av den norske utenriksflåten heller i retning av relativt færre bulkskip, og mot relativt flere offshore og kjemikalieskip. Disse skipstypene,

Utvikling i fraktrater for frakt av olje. 1996 - 2000

Basert på noteringer i US dollar.

Tankindekser, turfrakter. Worldscale

Kilde: Lloyd's Ship Manager.

sammen med oljetankerne, bidro mest til verdistigningen for flåten. Passasjerskipene utgjorde i oktober 2000 8,6 prosent i verdi av den norske flåten, eksklusive rigger, mot 16,3 prosent til samme tid i 1999.

Også bulkmarkedet opplevde sterk vekst i 2000, om enn ikke i samme grad som tankmarkedet. Årets tre første kvartaler ledet til jevn vekst i fraktratene, men i fjerde kvartal bremses veksten noe opp. Tidsbefraktningsratene (t/c) for tørrbulk steg mest for stor tonnasje. I gjennomsnitt steg ratene for 12 måneders kontrakter for den største skipsgruppen med 55 prosent målt i US dollar. For den midlere tonnasje steg ratene med om lag 30 prosent.

Det gode markedet for skipsfart internasjonalt har bidratt etter stor etterspørsel av ny og brukt tonnasje. I Utenriks sjøfart ble det foretatt bruttoinvesteringer i fast realkapital for 15,4 mrd. kroner i 2000. Målt i faste priser tilsvarer dette en vekst på 41,6 prosent fra året før. Det har også blitt avhendet et stort antall skip i 2000, om enn noen færre enn i 1999. Målt ved antall dwt er reduksjonen 20 prosent lavere enn i tilsvarende periode for 1999.

Tendensen til fallende sysselsetting i utenriks sjøfart ble videreført i 2000. Antall sysselsatte selvstendige og lønnstakere for 2000 er foreløpig beregnet til 44 100, mot 44 600 i 1999. Tall fra Rederiforbundet viser at utlendingenes andel har falt merkbart, etter sammenhengende vekst siden 1995. Andelen falt fra 60 prosent i 1999 til 56 prosent i 2000.

Private tjenesteytende næringer, Fastlands-Norge

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall bidro utviklingen for private tjenesteytende næringer i fastlandsøkonomien til å trekke veksten i BNP for Fastlands-Norge opp i 2000. Målt i faste priser økte bruttoproduktet og

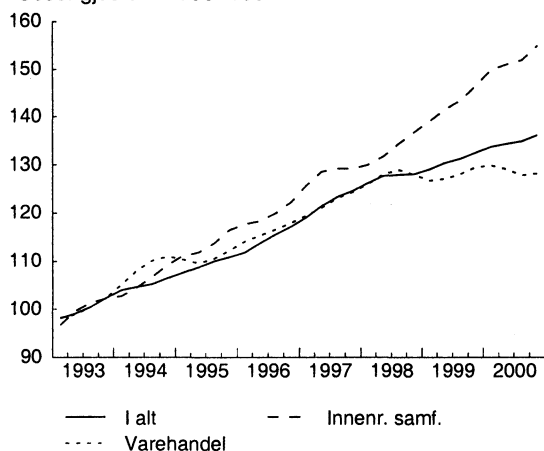
Private tjenesteytende næringer, Fastlands-Norge

	Mrd. kr ¹ 2000	Produksjon				Sysselsetting			
		Volum		Pris		Nivå ²		Utvikling	
		1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Varehandel	182,5	0,0	0,9	4,3	5,3	442,0	438,5	0,8	-0,8
Hotell- og restaurantvirksomhet	36,7	0,5	-1,3	4,0	3,2	81,0	81,2	1,3	0,2
Innenriks sjøfart	6,3	3,5	1,1	4,1	9,5	15,1	14,9	2,0	-1,1
Transport ellers	123,0	2,7	4,1	4,6	6,5	150,4	147,9	1,7	-1,7
Post- og telekommunikasjon	47,7	17,0	14,5	-4,5	-2,2	69,8	70,3	0,1	0,8
Finansiell tjenesteyting	71,9	5,3	7,2	-4,3	6,6	71,9	70,8	-0,2	-1,6
Forretningsmessig tjenesteyting	156,6	0,9	3,0	3,9	4,8	228,0	235,1	3,8	3,1
Personlig tjenesteyting	108,7	0,9	0,0	4,3	5,5	257,8	257,2	0,2	-0,2
Sum Private tjenesteytende næringer	733,4					1316	1316	1,3	0,0

¹ Nivå tall i løpende priser.² Millioner utførte timeverk, lønnstakere og selvstendige.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruttoproduksjon i privat tjenesteyting, Fastlands-Norge utenom boligjenester
Sesongjustert. 1993=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

produksjonen i disse næringene med henholdsvis 3,4 og 3,2 prosent. Prisene på næringenes produkter økte i gjennomsnitt med 3,9 prosent i fjor, 0,9 prosentpoeng mer enn i 1999. Tallet på sysselsatte gikk opp med 1,1 prosent, mens bruken av arbeidskraft målt i timeverk endret seg lite fra året før. De foreløpige nasjonalregnskapstallene tyder dermed på en klart sterkere oppgang i produktiviteten for 2000 enn i året før.

Produksjonen innen forretningsmessig tjenesteyting økte med 3,0 prosent fra 1999 til 2000. Selv om veksten var klart sterkere enn året før, var den relativt beskjeden sammenlignet med resultatet for 1998. Utviklingen var også markert svakere sammenlignet med utviklingen innen post og telekommunikasjon. I denne næringen har produksjonen målt i faste priser økt med over 14 prosent per år i gjennomsnitt de tre siste årene. De høye vekstratene kan føres tilbake til utvik-

lingen innen telekommunikasjon. Næringen har også hatt en meget sterk oppgang i investeringene i samme periode, blant annet knyttet til etablering og oppgradering av telenett.

Målt i faste priser økte produksjonen i varehandelsnæringen med 0,9 prosent fra 1999 til 2000. Sysselsettingen målt ved timeverk utført av selvstendige og lønnstakere, falt imidlertid med 0,8 prosent. Til sammenligning økte timeverksbruken med 0,8 prosent i 1999, mens produksjonen var tilnærmet konstant.

2000 viste relativt sterk vekst i produksjonen av transportjenester. Produksjonen målt i faste priser, viste for annen landtransport 3,9 prosent vekst. Tjenester tilknyttet transport viste enda kraftigere produksjonsvekst målt i faste priser. Veksten var på 7,1 prosent, og kan delvis forklares med økt vekst i landtransport og reisebyråtjenester. Også persontransport innenlands viser sterk vekst. Dette gjelder imidlertid ikke for passasjertransport med fly.

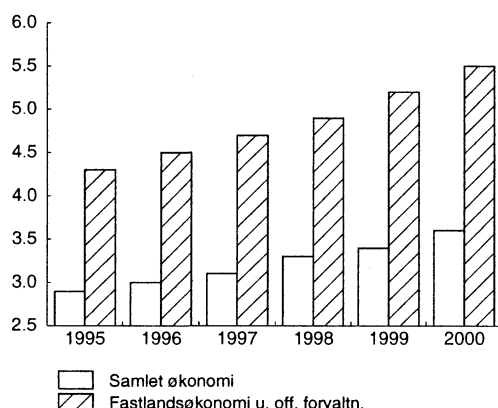
Lufttransportnæringen opplevde en nedgang både i flyavganger og passasjerer i fjor, ifølge Luftfartsverkets statistikk. Nedgangen er riktignok noe svakere for 4. kvartal enn tidligere i året, siden Color Air ble avvirket ved inngangen til 4. kvartal 1999. Næringen speiles likevel ikke helt i utviklingen i trafikkallene. Dette skulle i så fall tilsagt en større reduksjon i tjenesteproduksjonen. Grunnen er at en i nasjonalregnskapet regner 2/7 av SAS' totale inntekter som norsk produksjon. Siden SAS utgjør en meget stor del av næringen, vil ikke utviklingen i næringen nødvendigvis peke i samme retning som den innenlandske aktiviteten skulle tilsa. Økningen i passasjeravgiften, endrede konkurranseforhold samt oppgang i drivstoffutgiftene, har bidratt til en betydelig prisvekst for flyreiser. Til tross for den svake produksjonsutviklingen, har investeringsaktiviteten vært svært sterk innenfor næringen.

IKT-sektoren i norsk økonomi

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) får økende oppmerksomhet i norsk som i internasjonal økonomi. Avgrensingen av IKT-næringene er imidlertid ikke entydig. SSB har valgt å ta utgangspunkt i en definisjon anbefalt av OECD. Etter denne definisjonen omfatter IKT-sektoren hele næringsområdene telekommunikasjoner og databehandling, og dessuten deler av industrien og varehandelen.¹

I siste halvdel av 1990-tallet vokste IKT-sektoren sterkere enn resten av økonomien. Antall sysselsatte personer økte med gjennomsnittlig 6,7 prosent per år i årene 1995-99, mens sysselsettingsveksten i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor var på 2,0 prosent i samme periode. IKT-sektorens andel av sysselsettingen økte dermed fra 4,3 prosent til 5,2 prosent. Sysselsettingsveksten var særlig drevet av næringsområdet databehandling som har hatt jevn og sterk oppgang i alle år siden 1995. I gjennomsnitt økte sysselsettingen i denne næringen med drøyt 19 prosent årlig i perioden 1995-99, mens den endret seg forholdsvis lite i de andre næringsområdene innen IKT-sektoren.

IKT-sektorens andel av sysselsettingen i norsk økonomi 1995-2000. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Produksjonen i IKT-sektoren vokste i samme periode med gjennomsnittlig 11,4 prosent årlig i løpende priser, mens gjennomsnittlig vekst i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor var på 5,8 prosent. Sektorens andel av produksjonen økte fra 7,1 prosent i 1995 til 8,7 prosent i 1999. Næringen databehandling hadde en sterk vekst også i produksjonen. I løpende priser var den årlige veksten på nesten 24 prosent for perioden 1995-99. For telekommunikasjon økte produksjonen med solide 14 prosent årlig fra 1995 til 1999. Varehandel med IKT og IKT-industrien liknet mer på gjennomsnittet for fastlandsøkonomien, med vekstrater på henholdsvis 6 og 8 prosent årlig.

Oppgangen i IKT-næringen fortsatte i 2000. Foreløpige tall viser at sysselsettingen økte med 4,9 prosent, mens produksjonen steg med 8,9 prosent i løpende priser. IKT-sektorens andel av sysselsettingen i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor var dermed oppe i 5,5 prosent i 2000, mens andelen av produksjonen nådde 8,9 prosent. Fortsatt var det i første rekke databehandlingsnæringen som skapte vekst i sysselsettingen, men også telekommunikasjon trakk gjennomsnittet opp. Produksjonen fortsatte å øke sterkt innen telekommunikasjon, mens veksten avtok for databehandling. IKT-industrien hadde sterk produksjonsvekst i 2000, mens sysselsettingen var om lag uendret. For varehandel med IKT økte produksjonen bare svakt, samtidig som sysselsettingen ble noe redusert.

Til tross for sterk vekst, betyr IKT-sektoren mindre for den samlede økonomiske aktiviteten i Norge enn i de andre nordiske landene. Dette går frem av rapporten *The ICT-sector in the Nordic countries* som nylig er utarbeidet av de statistiske sentralbyråene i Norden. Særlig i Sverige og Finland er sektorens betydning for samlet sysselsetting og verdiskapning betydelig høyere enn i Norge. Et fellestrekk er imidlertid at IKT-sektoren vokser sterkere enn resten av økonomien.

¹ Nærmere avgrensning av IKT-sektoren finnes på www.ssb.no/emner/10/03/ikt

Dette skyldes store investeringer i flåten for de store selskapene.

For finansiell tjenesteyting viser foreløpige tall for år 2000 en økning i produksjonsvolum på 7,2 prosent i forhold til 1999. Veksten skyldes i hovedsak en høy utlåns- og innskuddsvekst i bankene. Bankenes rentemargin falt i år 2000 sett under ett, men produksjonen målt i verdi viser likevel en økning på 14,2 prosent i forhold til 1999. Spesielt var verdiveksten i 2. og 3. kvartal 2000 sterk. Veksten i produksjonsverdi skyldes, i tillegg til positiv volumutvikling i bankene, hovedsakelig at forsikringsselskapene økte sine premiesatser i løpet av år 2000.

Bruttonasjonalproduktet etter inntektskomponenter

I nasjonalregnskapet uttrykker driftsresultatet den delen av bedriftenes verdiskapning som går til godt-

gjørelse av eiers egeninnsats i virksomheten og til avlønning av produksjonsfaktoren kapital. Størrelsen viser bruttoprodukt regnet i basisverdi fratrasket kapitalslit, netto næringssskatter og lønnskostnader. Det knytter seg stor usikkerhet til de foreløpige tallene for driftsresultatet. Da usikkerheten så kort tid etter fjorårets utløp er størst på detaljert næringsnivå, presenteres bare tall for landet totalt og for Fastlands-Norge.

Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser viser at bruttonasjonalproduktet var på 1 403 milliarder kroner i 2000. Dette er en økning på 210 milliarder kroner, eller 17,6 prosent, fra 1999. Kapitalslitet er anslått til 207 milliarder kroner, en vekst på 16 milliarder fra året før. Det er videre anslått at netto produksjonsskatter steg med 6,2 prosent, til 163 milliarder kroner. Totale lønnskostnader i 2000 er beregnet til 626 milliarder kroner, en vekst på 5,4 prosent fra 1999. Driftsresultatet totalt i 2000 kan dermed fore-

løpig anslås til 406 milliarder kroner, mot 253 milliarder kroner året før.

Prisoppgangen på råolje og naturgass var, på samme måte som i 1999, en hovedårsak til veksten i nominelt BNP og driftsresultatet for landet totalt i 2000. For Fastlands-Norge, som omfatter norsk økonomi utenom oljevirkksomhet og utenriks sjøfart, viser de foreløpige nasjonalregnskapstallene at driftsresultatet økte med 7 milliarder kroner eller 4,8 prosent fra 1999 til 2000. Bruttoproduktet økte med 54 milliarder, mens kapitalslit, netto produksjonsskatter og lønnskostnader til sammen vokste med 47 milliarder kroner. Lønnsandelen er lønnskostnadenes andel av bruttoproduktet. Denne var for Fastlands-Norge 57 prosent både i 1999 og i 2000, med andre ord steg lønnskostnader og bruttoprodukt prosentvis like mye fra 1999 til 2000.

Bruttonasjonalprodukt etter inntektskomponenter

Millioner kroner

	1999	2000	Endring fra 1999 til 2000	
			Millioner kroner	Prosent
Bruttonasjonalprodukt	1 192 826	1 403 011	210 185	17,6
Kapitalslit	191 883	207 499	15 616	8,1
Netto produksjonsskatter	153 684	163 221	9 537	6,2
Lønnskostnader	594 297	626 329	32 032	5,4
Driftsresultat	252 962	405 962	153 000	60,5
Fastlands-Norge				
Bruttoprodukt	994 204	1 048 531	54 327	5,5
Kapitalslit	130 547	139 480	8 933	6,8
Netto produksjonsskatter	146 445	153 270	6 825	4,7
Lønnskostnader	568 763	600 195	31 432	5,5
Driftsresultat	148 449	155 586	7 137	4,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsmarkedet

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser en vekst i samlet sysselsetting på 0,4 prosent i fjor, om lag det samme som i 1999. Ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU) gikk arbeidsledigheten opp fra 3,2 prosent av arbeidsstyrken i 1999 til 3,4 prosent i 2000. Arbeidsstyrken økte dermed med rundt 0,7 prosent, om lag på linje med veksten i befolkningen i aldersgruppen 16-74 år (0,6 prosent). Dette innebærer at yrkesprosenten (som angir forholdet imellom arbeidsstyrke og befolkningen i arbeidsdyktig alder) holdt seg på det historisk sett høye nivået fra 1998 og 1999.

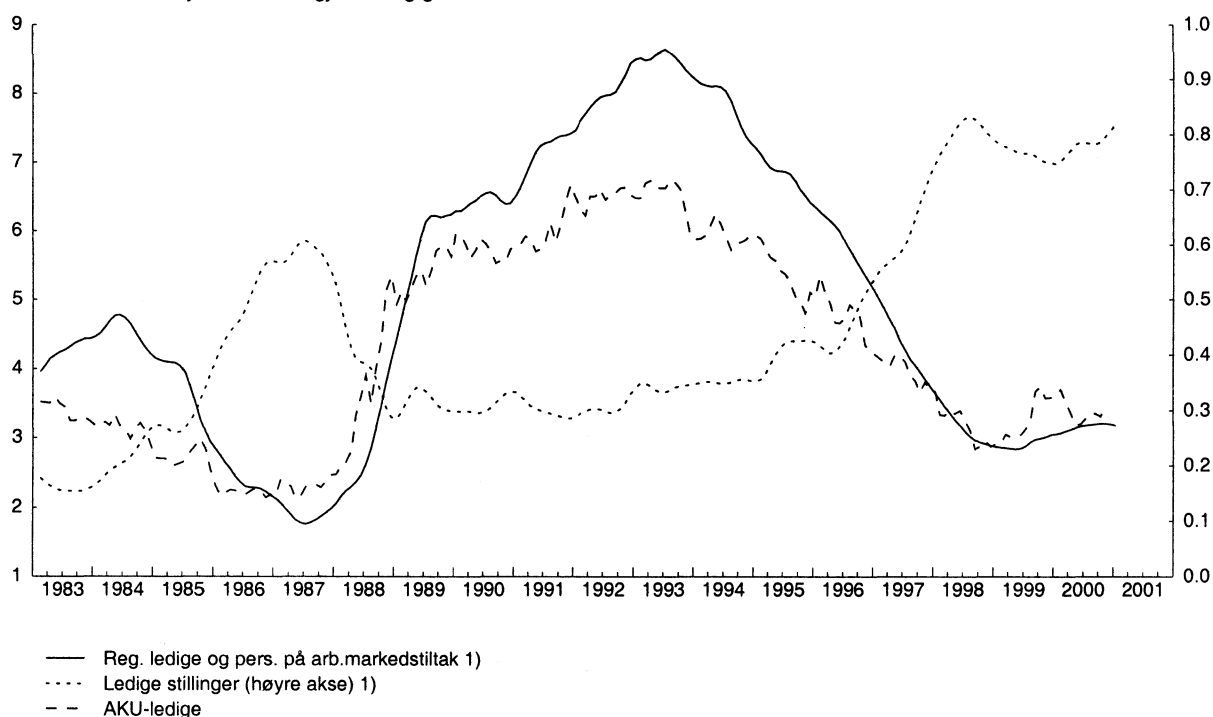
De sesongjusterte tallene fra AKU viser en viss oppgang i sysselsettingen gjennom fjoråret, etter stillstand og endog beskjeden nedgang fra slutten av 1998 til slutten av 1999. Ledigheten har derimot vist en forsiktig stigende tendens gjennom hele den siste to-årsperioden. Dette bildet gjenfinnes både i tallene fra Aetat Arbeidsdirektoratet og i tallene fra AKU, når en justerer for noe som i ettertid ser ut til å være betydelig "støy" rundt årsskiftet 1999/2000. Tallet på registrerte ledige stillinger lå som gjennomsnitt for fjoråret noe i overkant av resultatet for 1999, men om lag som i 1998.

Sysselsettingen

Til tross for en viss oppgang i sysselsettingen gikk utførte timeverk ned med 0,9 prosent fra 1999 til 2000. Denne forskjellen henger bl.a. sammen med at det var to færre arbeidsdager i 2000 enn i 1999, og med at fraværet økte i flere næringer. De foreløpige tallene fra KNR viser at det i 2000 i gjennomsnitt var sysselsatt 2 290 900 personer. Etter en periode med sterk sysselsettingsvekst fra 1993 til 1998, viser de foreløpige tallene for 1999 og 2000 at veksten i sysselsettingen nesten har stoppet opp. Som i 1999 var det utviklingen for lønnstakergruppen som bidro til veksten i samlet sysselsettingen i fjor. Mens tallet på selvstendige falt med over 4 prosent for annet år på rad, er veksten i lønnstakersysselsettingen anslått til 0,8 prosent i fjor.

Tallet på sysselsatte i offentlig forvaltning gikk opp med rundt 9 000 personer eller 1,3 prosent i år 2000, noe mindre enn de to foregående årene. Sysselsettingen i markedsrettet virksomhet økte med i underkant av 10 000 i fjor, om lag det samme som året før. Næringen forretningsmessig tjenesteyting hadde størst sysselsettingsvekst fra 1999 til 2000, med 4,2 prosent. Industrisysselsettingen gikk klart tilbake for andre året på rad. Innenfor bygging av skip og oljeplatt-

Arbeidsledige og beholdning av ledige stillinger, månedstall. 1983-2001
Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

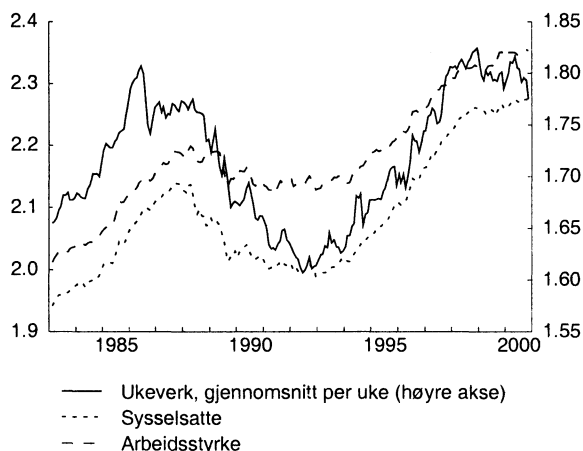
1) Justert bakover for brudd i serien fra januar 1999
 Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Sysselsetting etter næring

Sysselsatte i 1000 personer. Vekstrater i prosent fra året før

	Sysselsatte personer		Vekstrater fra 1999	
	Nivå 2000	Endring fra 1999	Personer	Timeverk
I alt	2 291	10	0,4	-0,9
Olje og utenriks sjøfart	65	-2	-2,2	-3,3
Fastlands-Norge	2 226	12	0,5	-0,8
Industri og bergverksdrift	307	-8	-2,6	-4,0
Annen vareproduksjon	237	-1	-0,4	-2,1
Primærnæringer	94	-2	-2,4	-3,7
Elektrisitetsforsyning	17	-1	-2,5	-3,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	125	2	1,5	-0,4
Tjenesteyting	970	12	1,2	-0,0
Varehandel	325	2	0,6	-0,8
Samferdsel	159	1	0,6	-0,9
Annen tjenesteyting	486	9	1,9	0,9
Offentlig forvaltning	713	9	1,3	0,3
Statlig forvaltning	153	1	0,9	-0,6
Kommunal forvaltning	560	8	1,4	0,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsstyrke, sysselsetting og ukeverk. 1983-2000
Millioner. Sesongjusterte og glattede månedstall.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

former og tekstil- og bekledningsindustrien finner vi den sterkeste nedgangen i industrisysselsettingen fra 1999 til 2000, men utviklingen for store industri-bransjer som næringsmiddel-, forlag og grafisk- og verkstedindustri bidro også til nedgangen.

Veksten i sysselsettingen siste år kom blant sysselsatte på heltid, mens det ble færre deltidssysselsatte, ifølge AKU. Utviklingen var imidlertid ulik for menn og kvinner og for enkelte aldersgrupper. Blant kvinner økte antallet sysselsatte på heltid med 21 000, mens antallet på deltid ble redusert med 16 000. For menn var det bare mindre endringer i sysselsettingen. I fjor var det sysselsatt 13 000 flere personer over 54 år enn i 1999.

Hovedtall for arbeidsmarkedet

1000 personer

	Nivå 2000	Endring fra året før	
		1999	2000
Befolkning i yrkesaktiv alder 16-74 år	3 201	15	19
16-24 år	486	-8	-3
25-54 år	1 945	11	5
55-74 år	770	13	15
Arbeidsstyrken (AKU) ¹	2 350	10	17
Arbeidsledige	81	1	6
Sysselsatte (NR) ¹	2 291	10	15
Utenlandske sjøfolk på norske skip	25	1	-2
Statistiske avvik ²	3	0	-6
Utførte timeverk (mill.)	3 152	9	-29

¹ Arbeidsstyrken i AKU omfatter bare personer bosatt i Norge. Antall sysselsatte i NR omfatter også utlendinger på norske skip. Sysselsettingen ifølge NR og arbeidsledigheten ifølge AKU summerer seg derfor ikke til arbeidsstyrken målt i AKU.

² Det statistiske avviket skyldes at det er ulike statistiske kilder for arbeidsstyrken og komponentene av denne.
 Kilder: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsstyrken

Ifølge AKU var det i 2000 2 350 000 personer i arbeidsstyrken regnet som gjennomsnitt over året, en økning på 17 000 personer fra året før. Oppgangen i arbeidsstyrken skyldes i hovedsak en økning i antall personer i yrkesaktiv alder. Den gjennomsnittlige yrkesdeltakelsen viste bare en svak økning fra 1999 til 2000.

Fra 1999 til 2000 var det en økning på 19 000 personer i aldersgruppen 16-74 år. I de yngste aldersgruppene, som er preget av forholdsvis lav yrkesdeltakelse, var antall personer om lag uendret. I aldersgruppen 25-54 år, hvor yrkesdeltakelsen er høy, var det en økning på 5 000 personer, 6 000 færre enn året før. Størst økning var det imidlertid i aldersgruppen 55-74 år, der økningen var på 15 000 personer, 2 000 flere enn året før. Innenfor denne aldersgruppen kom hele veksten blant dem under 67 år. Denne demografiske trenden i veksten fra de middelaldrende til de eldste aldersgruppene bidro til at oppgangen i arbeidsstyrken ble noe lavere enn økningen i antall personer (16-74 år) isolert sett skulle tilsi.

For befolkningen samlet var yrkesdeltakelsen 73,4 prosent i år 2000, 0,1 prosentpoeng høyere enn året før. Justert for brudd i tidsserien var yrkesdeltakelsen i fjor den høyeste som er målt i Norge, om lag 1,5 prosentpoeng over nivået i 1987, som representerer slutten på forrige konjunkturoppgang. Den gang hadde imidlertid menn samlet sett en høyere yrkesdeltakelse enn i dag, om lag 1,5 prosentpoeng, mens kvinners lave yrkesdeltakelse trakk gjennomsnittet ned. I 1987 lå yrkesdeltakelsen blant kvinner om lag 4,5 prosentpoeng lavere enn dagens nivå. Forskjellen mellom kvinners og menns gjennomsnittlige yrkesprosent ble ytterligere redusert i fjor og var 9,1 prosentpoeng på årsbasis. I 1987 var denne forskjellen om lag 15 pro-

Arbeidsmarkedsstatistikken – noen forklaringer

De viktigste statistikkildene om arbeidsmarkedet er Statistisk sentralbyrå sine arbeidskraftundersøkelser (AKU) og registerstatistikken fra Aetat Arbeidsdirektoratet. Sammen med annen økonomisk statistikk danner disse grunnlaget for et helhetsbilde om arbeidsmarkedet i nasjonalregnskapet (NR). Nedenfor gjøres det rede for hovedtrekkene i AKU, Aetat Arbeidsdirektoratets statistikk og nasjonalregnskapet. Til slutt vil vi se på i hvilken grad de kan gi forskjellig inntrykk av tilstanden og utviklingen i arbeidsmarkedet.

Arbeidskraftundersøkelsene - AKU

Tallene i AKU er beregnet på grunnlag av intervju med et utvalg av befolkningen på 24 000 personer i kvartalet. Siden AKU er en utvalgsundersøkelse knytter det seg utvalgsusikkerhet til resultatene, som en må ta hensyn til ved tolking av tallene. En nærmere redegjørelse for AKU finnes i Arbeidsmarkedsstatistikk 1996-1997 (NOS C 467), eller <http://www.ssb.no/aku/>.

Sysselsatte: Personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst en times varighet i undersøkelsesuken. Vernepliktige og personer som var fraværende fra arbeid på grunn av sykdom, permisjon eller ferie er også inkludert som sysselsatte.

Arbeidsledige: Personer helt uten inntektsgivende arbeid som har søkt arbeid siste fire uker og som kan påta seg arbeid innen to uker etter intervjudtidspunktet.

Langtidsledige: Arbeidsledige som har vært sammenhengende ledig i 27 uker eller mer inntil intervjudtidspunktet.

Undersysselsatte: Deltidssysselsatte personer som har forsøkt å få lengre arbeidstid. De må kunne starte med økt arbeidstid innen en måned.

Arbeidsstyrken: Summen av sysselsatte og arbeidsledige.

Yrkesprosent: Andelen av en befolkningsgruppe som befinner seg i arbeidsstyrken. Brukt uspesifisert menes det andelen av alle personer fra 16 til 74 år som er i arbeidsstyrken.

Aetat Arbeidsdirektoratet

Aetat Arbeidsdirektoratet lager statistikk over arbeidsledige, tiltaksdeltakere og ledige stillinger hovedsakelig basert på egne registre.

Arbeidssøkere: Summen av ordinære arbeidssøkere og yrkeshemmede.

Ordinære arbeidssøkere: Personer som søker inntektsgivende arbeid ved arbeidskontorene, og som er disponible for det arbeid som søkes. Hvorvidt en person er i arbeid eller ikke er uten betydning. Ordinære arbeidssøkere omfatter arbeidssøkerstatusene helt ledige, ordinære tiltaksdeltakere, delvis sysselsatte og andre ordinære arbeidssøkere.

Registrerte helt ledige: Omfatter alle ordinære arbeidssøkere som har vært uten inntektsgivende arbeid de siste to ukene. Skoleungdom og personer på arbeidsmarkeditiltak regnes ikke med til denne gruppen.

Ordinære tiltaksdeltakere: Omfatter alle ordinære arbeidssøkere som ved opptellingstidspunktet deltar på ordinære tiltak. De ordinære arbeidsmarkeditiltakene inndeles i hovedgruppene sysselsettingstiltak i offentlig virksomhet, lønnstilskudd til arbeidsgivere, arbeidsmarkedsopplæring, praksisplasser/arbeidstreningstiltak og vikarplasser.

Delvis sysselsatte: Omfatter alle ordinære arbeidssøkere som har hatt inntektsgivende arbeid i løpet av de to siste ukene, men med mindre enn normal arbeidstid og som søker arbeid med lengre arbeidstid.

Andre ordinære arbeidssøkere: Omfatter de som er i vanlig arbeid og som søker ny jobb ved å registrere seg på arbeidskontoret, skoleelever/studenten som søker jobb men som har utdanning som hovedaktivitet og etablerere med dagpenger som er under etablering av egen virksomhet.

Permitterte arbeidssøkere: Omfatter antall helt permitterte og delvis permitterte (med innskrenket arbeidstid). Helt permitterte inkluderes i statistikken over helt ledige, mens delvis permitterte anses som delvis sysselsatte.

Yrkeshemmede: Omfatter arbeidssøkere som på grunn av ulik funksjonshemming har vansker med å få arbeid. Dette er personer som vurderes med sikte på yrkesmessig attføring eller som er i attførings-tiltak.

Langtidsledige: omfatter registrerte helt ledige som har hatt en sammenhengende ledighetsperiode på 26 uker eller mer inntil registreringstidspunktet.

Registrerte arbeidssøkere uten ordinært arbeid: Summen av registrerte helt ledige og sysselsatte i ordinære arbeidsmarkeditiltak (utenom yrkeshemmede). Dette omtales også som "bruttoledighet".

Fra og med 1999 endret Aetat Arbeidsdirektoratet definisjonene av registrerte helt ledige og delvis sysselsatte. Arbeidssøkerne ble tidligere gruppert som helt ledige eller delvis sysselsatte utfra eventuell avkorting i dagpengeutbetalingen. Personer med uavkortet dagpengeutbetalinger ble automatisk registrert som helt ledige, mens personer med avkorting ble registrert som delvis sysselsatte. Fra og med 1999 er det hvorvidt arbeidssøkerne oppgir å ha vært i lønnet arbeid eller ikke de siste to ukene som avgjør om de skal regnes som delvis eller helt ledige.

Definisjonsendringen medførte en tallmessig økning i ledigheten på ca. 7 prosent i gjennomsnitt for 1999, hvilket tilsvarte en nedgang i delvis sysselsatte på ca. 10 prosent.

Nasjonalregnskapet

Sysselsatte personer: Gjennomsnittlig antall heltids- og deltidssansatte over året. Dette begrepet ligger nær opp til definisjonen i AKU.

Utførte timeverk: Antall utførte timeverk over hele året (inklusive overtid).

Normalårsverk: Antall sysselsatte omregnet til heltidssysselsatte. For lønnstakere benyttes andel av full stilling eller delårsbrøk som vekter, for selvstendige tas det utgangspunkt i arbeidstiden for mannlige selvstendige. Utgangspunktet for definisjonen er at timeverkstallet i et normalårsverk er lik faktisk årlig arbeidstid for heltidssansatte.

Kilder til avvik

Justert for systematiske nivåforskjeller er det gjennomgående god overensstemmelse i anslaget på totalt antall sysselsatte i nasjonalregnskapet(NR) og i AKU. Den systematiske nivåforskjellen skyldes at utlendinger i utenriks sjøfart ikke dekkes av AKU, mens de er med i NR.

Det er større forskjeller mellom AKU og NR når det gjelder tallene for utførte timeverk/ukeverk. Et hovedproblem har vært at ukeverkstallene i AKU fram til og med 1995 var beregnet på grunnlag av observasjoner i én undersøkelsesuke i hver måned. Fra og med 1996 fanger AKU bedre opp svingninger i aktivitetsnivå og arbeidstid som skyldes ferier og bevegelige helligdager, siden alle årets uker er undersøkelsesuker. Spørsmålsstillingene i AKU er alltid knyttet til en hel uke. Dette medfører at første og siste uke i kvartalet ikke kan deles, i motsetning til i NR.

Normalt har arbeidsledigheten ifølge AKU vært større enn antall registrerte helt ledige fordi ikke alle som har søkt arbeid har registrert seg ved arbeidskontorene og fordi en del av de som deltar på opplæringstiltak klassifiseres som arbeidsledige i AKU. I motsatt retning trekker at en del av de registrerte helt ledige ikke klassifiseres som arbeidsledige i AKU, enten fordi de ikke aktivt har forsøkt å skaffe seg arbeid de siste 4 uker, eller fordi de ikke er umiddelbart tilgjengelige for arbeid. Særlig gjelder dette eldre personer med lange ledighetsperioder.

Langtidsledige er ulikt definert i de to statistikkildene. AKU-ledige må ha vært ledige i minst 27 uker, registrerte helt ledige i 26 uker eller mer.

Etter omleggingen av AKU i 1996 ble forskjellen mellom de to ledighetsmålene større. AKU-ledigheten økte med om lag 0,5 prosentpoeng. Hovedårsaken til dette var redusert krav til tilgjengelighet for å bli regnet som arbeidsledig. Etter Aetat Arbeidsdirektoratet sin definisjonsendring i 1999 økte antall registrerte ledige med i underkant av 0,3 prosentpoeng. Forskjellen mellom de to ledighetsmålene ble dermed mindre igjen.

Registrerte helt arbeidsledige og ledige stillinger 1000 personer

	Januar 2001	Endring fra januar 2000
Registrerte helt ledige	69,7	0,6
- helt permitterte	9,7	-0,2
Delvis permitterte	7,0	0,2
Ordinære tiltaksdeltakere ¹	11,4	1,6
Tilgang ledige stillinger ²	49,4	5,6
Beholdning ledige stillinger	20,1	3,1

¹ Yrkeshemmede på ordinære tiltak er ikke inkludert.

² Tilgang på registrerte ledige stillinger i løpet av en måned.

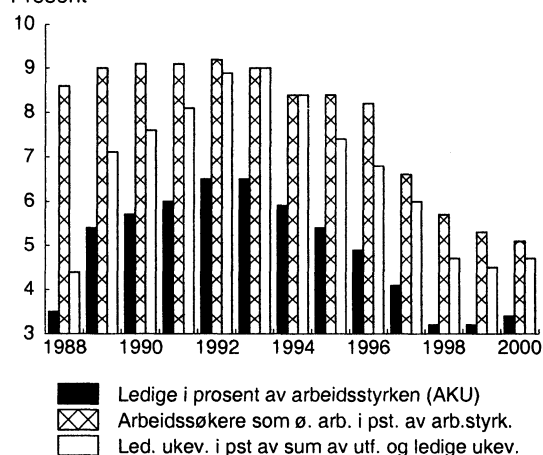
Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Arbeidsledige og undersysselsatte ifølge AKU. Personer og tilbud av ukeverk (37,5 timer). 1000

	Nivå 2000	Endring fra året før	
		1999	2000
Arbeidsledige			
Personer		81	1
Ønsket antall ukeverk	64	- 1	3
Undersysselsatte			
Personer	67	- 8	- 2
Ønsket merarbeidstid i ukeverk		24	- 2
Tilbud av ukeverk i alt	89	- 4	4

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsledige, andre med ønske om arbeid og ledige ukeverk 1988-2000 Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

sentpoeng. Både ungdom (16-24 år) og personer i aldersgruppen 55-66 år hadde en mindre økning i yrkesprosenten siste år, mens det for de aller eldste (67-74 år) var en liten nedgang yrkesprosenten. Yrkesprosenten blant ungdom var om lag 4 prosentpoeng lavere enn i 1987-88. Andelen ungdom under utdanning har imidlertid i flere år ligget vesentlig høyere enn den gang, og økte ytterligere fra 1999 til 2000.

Ledigheten

Ifølge AKU var det gjennomsnittlig 81 000 arbeidsledige i fjor, 6 000 flere enn året før. Som andel av arbeidsstyrken økte ledigheten fra 3,2 til 3,4 prosent. De sesongjusterte ledighetstallene fra AKU viser en forholdsvis jevn stigning fra bunnivået rundt årsskiftet 1998/99 og gjennom år 2000. Unntaket er et "hopp" rundt årsskiftet 1999/2000, som trolig illustrerer usikkerheten ved utvalgsundersøkelser. Summen av registrerte helt ledige og personer på personrettede tiltak viste nesten samme trendmessige utvikling. Ved utgangen av januar 2001 var det sesongjustert 74 100 personer som enten var registrert helt ledige eller sysselsatt på ordinære arbeidsmarkedstiltak utenom yrkeshemmede. Dette utgjorde 3,2 prosent av arbeidsstyrken, og var 2 100 flere personer enn ved utgangen av januar 2000.

I 2000 var det i gjennomsnitt 62 600 registrerte helt ledige ved arbeidskontorene, en økning på 3 100 personer fra 1999. Antall personer registrert på ordinære arbeidsmarkedstiltak økte med 3 100 til 11 400 personer i gjennomsnitt for år 2000.

I 2000 var det som gjennomsnitt for året 13 000 langtidsledige ifølge AKU. Dette er 2 000 flere enn i 1999. Andelen langtidsledige av alle arbeidsledige var imidlertid rundt 16 prosent både i 1999 og 2000. I perioden fra 1993 til 1995 lå andelen langtidsledige stabilt på rundt 40 prosent, for så å falle til 30 prosent i 1996, 27 prosent i 1997 og til 19 prosent i 1998.

Finnmark hadde klart høyest registrert ledighet i 2000, med 4,9 prosent, fulgt av Nord-Trøndelag med 3,7 prosent. Lavest registrert ledighet hadde Akershus, med 1,3 prosent og Sogn og Fjordane, med 1,5 prosent. Den registrerte ledigheten økte på Sørlandet, Vestlandet og Nord-Trøndelag fra 1999 til 2000, mens den gikk ned i de fleste østlandsfylkene. Arbeidsmarkedstiltakene bidrar til å dempe de geografiske forskjellene i registrert ledighet. Andelen på tiltak var høyest i fylker med høy ledighet og lavest i fylker med lav ledighet. I Finnmark var 5,7 prosent av arbeidsstyrken registrert helt ledige eller på tiltak, mens denne andelen var 1,6 prosent i Akershus.

Arbeidstakere som er helt permitterte, regnes med blant de registrerte helt ledige. I 2000 var i gjennomsnitt 7 200 personer helt permittert, 1 000 flere enn året før. Delvis permitterte omfattet 5 700 personer, 200 flere enn året før. Tallet på både helt og delvis permitterte viser dermed oppgang fra året før.

Tilgangen på ledige stillinger i Aetat Arbeidsdirektoratets register økte kraftig i 1. kvartal 2000, men gikk tilbake mot slutten av året. I gjennomsnitt var det for 2000 en tilgang på 49 300 ledige stillinger hver måned, en økning på 7 000 stillinger fra året før. Beholdningen av ledige stillinger var i gjennomsnitt 18 400 i 2000, 500 flere enn året før. Beholdningen

av ledige stillinger gikk også litt ned mot slutten av året.

Undersysselsetting

AKU gir også tall for undersysselsetting, det vil si deltidssansatte som søker mer arbeid og som er tilgjengelig for dette arbeidet innen en måned etter intervju-tidspunktet. I 2000 var det 67 000 personer som var undersysselsatt etter denne definisjonen, en nedgang på 2 000 fra året før.

Om en betrakter undersysselsettingen som en form for delvis arbeidsledighet, bidrar den til å utjevne forskjellen i ledigheten mellom kvinner og menn. Ifølge AKU var ledigheten i gjennomsnitt 3,6 prosent for menn og 3,2 prosent for kvinner i 2000. Samtidig var i gjennomsnitt 51 000 kvinner undersysselsatte, mot 16 000 menn.

Siden mange undersysselsatte bare ønsker noen få timer i tillegg, og mange arbeidsledige har ønske om deltidsarbeid, vil antallet personer som ønsker mer arbeid gi et ufullstendig bilde av omfanget av arbeidstilbudet. Ved å summere tilbudet av arbeidstimer fra de arbeidsledige og tilbudet av tilleggsarbeidstimer fra de undersysselsatte, får vi et tall på det urealiserte arbeidstilbudet målt i timer. Omregnet i heltidsstillinger tilsvarte dette 89 000 årsverk i 2000, en økning på 4 000 fra året før.

Det urealiserte arbeidstilbudet tilsvarer 4,7 prosent av alle årsverk som arbeidsstyrken tilbyr. Dette er en økning på 0,2 prosentpoeng fra 1999.

Personer utenfor arbeidsstyrken som ønsker arbeid

For å kunne bli definert som arbeidsledig i AKU, må en oppfylle bestemte krav om søkeaktivitet og tilgjengelighet. Ved hver måling er det en stor gruppe som ikke har inntekstgivende arbeid og som oppgir at de ønsker arbeid. På grunn av lav søkeaktivitet eller tilgjengelighet blir de likevel ikke definert som arbeidsledige.

Denne "reservearbeidsstyrken" holdt seg, ifølge AKU, relativt stabilt rundt 190 000 personer fra 1988 til og med 1996. I samme periode varierte antallet AKU-ledige mellom om lag 75 000 og 140 000. Tilsiget av nye personer var dermed av om lag samme omfang som overgangen til faktisk ledighet eller sysselsetting. Fra 1996 til 1998 ble denne gruppen redusert med 25 000 personer pr. år. I 1999 gikk denne gruppen ned med 8 000 personer, mens reduksjonen siste år bare var på 4 000 personer. Som for undersysselsatte er det flere kvinner enn menn blant personer utenfor arbeidsstyrken som ønsker arbeid. I 2000 var andelen kvinner 56 prosent.

Personer utenfor arbeidsstyrken 1000 personer

	Nivå 2000	Endring fra året før	
		1999	2000
Utenfor arbeidsstyrken	852	0	2
Ønsker arbeid	120	-8	-4
Kan beg. innen en måned	57	-6	1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsmarkedstiltak 1000 personer

	2000	Endring fra 1999
Personrettede ordinære arbeidsmarkedstiltak i alt ¹	11,4	+ 3,1
Off.sysselsettingstiltak	0,0	0,0
Lønnskudd til arbeidsgivere	2,1	+ 0,5
Kvalifiseringstiltak	9,3	+ 2,7
Arbeidsmarkeds kurs	6,4	+ 1,9
Praksisplasser	3,0	+ 0,8
Utdanningsvikariater	0,0	- 0,1
Herav ungdom under 20 år	1,7	+ 0,4

¹ Yrkeshemmede på ordinære tiltak er ikke inkludert.

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Arbeidsmarkedstiltakene

I 2000 var det i gjennomsnitt 11 400 personer sysselsatt ved personrettede ordinære arbeidsmarkedstiltak (utenom yrkeshemmede). Dette er 3 100 flere enn året før. Fra 1993 til 1999 var det en gradvis nedtrapping av omfanget på tiltakene i takt med fallet i arbeidsledigheten. Ser vi på de sesongjusterte tiltakstallene gjennom fjoråret, ser vi imidlertid at disse steg forholdsvis jevnt, bortsett fra en liten nedgang i desember. Blant arbeidsmarkedstiltakene var kvalifiseringstiltak den viktigste gruppen i 2000, tilsvarende 82 prosent av alle tiltakene. Blant ungdom under 20 år var i gjennomsnitt 1 700 sysselsatt ved personrettede ordinære arbeidsmarkedstiltak i alt. Samtidig var 2 500 i samme aldersgruppe registrert helt ledige. I 1999 var det 1 300 på tiltak og 2 500 ledige i denne aldersgruppen.

Lønns- og prisutviklingen

Lønnsutviklingen

Den gjennomsnittlige lønnsveksten har falt markert i de to siste årene. Ifølge foreløpige nasjonalregnskaps-tall økte lønn per normalårsverk med 4,3 prosent i 2000 mot 5,2 prosent i 1999 og 6,5 prosent året før.

Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene har beregnet lønnsoverhenget inn i 2000 til 1,3 prosent, 1,9 prosentpoeng lavere enn året før. Etter-som veksten i lønn per normalårsverk bare var 0,9 prosentpoeng lavere kan bidraget til årslønn fra lønns-vekst gjennom året anslås til å ha vært 1,0 prosentpoeng høyere i 2000 enn i 1999. Ved lønnsoppgjøret i fjor ble en del av tillegget gitt som to nye feriedager i 2001 (og ytterligere to i 2002). Private og kommuna-

le arbeidsgivere som har slike avtaler, må således øke avsetningen til feriepengar tilsvarende 0,9 prosent av utbetalt lønn i 2000. Slik lønningene beregnes i nasjonalregnskapet vil dette imidlertid ikke påvirke den registrerte veksten i utbetalte lønninger i 2000.

Veksten i lønn per timeverk på 5,6 prosent i fjor var klart høyere enn lønnsveksten per normalårsverk. To færre arbeidsdag i 2000 enn i 1999 sammen med en anslått økning i betalt fravær er de viktigste faktorene bak dette.

I 2000 var det hovedrevisjon av de fleste tariffavtaler. Både LO/NHO- og LO/HSN-oppgjørene ble gjennomført som samordnede oppgjør med forbundsvis tilpasninger. Etter at det første anbefalte meklingsforslaget i LO/NHO-området ble forkastet i en uravstemning, ble det streik fra 3. mai. 9. mai ble et nytt meklingsfor-

Lønn etter næring

Prosentvis vekst fra året før

	1998	1999	2000
Per normalårsverk			
I alt	6,5	5,2	4,3
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	6,4	4,3	4,9
Fastlandsnæringer	6,5	5,2	4,3
Industri og bergverk	6,0	5,0	3,9
Annen vareprod.	7,0	5,4	4,3
Primærnæringer	8,9	4,9	3,4
Kraftforsyning	6,3	5,2	4,2
Bygg- og anleggsvirksomhet	7,1	5,5	4,4
Privat tjenesteyting	6,5	5,3	4,3
Varehandel	6,3	5,1	4,3
Samferdsel	6,7	5,4	4,0
Annen tjenesteyting	6,5	5,4	4,5
Off. forvaltning	6,3	5,2	4,6
Stat ¹	6,9	5,9	4,8
Sivil	6,2	4,6	4,3
Forsvaret	8,6	10,1	6,2
Kommune	6,1	4,9	4,5
Per timeverk			
I alt	6,4	5,3	5,6
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	6,2	4,3	6,1
Fastlandsnæringer	6,4	5,4	5,6
Industri og bergverk	5,9	5,6	5,4
Annen vareprod.	7,0	5,6	6,0
Primærnæringer	8,9	4,9	4,7
Kraftforsyning	6,1	5,2	5,4
Bygg- og anleggsvirksomhet	6,7	5,9	6,4
Privat tjenesteyting	6,5	5,3	5,6
Varehandel	6,6	5,2	5,5
Samferdsel	6,9	5,3	5,2
Annen tjenesteyting	6,3	5,4	5,7
Off. forvaltning	6,2	5,3	5,6
Stat ¹	6,7	5,6	6,4
Sivil	6,0	4,5	5,8
Forsvaret	8,1	9,3	7,7
Kommune	6,0	5,1	5,2

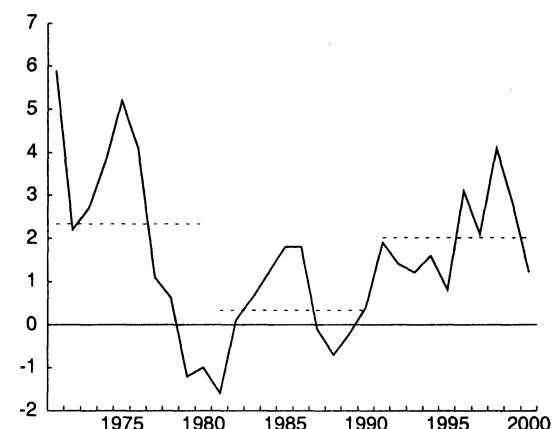
¹ Nedgang i antall rekrutter (med lavt lønnsnivå) førte i disse årene til en "vridningseffekt" som bidro til å trekke opp lønnsveksten i statsforvaltningen. I 1999 bidro deltakelsen i KFOR-styrkene til ytterligere å trekke opp den gjennomsnittlige lønnsveksten i statsforvaltningen

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Reallønnsutviklingen siste 30 år

Reallønnsveksten var i fjor 1,2 prosent regnet per normalårsverk som er klart lavere enn gjennomsnittet på 1990-tallet. Dette må ses på bakgrunn av at prisveksten ble spesielt høy i fjor på grunn av de økende oljepriser og at noe av tilleggene ble tatt ut i form av mer ferie. Konjunkturoppgangen norsk økonomi har vært inne i på store deler av 1990-tallet har bidratt til at reallønn per normalårsverk steg med nær 22 prosent fra 1990 til 2000. I 10-årsperioden fra 1980 til 1990 økte reallønna bare noe over 3 prosent. I denne perioden ble imidlertid gjennomsnittlig arbeidstid redusert. På 1970-tallet til og med 1976 var reallønnsveksten meget høy. Fra 1970 til 1980 steg således reallønnsveksten per normalårsverk med nær 26 prosent.

Reallønnsvekst pr. normalårsverk. 1971 - 2000
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Noen lønnsbegreper

Lønn per normalårsverk: Nasjonalregnskapsbegrep som er lik forholdstallet mellom total lønn inklusive naturallønn og overtidsgodtgjørelse samt lønn under sykdom og permisjon betalt av arbeidsgiver på den ene siden og antall normalårsverk på den andre. Antall normalårsverk defineres som summen av antall heltidsansatte og antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte. Publiseres som årsveksttall.

Lønn per utførte timeverk: Nasjonalregnskapsbegrep som er lik forholdstallet mellom total lønn (definert som ovenfor) og antall utførte timeverk regnet inklusive overtid og eksklusive fravær. Publiseres som årsveksttall.

Årslønn: Begrep som bl.a. benyttes av Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og som omfatter samlet lønn eksklusive overtidsgodtgjørelse en lønns-taker oppnår hvis vedkommende har utført et avtalefestet normalårsverk og det er et normalt antall arbeidsdager i året. Lønnsveksten med utgangspunkt i dette begrepet ligger normalt nær opp til veksten i lønn per normalårsverk. Avvik for sammenliknbare grupper vil i første rekke ha sammenheng med endringer i omfanget av overtid. Ulik fordeling av lønnsveksten gjennom året kan også medføre forskjeller i fordeling av lønnsveksten mellom år. Normalt vil det også oppstå forskjeller i gjennomsnittsutvikling for hele økonomien fordi TBU ikke dekker alle sektorer (bl.a. ikke utenriks sjøfart) og fordi det benyttes en annen metode i sammenværingen av lønnsutviklingen i enkeltsektorene. På detaljert nivå gir TBU for mange næringer bare tall for bedrifter som er organisert i arbeidslivsorganisasjonene.

Kvartalsvis lønnsindeks: Indeks for gjennomsnittlig utbetalt avtalt lønn per måned og gjennomsnittlig månedsfortjeneste i alt. Sistnevnte begrep er inklusive bonuser, provisjoner og uregelmessige tillegg, men eksklusive overtidsgodtgjørelse. Kvartalsindeksen bygger på en utvalgsundersøkelse hvor det er den avtalte lønna ved utgangen av kvartalet som

registreres. Det er således ikke gjennomsnittstall for det aktuelle kvartalet. Bonuser, provisjoner og uregelmessige tillegg inngår derimot ved gjennomsnittet i kvartalet. I de første foreløpige nasjonalregnskapstallene er kvartalsindeksen en viktig del av primærstatistikken regnskapet bygger på.

Lønnsstatistikk: Er en statistikk med samme lønnsbegrep som den kvartalsvise lønnsindeksen, men utvalget er betydelig større (heldekkende for mange grupper). Statistikken viser lønnsnivå og strukturer for ansatte i ulike næringer og kommer i 3. kvartal og danner utgangspunkt for 3. kvartalstallet i den kvartalsvise lønnsindeksen. Den registrerte avtalte månedslønna er den som gjelder i tellingsmåneden, mens det lages gjennomsnittstall for uregelmessige tillegg "hittil i år" og provisjoner og bonuser for siste 12 måneder. Denne statistikken samt kunnskap om oppgjørene er primærinformasjonen til årslønnsberegningene til TBU. Forutsetningene om når i året lønnsjusteringer kommer, er viktige for lønnsnivået i slike beregninger. Når det gjelder lønnsvekst, dreier denne usikkerheten seg imidlertid bare om fordelingen mellom år. En gitt endring av fordelingen i ett år vil således endre lønnsveksten til og fra det aktuelle året like meget, men med forskjellig fortegn. For noen av næringene har SSB publisert årslønnsberegninger med utgangspunkt i denne statistikken. Den beregnede årslønna tar utgangspunkt i at det utbetales lønn for 12 måneder i året, slik at eventuelle feriepengetillegg ikke er inkludert. I beregningen nyttes informasjonen fra den kvartalsvise lønnsindeksen og to årganger av strukturstatistikk lønn samt informasjon fra lønnsoppgjørene. Beregnet årslønn for gjeldende år er foreløpig helt til ny årgang strukturstatistikk lønn er etablert.

Reallønn: Ved å dele lønnsnivået med en relevant prisindeks (vi har brukt konsumprisindeksen), får en frem et uttrykk for lønnsnivået i faste priser - reallønn - som en kan sammenlikne over tid. Gitt en uforandret skatteprosent vil veksten i reallønn tilsvare veksten i kjøpekraft for lønn.

slag anbefalt og senere godkjent i ny uravstemning. Det ble gitt et kronetillegg på 1,50 per time fra 9. mai 2000. I tillegg ble det gitt særskilte lav- og likelønns tillegg fra samme dato. I de forbundsvise tilpasningene ble det i gjennomsnitt gitt ytterligere tillegg på 20 øre per time. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) har beregnet at de sentrale tilleggene i 2000 innebærer en økning i timelønna på om lag 1,7 prosentpoeng for industriarbeiderne. I fjorårets oppgjør ble en videre enige om å innføre to nye feriedager fra 2001 og ytterligere to fra og med 2002. Det ble også oppnådd enighet om tariff tilleggene i 2001, som er beregnet å innebære en gjennomsnittlig økning på 1,1 prosent fra 1. april 2001.

LO/HSH-oppgjøret endte med de samme kronetillegg som i LO/NHO-oppgjøret både for 2000 og 2001. Omfanget av lavtlønnede er imidlertid større i varehandelen, slik at de gjennomsnittlige tariff tilleggene ble større der.

I statsoppgjøret inkludert skoleverket ble det gitt et generelt tillegg på 5000 kroner på alle lønnstrinn fra og med 1. mai 2000. I tillegg ble det avsatt en pott på 2,2 prosent til sentrale justeringsforhandlinger med virkning fra 15. juli og lokale forhandlinger innenfor en ramme på 0,85 prosent med virkning fra 1. september. Den femte ferieuken ble vedtatt innført på samme måte som i privat sektor. I tillegg til tariff tilleggget fikk alle lærere og skoleledere 2 ekstra lønnstrinn fra 1. august 2000 som kompensasjon for større fleksibilitet i undervisningen. Isteden for ferieutvidelsene i 2001 og 2002 fikk arbeidstakerne i undervisningssektoren et tillegg på 1,6 prosent fra 1. januar 2001. Også i statlig sektor ble det i 2000-oppgjøret enighet om tilleggene i 2001. Resultatet ble et generelt tillegg på lønnstabellen på 2200 kroner fra og med 1. mai 2001, sentrale justeringsforhandlinger innenfor en ramme på 1,0 prosent fra 1. september 2001 og lokale forhandlinger innenfor en ramme på 0,6 prosent fra 1. oktober 2001.

Virkningen av ferieutvidelsen i nasjonalregnskapet

I nasjonalregnskapet er sysselsatte normalårsverk definert som antall heltidssysselsatte, pluss deltidssysselsatte omregnet til heltidssysselsatte. Utførte timeverk er definert som faktisk arbeidete timeverk inkludert overtid, men eksklusive fravær for ferie, sykdom mv. Ferieutvidelsen i 2001 og 2002 (to nye feriedager hvert av årene) innebærer isolert sett en reduksjon i gjennomsnittlig arbeidstid og bidrar dermed til at veksten i utførte timeverk i disse to årene kan bli lavere enn veksten i sysselsatte normalårsverk.

Ifølge ferieloven opptjenes ferierettigheter i kalenderåret før ferieåret, og for bedriftene påløper feriepengene som kostnad i opptjeningsåret. I nasjonalregnskapet beregnes imidlertid lønn i hovedsak ut fra et utbetalingsprinsipp. Feriepenger registreres dermed i utbetalingsåret og ikke i opptjeningsåret. Selv om ferieutvidelsen i 2001 påvirker størrelsen på opptjente feriepenge i 2000, slår dette dermed likevel ikke ut i nasjonalregnskapets lønnstall for 2000. Siden ferieutvidelsen bidrar til at gjennomsnittlig arbeidstid for heltidsansatte reduseres, trekker den imidlertid i retning av at veksten i lønn per utførte timeverk vil øke mer enn lønn per normalårsverk i 2001 og 2002.

Lønnskostnader omfatter i nasjonalregnskapet lønn pluss arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier. Arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier inkluderer arbeidsgiveravgift til folketrygden og andre trygde- og pensjonspremier. Opp-tjente, men ikke utbetalte feriepenge regnes normalt ikke som en del av lønnskostnadene i nasjonalregnskapet. I kommuneforvaltningen beregnes imidlertid lønnskostnadene ut fra et påløptprinsipp, noe som innebærer at de på-løpte ekstrakostnader knyttet til den avtalebestemte utvidelsen av ferien med to dager i 2001 er inkludert i lønnskostnadene for 2000. Utbetalt lønn til kommunalt ansatte regnes som for de andre næringene eksklusive økningen i de påløpte feriepengene, slik at ferieutvidelsen bidrar til et avik mellom den registrerte veksten i utbetalt lønn og veksten i lønnskostnader i kommunesektoren.

I kommuneoppgjøret ble utfallet om lag som i staten utenom skoleverket. Det ble avsatt litt mindre til de sentrale justeringsforhandlingene og litt mer til de lokale i forhold til statsoppgjøret.

Det var forholdsvis små forskjeller i lønnsveksten mellom de ulike hovedsektorene i 2000. Lønnsveksten i utenriks sjøfart og oljevirksomheten lå litt over de andre sektorene. Streik og reduksjon i omfanget av overtid bidro til å trekke lønnsveksten i industrien litt under gjennomsnittet. Sammensetningseffekter blant annet knyttet til utviklingen i antall rekrutter, samt utviklingen i lærerlønningene bidro til at lønnsveksten i offentlig sektor lå litt over gjennomsnittet.

Prisutviklingen

Konsumprisindeksen (KPI) økte med 3,1 prosent fra 1999 til 2000, mot en årsvekst på 2,3 prosent i de to foregående årene. Økningen i årsveksten kan i stor grad knyttes til høy vekst i energiprisene i 2000. Holdes energivarene utenfor i beregningen av KPI ville dette gitt en årsvekst på 2,3 prosent i både 1999 og

Konsumprisindeksen. 1998 = 100

Prosentvis endring fra samme periode året før der ikke annet fremgår

	Vekt ¹	Årsvekst		Des. 2000
		1999	2000	
Totalindeks	1000,0	2,3	3,1	3,0
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	119,1	2,9	1,9	2,4
Alkoholrikke og tobakk	27,6	3,1	7,0	7,1
Klær og skotøy	58,0	-0,8	-4,3	-4,1
Bolig, lys og brensel	262,0	2,2	4,7	4,9
Møbler og husholdningsartikler mv.	63,3	1,3	0,6	0,5
Helsepleie	25,0	4,8	3,4	3,3
Transport	198,5	2,9	5,4	4,3
Post- og teletjenester	20,2	-6,7	-3,5	-0,9
Kultur og fritid	116,7	2,2	1,5	0,8
Utdanning	10,1	4,8	5,1	4,7
Hotell- og restauranttjenester	39,9	3,4	3,2	3,6
Andre varer og tjenester	59,6	3,8	2,8	3,9

¹ August 2000 til juli 2001, i promille.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2000. Andre faktorer som trakk opp prisveksten var økt pris på transporttjenester og økte bokostnader. Lavere priser på klær og teletjenester bidro til å dempe veksten i KPI. Til tross for at den importveide kronekursen svekket seg med om lag 2,5 prosent fra 1999 til 2000 sank prisene på importerte konsumvarer med 1 prosent. Nedgangen i importprisene var spesielt knyttet til prisfallet på klær i 2000.

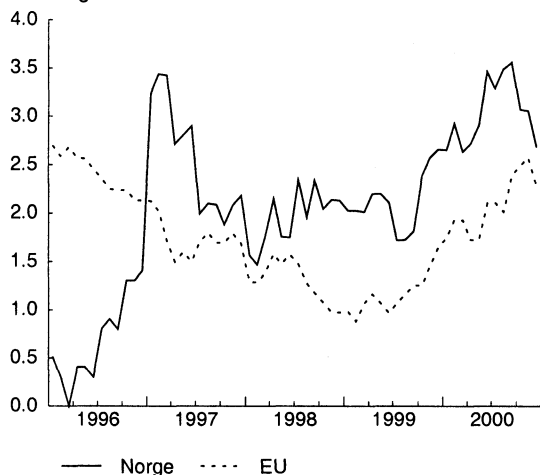
Målt på 12-månedersbasis økte prisveksten fra 1,9 prosent i september 1999 til 2,9 prosent i januar 2000. I februar tiltok den ytterligere til 3,2 prosent, for så å avta til 2,5 prosent i mars. I de påfølgende månedene steg tolv månedersveksten jevnt og nådde 3,5 prosent i august og september. I årets tre siste måneder lå tolv månedersveksten noe lavere, men fortsatt i overkant av 3 prosent. Utviklingen i totalindeksen gjennom 2000 var i stor grad preget av store endringer i energiprisene, men også omlegginger i husleieundersøkelsen bidro i en viss grad.

Bensinprisene viste en stor økning i 1999, og steg ytterligere med 14,1 prosent i 2000. Utviklingen i bensinprisene ble i stor grad drevet av den markante oljeprisøkningen i samme periode. I årets første halvdel steg bensinprisene jevnt, og den høyeste gjennomsnittsprisen i 2000 ble målt i juni. I de påfølgende månedene falt prisene noe for så å gjøre et hopp igjen i september. Etter september har bensinprisene vist en fallende tendens, og i desember var prisene 6,7 prosent lavere enn i september. Høye drivstoffkostnader er trolig en av årsakene til at prisene på flyreiser steg med 15,3 prosent fra 1999 til 2000.

Prisindeksen for gruppen bolig, lys og brensel steg med 4,8 prosent fra 1999 til 2000. Det er spesielt utviklingen i husleier og prisene på oppvarming som preger

Harmoniserte konsumprisindekser. 1996-2000

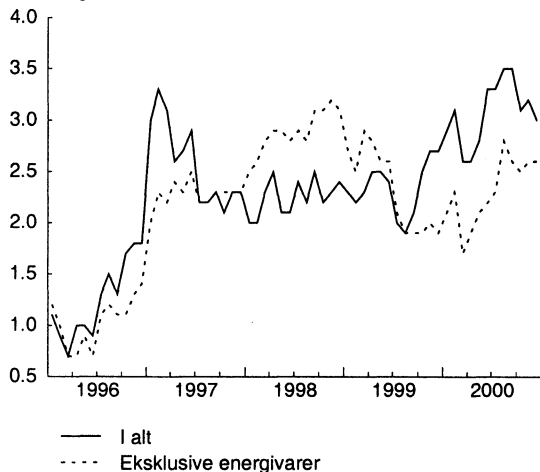
Endring fra samme måned året før. Prosent

Kilde: Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

Konsumprisindeksen. 1996-2000

Endring fra samme måned året før. Prosent

Kilde: Eurostat.

denne gruppen. Fra 1999 til 2000 steg husleiene for leietakere og andelseiere (betalt husleie) med 3,9 prosent, mens beregnet husleie for selveiere steg med 4,5 prosent. Husleier i leiemarkedet viste en kraftigere oppgang enn husleier for andelsboliger. Fra januar 2000 er endringer i husleiene blitt innarbeidet i KPI hver måned - mot tidligere siste måned i hvert kvartal, se egen boks om dette. Beregninger viser at omleggingen kun har gitt små utslag i årsveksten til KPI. Innføring av en ny indikator for selveierens bokostnader i august 1999, har derimot bidratt til å øke årsveksten i KPI med 0,1 prosentpoeng.

Elektrisitetsprisene inkludert nettleie, steg med 5,5 prosent fra 1999 til 2000. En medvirkende årsak til dette er økningen i forbruksavgiften på 44 prosent i januar 2000. Etter en kraftig prisøkning i januar falt elektrisitetsprisene som normalt gjennom første halvår av 2000. Siste halvår steg prisene, men noe svakere enn samme periode året før. Prisene på flytende brensel til oppvarming av bolig hadde en årsvekst på hele

Harmoniserte konsumprisindekser (HKPI)

Den harmoniserte konsumprisindeksen (HKPI) er en indikator for bruk i sammenlikninger av prisutviklingen i EØS-området. Indeksen for det enkelte land er laget over en felles mal som på noen punkter skiller seg fra KPI. HKPI baserer seg i all hovedsak på det samme prismaterialet som KPI, men enkelte varer og tjenester som er problematiske å sammenlikne mellom land har vært utelatt. For Norges del er forskjellene mellom beregningsoppleggene for de to indikatorene blitt mindre de siste årene. Selveierens bokostnader er nå den eneste produktgruppen som skiller HKPI og KPI, i det denne fortsatt er utelatt fra HKPI. Den harmoniserte konsumprisindeksen utgjør dermed om lag 88 prosent av vektgrunnlaget til KPI.

Harmoniserte konsumprisindekser (HKPI). 1999-2000

Prosentvis endring fra samme periode året før

	1999	2000	Des. 2000
Norge	2,1	3,0	2,7
EU	1,2	2,1	2,3
EMU	1,1	2,3	2,6

Kilde: EUROSTAT og Statistisk sentralbyrå.

35,3 prosent. Prisøkningen må ses i sammenheng med den markante økningen i oljeprisen det siste året. Også fast brensel har hatt en kraftig prisvekst i samme periode.

I tillegg til gruppene *transport og bolig, lys og brensel*, hadde også gruppen *alkoholholdige drikkevarer og tobakk* en markert høyere prisvekst enn gjennomsnittet. Kraftig økning i avgiftene på tobakksvarer forklarer denne oppgangen. Brennevin, vin og øl hadde derimot samlet sett kun om lag inflasjonsjusterte avgifter. Avgiftene på sterkvin ble imidlertid redusert med nesten 50 prosent.

Gruppene *klær og sko* og *post- og teletjenester* hadde på linje med utviklingen i de senere år den laveste prisveksten med nedgang på henholdsvis 4,2 og 3,5 prosent.

Etter flere år med meget lav prisvekst tok den seg noe opp også hos våre handelspartnere i fjor. Den harmoniserte konsumprisindeksen (HKPI) i EU steg med 1,2 prosent i 1999, mens foreløpige tall viser en prisvekst på 2,1 prosent i 2000. Tilsvarende utvikling finnes hvis man vekter prisveksten hos våre handelspartnere. Prisveksten i Norge, målt ved HKPI, har ligget over prisveksten i EU siden begynnelsen av 1997. Inflasjonsforskjellene mellom Norge og EU økte stort sett gjennom første halvår 2000, og nådde en topp på 1,5 prosentpoeng i august. Deretter avtok forskjellen mellom prisveksten i Norge og EU igjen og var i desember kommet ned i 0,4 prosentpoeng. På årsbasis økte HKPI i Norge med 3,0 prosent i fjor mot 2,1 prosent i EU.

Boligkomponenten i konsumprisindeksen – omlegginger i 1999 og 2000

I august 1999 ble det gjort endringer i behandlingen av selveiernes bokostnader - beregnet husleie. Før endringen ble vektandelen for beregnet husleie bestemt utfra selveiernes renteutgifter til boligformål. Fra august 1999 er vektandelen for selveiernes bokostnader bestemt ut fra leien for tilsvarende bolig i leiemarkedet. Renteutgifter som uttrykk for selveiernes bokostnader inngår dermed ikke lenger i vektgrunnlaget i konsumprisindeksen. Utviklingen i bokostnadene gjennom året ble tidligere forutsatt å stige i takt med den gjennomsnittlige veksten i husleiene i både borettslag og i det ordinære leiemarkedet. Fra august 1999 ble dette endret, og utviklingen i selveiernes bokostnader gjennom året forutsettes nå å stige i takt med leiene for tilsvarende bolig i leiemarkedet.

Fra januar 2000 blir endringer i husleiene innarbeidet i konsumprisindeksen (og den harmoniserte konsumprisindeksen) hver måned - mot tidligere siste måned i hvert kvartal (mars, juni, september og desember). Overgang til bruk av månedlig indeks har i prinsippet påvirket veksten i konsumprisindeksen i de to første månedene i hvert kvartal gjennom 2000, men ikke i den tredje.

Det er beregnet alternative forløp for selveiernes bokostnader for å vurdere hvordan disse omleggingene har påvirket konsumprisindeksen i 2000. Effekten av overgang til ny indikator for selveierne er målt ved å se hvordan konsumprisindeksen ville ha utviklet seg hvis verken metoden for å tallfeste vektandelen eller måling av prisutviklingen i selveiernes bokostnader var endret i august 1999. Beregningene viser at veksten for konsumprisindeksen gitt "gammel" indikator er 0,1 prosentpoeng lavere enn den reelle veksten i 2000.

Effekten av overgang til månedlig innarbeiding av husleier var spesielt tydelig 1. kvartal 2000. Dette har sammenheng med at størsteparten av leieendringene som tidligere ble registrert i mars, fant sted allerede i overgangen fra desember til januar. Veksten i konsumprisindeksen var i januar og februar henholdsvis 0,2 og 0,3 prosentpoeng høyere enn om kvartalsvis innarbeiding var blitt videreført i 2000. Overgangen til månedlig innarbeiding har imidlertid for året som helhet gitt et bidrag til konsumprisveksten på under 0,1 prosentpoeng.

Husholdningene

Moderat vekst i husholdningenes disponible realinntekter

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskap og modellbaserte anslag gikk husholdningenes disponible inntekter opp med om lag 5 prosent fra 1999 til 2000. Med en prisstigning på 3,3 prosent (målt ved deflatoren for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner) innebar dette en vekst i husholdningenes disponible realinntekter på i underkant av 2 prosent, som er noe lavere enn året før.

Husholdningenes lønnsinntekter (regnet reelt) gikk opp med 1,7 prosent fra 1999 til 2000 og ga et bidrag til veksten i disponibel realinntekt på i underkant av 1,5 prosentpoeng. Bak denne utviklingen lå en oppgang i antall utførte normalårsverk av lønnstakere på i underkant av 1 prosent og en oppgang i den gjennomsnittlige lønna per normalårsverk på i overkant av 4 prosent.

Husholdningenes realinntekter fra næringsvirksomhet gikk svakt ned fra 1999 til 2000 og ga således et negativt bidrag til veksten i husholdningenes disponible realinntekter. Nedgangen skyldtes hovedsakelig en svak utvikling innenfor primærnæringene.

Realveksten i stønadene fra det offentlige var på om lag 3 prosent i fjor noe som ga et bidrag på i underkant av ett prosentpoeng til veksten i husholdningenes disponible realinntekter. Utbetalingene av arbeidsledighetsstønader og sykepenger mm. gikk reelt sett opp med henholdsvis nesten 10 prosent og 7 prosent. Alderspensjonene gikk reelt sett opp med i overkant av 1,5 prosent fra 1999 til 2000.

Husholdningenes netto renteinntekter ga et negativt bidrag til veksten i husholdningenes disponible realinntekt på 0,8 prosentpoeng fra 1999 til 2000. Husholdningenes realinntekter fra formuesplasseringer steg med i underkant av 0,5 prosent, mens formuesutgiftene gikk opp med 2,3 prosent, reelt sett. Bak

Husholdninger og ideelle organisasjoner. Inntekter og utgifter¹

Milliarder kroner

	Løpende priser				Realvekst. Prosent ²			Bidrag til vekst i disponibel realinntekt. Prosentpoeng		
	1997	1998	1999	2000 ³	1997-1998	1998-1999	1999-2000	1997-1998	1998-1999	1999-2000
Inntekter	762,2	831,5	881,2	925,0	6,2	3,7	1,6	8,8	5,2	2,3
Lønnsinntekter	425,9	464,9	494,0	519,1	6,3	4,0	1,7	5,0	3,1	1,4
Blandet inntekt	94,7	98,1	101,2	103,3	0,8	1,0	-1,2	0,1	0,2	-0,2
Formuesinntekter	43,2	54,0	59,3	61,5	21,6	7,5	0,4	1,7	0,7	0,0
Offentlige stønader	161,0	172,2	184,8	196,8	4,1	5,0	3,1	1,2	1,5	0,9
Andre inntekter	37,5	42,4	41,9	44,4	10,2	-3,4	2,6	0,7	-0,2	0,2
Utgifter	220,3	245,9	269,0	281,9	8,7	7,0	1,5	-3,5	-2,9	-0,6
Skatt av inntekt og formue ⁴	174,2	189,4	201,0	210,6	5,8	3,9	1,4	-1,9	-1,3	-0,5
Formuesutgifter	37,8	47,7	58,9	62,2	22,9	20,7	2,3	-1,6	-1,7	-0,2
Andre utgifter	8,3	8,9	9,1	9,1	3,6	0,1	-2,7	-0,1	-0,0	0,0
Disponibel inntekt	541,9	585,6	612,2	643,1	5,2	2,3	1,7	5,2	2,3	1,7
Korr. sparing i pensj.fond	5,3	6,2	8,1	7,4						
Konsum	520,8	552,6	578,3	610,1						
Sparing	26,4	39,2	42,0	40,4						
Kapitaloverføringer, netto	-1,3	-0,8	-1,3	-1,4						
Nettorealinvesteringer	12,8	11,8	10,8	14,5						
Nettofinansinvestering ⁵	12,3	26,6	30,0	24,6						
Memo:										
Sparerate	4,9	6,7	6,9	6,3						
Nettofinansinvesteringsrate ⁶	2,3	4,5	4,9	3,8						

¹ På grunn av avrundning summerer ikke underkomponentene seg nøyaktig opp til totaltallene.

² Nasjonalregnskapets prisindeks for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner er brukt som deflator.

³ Foreløpige nasjonalregnskapstall samt modellbaserte anslag.

⁴ Tallet for skatt av inntekt og formue inkluderer arbeidstakers og arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier. Tallet for 1999 og avledede størrelser er korrigert.

⁵ Nettofinansinvestering er definert som sparing pluss netto kapitaloverføringer minus nettorealinvesteringer.

⁶ Nettofinansinvesteringsrate er definert som nettofinansinvestering som andel av disponibel inntekt, regnet i prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Noen nasjonalregnskapsbegreper

Som en del av hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet i 1995 ble det innført enkelte nye begreper. Noen av disse omtales nedenfor.

- *Blandet inntekt* omfatter i tillegg til driftsresultat, blant annet i boligsektoren, også implisitt et element av avlønning for arbeid utført av eierne eller deres familie.
- *Andre inntekter* omfatter stønader fra utlandet, overføringer fra ideelle organisasjoner og andre overføringer til ideelle organisasjoner fra innenlandske sektorer og overføringer til husholdninger fra innenlandske sektorer utenom det offentlige.
- *Andre utgifter* omfatter stønader til utlandet, og overføringer fra husholdninger til innenlandske sektorer utenom det offentlige.
- *Avkastning på forsikringskrav* er avkastningen på husholdningenes fordringer på forsikringsselskap, og private pensjonskasser og fond. Disse fordringene er i all hovedsak verdien av private livs- og pensjonsforsikringer.
- *Disponibel inntekt* er lik differansen mellom lønn, blandet inntekt, formuesinntekter, offentlige stønader og andre inntekter på den ene siden og skatter, formuesutgifter og andre utgifter på den andre.
- *Sparing* er definert som disponibel inntekt pluss korreksjon for sparing i pensjonsfond minus konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner.
- *Sparerate* er definert som sparingens andel av disponibel inntekt.
- *Individuelt konsum i offentlig forvaltning* er konsum som er knyttet til enkeltindivider. Konsumet i offentlig forvaltning inneholder i tillegg en kollektiv komponent der generell administrasjon, forsvar, rettsvesen mv. inngår.
- *Personlig konsum* er definert som summen av konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner og individuelt konsum i offentlig forvaltning.

denne utviklingen lå dels en oppgang i fordrings- og gjeldsbeholdningene dels en nedgang i rentesatsene som husholdningssektoren står overfor både på fordrings- og gjeldssida.

Konsum og sparing i husholdninger og ideelle organisasjoner

Konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner viste ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall en oppgang på 2,1 prosent, sammenlignet med 2,4 prosent året før. Et overheng på grunn av konsumvekst gjennom 1999 bidro betydelig til denne veksten. Konsumutviklingen gjennom år 2000 har vært moderat og fra og med 2. kvartal har det ikke vært noen underliggende vekst i forbruket.

Spareraten noe ned

Med noe sterkere konsumvekst enn inntektsvekst i fjor gikk spareraten ned med om lag 0,5 prosentpoeng fra nivået i 1998 og 1999. Spareraten for år 2000 er foreløpig anslått til 6,3 prosent.

Korrigert sparerate

I nasjonalregnskapets beregning av husholdningenes spare-rate tas det ikke hensyn til at varige konsumgoder utenom bolig yter konsumtjenester utover det året de anskaffes. Det knytter seg et element av investering til kjøp av slike goder, som kan ivaretas ved beregning av en såkalt korrigert sparerate. Ved beregning av den korrigerte spareraten anslås først tjenestekonsumet av varige goder. Tjenestekonsumet av varige goder er definert som summen av verdiforringelsen og realavkastningen på beholdningen av slike goder, og erstatter kjøpene av disse gode- ne når korrigert konsum beregnes. Realavkastningen, som også nyttes til å korrigere inntekt for husholdningene, er konvensjonelt satt lik 2,5 prosent.

Varige konsumgoder utenom bolig består av egne transportmidler (dvs. hovedsakelig personbiler), møbler, elektriske artikler, briller og ortopedisk utstyr mv, og varige fritidsvarer. Vegdirektoratets tall for registrerte personbiler etter alder har blitt utnyttet for beregning av den tekniske depresieringen av bilbeholdningen. Siden en ikke har tilsvarende tall for andre varige konsumgoder, har en lagt til grunn samme depresieringsprofil som for personbiler. For kjøp andre varige konsumgoder har en for hvert år også trukket fra utlendingers kjøp. Det forutsettes, som i SSBs makroøkonomiske modell MODAG, at utlendingers kjøp utgjør 2,2 prosent av de totale kjøpene av andre varige konsumgoder.

Beregningen av verdiforringelsen for varige goder utenom bolig er gjennomført uten at en har brukt observerte data for annenhåndspriser for disse kapitalgodene. Ved beregning av bruktpriene har en gjort en forenkende antagelse om et perfekt fungerende annenhåndsmarked. En slik antagelse gjør det mulig å avlede bruktpriene ut fra kjennskap til den fysiske depresieringen samt priser på nye varige konsumgoder.

Hverken ved beregning av den ordinære eller korrigerte spareraten er omvurdering av verdien på varige konsumgoder innarbeidet i inntektsanslaget. Dette gjelder også for bolig. Utviklingen i spareratene må følgelig ses i lys av den omvurdering av realkapitalen som har funnet sted i samme periode.

Ved beregning av konsum og sparing i husholdningssektoren legger nasjonalregnskapet til grunn at varige goder utenom boliger i sin helhet konsumeres i det året de anskaffes. Hvis en alternativt betrakter kjøpene av slike goder som en investering og ikke som forbruk, kan en beregne en korrigert sparerate (se boks). Fra 1999 til 2000 er den korrigerte spareraten anslått til å gå ned, men nedgangen er mindre enn for den ordinære spareraten.

Sterk vekst i husholdningenes realformue, men moderat konsumvekst

Foreløpige anslag viser at husholdningenes realformue gikk opp med om lag 11 prosent fra 1999 til 2000. Bak denne utviklingen lå en realvekst i boligformuen på i underkant av 10,5 prosent og en vekst i realverdien av nettofordringene på i overkant av 17 prosent. Realveksten i boligformuen hang sammen med omvurderinger som følge av at prisene på brukt-

Utviklingen i personlig konsum

Volum- og prisendring fra foregående år i prosent

	Mrd. kroner ¹ 2000	Volumendring		Prisendring	
		1999	2000	1999	2000
Konsum i hush. og ideelle org.	610,1	2,4	2,1	2,2	3,3
Individuelt konsum i off. forv.	176,9	2,2	2,1	3,7	5,0
- Statsforvaltningen	35,3	-0,7	1,2	3,2	4,7
- Kommuneforvaltningen	141,6	2,9	2,3	3,8	5,1
Personlig konsum	787,0	2,3	2,1	2,5	3,7

¹ Nivå tall i løpende kroner.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

boliger i gjennomsnitt gikk opp med nesten 12 prosent, mens konsumprisveksten var på 3,3 prosent målt ved konsumdeflatoren (og 3,1 prosent målt ved konsumprisindeksen). Både fordrings- og gjeldsbeholdningene økte fra 1999 til 2000, men fordringene som ved utgangen av 1999 oversteg gjelda med over 350 milliarder kroner hadde en sterkere realvekst enn gjeldsbeholdningene.

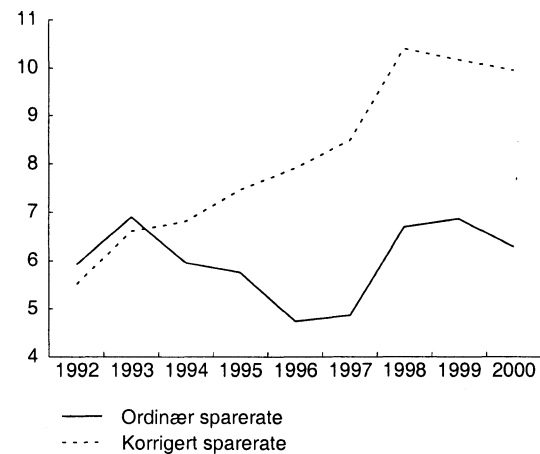
Husholdningenes realrente etter skatt gikk ned med om lag ett prosentpoeng på årsbasis i 2000, men økte noe fra første til andre halvår på grunn av oppgangen i utlånsrentene. I lys av utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter, realformuesutviklingen og utviklingen i realrenta etter skatt må konsumutviklingen i 2000 betraktes som forholdsvis moderat.

Svakere vekst i personlig konsum

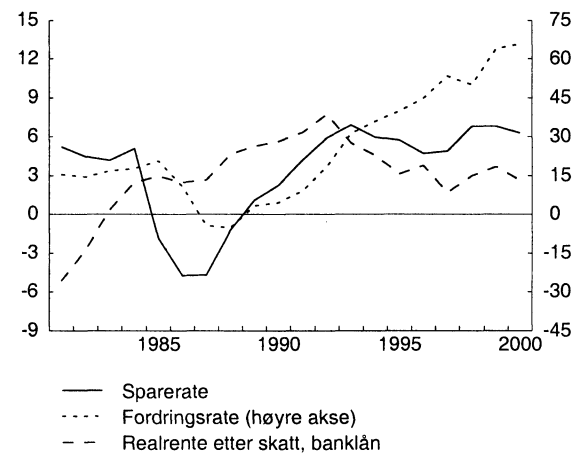
Personlig konsum gikk opp med 2,1 prosent fra 1999 til 2000, etter en vekst på 2,3 prosent året før. Individuelt konsum i offentlig forvaltning hadde, i likhet med konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner, en vekst på i overkant av 2 prosent. Konsum i ideelle organisasjoner, som var om lag uendret fra 1998 til 1999, gikk ned med 1,5 prosent i fjor. Både utviklingen i kommuneforvaltningen og statsforvaltningen bidro til veksten i individuelt konsum i offentlig forvaltning fra 1999 til 2000, men veksten var klart sterkest innenfor kommuneforvaltningen, som i 2000 sto for 80 prosent av individuelt konsum i offentlig forvaltning.

Nærmere om forbruksutviklingen for husholdningene

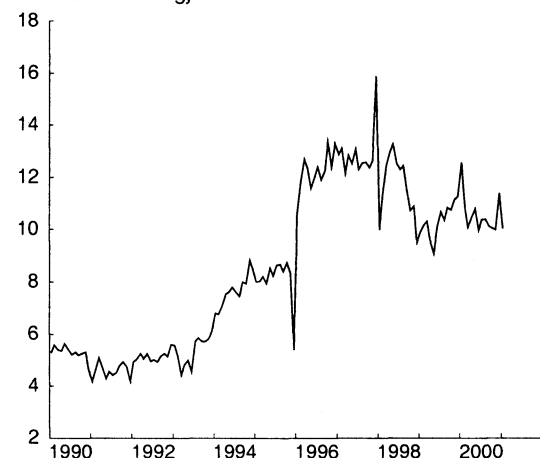
Varekonsumet gikk opp med 2 prosent fra 1999 til 2000 sammenlignet med en vekst på vel 1 prosent året før. Kjøp av egne transportmidler (der kjøp av personbiler er den viktigste underposten) steg med nesten 5,5 prosent etter en liten nedgang foregående år. Ifølge tall fra Vegdirektoratet ble det førstegangsregistrert i underkant av 126 500 personbiler i fjor. Dette var en oppgang på 2,1 prosent sammenlignet med 1999. En oppgang i realrenta etter skatt fra første til andre halvår bidro trolig til å dempe oppgangen i bilkjøpene mot slutten av året, men ble motvirket av veksten i disponibel realinntekt og realformue. Det

Husholdningenes sparerate. 1992 - 2000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Sparerate, netto fordringsrate og realrente etter skatt 1981 - 2000
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Førstegangsregistrerte personbiler. 1990-2001
1000 stk. Sesongjustert

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner

Volum- og prisendring fra foregående periode i prosent. Sesongjustert hvis ikke annet fremgår

	Mrd. kroner 2000 ¹	Volumendring					Prisendring				
		2000 ²	00.1	00.2	00.3	00.4	2000 ²	00.1	00.2	00.3	00.4
Matvarer	72,2	1,2	3,3	-2,5	-1,4	0,1	1,8	-1,3	2,1	0,8	2,0
Drikkevarer og tobakk	42,7	-1,0	-3,3	1,7	-4,1	1,1	5,8	1,9	1,5	1,3	1,4
Elektrisitet	18,6	-1,8	0,7	-2,6	6,2	-7,0	5,3	1,0	-2,0	-2,2	5,7
Brensel	2,7	-13,8	-8,6	-0,1	4,4	-21,1	28,5	10,5	4,7	3,9	4,9
Driftsutg. til egne transportmidl ³	40,8	-1,7	-0,1	-0,3	-1,4	-0,8	11,8	3,4	4,0	1,7	-0,1
Klær og skotøy ⁴	33,8	4,7	1,2	1,1	3,5	-2,3	-4,4	-3,2	0,3	-1,4	-0,6
Andre varige goder	51,1	8,2	4,3	4,6	-1,7	-1,5	-1,6	-0,0	-1,0	0,5	-0,1
Helsepleie	16,6	1,3	-2,2	1,6	1,1	-1,9	3,1	0,7	1,0	0,5	1,1
Bolig	101,5	1,3	0,3	0,3	0,4	0,5	4,5	1,7	0,7	1,4	1,1
Kjøp av egne transportmidler	27,6	5,4	2,0	-3,5	-1,7	2,3	0,8	1,6	0,6	0,1	-0,7
Offentlig transportmidl, post mv.	43,2	10,4	4,0	3,0	1,6	-1,5	2,8	0,6	2,3	0,9	-0,1
Andre varer	33,9	-1,6	1,3	-1,6	-1,2	-1,1	2,4	0,2	0,8	0,9	0,8
Andre tjenester	87,3	0,0	-2,2	1,9	0,5	0,8	5,7	2,2	0,3	0,9	0,2
Ideelle organisasjoner	29,0	-1,5	-1,2	-0,7	0,8	-1,9	5,2	2,3	1,5	0,2	1,9
Hushold. konsum i utlandet	26,6	3,8	6,4	-2,0	0,6	-0,8	2,2	-1,2	8,7	-4,8	-0,7
Utlendingers konsum i Norge	-17,6	-1,0	3,1	0,4	0,4	-3,8	4,4	1,7	1,3	0,8	0,2
Konsum i hush. og ideelle org.	610,1	2,1	0,9	0,4	-0,1	-0,5	3,3	0,7	1,3	0,4	0,8
- tendens ⁵			0,7	0,2	-0,1	0,2		1,0	1,0	0,8	0,6

¹ I løpende kroner. På grunn av avrundingsfeil summerer ikke undergruppene seg nøyaktig opp til totaltallet.² Ikke sesongjustert.³ Denne varekategorien inkluderer varer som reservedeler, bensin og oljer mv. og tjenester som bilforsikring og verkstedreparasjoner mv.⁴ Denne varekategorien omfatter også en ubetydelig andel tjenester.⁵ Endring i sesongjustert og glattet serie.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

var også sterk oppgang i kjøp av øvrige varige konsumgoder samlet sett (dvs. varer som elektriske artikler, møbler og varige fritidsvarer), over 8 prosent på årsbasis. Denne veksten må sees i lys av at disse varene hadde en prisnedgang på mer enn 1,5 prosent i fjor. Fra og med annet halvår har kjøpet av disse varene gått ned (sesongjustert), noe som kan ha sammenheng med renteoppgangen.

Matvareforbruket gikk opp med i overkant av 1 prosent fra 1999 til 2000 etter tilnærmet nullvekst året før. En svakere vekst i matvarekonsumet enn i det totale forbruket kan henge sammen med at matvarer i stor grad er å betrakte som nødvendighetsvarer slik at en realinntektsvekst isolert sett gir svake impulser til vekst i matvarekonsumet.

Kjøpene av klær og sko gikk opp 4,7 prosent fra 1999 til 2000 etter enda sterkere vekst de to foregående årene. Den sterke konsumveksten for disse varene henger sannsynligvis både sammen med den klare realinntektsveksten og med en gunstig prisutvikling på disse varene de senere årene. I 2000 gikk prisene på disse varene ned med nesten 4,5 prosent, mens konsumprisene totalt steg med 3,3 prosent.

Husholdningenes stasjonære energiforbruk gikk klart ned fra 1999 til 2000. Elektrisitetskonsumet, som i 2000 utgjorde om lag 87 prosent av det stasjonære energikonsumet, gikk ned med nesten 2 prosent. Nedgangen i konsumet av brensel (bl. a. fyringsolje og ved) var på hele 13,8 prosent. En forklaring på ned-

gangen kan være at prisen på begge disse energibærerne steg kraftig. Prisveksten på brensel var på hele 28,5 prosent, mens veksten i elektrisitetsprisene var på godt over 5 prosent. Utviklingen i energikonsumet må også sees i lys av at middeltemperaturen i 2000 var høyere enn i 1999. Ifølge tall fra Nord Pool var det en vekst i alminnelig forbruk av elektrisitet på 0,5 prosent i fjor, mens veksten var på 2,9 prosent etter temperaturkorrigering.

Husholdningenes realutgifter til drift av egne transportmidler gikk ned med 1,7 prosent fra 1999 til 2000. Konsumet av drivstoff mm., som utgjør den viktigste underkomponenten, gikk tilbake med nesten 3,5 prosent. Denne sterke tilbakegangen henger sammen med sterk prisvekst de to siste årene. Prisene gikk opp med henholdsvis om lag 7 og 14 prosent i 1999 og i 2000.

Tjenestekonsumet, som i 2000 utgjorde i underkant av 42 prosent av det totale forbruket i hushusholdninger og ideelle organisasjoner, steg med i underkant av 2 prosent fra 1999 til 2000. Mens veksten i tjenestekonsumet fra 1998 til 1999 var tre ganger større enn veksten i varekonsumet, ser det ut til at tjenestekonsumet fra 1999 til 2000 vokste om lag på linje med varekonsumet.

Boligkonsumet, som utgjør om lag en sjettedel av konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner, steg med 1,3 prosent i fjor. Verdien av tjenestestrømmen fra boligkapitalen utgjør om lag 91 prosent av det

Utviklingen i husholdningers og ideelle org. konsum fordelt på hovedgrupper

Volum- og prisendring fra foregående år i prosent

	Mrd. kroner 2000 ¹	Volumendring		Prisendring	
		1999	2000	1999	2000
Konsum i hush. og ideelle org.	610,1	2,4	2,1	2,2	3,3
Konsum i husholdninger	581,1	2,5	2,3	2,2	3,2
- Varekonsum	317,6	1,2	2,0	1,7	2,1
- Tjenestekonsum	254,5	3,6	2,2	3,0	4,9
- Hushold. konsum i utlandet	26,6	6,6	3,8	0,5	2,2
- Utlendingers konsum i Norge	-17,6	-0,7	-1,0	3,7	4,4
Konsum i ideelle org.	29,0	-0,2	-1,5	3,6	5,2

¹ Nivå tall i løpende kroner.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

totale boligkonsumet. Denne komponenten gikk opp med 1,4 prosent fra 1999 til 2000 regnet i volum, sammenlignet med 1,1 og 1,3 prosent de to foregående år. Siden boligkapitalen i all hovedsak er bestemt av tidligere års nybygging og rehabilitering, vil volumveksten i tjenestestrømmen vise liten variasjon over tid. Boliginvesteringene gikk opp med 10,7 prosent i 2000 etter nedgang både i 1998 og 1999.

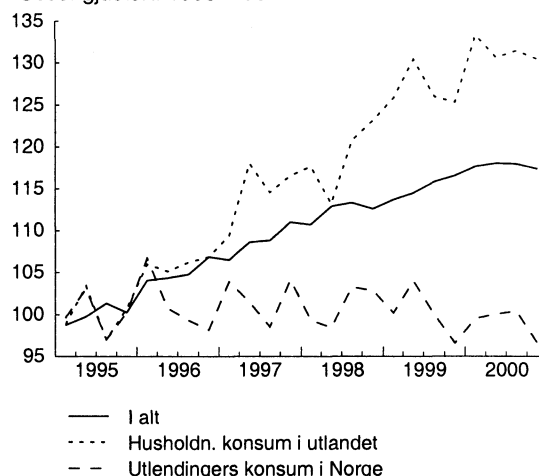
Konsumet av post- og teletjenester gikk opp med nesten 17,7 prosent i fjor, dvs. omtrent som den gjennomsnittlige vekstraten de siste fem årene. Den sterke veksten henger trolig sammen med innføring av moderne data- og teleutstyr og en betydelig prisnedgang på disse tjenestene. Gjennom de siste fem årene har det vært en prisnedgang på om lag 4 prosent per år. For transporttjenester var utviklingen langt mer moderat. Transporttjenester knyttet til jernbane og sporvei holdt seg om lag uendret fra 1999 til 2000 etter sterk vekst de to foregående år.

Helsekonsumet, som utgjør om lag 6,5 prosent av tjenestekonsumet, gikk opp med 1,3 prosent fra 1999 til 2000 etter en vekst på over 3 prosent året før. Etter den siste hovedrevisjonen av Nasjonalregnskapet dekker denne konsumkategorien kun egenbetalinger i samband med konsum av helsetjenester samt utgifter til legemidler, briller mm. Offentlig finansiert helsekonsum dekket over folketrygden, som tidligere inngikk som en del av husholdningenes konsum, inngår nå som en del av individuelt konsum i offentlig forvaltning.

For en del av tjenstekomponentene var det en nedgang fra 1999 til 2000. Dette gjelder for eksempel konsum av hotell- og restauranttjenester, som gikk ned med i overkant av 1 prosent etter en vekst på om lag 1 prosent foregående år.

Husholdningenes konsum i utlandet gikk opp med 3,8 prosent fra 1999 til 2000. Sterk vekst ved inngangen av året (sesongjustert) trakk gjennomsnittet opp, mens den underliggende tendensen for nordmenns konsum i utlandet var negativ fra og med annet halv-

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner Sesongjustert. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

år i fjor. Utlendingers konsum i Norge gikk ned med om lag 1 prosent fra 1999 til 2000. Spesielt var det en svak utvikling i 4. kvartal i fjor (sesongjustert). Ifølge tall fra SSBs overnattingsstatistikk gikk antall overnattinger foretatt av utlendinger ned med 4,6 prosent fra 1999 til 2000.

Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge

Utenriksøkonomi

Foreløpige beregninger viser et overskudd på driftsbalansen overfor utlandet på 195,6 milliarder kroner i 2000. Dette er drøyt fire ganger så høyt som i 1999, da overskuddet endte på 46,9 milliarder kroner. Handelen med varer og tjenester overfor utlandet ga et overskudd på hele 221,8 milliarder kroner i 2000, en forbedring på 150,0 milliarder fra året før. Det er først og fremst en bedring av varebalansen som bidro til denne økningen, men også tjenestebalansen bedret seg, og ble positiv i 2000 for første gang siden 1997. Rente- og stønadsbalansen viste en svak negativ utvikling i forhold til året før, og endte ifølge foreløpige anslag med et underskudd på 26,2 milliarder kroner i 2000. Overskuddet på driftsbalansen fordeler seg relativt jevnt utover fjoråret. November skiller seg imidlertid ut med et overskudd på 22,5 milliarder kroner. Dette er det høyeste overskuddet for en enkelt måned noensinne.

Eksport av råolje til 260 milliarder

Handelen med varer overfor utlandet ga Norge et overskudd på 221,2 milliarder kroner i 2000, en økning på 138,5 milliarder fra 1999. Det er den kraftige oppgangen i eksportverdien av råolje og naturgass på 138,2 milliarder kroner som bidro mest til veksten. Norge eksporterte dermed råolje og naturgass for 299,6 milliarder kroner i 2000 mot 161,4 milliarder året før. Økningen skyldes først og fremst en samlet prisoppgang på 74,4 prosent, men en oppgang i volum på 6,4 prosent bidro også.

Eksportverdien av tradisjonelle varer økte med 28,9 milliarder kroner fra 1999 til 2000. Prisveksten var på

12,6 prosent, mens volumet økte med 3,0 prosent. Blant tradisjonelle varer var det bensin og andre petroleumprodukter, fyringsoljer, oppdrettsfisk, metaller, kjemiske råvarer og kjemiske og mineralske produkter som bidro mest til økningen i eksportinntektene. For metaller skyldes økningen en kraftig prisoppgang, mens volumet ble svakt redusert. Også på bensin og andre petroleumprodukter steg prisene sterkt, og for disse varegruppene var det i tillegg en sterk økning i volum.

Import av tradisjonelle varer økte med 21,8 milliarder kroner eller 8,6 prosent fra 1999. Prisene og volumet økte med henholdsvis 6,1 og 2,4 prosent. Også på importsiden var det bensin og andre petroleumprodukter, fyringsoljer, metaller, kjemiske råvarer og kjemiske og mineralske produkter som bidro mest til økningen i importverdien. Også andre varegrupper viste vekst, f.eks. trevarer og treforedlingsprodukter som økte med henholdsvis 15,6 og 11,0 prosent i verdi.

Eksporten av skip og oljeplattformer ble redusert med 29,9 prosent fra 1999, og endte på 9,2 milliarder kroner i 2000. Fra en oppgang i volum på 21,0 prosent fra 1998 til 1999, var det i 2000 en nedgang i volum på 36,2 prosent. Prisøkningen var derimot på 10,0 prosent. Importverdien av skip og oljeplattformer økte markert fra 1999 til 2000, forårsaket av en volumøkning på 5,3 prosent og en prisoppgang på 12,8 prosent. Volumøkningen skyldes en vekst i importen av oljeplattformer og moduler på hele 24,0 prosent. I motsatt retning trekker en nedgang i importvolumet for diverse varer til oljevirksomheten på 59,4 prosent.

Driftsbalansen. Milliarder kroner. 1999-2000

	1999	2000	99.1	99.2	99.3	99.4	00.1	00.2	00.3	00.4	Verdi	Endring 1999-2000	
												Bidrag fra	
												Volum	Pris
Eksport	465,5	650,4	99,4	107,6	121,1	137,5	150,7	152,8	168,3	178,7	184,9	12,6	172,3
Tradisjonelle varer	181,6	210,5	43,9	43,0	43,9	50,8	50,9	52,1	50,3	57,1	28,9	5,3	23,6
Råolje og naturgass	161,4	299,6	27,9	34,1	43,3	56,0	69,1	66,6	78,1	85,8	138,2	10,2	128,0
Skip og oljeplattformer mv.	13,1	9,2	2,3	4,0	3,7	3,0	1,2	1,2	3,6	3,1	-3,9	-4,9	1,0
Tjenester	109,5	131,2	25,2	26,5	30,1	27,7	29,5	32,9	36,2	32,6	21,7	2,0	19,7
Import	393,8	428,7	94,7	94,9	101,4	102,8	102,3	107,3	109,3	109,7	34,9	4,5	30,4
Tradisjonelle varer	252,5	274,3	63,7	60,9	59,4	68,6	65,3	68,5	67,2	73,3	21,8	6,1	15,7
Råolje	2,1	1,6	0,3	0,5	0,6	0,8	0,2	0,1	0,7	0,6	-0,5	-1,2	0,7
Skip og oljeplattformer mv.	18,6	22,1	3,2	4,2	7,4	3,7	8,1	6,3	4,7	3,0	3,5	1,1	2,4
Tjenester	120,5	130,6	27,6	29,3	33,9	29,7	28,7	32,5	36,7	32,8	10,1	-1,4	11,5
Vare og tjenestebalansen	71,8	221,8	4,7	12,7	19,7	34,7	48,4	45,5	58,9	68,9			
Rente og stønadsbalansen	-24,9	-26,2	-4,8	-7,1	-5,4	-7,5	-6,2	-6,5	-4,7	-8,7			
Driftsbalansen	46,9	195,6	-0,2	5,6	14,3	27,2	42,2	39,0	54,3	60,2			

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Positiv tjenestebalanse

Handelen med tjenester overfor utlandet gikk fra et underskudd på 11,0 milliarder i 1999, til et overskudd på 0,5 milliard kroner i 2000. Total eksport av tjenester utgjorde 131,2 milliarder i 2000, en økning på 21,7 milliarder kroner fra året før. Skipsfartens bruttofrakter opptjent i utlandet var hovedårsaken til veksten, og kan tilskrives en kraftig prisoppgang på 31,6 prosent og en moderat volumoppgang på 2,6 prosent. Også eksporten av finans- og forretningstjenester økte sterkt, først og fremst som følge av en prisøkning. Utlendingers utgifter til reiseformål i Norge økte moderat i verdi i 2000, til tross for en reduksjon i volum.

Importverdien av tjenester økte fra 120,5 milliarder kroner i 1999 til 130,6 milliarder i 2000. Volumet ble redusert med 1,3 prosent, mens prisene økte med 9,9 prosent. Verdien av driftsutgifter tilknyttet skipsfarten økte med 30,6 prosent, først og fremst som følge av en sterk prisoppgang på bunkers. Verdien av diverse tjenesteimport til oljevirksomheten og driftsutgifter ved oljeboring ble redusert med henholdsvis 38,1 og 23,8 prosent. Dette skyldes hovedsakelig lavere volum. Også import av finans- og forretningstjenester og andre tjenester viste volumnedgang og prisøkning. For reisetraffikk, dvs. nordmenns utgifter på reise i utlandet var veksten i volum på 3,8 prosent, mens prisveksten var på 2,2 prosent.

Ingen bedring i rente- og stønadsbalansen

Foreløpige beregninger viser et underskudd på rente- og stønadsbalansen på 26,2 milliarder kroner for 2000, drøyt 1 milliard kroner høyere enn i 1999. Inntekter fra utlandet var i alt på 116,8 milliarder kroner, en økning på 47,6 milliarder kroner fra året før, hvorav det aller meste skyldes økte renteinntekter. Totale utgifter økte med 48,9 milliarder kroner, og kom i 2000 opp i 143,0 milliarder kroner. Også her utgjorde rentetransaksjoner mesteparten av økningen.

Avkastning på nordmenns beholdning av utenlandske aksjer og andeler i form av utbetalt utbytte og reinvestert fortjeneste var 13,2 milliarder kroner i 2000, drøyt 3 milliarder høyere enn året før. Samlet avkastning som utlendinger oppnådde på tilsvarende plasseringer i Norge vokste like mye. Løpende overføringer til og fra utlandet økte moderat fra 1998 til 1999, noe som resulterte i en svak vekst i underskuddet.

Finansinvesteringer

Norges netto finansinvesteringer overfor utlandet tilsvarende overskuddet på driftsbalansen fratrasket netto kapitaloverføringer til utlandet, og var ifølge foreløpige beregninger på 195,1 milliarder kroner i 2000.

Norske investeringer i utlandet er anslått til 475 milliarder kroner. Direkte investeringer i utlandet, dvs. investeringer i utenlandske bedrifter som kontrolleres fra Norge, er beregnet til 79 milliarder kroner. Portefø-

Eksport og import

Prosentvis endring fra 1999 til 2000

	Verdi	Volum	Pris
Eksport	39,7	2,8	36,0
Tradisjonelle varer	15,9	3,0	12,6
Råolje og naturgass	85,6	6,4	74,4
Skip og oljeplattformer mv.	-29,9	-36,2	10,0
Tjenester	19,8	1,9	17,6
Import	8,9	1,2	7,6
Tradisjonelle varer	8,6	2,4	6,1
Råolje	-23,9	-57,1	77,5
Skip og oljeplattformer m.v.	18,8	5,3	12,8
Tjenester	8,4	-1,3	9,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kapitalregnskapets hovedposter. Milliarder kroner

	1999	2000
Norske investeringer i utlandet	203	475
Direkte investeringer	43	79
Porteføljainvesteringer	55	213
Andre finansinvesteringer	58	149
Internasjonale reserver	47	33
Utenlandske investeringer i Norge	155	327
Direkte investeringer	59	27
Porteføljainvesteringer	32	100
Andre investeringer	64	200
Ufordelte kapitaltransaksjoner og statistiske avvik	-3	48
Netto finansinvesteringer totalt	45	195

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

føljainvesteringer og andre finansinvesteringer i utlandet er foreløpig beregnet til henholdsvis 213 og 149 milliarder kroner.

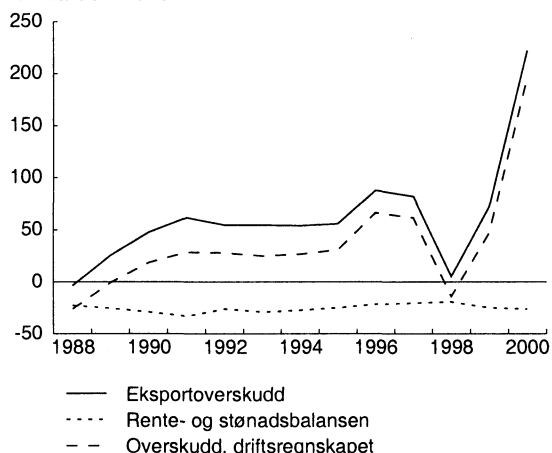
Veksten i Norges Banks internasjonale reserver er foreløpig anslått til drøyt 30 milliarder kroner. Her må en i vurderingen ta hensyn til at bankens låneopptak i utlandet var på 20 milliarder kroner. Disse låneopptakene representerer gjenkjøpsavtaler, som i statistikk-sammenheng tolkes som en form for pantelån der Norges Bank tar opp kortsiktige lån ved å stille obligasjoner som garanti.

Ifølge foreløpige anslag beløp utlendingers finansinvesteringer i Norge seg til om lag 330 milliarder kroner i 2000, hvorav direkte investeringer utgjorde 27 milliarder kroner. Porteføljainvesteringer var på 100 milliarder kroner, mens andre finansinvesteringer er anslått til 200 milliarder kroner. Herav utgjorde låneopptak i utlandet 179 milliarder kroner.

Økningen i Norges netto fordringer på utlandet var i 2000 lavere enn hva netto finansinvesteringer skulle tilsi. Dette skyldes negative omvurderinger på 29 milli-

Driftsbalansen, eksportoverskudd og overskudd på rente- og stønadsbalansen. 1988 - 2000

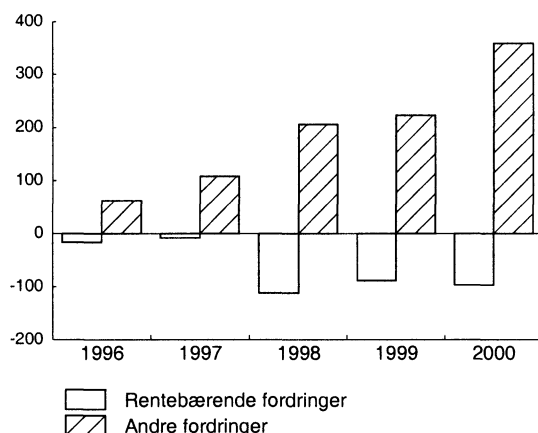
Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Rentebærende fordringer og andre fordringer

Netto beholdning ved utgangen av året 1)

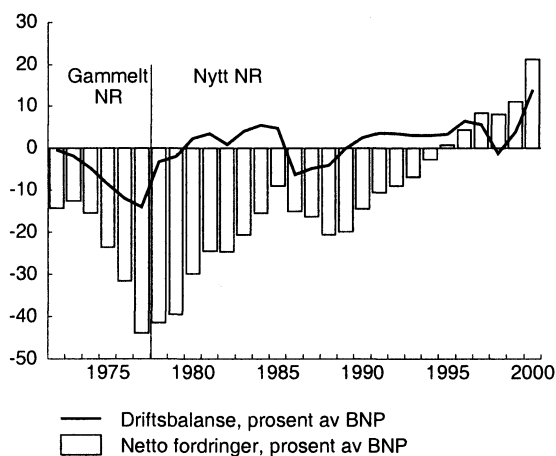

1) For 2000 3. kvartal.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Driftsbalanse og fordringer på utlandet 1972-2000

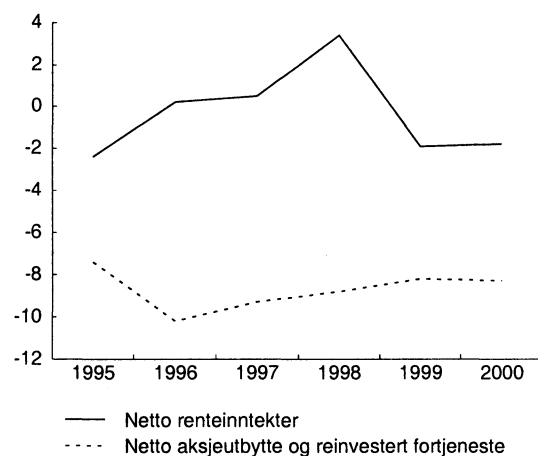
Prosent av BNP

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Netto formuesinntekter fra utlandet

Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

arder kroner, som uttrykker et beregnet tap på bakgrunn av svingninger i valutakurser og utvikling i prisen på enkelte finansobjekter. I og med at ikke alle prisendringer på verdipapirer er kjent, er anslaget på totale omvurderinger beheftet med svakheter.

Avkastning på nettofordringer overfor utlandet

Siden 1995 har Norge vært i netto fordringsposisjon overfor utlandet. Brutto fordringer fratrukket brutto gjeld økte med til sammen rundt 100 milliarder kroner i løpet av 1996 og 1997, gikk svakt ned i 1998 for deretter å øke igjen med nær 50 milliarder i løpet av 1999. I fjor ble netto fordringer omtrent fordoblet fra om lag 150 milliarder kroner ved inngangen til 2000 til nærmere 300 milliarder kroner ved utgangen.

Til tross for å være i netto fordringsposisjon har landets netto avkastning i form av renter og utbytte etc. vært negativ i hele perioden. Underskuddet ble gradvis redusert fra 1995 til 1998, for deretter å øke fra

1998 til 1999. Denne økningen hadde sammenheng med en vridning i sammensetningen av nettoformuen fra rentebærende til ikke-rentebærende poster. Fra 1995 og fram til utgangen av 2000 har Norges nettogjeld av rentebærende objekter anslagsvis blitt fordoblet i verdi til rundt 100 milliarder kroner. Netto renteutgifter har økt i tråd med dette og er for 2000 foreløpig anslått til i underkant av 2 milliarder kroner.

I samme tidsrom ble Norges netto beholdning av ikke-rentebærende fordringer mangedoblet fra noe under 50 til snau 400 milliarder kroner. Her inngår verdien av aksjer og annen egenkapital. Aksjeutbytte og reinvestert fortjeneste tilskrevet utlendinger som har eierinteresser i norsk næringsliv har i hele perioden vært høyere enn tilsvarende inntekter for Norge. I 2000 var dette underskuddet 8,3 milliarder kroner, om lag det samme som for 1999 og bare 2 milliarder kroner lavere enn i 1995.

Det betyr at utlendingene har fått mer ut av hver krone plassert i Norge enn hva vi har tjent på hver krone plassert i utlandet. Dette gjenspeiler at utlendingers investeringer i Norge i høy grad er rettet mot våre mest lønnsomme aktiviteter, f.eks. oljevirksomheten.

Ifølge de prinsippene som følges i nasjonal- og utenriksregnskapet skal avkastning på finanskapital posteres i ulike deler av regnskapet alt etter hvilken form avkastningen har. Løpende avkastning i form av renter og utbetalt utbytte og reinvestert fortjeneste, posteres på rente- og stønadsbalansen. Realisert og urealisert avkastning i form av ulike kurs- og verdipapirgevinster (og -tap) posteres imidlertid som omvurderinger i kapitalregnskapet. Sammensetningen av finanskapitalen vil dermed virke inn på inntekts- og utgiftsstrømmene på rente- og stønadsbalansen, og dermed også på driftsbalansen totalt.

I den løpende publiseringen av utenriksregnskapet er beregningen av slike omvurderinger mangelfull. Det gjøres beregninger av gevinster og tap på alle poster som følge av svingninger i valutakurser, mens det er kun for de investeringer som Norges Bank regnskapsfører at gevinster eller tap av svingninger i selve papirkursene beregnes. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til de løpende anslagene for beholdninger av fordringer og gjeld overfor utlandet, og dermed også til avkastningen i form av eventuelle kursgevinster. Samtidig vil en eventuell sammenblanding av rente- og utbyttebetalinger med kjøps- og salgsv verdier av verdipapirer i rapporteringen føre til usikkerhet i tallene for formuesinntekter.

Disponibel inntekt og sparing for Norge

Foreløpige beregninger tyder på rekordhøy vekst i disponibil inntekt og sparing for Norge i 2000. I enda sterkere grad enn i 1999 skjedde det en kraftig forbedring av bytteforholdet overfor utlandet, i stor grad forårsaket av oppgang i oljeprisen. Også spareraten for landet totalt økte sterkt fra 1999 til 2000.

Disponibel inntekt for et land defineres som bruttonasjonalprodukt fratrukket kapitalslit og netto overføringer til utlandet i form av lønn, formuesavkastning (renter, aksjeutbytte, reinvestert fortjeneste) og løpende stønader (bistand mv.). Størrelsen er et mål på den økonomiske rammen som landet har til disposisjon til konsum og sparing. Disponibel inntekt for Norge er for 2000 foreløpig anslått til 1170 milliarder kroner.

Ved å justere endring i disponibil inntekt for prisstigning på varer og tjenester som anvendes innenlands, kommer en fram til endring i disponibil realinntekt for Norge. Foreløpige beregninger viser at disponibil realinntekt for Norge steg med hele 16 prosent i 2000. Ifølge nasjonalregnskapets sammenhengende tidsserier tilbake til 1970, er dette den sterkeste veksten i noe år i perioden.

Vekst i disponibil realinntekt for Norge. Prosent

	1998	1999	2000
Vekst i disponibil realinntekt for Norge	-3,0	4,5	15,8
Bidrag fra:			
Produksjonsvekst i oljevirksomhet	-1,0	-0,1	0,7
Produksjonsvekst ellers	2,7	0,3	1,5
Endring i bytteforholdet generelt	-4,9	4,9	13,7
Herav forårsaket av prisendring på råolje og naturgass	-4,7	4,2	12,0
Endring i rente- og stønadsbalansen	0,2	-0,6	0,0

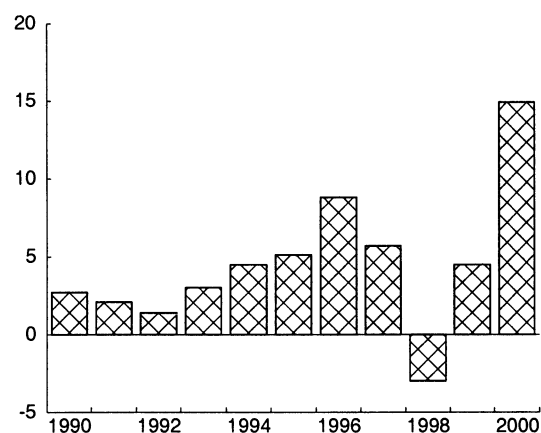
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Endring i disponibil realinntekt kan dekomponeres i bidrag fra vekst i produksjonen, endring i bytteforholdet i vare- og tjenestehandelen med utlandet og utvikling i rente- og stønadsbalansen. For 2000 er det foreløpig anslått at landets totale produksjon bidro med kun om lag 2 prosentpoeng. Bedring i bytteforholdet overfor utlandet forklarer resten. Bytteforholdet overfor utlandet måles ved forholdet mellom eksport- og importpriser. Når eksportprisene øker mer (eller reduseres mindre) enn importprisene, bedres bytteforholdet, noe som innebærer at det skal mindre eksport til for å betale for et gitt importvolum. Bytteforholdet overfor utlandet bedret seg kraftig i 2000, og bidro med hele 14 prosentpoeng til veksten i realdisponibel inntekt. Av dette kan 12 prosentpoeng tilskrives prisoppgangen på råolje og naturgass. Underskuddet på rente- og stønadsbalansen endret seg lite fra 1999 til 2000, og bidro dermed heller ikke til den positive utviklingen i realdisponibel inntekt for Norge.

Sparing er definert som disponibil inntekt i en periode fratrukket periodens samlede utgifter til konsum. Landets sparing fratrukket netto kapitaloverføringer til utlandet vil i en periode være lik summen av netto realinvesteringer og netto finansinvesteringer overfor utlandet. Realinvesteringer som overstiger landets sparing korrigert for kapitaloverføringer, vil måtte finansieres ved negative netto finansinvesteringer overfor utlandet (netto opplåning). Omvendt vil korrigert sparing som overstiger netto realinvesteringer i en periode innebære positive netto finansinvesteringer overfor utlandet. Realinvesteringer omfatter netto anskaffelse av produksjonskapital, mens netto finansinvesteringer er differansen mellom nordmenns finansinvesteringer i utlandet og utlendingers finansinvesteringer i Norge. Kapitaloverføringer uttrykker verdien av netto overføringer av real- eller finanskapital til utlandet uten motytelse. Ved beregningen av sparing i nasjonalregnskapet blir det ikke tatt hensyn til omvurdering av hverken realkapitalen, petroleumsreservene, andre naturressurser eller fordringer og gjeld overfor utlandet.

Vekst i disponibel realinntekt. 1990 - 2000

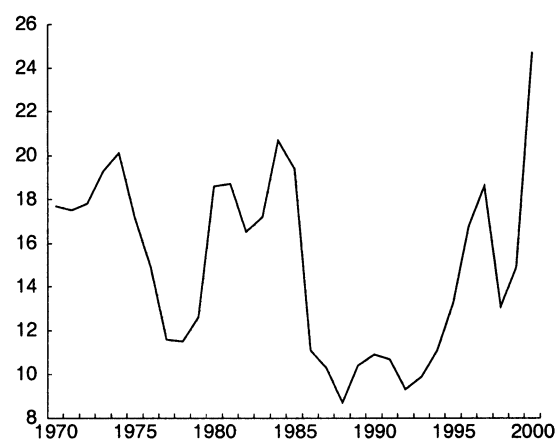
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Sparerate for Norge 1970-2000

Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Spareraten for Norge uttrykker landets totale sparingen som andel av disponibel inntekt. Gjennom de siste 30 årene av forrige århundre varierte spareraten mellom 9 og 20 prosent. Som andel av disponibel inntekt, var sparingen høyest i første halvdel av 1970-tallet og i første halvdel av 1980-tallet, oppunder 20 prosent. I siste halvdel av 1990-tallet varierte spareraten en del, men var i snitt rundt 15 prosent.

Foreløpige beregninger viser at Norges sparing økte med hele 145 milliarder kroner og dermed ble fordoblet fra 1999 til 2000. Til tross for den sterke veksten i disponibel inntekt, økte spareraten for 2000 til nesten 25 prosent, mot omlag 15 prosent i 1999. Sparingen var også mer enn dobbelt så høy som verdien av landets totale netto realinvesteringer i 2000, og Norge økte dermed sine nettofordringer på utlandet i betydelig grad.

Befolkningsutviklingen

Norges befolkning ved inngangen til år 2001 er beregnet til 4 504 000 personer. Folketallet passerte 4,5 millioner i september 2000. Siden vi rundet 4 millioner i 1975 har folketallet steget med gjennomsnittlig 20 000 i året. Befolkningsframskrivingene fra 1975 forutsatte ikke en så rask vekst. De regnet med lavere nettoinnvandring og høyere innvandring enn det faktisk ble, selv om dette i noen grad ble motvirket av lavere fruktbarhet enn forutsatt.

I følge anslag for 2000 var antall fødsler og dødsfall omtrent det samme som året før, mens innvandringen var langt lavere og utvandringen noe høyere (tabell 1), noe som førte til lavere befolkningsvekst enn året før. Her vil vi se litt på nærmere på disse tallene og i tillegg fokusere på noen spesielle aspekter, nemlig flyttingene til og fra Sverige og utviklingen i antall av de aller eldste (95 år og over).

Fødsler og dødsfall

Fødselstallet økte svakt for andre år på rad, fra 59.298 i 1999 til om lag 60 000 i 2000, basert på foreløpige anslag (figur 1). Samlet fruktbarhetstall (SFT)¹ økte fra 1,84 i 1999 til ca. 1,87 i 2000. Både fødselstallet og SFT har vært forbausende stabile siden slutten av 1980-tallet. SFT er litt under reproduksjonsnivået på 2,1 barn, som er det som trenges for at det ikke skal bli befolkningsnedgang på lang sikt, når vi ser bort fra inn- og utvandring. Fruktbarhetsnivået i Norge er fortsatt blant de høyeste i Europa, noe som av mange forklares med familiepolitikken.

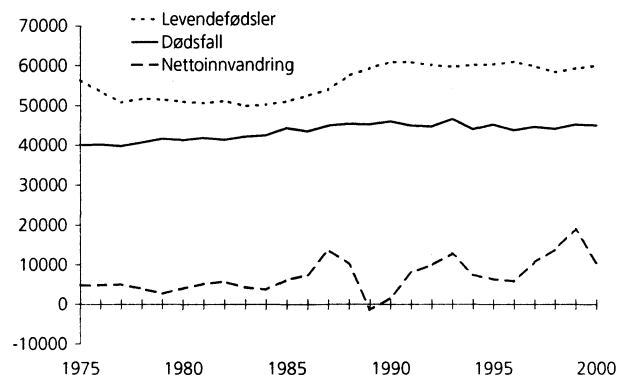
Med om lag 45 000 dødsfall holdt fødselsoverskuddet seg på omkring 15 000, dvs. 0,33 prosent, eller omtrent fire ganger gjennomsnittsnivået i EU-landene. I Europa har bare Island og Irland vesentlig høyere naturlig vekst enn Norge, mens Nederland, Frankrike og Luxembourg ligger på omtrent samme nivå. Pga. innvandringsoverskuddet vokste folketallet i alt med 0,57 prosent. Også dette er betydelig høyere enn i de fleste andre europeiske land. I Vest-Europa stiger folketallet fortsatt svakt, vesentlig pga. innvandring, mens det synker i de fleste land i Øst-Europa.

Forventet levealder ved fødselen var omtrent som i 1999. Da kunne menn forvente å leve i 75,6 år og kvinner i 81,1 år, noe som er nært det høyeste noen gang. I fire europeiske land lever mennene lenger, med Island, Sveits og Sverige på topp. Europeiske kvinner kan forventes å leve lenger enn de norske i seks land og aller lengst i Sveits, Spania og Frankrike. Internasjonalt er det fortsatt Japan som har høyest forventet levealder for begge kjønn. Japanske menn kan forvente å leve 1,8 år lenger enn norske menn, mens forskjellen er på hele 2,8 år i de japanske kvinnenes favør.

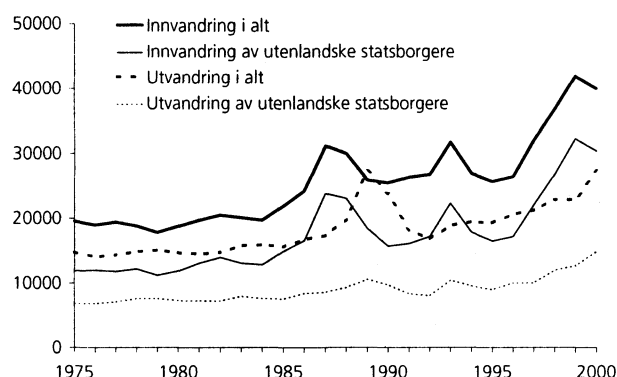
Inn- og utvandring

Innvandringen til Norge har aldri vært så stor som i 1999. Da flyttet det nesten 42 000 inn og nesten 23 000 ut, slik at nettoinnvandringen ble 19 000 (figur 2). I 2000 avtok antall innflyttinger til om lag 37 000, mens antall utflyttinger økte til 26.500. Dette

Figur 1. Befolkningsvekstens komponenter: fødsler, dødsfall og nettoinnvandring 1975-2000

Figur 2. Inn- og utvandring i alt og av utenlandske statsborgere 1975-2000

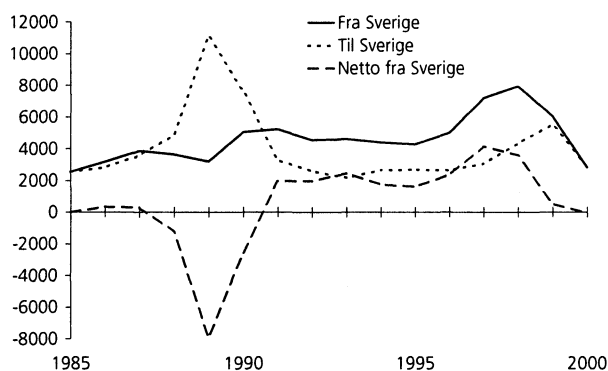

1 Samlet fruktbarhetstall beregnes som summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Det kan tolkes som antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.

Tabell 1. Befolkningsendringer 1990-2000

År	Folketall pr. 1/1	Levende- fødsler	Dødsfall	Innvandring	Utvandring	Netto- innvandring	Fødsels- overskudd	Befolk- ningsvekst
1991-1995 gj.snitt pr. år	4 299 171	60 196	45 102	27 465	18 546	8 919	15 093	24 013
1996	4 369 957	60 927	43 860	26 407	20 590	5 817	17 067	22 884
1997	4 392 714	59 801	44 595	31 957	21 257	10 700	15 206	25 906
1998	4 417 599	58 352	44 112	36 704	22 881	13 823	14 240	28 063
1999	4 445 329	59 298	45 170	41 841	22 842	18 999	14 128	33 127
2000 anslått	4 478 725	60 000	45 000	37 000	26 500	10 500	15 000	25 500
2001 anslått	4 504 000							

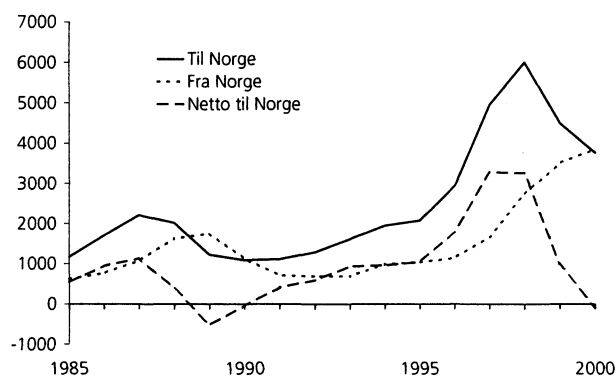
Figur 3. Flyttinger til og fra Sverige 1985-2000

ga en nettoinnflytting på 10.500, omtrent som gjennomsnittet for siste tiårsperiode. Antall inn- og utvandrere befinner seg imidlertid fortsatt på et rekordhøyt nivå (tabell 1).

1999 var preget av at over 6 000 kosovo-albanere kom til Norge pga. krigen i Kosovo. For 2000 er det anslått at mellom 1 000 og 2 000 reiste tilbake. Antall innvandrere fra Irak har også økt sterkt de siste årene. Det kom nærmere 4 000 irakske asylsøkere i 1999, men mange av disse ble først tildelt personnummer og registrert som innvandrere i 2000. På slutten av 1999 ble det innført visse begrensinger i adgangen for irakere til å søke asyl i Norge, noe som førte til at antallet nye asylsøkere gikk kraftig ned.

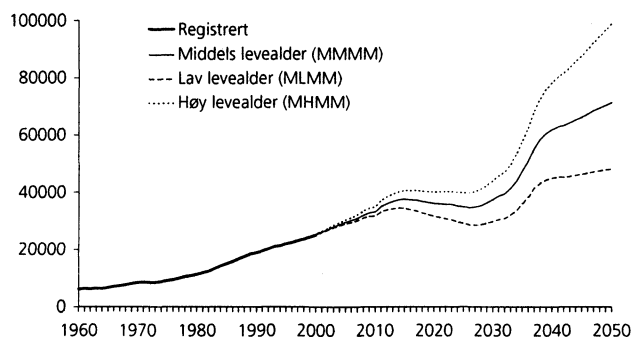
Figur 4. Flytting av svenske statsborgere til og fra Norge 1985-2000

Nettoinnvandringen fra utviklingsland økte betydelig i 2000, mens nettoinnvandringen fra Øst-Europa gikk noe ned. Nettoinnvandringen fra vestlige industriland gikk også ned og var negativ for første gang på flere år.

Det har lenge vært en tendens til økende flyttestrømmer inn og ut av landet, både blant norske og utenlandske statsborgere. Vanligvis flytter det litt flere norske statsborgere fra enn til landet, men i 2000 økte underskuddet til nesten 3 000 – det største siden 1988-1990. Nettoutflyttingen av norske statsborgere er høyest i år med høy arbeidsledighet. Blant utenlandske statsborgere har det vært et voksende innvandringsoverskudd helt siden 1966, men i 2000 sank dette til ca. 15 000, sammenliknet med 20 000 i 1999 (figur 2)

Figur 5. Antall personer 90 år og over. Registrert 1960-2000 og framskrevet 1999-2050

Stadig flere innvandrere kommer fra Russland. I år 2000 var det ikke noen annet europeisk land som hadde så stor nettoinnvandring til Norge, og i verden for øvrig var det kun fra Irak og Somalia at nettoinnvandringen var større. Innvandringen fra Irak var som nevnt ekstraordinær. Nettoinnvandringen fra Somalia økte litt i 2000, men har holdt seg relativt stabilt på rundt tusen de siste årene.

Migrasjonen til og fra Sverige er særlig følsom for konjunktursvingninger (figur 3). Under konjunktur-nedgangen i Norge 1989-1990 sank nettoinnvandringen fra Sverige kraftig. Da var det til og med et underskudd av flyttinger fra Sverige til Norge. Under

Tabell 2. Antall eldre personer i 1000. Registrert 1960-2000 og framskrevet 2010-2050¹

År	67+			67-79			80-89			90+		
1960	328			258			64			6		
1970	420			336			76			8		
1980	514			397			106			11		
1990	605			449			137			19		
1995	621			448			151			22		
2000	617			427			165			25		
	Lav levealder MLMM	Middels levealder MMMM	Høy levealder MHMM	Lav levealder MLMM	Middels levealder MMMM	Høy levealder MHMM	Lav levealder MLMM	Middels levealder MMMM	Høy levealder MHMM	Lav levealder MLMM	Middels levealder MMMM	Høy levealder MHMM
2010	598	609	621	396	401	405	170	175	181	32	33	35
2020	747	778	803	563	577	588	152	165	175	32	36	40
2030	879	941	980	623	649	669	226	255	267	30	37	44
2040	975	1076	1161	682	721	751	248	293	332	45	62	78
2050	946	1076	1202	625	670	709	273	335	394	48	71	99

¹ I de tre framskrivingsalternativene er det bare levealderen (dvs. dødeligheten) som varierer. Ellers har vi forutsatt middels fruktbarhet, middels innenlandsk flyttemønster og middels nettoinnvandring, se <http://www.ssb.no/folkfram/>.

høykonjunkturen på slutten av 1990-tallet økte innvandringen fra Sverige sterkt. Dette ser nå ut til å ha snudd. Innvandringsoverskuddet sank fra 3 600 i 1998 til om lag 500 i 1999, trolig pga. det bedrede arbeidsmarkedet i Sverige og til tross for et fortsatt stramt arbeidsmarked i Norge. Ser vi bare på svenske statsborgere sank innvandringsoverskuddet over 3 000 i 1997 og 1998 til snau 1 000 i 1999 og ble til og med negativt i 2. og 3. kvartal 2000 (figur 4). Mange av svenskene som kom til Norge for å få arbeid vender nå altså tilbake.

Antall svært gamle personer

I 2000 var det nesten 620 000 alderspensjonister (personer over 67 år) i Norge. "Eldrebølgen" får stor oppmerksomhet. Bildet er imidlertid ikke entydig, f.eks. går antall personer i pensjonsalder for tiden ned pga. de små fødselskullene fra 1930-årene (tabell 2). Om 5-6 år vil antallet igjen øke, da fødselstallet økte fra slutten av 1930-tallet.

Antall svært gamle personer er spesielt viktig, bl.a. pga. det store pleiebehovet for disse. Tallet på personer over 90 år, f.eks., har økt sterkt de siste årene og vil gjøre det i mange år framover, pga. de store fødselskullene på begynnelsen av forrige århundre. Dessuten bidrar synkende dødelighet til at det blir flere som overlever til de når de eldste aldersgruppene. Antallet over 90 år er mer enn firedoblet fra 1960 til 2000, fra 6 000 til 25 000 (tabell 2 og figur 5).

Utviklingen i antallet av de aller eldste de neste 50 år avhenger nesten utelukkende av dødelighetsutviklingen, da inn- og utvandringen er liten for disse og da det tar lang tid før endringer i flyttestrømmer og fødselstall gir seg utslag på de aller eldste. I de siste

befolkningsframskrivingene fra SSB, som dekker perioden 1999-2050, har vi antatt tre forskjellige scenarier for dødeligheten.² Alle viser at tallet på de aller eldste vil øke svært raskt, særlig etter 2025. Antallet vil i 2050 trolig ligge mellom 50 000 og 100 000, mot 25 000 i dag (tabell 2). Spennvidden i tallene illustrerer imidlertid også den store usikkerheten om utviklingen framover i antall svært gamle personer.

Et moment av teknisk art som påvirker disse framskrivingene, er i hvilke aldre det forutsettes at dødelighetsendringene vil skje. Tidligere antok SSB samme relative dødelighetsnedgang for alle aldre i befolkningsframskrivingene. Det har imidlertid vist seg at dødeligheten ikke endrer seg like raskt i alle aldre. De siste årene har dødeligheten for de aller eldste gått prosentvis mindre ned enn for andre aldersgrupper. Det er til og med tegn på en liten *økning* for menn over 95 år. I framskrivingene for perioden 1999-2050 har vi derfor antatt at dødelighetsnedgangen følger utviklingen på samme måte som i de siste 30-40 år, dvs. med sterkest nedgang for barn og ungdom under 20 år (begge kjønn), for menn 40-70 år, og for kvinner 60-85 år. Dette slår betydelig ut på antallet av de aller eldste. For 2050 f.eks. varierte de forrige framskrivingstallene (for perioden 1996-2050) for personer over 90 år fra 50 000 til 150 000, mot 50-100 000 i de siste framskrivingene (1999-2050). Antall svært gamle og derved pleietrengende personer vil altså øke betydelig i årene framover, men kanskje ikke fullt så mye som tidligere anslått. På den annen side viser SSBs Levekårs- og helseundersøkelser at eldres funksjonsevne har blitt bedre de siste 10-15 år. Dersom denne forbedringen fortsetter vil antall eldre (67+) med nedsatt funksjonsevne bare øke svakt eller gå noe ned de neste 30 år.³

² Forutsetninger mm for befolkningsframskrivingene er beskrevet i <http://www.ssb.no/folkfram/>

³ Grete Botten, Terje P. Hagen og Hans Th. Waaler: Sprettere eldre, rimeligere eldreomsorg? Utgiftsbehovet i eldreomsorgen i perioden 2000-2030 under ulike forutsetninger om eldres funksjonsevne. Skriftserie 2000:6, Senter for helseadministrasjon, Universitetet i Oslo.

Utviklingen i arbeidskraftsproduktiviteten i industrien i et internasjonalt perspektiv

Sammenligninger av nasjonalregnskapstall har antydnet at produktivitsutviklingen i industrien gjennom de siste 20-30 årene systematisk har vært svakere i Norge enn hos våre handelspartnere. Slike sammenligninger er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Usikkerheten skyldes blant annet forskjeller i metoder og datagrunnlag for nasjonalregnskapene, som slår direkte ut i beregnede produktivitetstall. Dessuten kan beregnede tall for gjennomsnittlig produktivitet i industrien gi et misvisende bilde i sammenligninger av produktivitsvekst mellom land som har store forskjeller i produksammensetning. Det Europeiske Nasjonalregnskapssystem (ENS 95), som er en ny felles regnskapsstandard, tar sikte på å begrense måleproblemer og metodiske forskjeller. Det legges her frem en analyse av utviklingen i arbeidskraftsproduktiviteten i industrien basert på tall for de enkelte industrinæringene for Norge, Sverige og Tyskland etter den nye standarden. Bildet som tegnes støtter den generelle oppfatningen en har hatt om produktivitsutviklingen i norsk industri. Beregninger tyder på at norsk industri har hatt en klart svakere produktivitsvekst enn svensk og tysk industri etter 1993. I motsetning til tidligere oppfatninger, viser imidlertid denne undersøkelsen med mer disaggregerte tall at hoveddelen av produktivitsforskjellen mellom norsk og svensk industri på 1990-tallet trolig kan tilskrives forskjeller i produksammensetning. Samtidig bør det understrekes at det fortsatt hefter tvil ved om måle metodene faktisk er like i det norske og svenske nasjonalregnskapet, idet forskjellene mellom utviklingen i produksjonen og bruttoproduktet på næringsnivå er så vidt store målt i faste priser.

En viktig faktor bak utviklingen i industriens kostnadsmessige konkurranseevne er utviklingen i arbeidskraftsproduktiviteten, som vanligvis måles som bruttoproduktet i faste priser sett i forhold til antall utførte timeverk. Sammenligninger av nasjonalregnskapstall har antydnet at produktivitsutviklingen i industrien målt på denne måten systematisk har vært svakere i Norge enn hos våre handelspartnere. Ifølge nasjonalregnskapstall for Norge og våre viktigste handelspartnere, som nylig ble sammenstilt i en studie fra det amerikanske byrået for arbeidsmarkedsstatistikk, var svekkelsen av relativ produktivitet vel 25 prosent fra 1978 til 1999. Samtidig viser produktivitetstallene i denne studien at utviklingen for Norges del var ytterligere ugunstig i årene etter 1993 enn tidligere.

Sammenligninger av produktivitsutviklingen i industrien for ulike land basert på nasjonalregnskapstall er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Som redegjort for i Det tekniske beregningsutvalgets rapporter NOU 1996:4 og NOU1999:12, er usikkerheten i hovedsak knyttet til tre forhold. For det første er det forskjeller i metoder og datagrunnlag for beregning av bruttoproduktet i faste priser, slik at det er vanskelig å finne gode sammenlignbare tall. Datagrunnlaget for nasjonalregnskapet og metoder for blant annet deflatering varierer til dels betydelig mellom land, og slår direkte ut i beregnede produktivitetstall. Dette understrekes i de nevnte NOU-rapportene, idet en finner vesentlig mindre produktivitsforskjeller mellom norsk industri og våre handelspartnere når produksjon og ikke bruttoprodukt, målt i faste priser, legges til grunn for beregningene. For det andre kan tallene

for gjennomsnittlig produktivitet i industrien gi et misvisende bilde i sammenligninger av produktivitsvekst mellom land som har store forskjeller i industristruktur og/eller produksammensetning. Forskjellig registrert produktivitsvekst kan avspeile ulike produksammensetning fordi det er store forskjeller i produktivitsveksten for ulike produkter, rimeligvis av teknologiske årsaker. Den tredje kilden til usikkerhet har sammenheng med at produktivitetstall kan bli påvirket av kortsiktige konjunkturelle svingninger som ikke er sammenfallende på tvers av landegrensene.

Måleproblemene og de metodemessige vanskelighetene kan innebære at deler av den relative svekkelsen i norsk arbeidskraftsproduktivitet siden 1978 trolig ikke er reell. Det Europeiske Nasjonalregnskapssystem (ENS95), som er den nye standarden som gjelder for utarbeidelse av nasjonalregnskapet i EU, tar sikte på å begrense disse problemene gjennom felles definisjoner og metoder. Standarden sier blant annet at bruttoproduktet i faste priser metodisk skal fremkomme ved først å deflatere produksjonen og produktinnsatsen hver for seg og deretter ta differansen, det vil si såkalt dobbel deflatering. Norge har lenge fulgt en slik praksis. Gjennom EØS-samarbeidet forplikter også Norge seg til å utarbeide nasjonalregnskapet i henhold til ENS95. Arbeidet med å konvertere nasjonalregnskapene til den nye standarden har imidlertid kommet kort i de fleste EU-land, slik at gode sammenlignbare tall fremdeles er svært begrenset.

For å undersøke med mer disaggregerte tall i hvilken grad forskjellig produksammensetning kan forklare

Produktivitsutviklingen i industrien¹ målt ved bruttoprodukt og produksjon. Gjennomsnittlig prosentvis vekst ved endring i industristruktur og/eller næringsproduktivitet. 1993-1999

Endring i	Bruttoprodukt				Produksjon ⁴	
	Norge	Sverige	Tyskland ²	Handelspartnere ³	Norge	Sverige
Industristruktur og næringsproduktivitet	0,6	5,1	3,5	3,4	2,2	5,5
Industristruktur	-0,2	0,0	0,0		-0,7	0,0
Næringsproduktivitet	0,8	4,5	3,7		3,0	5,0
Norsk industristruktur		2,7	3,7			3,4

¹ Industrien omfatter 23 ulike næringer klassifisert i henhold til det Europeiske Nasjonalregnskapssystem (ENS95).

² For Tyskland forekommer tall for antall sysselsatte etter næring i henhold til ENS95, mens tall for utførte timeverk kun finnes for industrien totalt. På grunn av at tall for timeverk etter næring for Tyskland er konstruert med utgangspunkt i disse tallene, er ikke tallene for norsk og tysk industri direkte sammenlignbare.

³ Tall for handelspartnere er beregnet som veide geometriske gjennomsnitt, der konkurranseevnevekter (IMF-vekter i 1994) er benyttet som vekter. På grunn av at tall for handelspartnere i hovedsak er basert på tall fra de gamle nasjonalregnskapssystemer i de enkelte land og ikke den nye ENS95-standard, er ikke tallene for norsk industri og handelspartnere direkte sammenlignbare.

⁴ Tall for produksjonen etter næring i henhold til ENS95 foreligger foreløpig ikke for Tyskland. Produksjonstallene for Sverige foreligger for perioden 1993-1998.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Bureau of Labor Statistics (USA), NOU 2000/25 og Statistisk sentralbyrå i Sverige og Tyskland.

den svakere produktivitsutviklingen i norsk industri på 1990-tallet, legges her frem en analyse basert på datamateriale for Norge, Sverige og Tyskland. Norske nasjonalregnskapstall foreligger etter ny standard tilbake til 1970, mens det svenske og tyske nasjonalregnskapet kun foreligger for perioden fra 1993 til 1999. Med et datamateriale som omfatter nasjonalregnskapstall for 23 ulike industrinæringer, er detaljeringsnivået trolig så høyt at produktene i stor grad er substituerbare innenfor hver næring. Det burde derfor være mulig å benytte materialet til å korrigere for produktivitsforskjeller som skyldes ulik produktsammensetning.

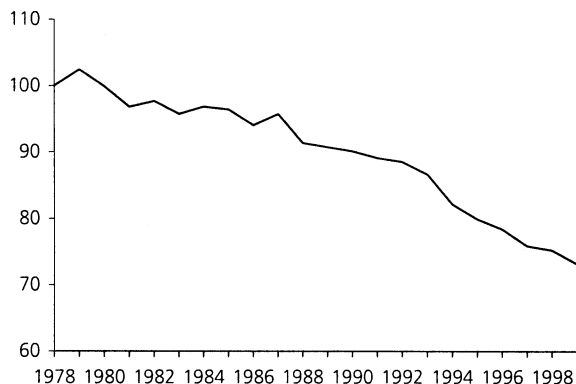
Det tilgjengelige datamaterialet for Sverige og Tyskland ser ut til å støtte det generelle inntrykket en har hatt av produktivitsutviklingen i norsk industri sett under ett. Når en måler industriproduktiviteten som bruttoproduktet i faste priser delt på antall utførte timeverk, viser tallene at norsk industriproduktivitet under ett ble svekket med om lag 13 prosent og 23 prosent fra 1993 til 1999 sammenlignet med produktiviteten i henholdsvis Tyskland og Sverige. Målt på denne måten var produktivitsveksten i norsk industri 0,6 prosent i gjennomsnitt per år i perioden fra 1993 til 1999, mot en vekst på vel 5 prosent i svensk industri og 3,5 prosent i tysk industri i denne perioden. Problemet med kortsiktige konjunktuelle svingninger i en periode med sammenhengende konjunkturoppgang forstyrrer dette bildet noe, om enn ikke kvalitativt. På midten av 1990-tallet opplevde svensk, tysk og norsk industri et midlertidig, men kraftig tilbakeslag i produksjonsveksten. Dette ga seg utslag i et fall i produktivitsveksten i svensk og tysk industri fra henholdsvis 9,8 og 7,8 prosent i 1994 til 0,6 og 2,7 prosent i 1995. Produktivitsveksten i norsk industri falt tilsvarende fra 0,7 prosent i 1994 til 0,2 prosent i 1995.

Undersøkelser av betydningen av endringer i industristruktur og næringsvis produktivitsutvikling, støtter hypotesen om at hoveddelen av produktivitsveksten i industrien i alt i hvert enkelt land er drevet av næringsvis produktivitsutvikling. Bare en liten del av produktivitsveksten i hvert enkelt land ser ut til å skyldes endringer i industristruktur. Den lavere produktivitsveksten i norsk industri sett under ett finnes også som betydelig lavere produktivitsvekst enn svensk og tysk industri i de fleste næringer. Beregninger tyder på at gjennomsnittlig årlig vekst i arbeidskraftsproduktiviteten i perioden 1993 til 1999 har variert fra rundt -2 til om lag 5,5 prosent for de viktigste undernæringer innen norsk industri.¹ For svensk og tysk industri har tilsvarende tall variert fra henholdsvis -2 til vel 11 prosent og fra nær -1 til om lag 9 prosent.² Det kan derfor være grunn til å tro at den mye svakere produktivitsutviklingen i norsk industri på 1990-tallet i alle fall i noen grad reflekteres av forskjeller i produktsammensetning. Denne hypotesen kan belyses ved å legge norsk industristruktur til grunn ved beregning av produktivitsutvikling i svensk og i tysk industri. Slike beregninger antyder at den gjennomsnittlige årlige veksten i svensk produktivitet i perioden fra 1993 til 1999 bare ville vært vel halvparten av hva den faktisk var dersom Sverige hadde hatt Norges industristruktur. Forskjellen i årlig gjennomsnittlig produktivitsvekst i perioden fra 1993 til 1999 reduseres følgelig fra 4,5 prosentpoeng til rundt 2 prosentpoeng. Den relative svekkelsen i produktiviteten målt på denne måten ville således vært vel 11 prosent, mot en relativ svekkelse på 23 prosent i tilfellet der produktivitsforskjeller som skyldes ulik produktsammensetning ikke korrigeres for i beregningene. Det synes imidlertid ikke som om forskjeller i produktsammensetning er noen sentral faktor bak den svake produktivitsutviklingen i norsk industri sett i forhold til tysk industri. Her var da også

1 Her er vekstrater i ubetydelige undernæringer for kull og raffinerte petroleumprodukter, og kontormaskiner og datamaskiner holdt utenfor.

2 Vekstrater i undernæringer for radio, fjernsyn og telekommunikasjon er her holdt utenfor når det gjelder svensk industri. Blant annet på grunn av Ericssons teleprodukter, har denne næringen opplevd en eventyrlig produktivitsutvikling med en gjennomsnittlig årlig vekst på nær 40 prosent i perioden 1993 til 1999.

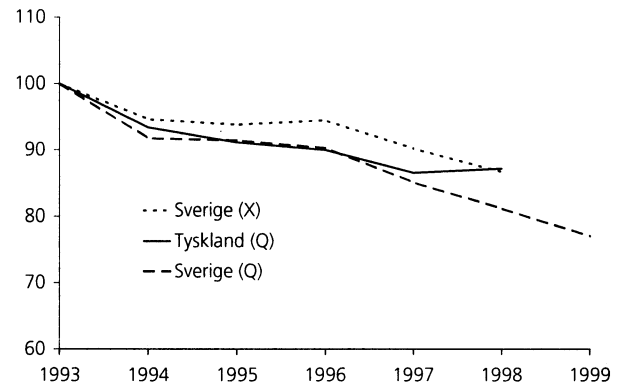
Produktivitet målt ved bruttoprodukt i norsk industri relativt til handelspartnerne¹. Indeks 1978=100

¹ Tall for handelspartnerne er beregnet som veide geometriske gjennomsnitt, der konkurransevektorer (IMF-vektorer i 1994) er benyttet som vekt. På grunn av at tall for handelspartnerne i hovedsak er basert på tall fra de gamle nasjonalregnskapssystemer i de enkelte land og ikke den nye ENS95-standard, er ikke tallene for norsk industri og handelspartnerne direkte sammenlignbare.

Kilder: Bureau of Labor Statistics (USA) og NOU 2000:25.

Produktivitet målt ved bruttoprodukt (Q) og produksjon (X) i norsk industri relativt til svensk og tysk industri¹. Indeks 1993=100

¹ For Tyskland forekommer tall for antall sysselsatte etter næring i henhold til ENS95, mens tall for utførte timeverk kun finnes for industrien totalt. På grunn av at tall for timeverk etter næring for Tyskland er konstruert med utgangspunkt i disse tallene, er ikke tallene for norsk og tysk industri direkte sammenlignbare.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Statistisk sentralbyrå i Sverige og Tyskland

forskjellen i produktivitsutviklingen vesentlig mindre i utgangspunktet (13 prosent).

Bildet så langt kan tyde på at forskjellen i produktivitsutviklingen mellom norsk og svensk industri dels skyldes forskjeller i produktsammensetning og dels reelt svakere produktivitsvekst i de fleste norske undernæringer. Med den nye felles nasjonalregnskapsstandard, bør bare en mindre del av produktivitsforskjellene skyldes ulike målemetoder. Betydningen av eventuelle gjenstående forskjeller i målemetoder kan belyses i en sammenligning mellom norsk og svensk industri ved å benytte et alternativt mål på arbeidskraftsproduktiviteten, nemlig produksjonen i faste priser delt på antall utførte timeverk. Målt på denne måten, viser tallene en langt sterkere produktivitsutvikling for Norge og en noe sterkere utvikling for Sverige enn om en måler produktiviteten med utgangspunkt i bruttoproduktet. Forskjellen i årlig gjennomsnittlig produktivitsvekst i perioden fra 1993 til 1999, målt ved produksjon i faste priser delt på antall utførte timeverk, var bare 0,4 prosentpoeng når norsk industristruktur legges til grunn for beregninger av svensk produktivitsutvikling. Tall for produksjonen i faste priser etter næring i henhold til den nye standarden foreligger foreløpig ikke for Tyskland.

Forklaringen med forskjeller i målemetoder synes altså fortsatt å spille en viss rolle. En sammenligning av utviklingen i bruttoprodukt og produksjon viser at målt i faste priser har bruttoproduktet vokst 10 prosentpoeng mindre enn produksjonen i norsk industri sett under ett i perioden fra 1993 til 1999. Den tilsvarende vekstforskjellen i svensk industri er ifølge tallene 4 prosentpoeng. Gjennomgående (med unntak av noen få næringer) finner en svakere utvikling i bruttoproduktet enn i produksjonen, målt i faste priser, på næringsnivå i Norge. Selv om dobbel deflatering be-

nyttes som metode for beregning av bruttoprodukt i faste priser i begge land, kan det ulike vekstforholdet mellom bruttoprodukt og produksjon i faste priser tyde på at forskjellige vurderinger og beregningspraksis i nasjonalregnskapene gir seg utslag i svakere utvikling i bruttoproduktet i faste priser i hoveddelen av norsk industri sammenlignet med svensk industri. Denne konklusjonen synes styrket ved det faktum at den svakere utviklingen i bruttoproduktet målt i faste priser i norsk industri i noen grad er utlignet med sterkere prisvekst målt i felles valuta. En slik utligning er det en skulle forvente dersom den registrerte forskjellen i produktivitsveksten skyldes målefeil i tall for bruttoproduktet i faste priser. For gitte tall for bruttoproduktet i verdi og antall utførte timeverk vil en undervurdering av bruttoproduktet i faste priser, og dermed undervurdering av produktivitsveksten, slå ut i en tilsvarende overvurdering av prisveksten. Data-materialet viser en systematisk svakere utvikling i produktinnsatsprisen målt i felles valuta (med unntak av noen få næringer) i norsk industri enn i svensk industri. Det samme gjelder for produksjonsprisen målt i felles valuta, men i mindre grad. En detaljert granskning av de norske og svenske nasjonalregnskapstallene tyder dermed på at deler av den svakere produktivitsutviklingen i norsk industri motsvares av en noe bedre utvikling i det næringsvise bytteforholdet (forholdet mellom produksjonspris og produktinnsatspris målt i felles valuta), og dermed i en sterkere prisvekst for bruttoproduktet. Om dette bare avspeiler forskjeller i beregningspraksis eller reelle forskjeller mellom norsk og svensk industri gjenstår å avdekke. Dersom den svakere produktivitsveksten i norsk industri skyldes ulik produktsammensetning, skulle en også fra et konkurranseevnesynspunkt forvente at svakere produktivitsvekst falt sammen med høyere prisvekst i bruttoproduktet, noe en observerer i data-materialet for en del av næringene.

Bildet som her er tegnet støtter den generelle oppfatningen en har hatt om produktivitetsutviklingen i norsk industri. Begge produktivetsbegrepene tyder på at norsk industri har hatt en klart svakere produktivetsvekst enn svensk industri etter 1993. I motsetning til tidligere oppfatninger, viser denne undersøkelsen med mer disaggregerte tall at hoveddelen av produktivetsforskjellen mellom norsk og svensk industri på 1990-tallet trolig kan tilskrives forskjeller i produktsammensetning. Samtidig bør det understrekes at det fortsatt hefter tvil ved om måle metodene faktisk er like i det norske og svenske nasjonalregnskapet, idet forskjellene mellom utviklingen i produksjonen og bruttoproduktet på næringsnivå er så vidt store. Når mer disaggregerte tall for flere land foreligger etter den nye regnskapsstandarden bør det undersøkes om hoveddelen av produktivetsforskjeller mellom norsk industri og våre øvrige handelspartnere også kan tilskrives ulik produktsammensetning.

Forskningspublikasjoner

Nye utgivelser

Statistiske analyser

Espen Søybye:

Statistikk og historie

SA nr. 39, 2000. Sidetall 145.
ISBN 82-537-4860-4

I 1997 opprettet Statistisk sentralbyrå en gruppe for historisk statistikk for å gi kontinuitet til arbeidet med historisk statistikk. Hensikten med denne publikasjonen er å samle noen arbeidere som drøfter tidligere tiders statistikk, for å se dagens statistikk og samfunnsforhold i dette perspektivet.

De åtte artiklene i heftet er publisert i løpet av et par år i Statistisk sentralbyrås tidsskrifter Samfunnsspeilet og Økonomiske analyser, to av dem er opprinnelig holdt som foredrag, opplysning om publiseringssted og tidspunkt er satt med kursiv etter hvert stykke.

Artiklene om de første forbruksundersøkelsene forsøker å vise at dette mangfoldige og rike materialet, kan benyttes til mye mer enn å beregne hvordan tollavgiftene på forbruksvarer fungerte som en regressiv skatt eller til å beregne indekstall for leveomkostninger. De detaljerte opplysningene om inntekter og forbruksutgifter vil kunne anvendes til sosialhistoriske studier av hverdagsliv på bestemte steder til bestemte tider, men også som materiale til utarbeidelse av forbrukets utvikling i husholdningene gjennom det tyvende århundret.

De tre artiklene som tidligere er publisert i Økonomiske analyser kretser om teamet historisk statistikk for industrien. En av dem forsøker å argumentere for, det i og for seg trivielle poenget, at statistikken som ble produsert her i landet etter 1814, videreførte tradisjoner som var etablert i Rentekammeret i København. I forbindelse med dette arbeidet ble opplysningene om fabrikker og industri i Jens Krafts topografisk-statistiske verk om Norge ordnet i tabellarisk form slik at tallene er sammenliknbare med de seinere amtmannsberetningene.

Artikkelen om arrestasjonen av de norske jødene under krigen skal ses i sammenheng med flere studier som er kommet om det samme emnet interna-

sjonalt. Det som kjennetegner disse nye studiene er grundigere kildestudier av den byråkratiske infrastrukturen. Viktige publikasjoner er først og fremst William Seltzer, *Population Statistics, the Holocaust, and the Nuremberg Trials*, Population and Development Review, Volume 24 Number 3, September 1998 og Jean Pierre Azéma, Raymond Lévy-Bruhl, Béatrice Touchelay, *Mission d'analyse historique sur le système de statistique française de 1940 à 1945*, Paris 1998.

Rapporter

Marit Rønsen:

Market work, child care and the division of household labour. Adaptations of Norwegian mothers before and after the cash-for-care reform

Rapporter 2001/3. Sidetall 35
ISBN 82-537-4881-7

This study assesses the short-term effects of the recent Norwegian cash-for-care reform ("kontantstøtte") in three areas: mother's employment, the use of childcare and the division of household labour. Based on cross-sectional data from two sample surveys carried out just before and just after the reform, multivariate analyses indicate that there has been a small decline in the work probability of most mothers after the reform, except among those at the highest educational level. Further there has been a shift from work combined with subsidised care to work combined with non-subsidised care, as well as a shift from full-time to part-time work.

The impact differs according to educational level. As expected, the choices of mothers at the upper university level have become more dissimilar to the choices of mothers with low education, but somewhat surprisingly, the choices of mothers at the middle university level, and especially with teacher training background, have become more similar to the lowest educational group. Hence, there are increasing differences in behaviour even among university educated mothers.

Analyses of individual changes in adaptations based on the panel part of the data provide added evidence that the reform may have discouraged transitions to full-time work in particular and that it has reduced shifts from non-subsidised to subsidised care.

The division of household labour is found to be more equal the longer hours the mother works in the market. Further, if the mother reduces her market hours, the division becomes more unequal. Hence, if the short-term pattern of reduced employment activity on behalf of mothers should prevail, there may be reason for concern about setbacks in gender equality in a longer perspective

Bente Halvorsen, Bodil M. Larsen og Runa Nesbakken:

Hvordan utnytte resultater fra mikroøkonometriske analyser av husholdningenes energiforbruk i makromodeller? En diskusjon av teoretisk og empirisk litteratur om aggregering

Rapporter 2001/2. Sidetall 59.
ISBN 82-537-4879-5

Litteraturen om energietterspørsel viser at det er systematiske forskjeller i inntekts- og priselastisiteter fra analyser basert på makrodata og mikrodata. Selv om man estimerer modeller med de samme forklaringsvariablene, kan resultatene bli forskjellige med hensyn til estimert pris- og inntektsfølsomhet. Disse forskjellene kan skyldes problemer med overføring av mikroegenskaper til makro, eller at de estimerte makrosammenhengene ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til at husholdninger har ulik adferd når det gjelder energietterspørsel.

Politiske målsettinger er ofte rettet mot hele husholdningssektoren. Partielle mikromodeller fanger ikke opp viktige likevektseffekter og tilbakevirkninger gjennom energimarkedene og økonomien generelt. Det er derfor av stor politisk og forskningsmessig interesse å foreta makroøkonomiske modellanalyser av ulike politikk-tiltak som påvirker energiforbruket. Resultater av adferdsanalyser, hvor man søker kunnskap om heterogeniteten i energietterspørselen, må imidlertid basere seg på

informasjon om enkelthusholdninger. Det er ikke trivielt å aggregere egen-skapene til etter-spørselen estimert på basis av mikrodata til en total etterspørselsfunksjon for hele husholdnings-sektoren dersom ulike husholdnings-grupper har ulik adferd. Slik heterogenitet i adferden kan f.eks. oppstå dersom husholdninger i ulike regioner har ulikt oppvarmingsutstyr som følge av regionale variasjoner i elektrisitetsprisene eller andelen av husholdninger i ulike grupper for adferd endres over tid. Temaet aggregering oppstår straks man vil trekke slutninger om husholdningssektoren på grunnlag av opplysninger om enkelthusholdninger, enten det gjelder hele populasjonen eller et utvalg av husholdninger. Aggregering er derfor aktuelt innenfor et bredt spekter av problemstillinger.

Denne rapporten er skrevet som en del av prosjektene "Fleksibel energibruk - økonomi og teknologi i industri og husholdninger" og "Analyser av aggregeringsproblemer i energietterspørselen basert på mikrodata". Prosjektene er finansiert av Norges forskningsråd. Formålet med denne rapporten har vært å skape et grunnlag for videre arbeid med aggregering ved å skaffe oss oversikt over litteraturen, få frem ideer til interessante analyse-prosjekter og på basis av litteraturen komme med forslag til modellkonsepter for analyser av energibruk. Mål-settingen med dette er å kunne gjennomføre økonomiske analyser med tanke på å implementere resultater i makromodeller.

Discussion Papers

Kjersti-Gro Lindquist and Terje Skjerpen:
Explaining the change in skill structure of labour demand in Norwegian manufacturing
DP no. 293, 2000. Sidetall 35.

In most OECD-countries, labour demand has shifted from unskilled to skilled over time. Many analyses of this phenomenon focus on either the effect of technical change, capital-skill complementarity or labour-labour substitution. We present a more general analysis of labour demand in Norwegian manufacturing, and estimate a multivariate error-correction model of the cost-shares of skilled and unskilled labour, materials and energy on industry-level panel data. The results show that skilled-biased technical change, primarily due to a positive effect on skilled

labour and less due to a negative effect on unskilled labour, as well as labour-labour substitution and capital stock growth are important for explaining the shift in Norwegian labour demand. Of minor importance is also non-homotheticity.

Erik Biørn, Kjersti-Gro Lindquist and Terje Skjerpen:
Heterogeneity in Returns to Scale: A Random Coefficient Analysis with Unbalanced Panel Data
DP no. 292, 2000. Sidetall 45.

This paper analyses the importance of scale economies by means of unbalanced plant-level panel data from three Norwegian manufacturing industries. Focus is on heterogeneous technologies, and unlike most previous work on micro data, the model description includes heterogeneity in both the scale properties (the slope coefficients) and the intercept term, represented by random coefficients in the production function. Three (nested) functional forms are investigated: the Translog, an extended Cobb-Douglas, and the strict Cobb-Douglas. Although constant or weakly increasing returns to scale is found for the average plant, the results reveal considerable variation across plants. Variations in both input and scale elasticities are to a larger extent due to randomness of the production function parameters than to systematic differences in the input mix.

Arvid Raknerud and Rolf Golombek:
Exit Dynamics with Rational Expectations
DP no. 291, 2000. Sidetall 32.

We develop an econometric model for firm exit, using stochastic dynamic programming (SDP) as a starting point. According to SDP, the value of an operating firm can be written as the sum of (i) the net present value of continuing production if the firm is committed to a future exit date, and (ii) the value of the exit option. By approximating the option value by a simple function of its determinants, we derive an expression for the distribution of firm exit probabilities. The model is estimated by pseudo likelihood methods using panel data from the Norwegian Manufacturing Statistics. The applicability of the model is illustrated by assessing to what extent quotas on emissions of carbondioxide increase exits in manufacturing sectors.

Kjell Arne Brekke, Snorre Kverndokk and Karine Nyborg:

An Economic Model of Moral Motivation
DP no. 290, 2000. Sidetall 27.

In this paper, we present an economic model of moral motivation. Consumers prefer regarding themselves as socially responsible individuals. Voluntary contributions to public goods are motivated by this preference. The self-image as socially responsible is determined by a comparison of one's actual behavior against an endogenous moral ideal. Public policy influences voluntary contributions through its effects on relative prices and budget or time constraints, but also indirectly through the policy's effect on the moral ideal. This implies that economic incentives may have adverse effects on contributions. We present survey data on recycling behavior and voluntary community work, which is consistent with the model predictions.

Terje Skjerpen and Anders Rygh Swensen:
Testing for long-run homogeneity in the Linear Almost Ideal Demand System. An application on Norwegian quarterly data for non-durables
DP no. 289, 2000. Sidetall 33.

We consider testing for long-run homogeneity within a dynamic consumer demand system allowing for non-stationarities. The static long-run solution is assumed to follow the Linear Almost Ideal Demand System and we test for long-run homogeneity within this system utilizing a triangular representation. Both long-run homogeneity in single equations and in the entire consumer system are considered. Consistent with the general triangular representation the deduced share equations depend on both current, lagged and leaded differenced explanatory variables (besides level variables and deterministic variables capturing trend and seasonality). Before testing for long-run homogeneity we test whether prices and real total expenditure are Granger-caused by the share variables. In the case with Granger-causality the leaded differenced variables can be omitted from the equation to be estimated. Thus Granger non-causality can be tested by looking at the joint significance of all leaded variables in all share equations simultaneously. The methodological framework is applied

on non-durable consumption data from 1966:1 to 1997:4 taken from the unadjusted Norwegian National Accounts. We find that the null of no Granger-causality are clearly rejected and in light of this the differenced variables are retained when testing for long-run homogeneity. When testing for long-run homogeneity we consider different specifications of the deterministic trend and of the lags/leads specification. We find that the homogeneity-tests are substantially influenced by the specification of the deterministic trend. In one of the specifications long-run homogeneity is neither rejected for the single equations nor for the entire system. By imposing long-run homogeneity long-run Engel- and price elasticities can be calculated. Generally, the long-run elasticities seem reasonable.

Reprints

Karine Nyborg:

Project analysis as input to public debate: Environmental valuation versus physical unit indicators

Reprints no. 181, 2001. Sidetall 16.

Reprint from *Ecological Economics*, Vol. 34, 2000, 393-408.

Karine Nyborg:

Homo Economicus and Homo Politicus: interpretation and aggregation of environmental values

Reprints no. 180, 2001. Sidetall 18.

Reprint from *Journal of Economic Behavior & Organization*, Vol. 42, 2000, 305-322.

Joe Sexton and Anders Rygh Swensen:

ECM algorithms that converge at the rate of EM

Reprints no. 179, 2001. Sidetall 12.

Reprint from *Biometrika*, Vol. 87, No. 3, 2000, 651-662.

Anders Barstad:

Hvem er de ensomme og isolerte?

Reprints no. 178, 2001. Sidetall 18.

Særtrykk fra *Tidsskrift for samfunnsforskning*, Vol. 3 (2), 2000, 67-84.

Karine Nyborg and Inger Spangen:

Cost-Benefit Analysis and the Democratic Ideal

Reprints no. 177, 2001. Sidetall 11.

Reprint from *Nordic Journal of Political Economy*, Vol. 26 (1), 2000, 83-93.

Rolf Aaberge:

Characterizations of Lorenz curves and income distributions

Reprints no. 176, 2000. Sidetall 15.

Reprint from *Social Choice and Welfare*, Vol. 17, 2000, 639-653.

Documents

Torstein Bye, Robin Choudhury, Magnus Hardarson and Pall Hardarson:

The ISM model. A CGE model for the Icelandic Economy

Documents 2001/1. Sidetall 31.

This paper presents the first version of a long-term computable general equilibrium model for the Icelandic economy. The model development has been a joint project of the National Economic Institute of Iceland and the Research Department of Statistics Norway. The motivation behind the construction of the model was to enable analysis of the cost of alternative policies for reducing the emissions of greenhouse gases in accordance with the restrictions set forth in the Kyoto protocol. The modelling framework and initial model were provided by the Norwegians while some further development of various parts of the model and the data work were carried out by the Icelanders. The paper describes the main features of the model. It also contains a discussion of some simulation results. First, a baseline scenario is presented. Then the model is used to analyse the impact of different measures (CO₂ taxes, afforestation and land reclamation, CO₂ quota purchases) aimed at reducing emissions of greenhouse gases from the baseline scenario. The baseline scenario does not assume any increase in metal production from current levels. The analysis assumes land reclamation will be recognised as a CO₂ sink. However, it does not take into account the possible effect of Iceland's proposal of largely exempting big projects in small economies that use renewable energy sources from the emission restrictions set forth in the Kyoto protocol. The results suggest that the desired emission reductions cannot be accomplished by CO₂ taxation alone. They further indicate that Iceland could meet the emission restrictions with limited adverse macroeconomic impact by combining taxation with increased afforestation, land reclamation and CO₂ quota purchases.

Notater

Audun Langørgen og Rolf Aaberge:

KOMMODE II estimert på data fra 1998

Notater 2001/6. Sidetall 14.

Torstein Bye, Mona Hansen og Birger Strøm:

Hvordan framskrive utslipp av klimagasser?

Notater 2001/5. Sidetall 13.

I utgangspunktet kan utslipp av alle klimagasser knyttes til utviklingen i en økonomisk variabel i Statistisk sentralbyrås makromodeller gjennom en utslippskoeffisient. Spørsmålet er hvilken variabel i for eksempel makromodelle som egner seg best å knytte ulike utslipp til, gitt at vi ønsker å framskrive disse utslippene. For CO₂ er det naturlig å knytte utviklingen til bruken av fossile brenslers enten brukt til stasjonære, mobile eller prosessformål. For de andre klimagassene er det ikke opplagt hvilken faktor en skal knytte utslippene til. Problemstillingen for noen av gassene er at aggregeringsnivået i for eksempel MSG er så grovt at det kan virke unaturlig å knyttet utslippet til et av disse aggregatene. Dette kan imidlertid håndteres på flere måter. En kan for eksempel forsøke å si noe om utviklingen av aggregatet over tid og eventuelt justere utslippskoeffisienten deretter. Dette kan gjøres ved å inkludere to eller tre utslippsfaktorer; en fast basisårsbestemt utslippskoeffisient, en endringsvariabel for utslippskoeffisienten og en eksogen endringsvariabel for selve utslippene. Et annet problem som kan oppstå er når en skal vurdere virkningen av økonomiske eller andre virkemidler for å oppnå utslippsreduksjoner. Vil effekten da gå gjennom de økonomiske indikatorene man har valgt å knytte utslippene til gjennom de vante elastisitetene, vil virkningen gå gjennom de totale produksjonskostnadene, prisen for produktet og etterspørselen etter disse, eller vil virkningen gå direkte på utslippskoeffisientene? En annen problemstilling er hvordan rensekostnader skal håndteres innenfor dagens modellopplegg. I dette notatet går en gjennom noen forslag til hvordan en kan knytte opp utslippene av klimagasser mot økonomiske indikatorer i makromodelle og hvordan disse skal håndteres i virkningsberegninger.

Tidligere utgivelser

Statistiske analyser

Naturressurser og miljø 2000.
SA 34, 2000

Sosiale og økonomiske studier

Olav Bjerkholt::
Kunnskapens krav. Om opprettelsen av
Forskningsavdelingen i Statistisk sen-
tralbyrå. **SØS 103, 2000.**

Rapporter

Tor Arnt Johnsen, Finn Roar Aune and
Alexander Vik:
The Norwegian Electricity Market. Is
There Enough Generation Capacity To-
day and Will There Be Sufficient Capa-
city in Coming Years? **Rapporter**
2000/26

Trude Lappegård:
Mellom to kulturer. Fruktbarhetsmøn-
stre blant innvandrerkvinner i Norge.
Rapporter 2000/25

Marius Torsvik:
Etterspørsel og utgifter til pleie og om-
sorg. **Rapporter 2000/21.**

Andreas Benedictow:
Inntektsforholdene i landbruket: 1992-
1997. **Rapporter 2000/14.**

Torbjørn Hægeland og Jarle Møen:
Betydningen av høyere utdanning og
akademisk forskning for økonomisk
vekst. En oversikt over teori og empiri.
Rapporter 2000/10.

Håvard Hungnes:
Beregning av årsrelasjoner på grunnlag
av økonometriske kvartalsrelasjoner.
Rapporter 2000/9.

Ådne Cappelen and Robin Choudhury:
The Future of the Saudi Arabian Econo-
my. Possible Effects on the World Oil
Market. **Rapporter 2000/7.**

Bjørn E. Naug:
Importandelene for industrivarer: En
økonometrisk analyse på norske data.
Rapporter 2000/6.

Audun Langørgen:
En analyse av kommunenes hjelp til
mottakere av hjemmetjenester.
Rapporter 2000/3.

Discussion Papers

Audun Langørgen:
Revealed Standards for Distributing
Public Home-Care on Clients. **DP no.**
288, 2000.

Andreas Benedictow:
An Econometric Analysis of Exports of
Metals: Product Differentiation and
Limited Output Capacity.
DP no. 287, 2000.

Finn Roar Aune, Torstein Bye and
Tor Arnt Johnsen:
Gas power generation in Norway:
Good or bad for the climate? (Revised
version). **DP no. 286, 2000.**

Erik Fjærli and Rolf Aaberge:
Tax Reforms, Dividend Policy and
Trends in Income Inequality: Empirical
Evidence based on Norwegian Data.
DP no. 284, 2000.

Pål Boug, Ådne Cappelen and
Anders R. Swensen:
Expectations in Export Price Forma-
tion. Tests using Cointegrated VAR
Models. **DP no. 283, 2000.**

Mari Rege:
Networking Strategy: Cooperate Today
in Order to Meet a Cooperator Tomor-
row. **DP no. 282, 2000.**

Lars Lindholt:
On Natural Resource Rent and the
Wealth of a Nation. A Study Based on
National Accounts in Norway 1930-95.
DP no. 281, 2000.

Morten Søberg:
Imperfect competition, sequential auc-
tions, and emissions trading: An experi-
mental evaluation.
DP no. 280, 2000.

Karine Nyborg and Mari Rege:
The Evolution of Considerate Smoking
Behavior. **DP no. 279, 2000.**

Iulie Aslaksen and Kjell Arne Brekke:
Valuation of Social Capital and
Environmental Externalities.
DP no. 277, 2000.

Iulie Aslaksen, Tom Wennemo and
Rolf Aaberge:
"Birds of a Feather Flock Together":
The Impact of Choice of Spouse on

Family Labor Income Inequality.
DP no. 276, 2000.

Annegrete Bruvoll and Hege Medin:
Factoring the environmental Kuznets
curve. Evidence from Norway.
DP no. 275, 2000.

Ib Thomsen, Li-Chun Zhang and
Joseph Sexton:
Markov Chain Generated Profile Like-
lihood Inference under Generalized
Proportional to Size Non-ignorable
Non-response. **DP no. 274, 2000.**

John E. Roemer, Rolf Aaberge, Ugo
Colombino, Johan Fritzell, Stephen P.
Jenkins, Ivo Marx, Marianne Page, Evert
Pommer, Javier Ruiz-Castillo, Maria
Jesus SanSegundo, Torben Tranaes, Gert
G. Wagner and Ignacio Zubiri:
To what Extent do Fiscal Regimes
Equalize Opportunities for Income
Acquisition Among citizens?
DP no. 272, 2000.

Rolf Aaberge:
Ranking Intersecting Lorenz Curves.
DP no. 271, 2000.

Roger Bjørnstad:
The Effect of Skill Mismatch on Wages
in a small open Economy with Centrali-
zed Wage Setting: The Norwegian
Case. **DP no. 270, 2000.**

Iulie Aslaksen and Charlotte Koren:
Child Care in the Welfare State: A criti-
que of the Rosen model. **DP no. 269,**
2000.

Erik Biørn, Kjersti-Gro Lindquist and
Terje Skjerpen:
Micro Data On Capital Inputs:
Attempts to Reconcile Stock and Flow
Information. **DP no. 268, 2000.**

Snorre Kverndokk, Lars Lindholt and
Knut Einar Rosendahl:
Stabilisation of CO₂ concentrations:
Mitigation scenarios using the Petro
model. **DP no. 267, 2000.**

Erling Holmøy and Torbjørn Hægeland:
Aggregate Productivity and Heteroge-
neous Firms. **DP no. 266, 2000.**

Yun Li:
Modeling the Choice of Working when
the Set of Job Opportunities is Latent.
DP no. 265, 2000.

John K. Dagsvik:
Multinomial Choice and Selectivity.
DP no. 264, 2000.

Reprints

Rolf Aaberge, Arne S. Andersen and Tom Wennemo:
Extent, Level and Distribution of Low Income in Norway 1979-1995. **Reprints no. 174, 2000.**

Rolf Aaberge, Ugo Colombino, Steinar Strøm and Tom Wennemo:
Joint labour supply of married couples: efficiency and distribution effects of tax and labour market reforms. **Reprints no. 173, 2000**

Karine Nyborg:
Voluntary Agreements and Non-Verifiable Emissions. **Reprints no. 172, 2000.**

Bente Halvorsen:
Comparing Ranking and Contingent Valuation for Valuing Human Lives, Applying Nested and Non-Nested Logit Models. **Reprints no. 171, 2000.**

Hilde Christiane Bjørnland:
The dynamic effects of aggregate demand, supply and oil price shocks – A comparative study.
Reprints no. 170, 2000.

Marit Rønsen:
Assessing the impacts of parental leave: Effects on fertility and female employment. **Reprints no. 169, 2000.**

Hilde Christiane Bjørnland:
Detrending methods and stylized facts of business cycles in Norway – an international comparison.
Reprints no. 168, 2000.

Rolf Aaberge, Anders Bjørklund, Markus Jäntti, Peder J. Pedersen, Nina Smith and Tom Wennemo:
Unemployment Shocks and Income Distribution: How did the Nordic Countries Fare during their Crises?
Reprints no. 167, 2000.

Torbjørn Hægeland and Tor Jakob Klette:
Do Higher Wages Reflect Higher Productivity? Education, Gender and Experience Premiums in a Matched Plant-Worker Data Set.
Reprints no. 166, 2000.

Rolf Aaberge:
UMP unbiased tests for multiparameter testing problems with restricted alternatives. **Reprints no. 165, 2000.**

Svein Blom:
Residential Concentration Among Immigrants in Oslo.
Reprints no. 164, 2000.

Knut Einar Rosendahl and Anett Christin Hansen:
Valuation of Crop Damage due to Air Pollution. **Reprints no. 162, 2000.**

Elli Heikkilä and Lasse Sigbjørn Stambøl:
Regional Labour Force Migration: a Finnish-Norwegian Experience.
Reprints no. 161, 2000.

Karine Nyborg:
Informational Aspect of Environment Policy Deserves More Attention: Comment on the Paper by Frey.
Reprints no. 160, 2000.

Torbjørn Eika and Knut A. Magnussen:
Did Norway gain from the 1979-1985 oil price shock?
Reprints no. 159, 2000.

Taran Fæhn and Leo A. Grünfeld:
Recent Leaps Towards Free Trade: The Impact on Norwegian Industry and Trade Patterns.
Reprints no. 158, 2000.

John K. Dagsvik:
Aggregation in Matching Markets.
Reprints no. 157, 2000.

Tor Jakob Klette and Jarle Møen:
From Growth Theory to Technology Policy - Coordination Problems in Theory and Practice.
Reprints no. 156, 2000.

Olav Bjerkholt:
Ragnar Frisch og Trygve Haavelmo.
Reprints nr. 155, 2000.

Torsten Ekedahl, Trygve Johnsen and Dag Einar Sommervoll:
Isolated rational curves on K3fibered Calabi-Yau threefolds.
Reprints no. 154, 2000.

Torbjørn Hægeland, Tor Jakob Klette and Kjell G. Salvanes:
Declining Returns to Education in Norway? Comparing Estimates across Cohorts, Sectors and over Time.
Reprints no. 152, 2000.

Tor Jakob Klette:
Market Power, Scale Economies and Productivity: Estimates From a Panel

of Establishment Data.
Reprints no. 151, 2000.

Annegrete Bruvoll, Solveig Glomsrød and Haakon Vennemo:
Environmental drag: evidence from Norway. **Reprints no. 149, 2000.**

Søren Johansen and Anders Rygh Swensen:
Testing exact rational expectations in cointegrated vector autoregressive models. **Reprints no. 148, 2000.**

Runa Nesbakken:
Price sensitivity of residential energy consumption in Norway.
Reprints no. 147, 2000.

Documents

Jo Thori Lind:
The Use of Household Welfare Functions to Estimate Equivalence Scales.
Documents 2000/16, 2000.

Hilde Christiane Bjørnland:
VAR Models in Macroeconomic Research. **Documents 2000/14, 2000.**

Marit Rønsen:
Impacts on Women's Work and Child Care Choices of Cash-for-Care Programs
Documents 2000/13, 2000.

Pål Boug:
Modelling Energy Demand in Germany. A Cointegration Approach.
Documents 2000/11.

Geir Abel Ellingsen, Knut Einar Rosendahl and Annegrete Bruvoll:
Industrial Benefits and Costs of Greenhouse Gas Abatement Strategies: Applications of E3ME. Inclusion of 6 greenhouse gases and other pollutants into the E3ME model.
Documents 2000/7.

Knut Einar Rosendahl:
Industrial Benefits and Costs of Greenhouse Gas Abatement Strategies: Applications of E3ME. Modelling external secondary benefits in the E3ME model.
Documents 2000/6.

Arvid Senhaji:
An Evaluation of some Technology Programs executed by the Norwegian Government in the 80's and the 90's.
Documents 2000/2.

John K. Dagsvik:
Probabilistic Models for Qualitative Choice Behavior. An Introduction.
Documents 2000/1.

Notater

Annegrete Bruvoll, Ketil Flugsrud og Hege Medin:
Dekomponering av endringer i utslipp til luft i Norge - dokumentasjon av data. **Notater 2000/68, 2000.**

Kjersti-Gro Lindquist:
Database for energiintensive næringer. Tall fra industristatistikken. Oppdatert versjon av notat 97/30.
Notater 2000/60.

Kjersti-Gro Lindquist:
SAS-programmer for korrigering av data fra industristatistikken og beregning av variable for analyseformål.
Notater 2000/57.

Torbjørn Hægeland:
"Ny" vekstteori: Et nytt forskningsprogram eller naturlig progresjon? Utviklingen innenfor økonomisk vekstteori vurdert i forhold til Imre Lakatos' vitenskapsfilosofi. **Notater 2000/56.**

Publikasjoner fra forskningsvirksomheten 1991-1999. Revidert versjon.
Notater 2000/47.

Håvard Hungnes:
Omregning av KVARTS-relasjoner til MODAG-relasjoner.
Notater 2000/28.
Publikasjoner fra forskningsvirksomheten 1991-1999.
Notater 2000/27.

Terje Risberg, Gudrun Rogdaberg og Randi Marie Rosvold:
Sykepleiernes tilpasning i arbeidsmarkedet. **Notater 2000/23.**

Birger Strøm:
MSG-6. Utslippsmodellens ligningsstruktur. Teknisk dokumentasjon.
Notater 2000/22.

Bente Halvorsen og Runa Nesbakken:
Fordelingseffekter av økt elektrisitetsavgift for husholdningene.
Notater 2000/16.

Eline Aas:
På leting etter målefeil – en studie av pleie- og omsorgssektoren.
Notater 2000/10.

Innholdsfortegnelse for Økonomiske analyser (ØA) og Economic Survey (ES) de siste 12 måneder

Innholdsfortegnelse for tidligere utgivelser av Økonomiske analyser og Economic Survey kan fås ved henvendelse til Aud Walseth, Statistisk sentralbyrå, telefon: 22 86 47 57, telefax: 22 11 12 38, E-post: Aud.Walseth@ssb.no

Økonomiske analyser

ØA 1/2000:

Økonomisk utsyn over året 1999, 3-88.

ØA 2/2000:

Stein Hansen og Tor Skoglund: Sysselsetting og utførte timeverk i kvartalsvis nasjonalregnskap, 3-10.

Magne Bråthen: Evaluering av arbeidsmarkedstiltak, 11-18.

Jan-Erik Lystad: En ferierende klasse? Perspektiver på ferievaner, inntekt og utdanning, 19-24.

ØA 3/2000:

Bjørge Langset, Bård Lian og Thor Olav Thoresen: Kontantstøtten – hva har skjedd med yrkesdeltakelsen? 3-6.

Kjersti-Gro Lindquist og Ingunn Sagelvmo: Utviklingen i sysselsetting og lønn etter utdanningsnivå, 7-15.

Kari Skrede og Torkil Løwe: Er det størrelsen det kommer an på? En analyse av gårdsbrukeres inntektsstruktur, 16-29.

ØA 4/2000:

Lars Lindholt og Knut Einar Rosendahl: Virkninger på energibruk og utslipp av å stabilisere CO₂-konsentrasjonen, 3-12.

Lasse Sigbjørn Stambøl: Regional arbeidsmarkedsmobilitet i Norge – Bruttostrømsanalyser og etterspørselsbetraktninger i de regionale arbeidsmarkedene, 13-23.

Trude Nygård Evensen og Tore Halvorsen: Reviderte nasjonalregnskapstall for 1997-1999, 24-26.

Thomas Olsen: Offentlig forvaltningsinntekter og utgifter i 1999, 27-30.

ØA 5/2000:

Konjunkturtendensene, 3-22.

Roger Bjørnstad: Den teknologiske utviklingen skaper utfordringer for Solidaritetsalternativet, 26-31.

Lars Sundell: Internasjonale porteføljainvesteringer, 32-38.

ØA 6/2000:

Konjunkturtendensene, 3-24

Erik Fjærli og Bjørn E. Naug: Aksjer og inntektsfordeling, 26-30.

Per Richard Johansen og Torbjørn Eika: Drivkrefter bak konjunkturforløpet på 1990-tallet, 31-44.

ØA 7/2000:

Jon Epland: Har Norge flere "fattige" eldre enn andre land?, 3-9.

Jens Nordby: Globalisering og utenlandsk eierskap i Norge, 10-16.

Olav Bjerkholt: En gjenstridig Byråsjef, 17-26.

Olav Bjerkholt: Trygve Haavelmo som direktør i Statistisk sentralbyrå?, 27-30

ØA 8/2000:

Randi Johannessen, Per Espen Lilleås og Lasse Sandberg: Omlegging av konsumprisindeksen gir økt målt prisvekst, 3-8

Mads Ivar Kirkeberg og Jon Epland: Frynsegoder - mer populære, men påvirker de inntektsfordelingen?, 9-17.

Kari Skrede og Torkil Løwe: Inntektsutvikling for landbruksbefolkningen 1989-1995, 18-35.

ØA 9/2000:

Konjunkturtendensene, 3-23.

Hilde Madsen: Helse, vedtatte reformer og sysselsettingsbehov i kommunene fram mot 2040, 24-29.

Andreas Benedictow, Mohamed F. Hussein og Jørgen Aasness: Fordelings-effektivitet av direkte og indirekte skatter, 30-36.

Iulie Aslaksen, Tom Wennemo og Rolf Aaberge: "Krake søker make"? Fordelingen av ektepars yrkesinntekt 1973-1997, 37-46.

Economic Survey

ES 1/2000:

Economic survey 1999, 3-37.

Taran Fæhn and Erling Holmøy: Welfare effects of multinational trade agreements, 38-46.

ES 2/2000:

Economic survey 2000, 3-23.

Nils Martin Stølen: Supply and demand for different kinds of labour, 24-30.

Helge Brunborg: Population trends in Norway, 31-35.

ES 3/2000:

Economic trends, 3-24.

Per Richard Johansen and Trobjørn Eika: Driving forces behind business cycles in the 1990s, 25-38.

ES 4/2000:

Economic trends, 3-25.

Annegrete Bruvoll, Bente Halvorsen and Karine Nyborg: Household sorting of waste at source, 26-35.

Konjunkturindikatorer for Norge

Tabell	Side	Figur	Side
Konjunkturbarometeret			
1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet	2*	1.1. Konjunkturbarometer. Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling	3*
		1.2. Konjunkturbarometer. Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal	3*
		1.3. Konjunkturbarometer. Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende produksjonsnivå	3*
		1.4. Konjunkturbarometer. Faktorer som begrenser produksjonen i industrien	3*
Ordre			
2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser	2*	2.1. Ordre. Odretilgang og ordreserve i industri ialt	3*
2.2. Ordreserve. Sesongjusterte og glattede verdiindekser	2*	2.2. Ordre. Ordretilgang og ordreserve i bygg og anlegg i alt	3*
Arbeidskraft			
3.1. Arbeidsmarked. 1 000 personer og prosent. Sesongjustert	4*	3.1. Arbeidsstyrke, sysselsatte og ukeverk	5*
		3.2. Arbeidsledige og beholdning av ledige plasser	5*
Produksjon			
4.1. Produksjon: Sesongjusterte volumindekser 1995=100.	4*	4.1. Produksjon. Olje og naturgass	5*
4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	6*	4.2. Produksjon. Industri og kraftforsyning	5*
		4.3. Produksjon. Innsatsvarer og energivarer	5*
		4.4. Produksjon. Investeringsvarer og konsumvarer	5*
		4.5. Produksjonsindeks for bygg og anlegg	7*
		4.6. Hotellovernattinger	7*
Investeringer			
5.1. Antatte og utførte investeringer ifølge SSBs investeringsstatistikk. Mrd. kroner.	6*	5.1. Antatte og utførte investeringer i industri	7*
5.2. Påløpte investeringskostnader. Mrd. kroner. Næringslivets samlede årsanslag for investeringsåret gitt på ulike tidspunkter	6*	5.2. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i industri og bergverk gitt på ulike tidspunkter	7*
5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid	8*	5.3. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i oljevirksomheten gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.4. Årsanslag for påløpte investeringskostnader i kraftforsyning gitt på ulike tidspunkter	7*
		5.5. Bygg satt i gang. Boliger	9*
		5.6. Bygg satt i gang. Driftsbygg	9*
		5.7. Bygg under arbeid	9*
Forbruk			
6.1. Forbruksindikatorer	8*	6.1. Detaljomsetning	9*
		6.2. Varekonsumindeks (volum)	9*
		6.3. Registrerte nye personbiler	9*
Priser			
7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	10*	7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og endring	11*
7.2. Produktpriser: Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	10*	7.2. Produktpriser. Nivå og endring	11*
7.3. Prisindekser: Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før	12*	7.3. Boligpriser. Prosentvis endring fra samme kvartal året før	11*
7.4. Månedsførtjeneste og avtalt lønn. Indeks	12*	7.4. Spotpris elektrisk kraft	11*
		7.5. Spotpris Brent Blend	11*
		7.6. Spotpris aluminium og eksportprisindeks for treforedlingsprodukter	11*
Finansmarked			
8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent.	12*	8.1. 3 måneders eurorente	15*
8.2. Eurorenter og effektiv rente på statsobligasjoner. Prosent.	13*	8.2. Utlånsrente og innskuddsrente	15*
8.3. Valutakurser, Norges Banks penge- og kredittindikatorer og aksjekursindeks for Oslo Børs	13*	8.3. Valutakursindekser	15*
		8.4. Norges Banks penge- og kredittindikator	15*
Utenrikshandel			
9.1. Innførsel og utførsel av varer. Mill. kroner Sesongjustert	14*	9.1. Utenrikshandel	15*
9.2. Utenriksregnskap. Mill. kroner	14*	9.2. Driftsbalansen	15*

1.1. Konjunkturbarometer, industri og bergverk. Sesongjustert og glattet

	Faktisk utvikling fra foregående kvartal og forventet utvikling i kommende kvartal. Diffusjonsindeks¹				Kapasitets- utnyttning²	Generell bedøm- melse av utsiktene i kommende kvartal	Faktorer som begrenser produksjonen. Prosent av foretakene			
	Produksjon		Sysselsetting				Etterspørsel	Kapasitet	Arbeidskraft	Råstoff
	Faktisk	Forventet	Faktisk	Forventet						
Prosent										
1997										
4. kvartal	57,6	62,2	54,4	53,7	82,7	60,1	48,4	12,0	10,6	3,9
1998										
1. kvartal	56,1	59,2	53,0	52,7	82,6	55,7	50,7	11,4	10,8	3,8
2. kvartal	55,8	54,6	52,5	50,0	82,5	50,6	53,6	11,0	10,5	3,6
3. kvartal	54,9	51,8	51,4	46,4	81,9	47,4	57,9	10,3	8,9	3,4
4. kvartal	51,4	50,1	48,2	42,5	81,0	46,2	62,9	9,4	6,7	3,2
1999										
1. kvartal	48,9	49,7	44,9	39,6	80,6	47,7	68,0	7,6	5,0	3,0
2. kvartal	47,9	50,5	41,6	38,9	80,2	49,3	71,2	6,4	4,3	3,0
3. kvartal	47,8	51,7	39,8	39,8	79,9	50,3	70,8	6,4	4,3	3,3
4. kvartal	48,9	53,4	40,4	42,4	80,1	53,2	69,4	6,8	4,7	3,6
2000										
1. kvartal	49,1	55,6	41,9	44,5	79,8	56,8	68,6	6,9	5,1	4,1
2. kvartal	49,3	57,1	43,5	46,0	79,7	57,9	66,9	7,0	5,6	4,4
3. kvartal	50,9	58,3	45,8	48,0	79,7	58,3	64,8	7,3	6,2	4,4
4. kvartal	52,9	59,9	47,7	50,5	79,8	59,1	63,6	8,1	6,5	4,3

¹ Beregnet som summen av andelen av foretakene som har svart STØRRE og halvparten av andelen av foretakene som har svart UENDRET. ² Veidd gjennomsnitt for kvartalet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2.1. Ordretilgang. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

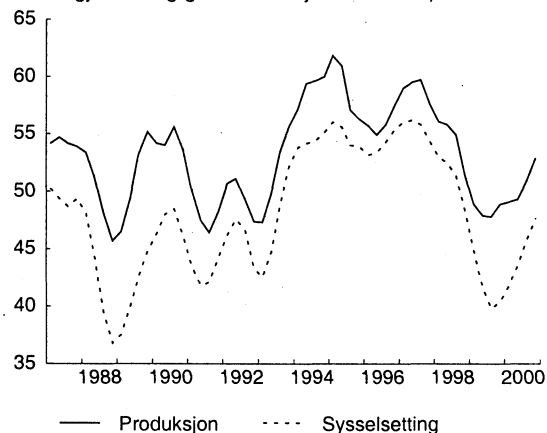
	Ordrebasert industri. 1995=100					Bygg og anlegg. 1. kv. 1992=100			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt	Anlegg	Boligbygg	Andre bygg
1996	458,8	428,8	518,6	556,8	425,6	124,3	97,8	104,1	159,1
1997	525,8	478,9	637,8	630,9	470,9	137,1	95,9	116,0	189,0
1998	511,5	488,4	643,2	491,8	499,9	152,4	113,1	130,4	205,6
1999	484,8	459,8	571,3	478,6	543,2	144,7	80,2	183,2	201,7
1998									
4. kvartal	120,4	114,0	143,7	109,4	129,3	138,0	94,1	133,6	190,6
1999									
1. kvartal	117,6	111,0	137,2	106,8	131,3	137,6	86,8	153,6	190,3
2. kvartal	118,3	112,2	137,3	112,5	133,3	140,9	86,6	178,3	192,1
3. kvartal	121,7	116,1	143,5	123,3	136,1	147,6	78,1	196,0	204,0
4. kvartal	127,2	120,5	153,3	136,0	142,5	152,7	69,3	204,7	220,3
2000									
1. kvartal	133,3	123,5	164,7	146,5	153,2	156,1	72,5	205,1	226,7
2. kvartal	139,2	124,2	175,8	151,4	166,2	159,5	78,4	204,7	227,7
3. kvartal	144,4	122,9	184,5	150,7	177,1	160,3	80,6	206,9	229,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2.2. Ordresreserve. Sesongjusterte og glattede verdiindekser

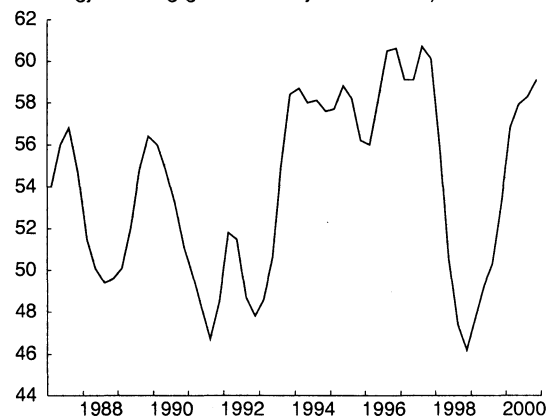
	Ordrebasert industri. 1995=100					Bygg og anlegg. 1. kv. 1992=100			
	I alt	Metaller og metallvarer	Maskiner og utstyr	Transportmidler	Kjemiske råvarer	I alt	Anlegg	Boligbygg	Andre bygg
1996	425,6	393,0	369,1	559,5	406,2	132,2	102,8	136,2	179,7
1997	518,8	435,9	424,8	689,3	465,0	144,1	97,6	161,6	218,2
1998	546,5	546,4	472,8	695,9	512,0	169,4	113,7	186,1	259,4
1999	427,2	544,7	371,1	508,8	421,1	162,3	80,5	251,2	267,5
1998									
4. kvartal	127,7	140,1	109,2	153,0	129,4	167,7	106,5	187,4	268,9
1999									
1. kvartal	117,2	138,0	99,7	137,3	123,7	164,6	95,3	210,4	267,9
2. kvartal	107,7	136,0	92,5	126,8	113,0	161,7	85,8	239,4	264,9
3. kvartal	102,0	135,2	89,2	122,0	99,0	161,1	75,6	268,1	265,1
4. kvartal	100,3	135,5	89,7	122,7	85,4	161,9	65,2	286,7	271,9
2000									
1. kvartal	101,1	136,3	93,5	127,6	76,5	166,8	61,5	303,4	284,2
2. kvartal	103,2	137,4	99,4	135,0	74,5	178,2	63,9	330,0	299,0
3. kvartal	105,7	138,1	105,9	142,3	77,4	188,8	66,5	364,2	312,7

Fig. 1.1 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Produksjon og sysselsetting, faktisk utvikling, kvartal.
Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1) Prosent

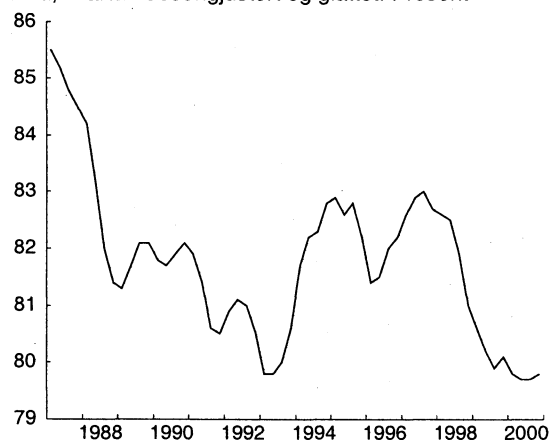
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.2 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Generell bedømmelse av utsiktene, neste kvartal.
Sesongjustert og glattet diffusjonsindeks 1) Prosent

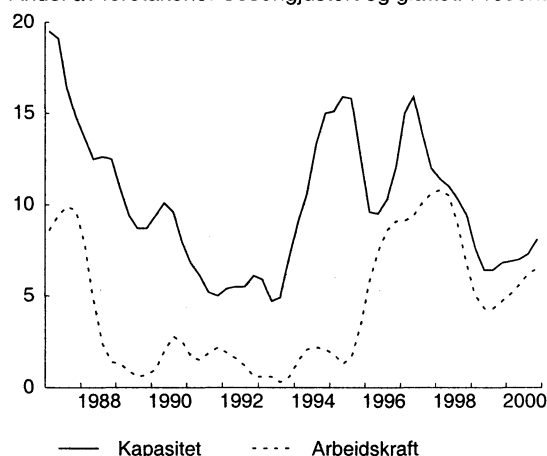
1) Se fotnote 1) til tabell 1.1
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.3 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Kapasitetsutnyttingsgraden ved nåværende produksjonsnivå, kvartal. Sesongjustert og glattet. Prosent

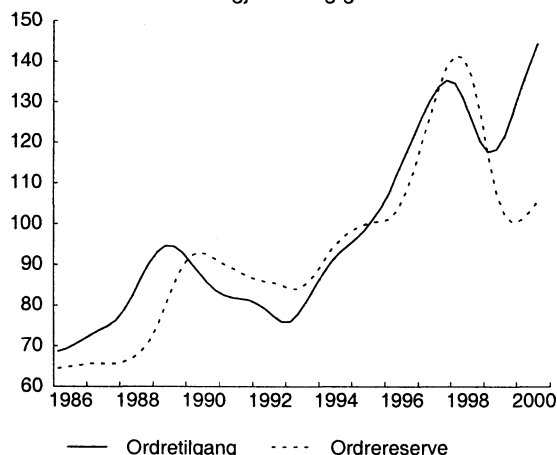
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 1.4 Konjunkturbarometer: Industri og bergverk
Faktorer som begrenser prod. i industrien, kvartal.
Andel av foretakene. Sesongjustert og glattet. Prosent

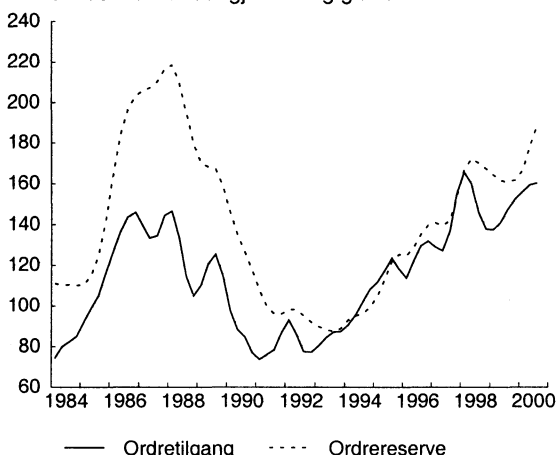
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.1 Ordre (kvartal)
Ordretilgang og ordresreserve. Ordrebaseret industri ialt.
Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 2.2 Ordre (kvartal)
Ordretilgang og ordresreserve. Bygg og anlegg ialt.
Verdiindekser. Sesongjustert og glattet. 1. kv.1992=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.1. Arbeidsmarked. 1000 personer og prosent. Sesongjustert

	Arbeidskraftundersøkelsen ¹					Arbeidsdirektoratet			
	Sysselsatte	Ukeverk	Arbeidsstyrken	Arbeidsledige	Arbeidsledighet. Prosent av arbeidsstyrken	Registrerte ledige ²	Registrerte ledige og personer på tiltak ²	Tilgang på ledige stillinger	Beholdning av ledige stillinger
1996	2 132	1 716	2 240	108	4,8	90,9	127,8	26,0	10,0
1997	2 195	1 770	2 287	92	4,0	73,5	96,0	32,5	14,0
1998	2 248	1 813	2 323	74	3,2	55,9	70,6	39,3	18,6
1999	2 258	1 798	2 333	75	3,2	59,6	67,9	42,2	17,8
2000	2 269	1 795	2 350	81	3,4	62,6	74,0	49,2	18,4
1999									
August	2 249	1 794	2 326	76	3,3	61,4	67,7	38,8	17,4
September	2 254	1 792	2 340	86	3,7	61,3	69,5	49,1	19,2
Oktober	2 262	1 799	2 350	88	3,7	61,6	70,4	44,4	18,4
November	2 267	1 801	2 351	84	3,6	62,0	71,5	45,6	17,4
Desember	2 260	1 785	2 344	84	3,6	61,7	70,8	60,7	17,5
2000									
Januar	2 265	1 792	2 350	85	3,6	62,5	72,0	45,8	17,3
Februar	2 263	1 799	2 350	87	3,7	62,4	72,4	46,3	17,3
Mars	2 267	1 811	2 350	83	3,5	62,1	72,9	57,3	18,3
April	2 271	1 810	2 350	79	3,4	62,5	73,2	51,2	16,2
Mai	2 275	1 816	2 350	75	3,2	64,1	75,0	57,0	20,4
Juni	2 271	1 805	2 346	75	3,2	61,0	73,0	44,8	18,5
Juli	2 270	1 804	2 347	77	3,3	62,5	74,8	39,8	20,5
August	2 268	1 791	2 347	79	3,4	61,6	74,5	53,3	18,6
September	2 274	1 796	2 354	79	3,4	61,8	75,1	41,6	18,0
Oktober	2 275	1 793	2 354	78	3,3	63,1	75,8	47,9	18,4
November	2 270	1 775	2 353	82	3,5	64,4	76,0	55,8	18,6
Desember	..	..	..	..	..	64,0	75,7	43,7	19,2
2001									
Januar	..	..	..	..	..	63,0	74,1	52,4	19,5

¹ Tre måneders glidende sentrert gjennomsnitt. Tallene for februar, mai, august og november gir gjennomsnittet for henholdsvis 1., 2., 3. og 4. kvartal.² Tallene er justert bakover for brudd i serien fra januar 1999.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Arbeidsdirektoratet.

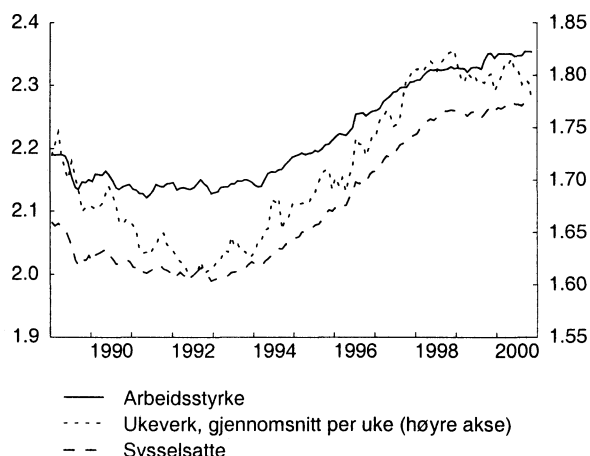
4.1. Produksjon. Sesongjusterte volumindekser. 1995=100

	Etter næring				Etter sluttanvendelse				Nye bygg
	Totalindeks ¹	Råolje og naturgass	Industri	Kraftforsyning	Innsatsvarer	Investeringsvarer	Konsumvarer	Energivarer	
1996	105,9	113,3	102,6	84,9	101,2	103,3	103,7	108,0	103,9
1997	109,7	116,4	106,0	90,9	104,7	106,7	111,2	107,3	115,4
1998	107,9	109,6	108,9	95,0	107,3	113,3	110,9	102,9	..
1999	107,6	110,1	106,3	99,5	104,6	111,0	108,0	104,2	..
2000	110,7	116,0	103,1	115,8	102,3	105,7	105,3	110,8	..
1999									
Juli	108,9	110,4	106,7	112,1	103,9	111,3	107,7	105,7	..
August	109,2	112,3	105,5	108,2	102,8	113,3	108,7	107,8	..
September	106,2	108,5	105,4	95,4	104,8	109,0	106,4	101,0	..
Oktober	106,8	110,6	105,0	94,1	103,3	108,1	106,7	103,4	..
November	110,7	116,9	105,4	99,9	104,1	108,6	108,1	109,2	..
Desember	111,6	116,7	106,2	108,1	105,3	106,1	109,5	110,0	..
2000									
Januar	109,4	112,3	105,7	108,8	104,4	109,8	107,4	106,3	..
Februar	111,3	116,5	104,8	112,0	102,3	108,3	108,4	110,7	..
Mars	112,5	117,6	105,2	118,8	103,8	107,1	108,1	111,8	..
April	108,8	112,2	103,3	116,6	101,5	106,0	106,2	108,7	..
Mai	111,9	118,0	102,4	122,5	100,8	103,8	108,7	114,4	..
Juni	107,7	112,0	100,6	120,1	100,2	102,6	102,0	109,2	..
Juli	113,1	120,7	102,2	119,9	103,1	104,1	101,8	115,3	..
August	110,3	115,3	102,8	118,0	103,5	107,5	103,4	110,7	..
September	110,2	115,0	102,8	118,2	102,1	104,4	104,8	110,0	..
Oktober	112,7	119,8	103,3	113,6	103,3	105,9	105,0	113,9	..
November	109,7	115,2	102,7	107,2	101,7	105,2	105,6	107,4	..
Desember	110,9	118,0	101,0	113,8	100,7	103,3	102,7	111,5	..

¹ Olje- og gassutvinning, industri, bergverk og kraftforsyning.

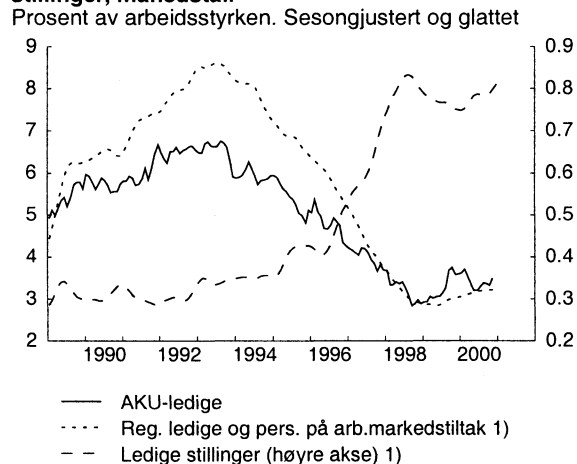
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 3.1 Arbeidsstyrke, sysselsatte og ukeverk
Millioner. Sesongjusterte og glattede månedstall.

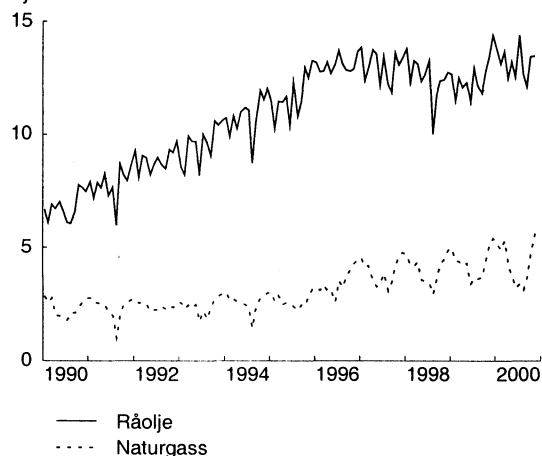
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 3.2 Arbeidsledige og beholdning av ledige stillinger, månedstall
Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert og glattet

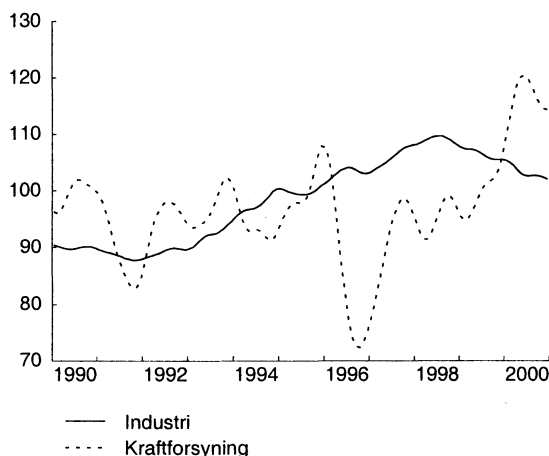
1) Justert bakover for brudd i serien fra januar 99
Kilde: Arbeidsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.1 Produksjon: Olje og naturgass
Råolje (mill tonn) og naturgass (mrd. Sm3)
Ujusterte månedstall.

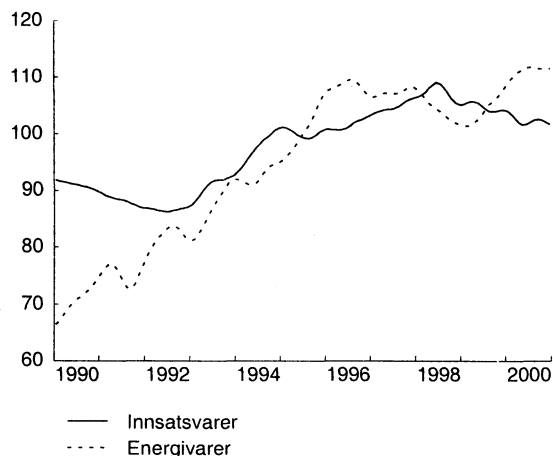
Kilde: Oljedirektoratet.

Fig. 4.2 Produksjon: Industri ilt og kraftforsyning
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

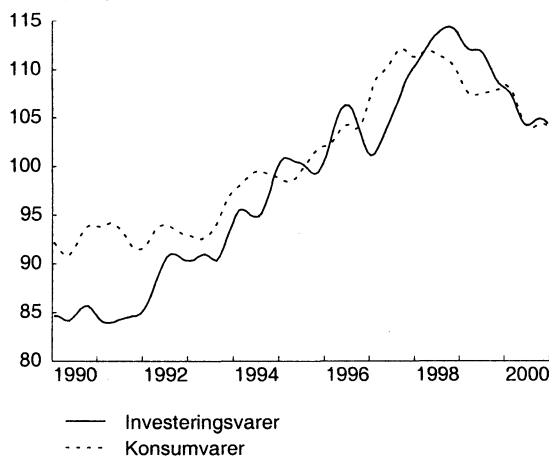
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.3 Produksjon: Innsatsvarer og energivarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.4 Produksjon: Investerings- og konsumvarer
Sesongjusterte og glattede volumindekser. 1995=100
Månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4.2. Produksjon og omsetning. Indekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Bygge- og anleggsproduksjon.		Engroshandelsomsetning.		Omsetning for forretningsmessig tjenesteyting. Verdi		Hotellomsetning. Verdi	
	Volum		Volum		Nivå		Verdi	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1995=100		1995=100		1.kv 1997=100		1992=100	
1997	114,6	8,5	112,9	8,2	110,7	18,8	132,0	8,2
1998	120,1	4,8	118,3	4,7	124,4	12,4	144,9	9,8
1999	122,7	2,2	..	..	133,0	6,9	153,9	6,2
2000	..	..	..	..	..	..	153,4	-0,3
1998								
1. kvartal	118,9	10,5	114,4	14,1	116,9	16,9	129,5	12,6
2. kvartal	121,0	8,5	115,6	-0,4	122,3	9,7	140,8	2,7
3. kvartal	120,0	4,2	115,5	5,1	116,9	11,5	177,6	10,6
4. kvartal	120,6	-2,9	127,5	1,8	141,4	11,8	131,7	14,4
1999								
1. kvartal	118,8	-0,1	114,8	0,3	127,3	8,9	139,8	8,0
2. kvartal	123,1	1,7	114,8	-0,7	130,5	6,7	159,9	13,6
3. kvartal	121,4	1,2	114,2	-1,1	125,0	6,9	185,4	4,4
4. kvartal	127,6	5,8	..	..	149,2	5,5	130,6	-0,8
2000								
1. kvartal	..	..	..	..	135,6	6,5	143,3	2,5
2. kvartal	..	..	..	..	139,7	7,0	149,0	-6,8
3. kvartal	..	..	..	..	..	..	188,5	1,7
4. kvartal	..	..	..	..	..	..	132,8	1,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.1. Antatte og utførte investeringer ifølge SSBs investeringsstatistikk¹. Mrd. kroner

	Industri			Kraftfor- syning	Oljevirksomhet (ujustert)						
	Antatte, sesongjust.	Utførte, ujustert	Utførte, sesongjust.		Utførte	Antatte	Utførte				
							I alt	Leting	Utbygging	Felt i drift	Rørtransport
1996	..	15,6	15,9	4,0	..	47,9	5,5	25,3	9,0	6,0	
1997	..	16,3	16,1	3,9	..	62,5	8,3	35,3	9,2	8,2	
1998	..	17,6	17,2	4,2	..	79,2	7,6	45,1	12,4	8,4	
1999	..	13,6	13,6	4,2	..	69,1	5,0	35,2	19,9	4,7	
1998											
4. kvartal	5,0	5,6	4,3	1,2	19,0	20,9	1,8	12,2	3,3	1,7	
1999											
1. kvartal	4,2	2,7	3,8	0,8	18,8	18,9	1,6	9,4	4,4	2,0	
2. kvartal	3,9	3,3	3,3	1,0	20,0	18,9	1,1	9,3	6,0	1,4	
3. kvartal	3,7	3,2	3,0	1,0	18,6	16,6	1,1	8,6	5,1	1,1	
4. kvartal	3,7	4,3	3,4	1,5	14,1	14,8	1,3	8,0	4,5	0,2	
2000											
1. kvartal	3,7	2,5	3,2	0,6	11,5	12,8	1,0	5,9	5,0	0,2	
2. kvartal	4,0	3,5	3,5	0,9	14,2	13,7	1,1	6,0	6,0	0,2	
3. kvartal	3,7	3,2	3,2	0,9	13,0	12,8	1,3	5,2	6,0	0,2	
4. kvartal	3,5	..	..	..	13,5	..	..	..	..	..	

¹ Tallene for antatte og utførte investeringer i et kvartal er hentet fra investeringsundersøkelsen for henholdsvis samme og påfølgende kvartal.

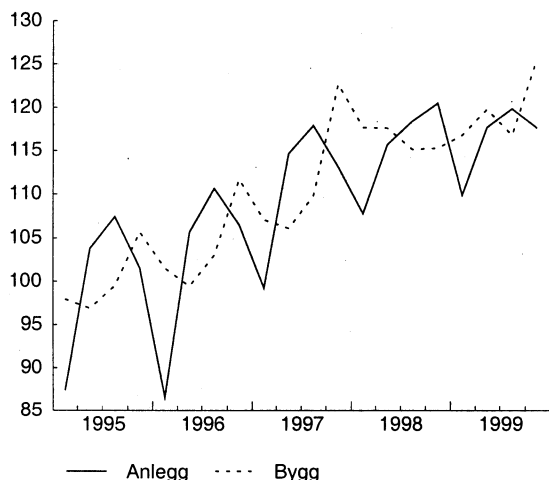
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5.2. Påløpte investeringskostnader. Mrd. kroner. Næringens samlede årsanslag for investeringsåret (år t) gitt på ulike tidspunkter i året før investeringsåret (t-1) og året etter investeringsåret (t+1)

	Industri og bergverksdrift				Kraftforsyning				Oljevirksomhet			
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001
År t-1												
2. kvartal	11,8	10,9	10,8	10,2	3,2	4,7	4,0	3,1	46,4	52,0	46,2	33,6
3. kvartal	13,4	11,5	11,2	10,1	4,6	5,0	3,3	3,3	58,5	59,6	43,6	37,6
4. kvartal	16,4	12,8	12,4	12,8	4,3	4,3	3,3	3,9	66,4	64,5	48,5	41,4
År t												
1. kvartal	17,9	13,5	13,2	..	5,6	4,9	4,5	..	71,0	62,1	49,5	..
2. kvartal	17,9	13,9	13,9	..	4,7	4,8	4,3	..	75,9	71,4	51,0	..
3. kvartal	18,2	14,1	14,1	..	5,0	4,6	4,4	..	76,8	72,9	51,2	..
4. kvartal	18,0	13,7	13,6	..	4,8	4,3	4,1	..	77,4	68,4	52,6	..
År t+1												
1. kvartal	18,0	14,0	..	..	4,2	4,2	..	..	79,2	69,1	..	..

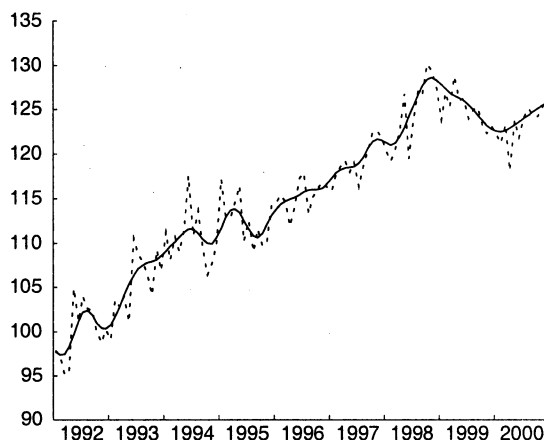
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.5 Produksjonsindeks for bygg og anlegg
Kvartalsvis volumindeks. 1995=100.

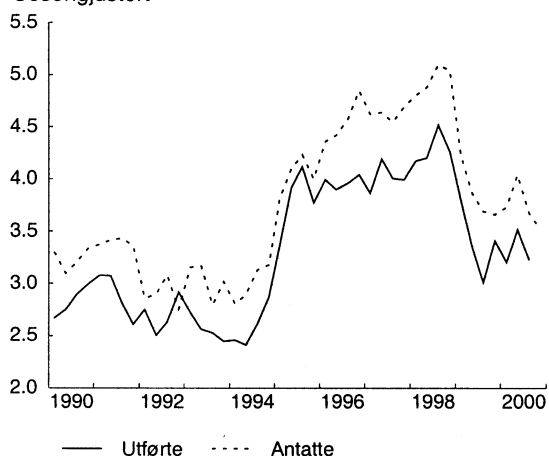
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 4.6 Hotellovernattinger
Månedsindeks. 1992=100. Sesongjustert og trend

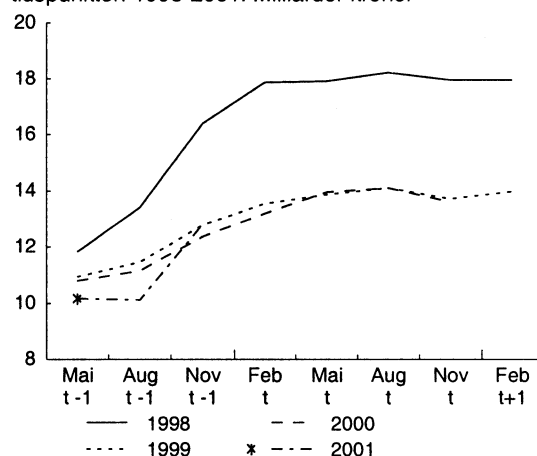
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.1 Investeringer: Industri
Antatte og utførte per kvartal. Milliarder kroner. Sesongjustert

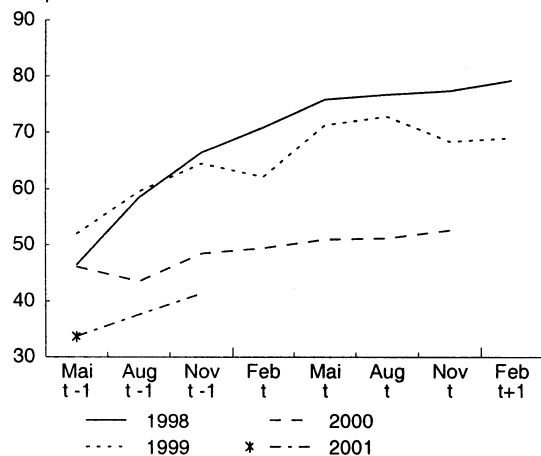
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 5.2 Investeringer: Industri og bergverksdrift
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 1998-2001. Milliarder kroner

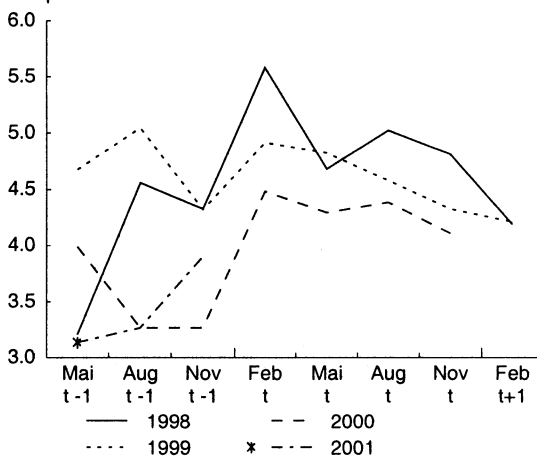
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.3 Investeringer: Oljevirkksomhet
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 1998-2001. Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.4 Investeringer: Kraftforsyning
Påløpte kostnader, årsanslag gitt på ulike tidspunkter. 1998-2001. Milliarder kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5.3. Igangsetting av nye bygg og bygg under arbeid

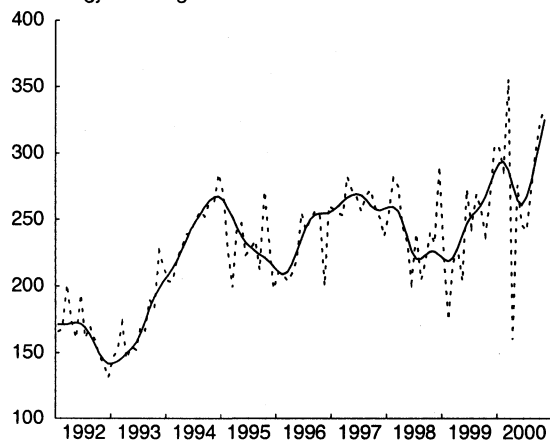
	Bygg satt igang					Bygg under arbeid. Bruksareal. 1000 kvm. Utgangen av perioden	
	Antall boliger		Bolig bruksareal 1000 kvm		Andre bygg. Bruksareal. 1000 kvm. Trend ¹	Boliger. Trend	Andre bygg. Trend
	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent	Sesongjustert nivå	Trend. Endring fra forrige periode. Årlig rate. Prosent			
1995	20 011	-5,8	2 874	-3,8	2 752	2 601	3 221
1996	18 743	-6,3	2 907	1,1	3 131	2 872	3 726
1997	21 259	13,4	3 232	11,2	3 619	3 213	4 453
1998	19 646	-7,6	3 014	-6,7	3 036	3 032	4 160
1999	20 492	4,3	2 919	-3,2	3 286	2 964	4 020
1999							
Juni.	1 887	73,5	273	52,3	287	2 864	3 994
Juli.	1 744	47,7	245	30,6	292	2 865	4 000
August.	1 927	27,7	270	19,1	297	2 866	3 995
September.	1 904	19,0	259	21,9	302	2 868	3 982
Oktober.	1 512	22,4	238	35,7	306	2 879	3 973
November.	1 779	33,8	265	48,1	310	2 903	3 972
Desember.	2 043	41,5	306	50,4	311	2 939	3 979
2000							
Januar.	2 157	30,9	304	34,3	310	2 982	3 991
Februar.	2 069	4,3	288	2,8	308	3 022	3 994
Mars.	2 137	-22,9	356	-23,4	304	3 056	3 982
April.	1 407	-38,6	160	-39,0	300	3 085	3 961
Mai.	1 795	-37,8	276	-38,3	295	3 113	3 945
Juni.	1 757	-15,5	246	-14,5	291	3 142	3 942
Juli.	1 779	32,3	242	29,1	289	3 176	3 957
August.	1 888	85,1	273	70,3	289	3 219	3 995
September.	2 306	102,3	301	90,3	290	3 271	4 054
Oktober.	2 217	79,3	325	87,8	293	3 327	4 129
November.	2 293	36,1	334	74,6	292	3 378	4 219

¹ Tallene omfatter ikke bygg til jordbruk, skogbruk og fiske.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

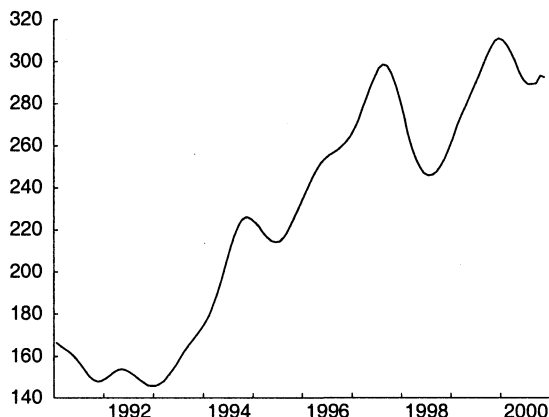
6.1. Forbruksindikatorer

	Detaljomsætningsvolum		Varekonsumindeks ¹		Førstegangsregistrerte personbiler		Hotellovernattinger, ferie og fritid	
	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert indeks	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå. 1000	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Sesongjustert nivå	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate
	1995=100		1995=100		1 000		1 000	
1996	102,6	2,9	104,7	5,0	146,6	50,0	8 342,9	1,8
1997	107,5	4,7	108,6	3,6	154,9	5,3	8 378,6	-0,2
1998	112,9	4,9	112,4	3,5	139,9	-8,7	8 568,0	2,0
1999	115,0	1,9	113,7	1,2	124,0	-12,2	8 662,4	1,2
2000	117,1	1,8	..	..	127,0	2,1	8 804,3	1,4
1999								
August.	118,4	3,6	115,5	5,5	10,4	33,2	725,4	-1,2
September.	115,0	4,5	113,9	5,9	10,8	33,0	743,0	-2,5
Oktober.	116,0	5,1	115,0	6,1	10,8	24,6	750,9	-3,7
November.	116,1	5,5	114,2	5,8	11,2	12,1	702,3	-4,3
Desember.	115,7	5,4	116,5	4,8	11,3	3,6	709,2	-4,2
2000								
Januar.	117,4	4,7	117,4	3,6	12,6	-5,0	733,7	-3,4
Februar.	118,0	3,6	117,8	2,0	10,8	-12,9	696,7	-1,8
Mars.	118,0	2,1	116,5	0,5	10,1	-17,2	799,8	0,2
April.	118,1	0,5	116,6	-0,4	10,5	-16,7	700,3	2,4
Mai.	119,4	-1,0	117,4	-1,3	10,8	-13,8	683,6	4,6
Juni.	118,6	-2,2	117,6	-2,3	10,0	-10,0	728,8	7,1
Juli.	116,4	-3,0	115,1	-3,1	10,4	-8,1	719,7	9,3
August.	117,1	-3,2	115,6	-3,7	10,4	-8,0	737,0	10,5
September.	116,4	-2,9	115,5	-3,3	10,1	-7,4	737,8	10,5
Oktober.	114,1	-2,1	112,8	-1,7	10,1	-6,5	740,8	9,5
November.	115,2	-0,9	114,9	0,8	10,0	-4,4	764,5	8,1
Desember.	116,5	0,5	..	..	11,4	-2,8	761,6	6,2
2001								
Januar.	..	..	..	..	10,0	-1,2	..	..

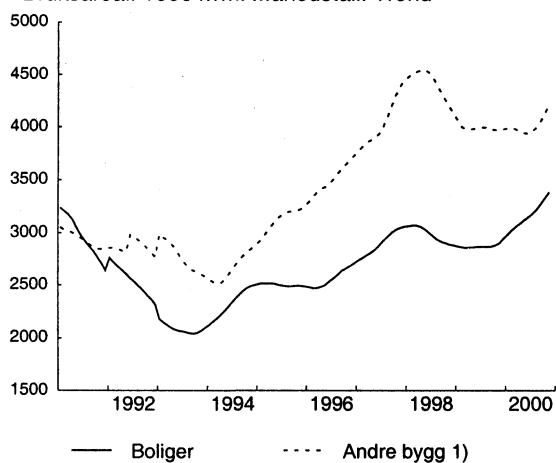
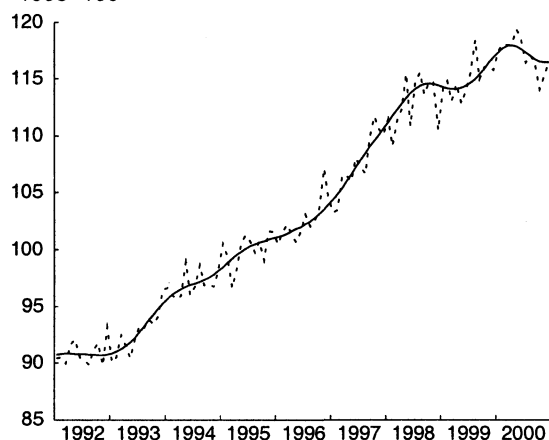
¹ Indikatoren bygger på informasjon om detaljomsætningsvolum, førstegangsregistrering av personbiler (antall) og volumindikatorer for omsetning av tobakk, øl, mineralvann, elektrisk kraft, bensin, brensel og fjernvarme. Vektene er hentet fra det kvartalsvise nasjonale regnskapet (KNR).
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.5 Bygg satt igangBoliger. Bruksareal. 1000 kvm. månedstall
Sesongjustert og trend

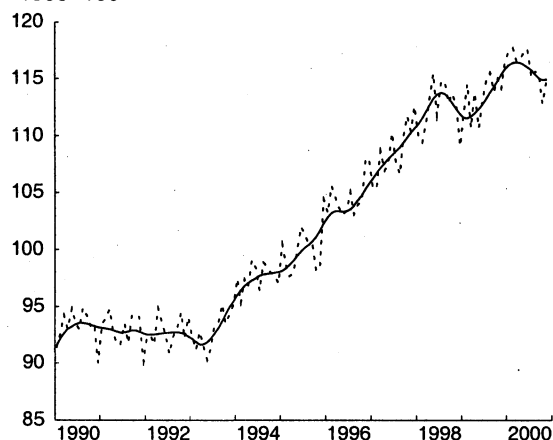
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 5.6 Bygg satt igangAndre bygg 1) enn boliger. Bruksareal. 1000 kvm.
Månedstall. Trend.1) Unntatt bygg til jordbruk, skogbruk og fiske.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.**Fig. 5.7 Bygg under arbeid**

Bruksareal. 1000 kvm. Månedstall. Trend

1) F.o.m 1993 inkl. jordb., skogb., fiske
Kilde: Statistisk sentralbyrå.**Fig. 6.1 Detaljomsetning**Volumindeks. Månedstall. Sesongjustert og trend
1995=100

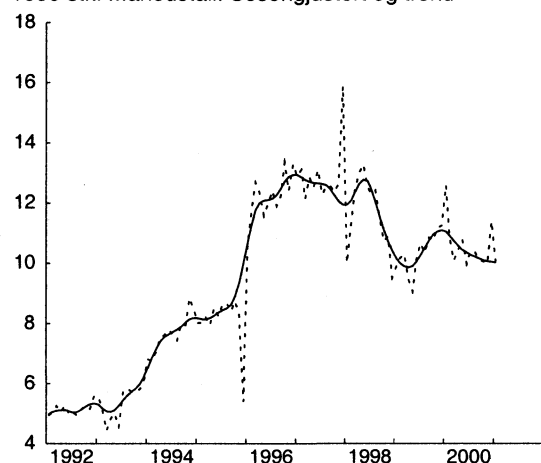
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.2 VarekonsumindeksVolumindeks. Månedstall. Sesongjustert og trend
1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 6.3 Førstegangsregistrerte personbiler

1000 stk. Månedstall. Sesongjustert og trend

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

7.1. Pris- og kostnadsindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Konsumprisindeks		Harmonisert konsumprisindeks			Førstegangsomsetning innenlands		Byggekostnadsindeks for boliger	
	Nivå ¹	Endring ²	Norge. Endring	EU11 ³ Endring	EU15 Endring	Nivå	Endring	Nivå	Endring
	1998=100					1981=100		Jan. 2000=100	
1996	95,3	1,3	0,7	2,1	2,4	169,8	1,5	91,0	1,1
1997	97,8	2,6	2,6	1,6	1,7	172,2	1,4	92,8	2,0
1998	100,0	2,3	1,9	1,1	1,3	172,7	0,3	95,6	3,0
1999	102,3	2,3	2,1	1,1	1,3	175,5	1,6	98,1	2,6
2000	105,5	3,1	3,0	..	..	182,9	4,2	101,9	3,9
1999									
Juli	102,0	2,0	1,7	1,1	1,1	176,0	1,7	97,9	2,2
August	101,7	1,9	1,7	1,2	1,2	176,3	2,1	97,9	2,2
September	102,6	2,1	1,8	1,2	1,3	177,0	2,3	98,5	2,6
Oktober	103,1	2,5	2,4	1,4	1,3	177,1	2,4	98,6	1,7
November	103,5	2,8	2,6	1,5	1,5	178,0	3,1	98,8	1,9
Desember	103,6	2,8	2,7	1,7	1,6	178,9	3,8	99,8	2,8
2000									
Januar	104,1	2,9	2,6	1,9	1,7	179,6	4,1	100,0	2,9
Februar	104,6	3,2	2,9	2,0	1,9	180,7	4,6	100,4	3,0
Mars	104,7	2,5	2,6	2,1	1,9	182,2	5,0	100,7	3,2
April	105,1	2,6	2,7	1,9	1,7	181,4	4,0	100,9	3,3
Mai	105,1	2,8	2,9	1,9	1,7	182,0	4,2	101,0	3,2
Juni	105,7	3,3	3,5	2,4	2,1	182,8	4,5	101,3	3,5
Juli	105,4	3,3	3,3	2,4	2,1	183,2	4,1	101,8	4,0
August	105,3	3,5	3,5	2,3	2,0	183,5	4,1	102,0	4,1
September	106,2	3,5	3,6	2,8	2,4	185,3	4,7	103,2	4,8
Oktober	106,3	3,1	3,1	2,7	2,5	185,4	4,7	103,4	4,9
November	106,8	3,2	3,1	2,9	2,6	185,5	4,2	103,5	4,8
Desember	106,7	3,0	2,7	2,6	2,3	183,4	2,5	104,3	4,5

¹ Den offisielle konsumprisindeksen fikk fra og med august 1999 nytt basisår med 1998=100. Indekstallene til og med juli 1999 er i denne oppstillingen kjedet til 1998=100 med en desimal og er derfor ikke identisk med den offisielle indeksen i denne perioden. ² Vekstratene for årene 1994 til 1998 og for alle månedene til og med juli 1999 er basert på de offisielle konsumprisindekstallene for denne perioden med 1979=100 og kan derfor avvike fra veksten mellom indekstallene med 1998 som basisår. ³ Omfatter de 11 deltakerne i EU's økonomiske og monetære union (ØMU). Kilde: statistisk sentralbyrå.

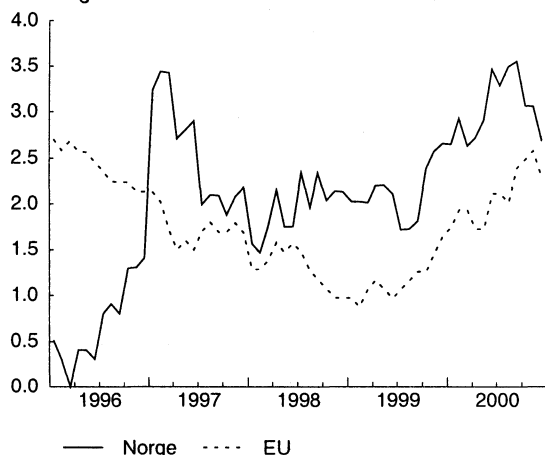
7.2. Produktpriser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Produsentprisindeks		Spotpriser				Eksportprisindeks, tre-foredlingsprodukter. 1994=100	Eksportpris, laks. Nivå. NOK pr. kg
	Nivå. 1981=100	Endring	Elektrisk kraft. Øre pr. kWh	Brent Blend. NOK pr. fat	Brent Blend. USD pr. fat	Aluminium. NOK pr. tonn		
1996	159,1	2,2	25,4	133,1	20,6	9 623,2	130,42	26,52
1997	161,3	1,4	13,5	135,1	19,2	11 311,7	120,48	26,30
1998	162,2	0,6	11,7	96,5	12,8	9 278,2	131,58	28,06
1999	167,1	3,0	11,2	140,1	17,9	9 291,0	140,48	27,84
2000	178,8	7,0	10,3	251,1	28,4	10 722,4	..	31,96
1999								
August	168,9	4,0	11,0	160,2	20,6	9 672,2	138,20	27,14
September	170,3	4,5	13,3	179,1	22,9	10 059,5	145,50	27,09
Oktober	170,3	4,7	13,5	172,1	22,2	9 826,7	141,30	27,18
November	171,6	5,8	12,6	195,3	24,6	9 983,6	139,40	27,80
Desember	172,7	6,8	14,1	205,9	25,7	10 335,2	150,70	30,53
2000								
Januar	173,8	7,2	13,2	204,6	25,5	11 120,9	129,50	31,00
Februar	175,7	8,1	10,5	228,2	27,7	11 148,6	146,00	32,15
Mars	177,2	8,4	9,6	230,7	27,4	10 755,3	166,10	33,15
April	175,1	6,2	10,4	195,5	22,7	10 034,8	151,30	34,54
Mai	178,4	8,0	7,8	249,5	27,6	10 694,5	160,60	36,66
Juni	178,8	8,3	8,6	256,7	29,6	10 345,1	159,00	34,81
Juli	178,7	6,4	5,2	249,2	28,7	10 719,2	165,80	35,33
August	179,7	6,4	7,9	267,0	29,8	10 595,3	168,20	34,29
September	182,9	7,4	11,4	303,0	32,9	11 166,5	151,80	29,81
Oktober	182,9	7,4	12,4	290,4	31,0	10 822,9	175,10	27,54
November	182,9	6,6	13,4	303,3	32,5	10 568,4	..	26,83
Desember	179,2	3,8	13,8	235,1	25,9	10 697,0	..	27,40
2001								
Januar	..	..	16,9	223,9	25,5	..	..	..

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Fig. 7.1 Harmonisert konsumprisindeks Norge og EU

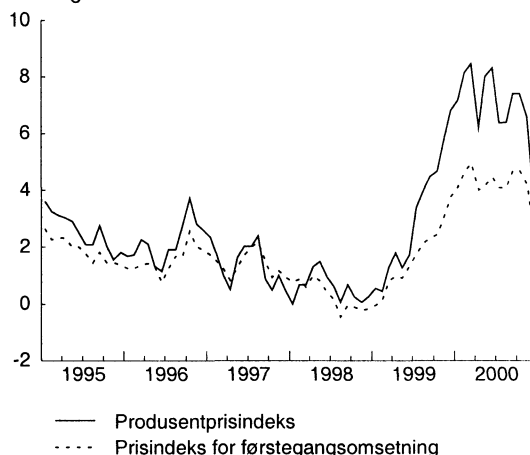
Endring fra samme måned året før. Prosent

Kilde: Eurostat.

Fig. 7.2 Produsentprisindeks for industri og prisindeks for førstegangsomsetning innenlands

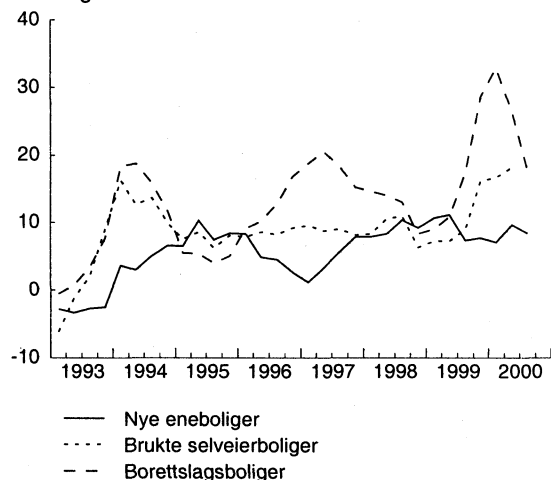
Endring fra samme måned året før. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.3 Boligpriser

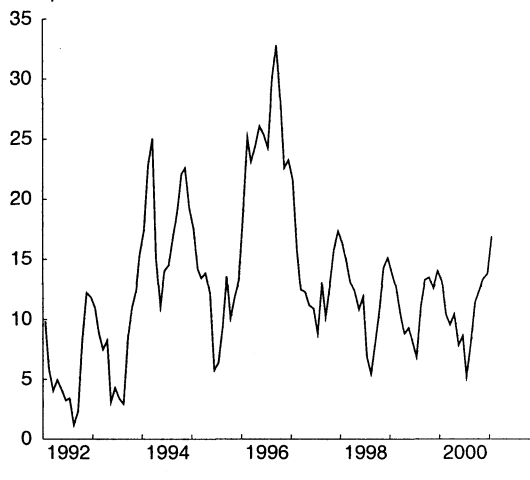
Endring fra samme kvartal året før. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå og NBBL.

Fig. 7.4 Spotpris elektrisk kraft

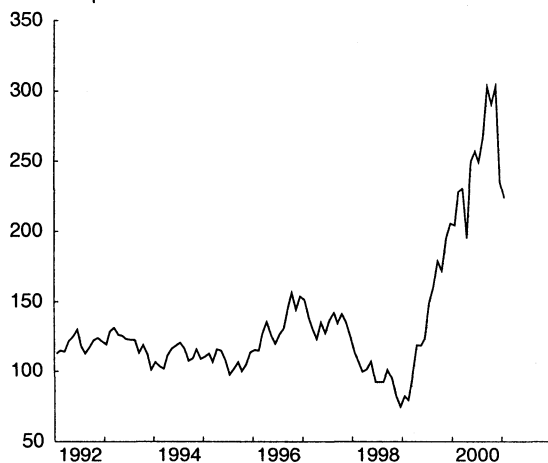
Øre pr. kWh. Månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 7.5 Spotpris Brent Blend

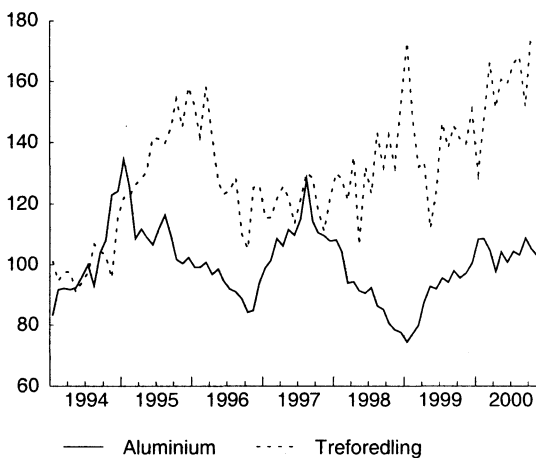
Kroner pr. fat. Månedstall

Kilde: Norges Bank.

Fig. 7.6 Spotpris aluminium og eksportprisindeks for treforedlingsprodukter

Månedsindeks. 1994=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7.3. Prisindekser. Nivå og prosentvis endring fra samme periode året før

	Engroshandel		Nye eneboliger		Brukte boliger			
	Nivå	Endring	Nivå	Endring	Selveier		Borettslag	
	1995=100		1989=100		Nivå	Endring	Nivå	Endring
1996	102,2	2,2	108,6	5,1	126,4	8,5	75,3	12,3
1997	104,0	1,8	113,4	4,5	137,6	8,9	89,0	18,1
1998	106,4	2,3	123,6	9,0	150,0	9,0	100,0	12,4
1999	109,7	3,1	134,9	9,1	164,8	9,9	116,5	16,5
2000	116,2	5,9	..	..	..	..	..	..
1999								
1. kvartal	108,2	2,4	130,6	10,7	153,6	7,3	104,9	9,0
2. kvartal	109,3	2,7	135,5	11,1	162,1	7,2	113,5	10,8
3. kvartal	110,0	3,5	136,1	7,3	168,8	8,9	119,6	17,4
4. kvartal	111,2	3,9	137,4	7,7	174,6	16,1	127,8	28,4
2000								
1. kvartal	113,9	5,3	139,8	7,0	179,1	16,6	139,4	32,9
2. kvartal	115,9	6,0	148,6	9,7	191,5	18,1	143,3	26,3
3. kvartal	116,4	5,8	147,5	8,4	..	..	140,9	17,8
4. kvartal	118,5	6,6	..	..	..	..	..	..

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norske Boligbyggelags Landsforbund.

7.4. Månedsførtjeneste og avtalt lønn. Indeks. 1.kvartal 1998=100

	Månedsførtjeneste ialt ¹				Avtalt lønn ²			
	Industri	Olje- og gass- utvinning og bergverksdrift	Bygge- og anleggs- virksomhet	Sam- ferdsel ³	Industri	Olje- og gass- utvinning og bergverksdrift	Bygge- og anleggs- virksomhet	Sam- ferdsel ³
1998								
3. kvartal	103,5	105,9	103,2	104,1	105,0	105,8	106,2	104,7
4. kvartal	106,0	109,4	106,7	105,5	105,9	106,6	106,9	105,8
1999								
1. kvartal	106,3	107,8	106,5	106,9	106,9	107,1	107,3	106,9
2. kvartal	107,4	108,7	107,3	107,0	107,9	107,8	108,4	107,5
3. kvartal	108,3	112,1	108,4	108,4	110,0	108,5	111,3	109,5
4. kvartal*	110,2	112,5	111,4	110,2	110,9	109,7	112,0	109,8
2000								
1. kvartal*	110,7	113,7	111,4	110,8	111,0	110,1	112,3	110,8
2. kvartal*	111,6	114,8	112,4	111,6	112,5	110,9	113,5	111,5
3. kvartal*	112,4	..	113,5	113,2	114,6	..	116,1	114,7

¹ Månedsførtjeneste omfatter avtalt lønn, uregelmessige tillegg og bonus, provisjon og liknende. ² Avtalt lønn ved utgangen av kvartalet. ³ Eksklusive virksomheter i offentlig sektor med innrapportering av lønn til Arbeids- og administrasjonsdepartementet for ansatte i staten og til Kommunenes Sentralforbund for ansatte i kommunene. * Foreløpige tall.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

8.1. Utvalgte norske rentesatser. Prosent

	Utlånsrente					Innskuddsrente		NOK 3mnd eurorente	Effektiv rente på 10 års statsobl.
	Forretnings- banker ¹	Spare- banker	Statlige låne- institutter	Forsikrings- selskap	Kreditt- foretak	Forretnings- banker ¹	Spare- banker		
1996	7,1	7,1	5,5	6,1	7,0	3,6	3,7	4,8	6,8
1997	5,9	6,0	4,4	5,2	6,3	2,7	2,8	3,6	5,9
1998	7,8	8,1	4,2	6,8	6,9	4,4	4,6	5,7	5,4
1999	8,1	8,2	5,8	7,0	7,0	4,9	4,8	6,4	5,5
2000	..	..	..	..	..	..	..	6,6	6,2
1998									
4. kvartal	9,7	9,9	4,7	8,3	7,7	6,3	6,3	7,9	5,4
1999									
1. kvartal	8,9	8,9	5,8	7,5	7,2	5,6	5,5	7,1	4,9
2. kvartal	8,2	8,3	6,2	7,0	7,0	4,8	4,9	6,4	5,1
3. kvartal	7,7	8,0	5,6	6,7	6,8	4,5	4,4	6,0	5,9
4. kvartal	7,5	7,7	5,7	6,6	6,8	4,5	4,4	6,0	6,1
2000									
1. kvartal	7,4	7,7	5,1	6,6	6,5	4,5	4,4	5,8	6,3
2. kvartal	7,7	8,0	5,2	6,8	6,7	4,7	4,6	6,4	6,1
3. kvartal	8,4	8,7	5,2	7,4	7,1	5,6	5,3	7,0	6,2
4. kvartal	..	..	..	..	..	..	..	7,4	6,2

¹ Inkludert Postbanken.

Kilde: Norges Bank.

8.2. Eurorenter og effektiv rente på statsobligasjoner. Prosent

	3 mnd eurorente ¹					Effektiv rente på 10 års statsobligasjon			
	Norge	ECU/Euro ²	USA	Japan	Storbritannia	Norge	Tyskland	USA	Japan
1996	4,8	4,4	5,4	0,5	6,0	6,8	6,2	6,4	3,0
1997	3,6	4,2	5,2	0,5	6,8	5,9	5,7	6,3	2,3
1998	5,7	4,2	4,8	0,5	7,3	5,4	4,6	5,3	1,5
1999	6,4	2,9	5,3	0,2	5,5	5,5	4,5	5,7	1,8
2000	6,6	4,4	6,5	0,3	6,1	6,2	5,3	6,0	1,8
1999									
August	6,0	2,7	5,4	0,1	5,2	6,0	4,9	6,2	1,9
September	5,8	2,7	5,5	0,1	5,4	6,0	5,1	6,2	1,8
Oktober	6,2	3,3	6,1	0,2	6,0	6,3	5,3	6,4	1,8
November	6,0	3,4	6,1	0,3	5,8	6,0	5,1	6,3	1,8
Desember	5,8	3,4	6,1	0,4	6,0	6,1	5,2	6,5	1,7
2000									
Januar	5,7	3,4	6,0	0,1	6,1	6,4	5,5	6,7	1,7
Februar	5,8	3,5	6,1	0,1	6,1	6,3	5,5	6,3	1,8
Mars	5,9	3,7	6,2	0,1	6,2	6,1	5,3	6,2	1,8
April	6,1	3,9	6,3	0,1	6,2	6,1	5,2	6,0	1,7
Mai	6,4	4,3	6,7	0,1	6,2	6,2	5,4	6,3	1,7
Juni	6,6	4,5	6,8	0,1	6,1	6,1	5,2	6,1	1,7
Juli	6,8	4,6	6,7	0,2	6,1	6,2	5,3	6,0	1,7
August	7,0	4,8	6,7	0,3	6,1	6,2	5,2	5,8	1,8
September	7,2	4,8	6,6	0,4	6,1	6,3	5,3	5,9	1,9
Oktober	7,4	5,0	6,7	0,5	6,1	6,4	5,2	5,9	1,8
November	7,3	5,1	6,7	0,6	6,0	6,2	5,2	5,8	1,8
Desember	7,3	4,9	6,5	0,6	5,9	6,0	4,9	5,5	1,6
2001									
Januar	7,3	4,7	5,7	0,5	5,7	5,9	4,8	5,6	1,5

¹ Midtrente (bortsett fra for ECU/Euro). ² Euro fra 1.1. 1999.

Kilde: Norges Bank.

8.3. Valutakurser og Norges Banks penge- og kredittindikatorer

	Valutakurser ¹		Importveid valutakurs (44 land)	Industriens effektive valutakurs ³ 1990=100	Pengemengdeindikator (M2) ⁴		Kredittindikator (K2) ⁴		Aksjekurs- indeks totalt. Oslo Børs. ³ 1995=100
	NOK/ECU NOK/Euro ²	NOK/USD			Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	Mrd. kroner. Sesongjustert	Trend. Prosent endring fra forrige periode. Årlig rate	
1996	8,20	6,46	97,2	102,0	553,4	6,2	963,4	5,8	120,8
1997	8,01	7,07	96,7	100,9	569,0	2,8	1 052,3	9,2	174,1
1998	8,45	7,54	98,9	104,6	598,6	5,2	1 156,6	9,9	169,5
1999	8,31	7,80	97,7	105,6	639,1	6,8	1 246,7	7,8	166,3
2000	8,11	8,80	100,2	107,8	..	..	..	..	204,5
1999									
August	8,26	7,79	97,3	105,1	649,2	-75,2	1 256,2	-38,0	175,5
September	8,23	7,84	97,8	105,6	642,3	-62,5	1 266,8	-24,8	178,4
Oktober	8,29	7,74	97,8	106,0	660,2	71,9	1 280,3	24,3	170,0
November	8,19	7,92	97,8	105,8	660,6	585,3	1 289,7	127,1	176,0
Desember	8,10	8,01	97,7	105,5	670,2	760,1	1 299,1	256,6	189,2
2000									
Januar	8,12	8,01	97,8	105,9	669,5	366,7	1 313,1	306,5	196,8
Februar	8,10	8,24	98,3	106,2	675,3	164,1	1 326,4	171,3	199,8
Mars	8,11	8,41	99,4	107,3	684,2	4,8	1 336,9	35,7	202,0
April	8,15	8,61	100,6	108,8	692,8	-75,4	1 357,6	-32,0	185,5
Mai	8,20	9,05	102,3	110,0	701,0	-92,7	1 369,6	-55,1	196,1
Juni	8,24	8,68	101,4	109,0	704,8	-93,9	1 377,7	-58,7	197,6
Juli	8,18	8,70	100,3	108,2	709,6	-79,3	1 396,9	-53,5	205,7
August	8,10	8,96	100,7	108,1	714,7	-23,9	1 414,5	-50,7	220,4
September	8,03	9,21	100,6	107,8	723,7	-58,5	1 434,2	-60,0	227,1
Oktober	8,00	9,36	100,6	107,8	716,4	-97,5	1 442,3	-78,5	217,0
November	8,00	9,34	100,0	107,1	729,2	-100,0	1 466,6	-93,1	213,7
Desember	8,13	9,07	100,0	107,6	..	..	..	..	192,2
2001									
Januar	8,24	8,78	99,2	106,8	..	..	..	..	196,6

¹ Representativ markedskurs (midtkurs). ² Euro fra 1.1 1999. ³ Månedsgjennomsnitt av daglige noteringer. ⁴ Sesongjusterte tall hentes fra Norges Bank. Trenden er beregnet av Statistisk sentralbyrå ved hjelp av sesongjusteringsprogrammet X12ARIMA.

Kilde: Norges Bank.

9.1. Import og eksport av varer. Millioner kroner. Sesongjustert

	Eksport								Import
	Varer i alt, u/skip og plattformer	Olje- og gass	Varer i alt u/skip, plattf. og råolje	Herav:					Varer i alt, u/skip
				Metaller	Verksteds- produkter	Treforedlings- produkter	Kjemiske produkter	Fisk og fiske- produkter	
1996	310 884	156 386	154 644	30 745	17 813	11 515	18 659	21 342	219 914
1997	332 911	163 469	169 234	33 964	18 465	10 794	20 494	23 254	236 391
1998	295 666	118 288	177 711	35 402	22 580	12 065	21 499	26 489	264 790
1999	342 339	158 024	183 596	33 777	22 189	12 054	22 238	..	254 903
2000	503 485	291 916	212 160	40 032	23 047	12 678	25 975	..	280 086
1999									
Juli	28 707	14 297	14 651	2 708	1 835	972	1 764	..	20 198
August	29 598	14 789	15 301	2 708	1 889	968	1 871	..	20 726
September	31 597	15 583	16 182	2 972	1 798	1 039	1 871	..	20 523
Oktober	31 501	14 057	16 482	2 862	1 714	991	2 072	..	20 608
November	34 224	18 568	16 162	3 134	1 662	1 085	2 137	..	21 517
Desember	36 412	19 970	16 242	3 010	1 625	1 018	1 868	..	24 652
2000									
Januar	37 414	20 732	16 490	3 266	1 789	1 043	2 103	..	21 953
Februar	37 822	22 699	16 625	3 279	1 649	1 017	1 966	..	21 381
Mars	37 491	22 588	15 913	3 267	1 705	1 037	2 014	..	21 434
April	38 449	18 954	17 473	3 452	1 782	1 076	2 151	..	23 001
Mai	42 501	24 425	18 267	3 591	2 133	1 148	2 275	..	23 766
Juni	40 250	23 505	17 535	3 431	1 860	1 143	1 951	..	22 571
Juli	43 320	24 659	17 712	3 379	1 676	1 074	2 175	..	24 570
August	46 071	29 326	18 212	3 557	2 265	1 035	2 149	..	23 731
September	43 849	25 410	17 927	2 872	1 973	1 041	2 135	..	24 352
Oktober	45 989	27 698	17 832	3 237	1 918	1 088	2 259	..	25 101
November	46 309	28 605	18 731	3 425	2 094	927	2 200	..	23 848
Desember	44 020	23 316	19 443	3 275	2 201	1 050	2 597	..	24 377

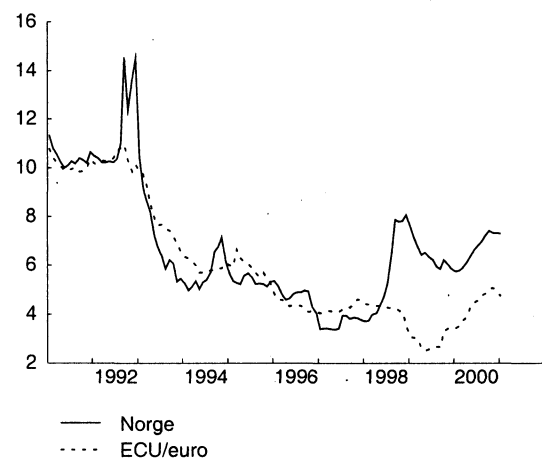
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

9.2. Utenriksregnskap. Millioner kroner

	Eksport i alt	Import i alt	Vare og tj.bal.	Rente- og stønadsbal.	Driftsbal.	Netto kap.overf.	Netto finansinv.	Norske inv. i utlandet	Utenl. inv. i Norge
1996	414 493	327 050	87 443	-21 433	66 010	-820	65 190	144 336	91 863
1997	448 081	366 149	81 932	-20 746	61 186	-1 256	59 372	125 062	82 862
1998	412 139	407 301	4 838	-19 123	-14 285	-830	-15 115	72 236	117 686
1999	465 514	393 755	71 759	-24 864	46 895	-867	45 329	203 300	155 086
1999									
Juni	38 963	34 085	4 878	-2 672	2 206	-7	1 758	-25 132	-19 683
Juli	37 052	32 296	4 756	-1 521	3 235	-48	2 935	16 747	18 791
August	40 600	32 402	8 198	-2 105	6 093	-50	6 043	19 672	17 642
September	43 408	36 665	6 743	-1 800	4 943	-29	4 914	-4 174	-6 867
Oktober	43 106	33 025	10 081	-3 082	6 999	-246	6 751	13 547	4 295
November	47 307	34 508	12 799	-2 601	10 198	-223	9 975	20 479	3 523
Desember	47 065	35 268	11 797	-1 813	9 984	-111	9 874	28 865	22 456
2000									
Januar	48 360	30 365	17 995	-2 551	15 444	-17	15 430	31 530	25 483
Februar	48 258	31 531	16 727	-1 052	15 675	-62	15 609	28 954	16 168
Mars	54 053	40 389	13 664	-2 618	11 046	-35	11 433	21 078	26 166
April	45 127	33 510	11 617	-1 698	9 919	-127	9 886	22 981	12 702
Mai	55 442	37 254	18 188	-2 317	15 871	-131	15 754	43 008	22 563
Juni	52 210	36 530	15 680	-2 514	13 166	-135	13 030	16 169	4 143
Juli	51 593	35 410	16 183	-1 403	14 780	30	14 913	29 777	16 961
August	59 300	37 005	22 295	-945	21 350	-50	21 310	57 806	51 103
September	57 399	36 930	20 469	-2 343	18 126	-15	18 235	82 457	65 725
Oktober	61 027	37 044	23 983	-4 495	19 488	-274	19 281	54 720	35 966
November	62 638	37 979	24 659	-2 118	22 541	-241	22 302	58 080	33 667

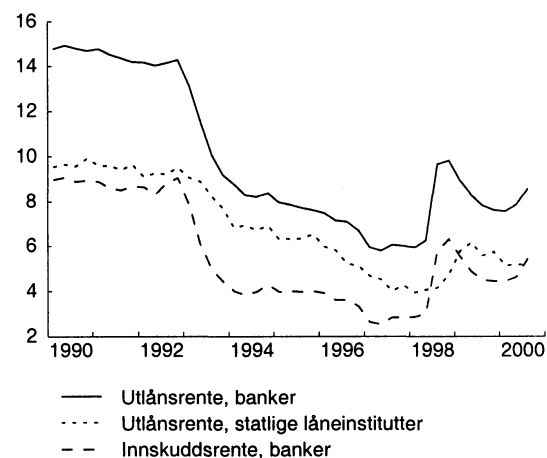
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 8.1 3 måneders eurorente
Månedstall. Prosent

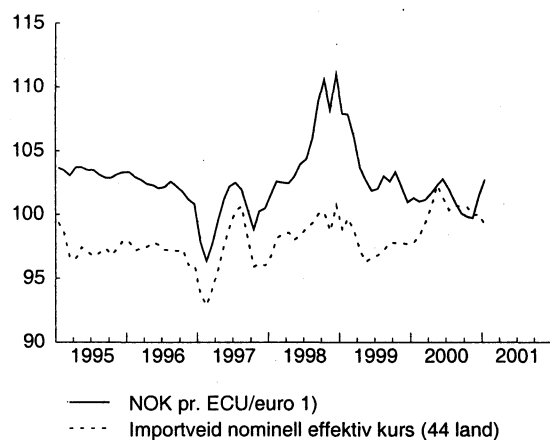
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.2 Utlånsrente og innskuddsrente
Kvartalstall. Prosent

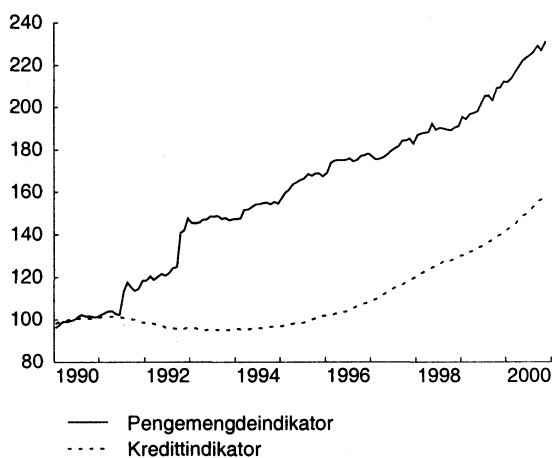
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.3 Valutakursindekser
1991=100. Månedstall

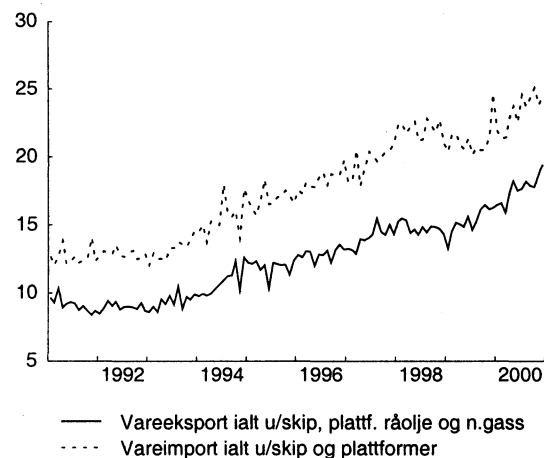
1) Representative markedskurser (midtkurser). Euro fra 1.1 1999
Kilde: Norges Bank.

Fig. 8.4 Norges Banks penge- og kredittindikator
Sesongjustert indeks. Månedstall. 1990=100

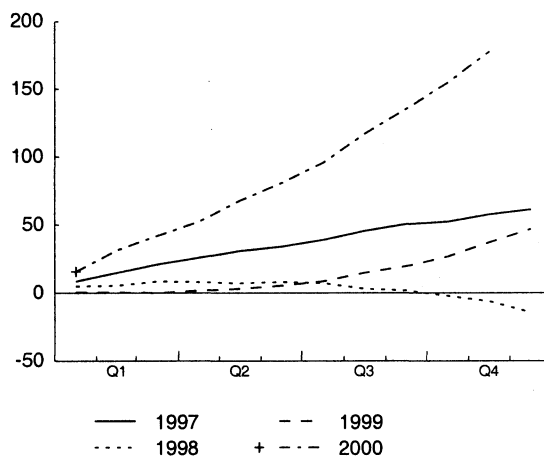
Kilde: Norges Bank.

Fig. 9.1 Utenrikshandel
Mrd. kroner. Sesongjusterte månedstall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fig. 9.2 Driftsbalansen
Akkumulerte tall i mrd. Nkr måned for måned

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Nasjonalregnskap for Norge

Tabell

Side

A1.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner	18*
A2.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 1997-priser. Millioner kroner	19*
A3.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	20*
A4.	Makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	21*
A5.	Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner	22*
A6.	Produksjon. Faste 1997-priser. Millioner kroner	23*
A7.	Produksjon. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	24*
A8.	Produksjon. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	25*
A9.	Produktinnsats. Løpende priser. Millioner kroner	26*
A10.	Produktinnsats. Faste 1997-priser. Millioner kroner	27*
A11.	Produktinnsats. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	28*
A12.	Produktinnsats. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	29*
A13.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Løpende priser. Millioner kroner	30*
A14.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Faste 1997-priser. Millioner kroner	31*
A15.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	32*
A16.	Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	33*
A17.	Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner	34*
A18.	Hovedtall for konsum. Faste 1997-priser. Millioner kroner	34*
A19.	Hovedtall for konsum. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	35*
A20.	Hovedtall for konsum. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	35*
A21.	Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner	36*
A22.	Konsum i husholdninger. Faste 1997-priser. Millioner kroner	36*
A23.	Konsum i husholdninger. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	37*
A24.	Konsum i husholdninger. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	37*
A25.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Løpende priser. Millioner kroner	38*
A26.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 1997-priser. Millioner kroner	39*
A27.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	40*
A28.	Bruttoinvestering i fast realkapital. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	41*
A29.	Eksport. Løpende priser. Millioner kroner	42*
A30.	Eksport. Faste 1997-priser. Millioner kroner	43*
A31.	Eksport. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	44*
A32.	Eksport. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	45*
A33.	Import. Løpende priser. Millioner kroner	46*
A34.	Import. Faste 1997-priser. Millioner kroner	47*
A35.	Import. Prosentvis volumendring fra samme periode året før	48*
A36.	Import. Prosentvis prisendring fra samme periode året før	49*
A37.	Driftsregnskapet overfor utlandet. Løpende priser. Millioner kroner	50*
A38.	Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. 1000	51*
A39.	Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. Prosentvis endring fra samme periode året før	52*
A40.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Aggregert næring. Millioner	53*
A41.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Aggregert næring. Prosentvis endring fra samme periode året før	53*
A42.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Millioner	54*
A43.	Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Årlig endring i prosent	55*
A44.	Lønnskostnader etter næring. Millioner kroner	56*
A45.	Lønn per normalårsverk etter næring. Årlig endring i prosent	57*
A46.	Lønn per utførte timeverk etter næring. Årlig endring i prosent	58*

Nasjonalregnskap og prognoser for Norge og utvalgte OECD-land

Tabell

Side

B1.	Bruttonasjonalprodukt	59*
B2.	Privat konsum	59*
B3.	Offentlig konsum	59*
B4.	Bruttoinvesteringer i fast realkapital	60*
B5.	Eksport av varer og tjenester	60*
B6.	Import av varer og tjenester	60*
B7.	Privat konsumdeflator	61*
B8.	Lønnskostnader pr. sysselsatt	61*
B9.	Sysselsetting	61*
B10.	Arbeidsledigheten	62*
B11.	Korte renter	62*
B12.	Budsjettbalanse	62*
C1.	Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norge	63*

Tabell A1. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	552 591	578 330	610 119	148 516	156 423	142 386	149 996	156 388	161 348
Konsum i husholdninger	525 488	550 315	581 106	141 466	149 276	135 239	142 824	149 041	154 002
Varekonsum	296 332	304 913	317 634	76 833	86 975	74 006	76 924	79 127	87 576
Tjenester	222 310	237 379	254 476	62 602	59 515	59 670	63 758	67 614	63 435
Husholdningenes kjøp i utlandet	23 355	25 024	26 572	8 387	5 666	4 986	6 624	8 999	5 963
Utlendingers kjøp i Norge	-16 509	-17 000	-17 576	-6 357	-2 880	-3 423	-4 482	-6 699	-2 972
Konsum i ideelle organisasjoner	27 103	28 015	29 013	7 050	7 147	7 147	7 172	7 348	7 346
Konsum i offentlig forvaltning	237 481	252 522	269 298	64 248	64 631	66 135	65 732	69 221	68 209
Konsum i statsforvaltningen	92 907	98 244	104 347	24 912	25 117	25 716	25 639	26 460	26 532
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	68 272	72 562	77 400	18 412	18 563	19 116	18 989	19 622	19 673
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	24 635	25 682	26 947	6 500	6 554	6 600	6 650	6 838	6 860
Konsum i kommuneforvaltningen	144 574	154 278	164 951	39 337	39 514	40 420	40 093	42 762	41 676
Bruttoinvestering i fast realkapital	276 925	265 214	271 546	72 759	70 147	65 092	68 081	66 127	72 246
Oljevirksomhet	78 537	69 298	54 613	19 297	13 224	14 864	13 629	12 742	13 378
Utenriks sjøfart	11 726	9 661	15 434	5 260	3 007	5 221	5 455	2 696	2 061
Fastlands-Norge	186 662	186 255	201 499	48 202	53 916	45 007	48 996	50 689	56 807
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	145 473	143 409	156 699	37 550	40 788	35 216	38 358	39 744	43 381
Industri og bergverk	19 289	15 211	14 883	3 699	5 051	2 790	4 181	3 582	4 329
Annen vareproduksjon	16 920	17 786	18 646	5 448	4 753	3 786	5 214	4 840	4 807
Boligtjenester(husholdninger)	31 283	31 833	37 012	8 785	8 627	8 554	8 898	9 914	9 646
Andre tjenesteytende næringer	77 980	78 578	86 158	19 617	22 357	20 087	20 065	21 407	24 599
Offentlig forvaltningsvirksomhet	41 189	42 846	44 800	10 652	13 128	9 791	10 638	10 945	13 426
Lagerendring og statistiske avvik	37 513	25 001	30 292	50	3 962	15 117	7 948	5 847	1 380
Bruttoinvestering	314 438	290 215	301 838	72 809	74 109	80 209	76 029	71 974	73 626
Innenlandsk sluttanvendelse	1 104 509	1 121 068	1 181 254	285 573	295 164	288 730	291 757	297 584	303 183
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	976 733	1 017 107	1 080 915	260 966	274 970	253 529	264 725	276 299	286 364
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	278 670	295 368	314 098	74 900	77 759	75 926	76 370	80 166	81 635
Eksport i alt	412 140	465 513	650 426	121 060	137 476	150 671	152 779	168 292	178 683
Tradisjonelle varer	176 780	181 568	210 479	43 905	50 768	50 898	52 128	50 305	57 147
Råolje og naturgass	118 304	161 397	299 618	43 303	56 034	69 057	66 604	78 141	85 816
Skip og plattformer	10 977	13 060	9 161	3 734	3 001	1 208	1 185	3 624	3 144
Tjenester	106 079	109 488	131 168	30 118	27 673	29 508	32 862	36 222	32 576
Samlet anvendelse	1 516 649	1 586 581	1 831 680	406 634	432 640	439 402	444 537	465 876	481 866
Import i alt	407 301	393 755	428 669	101 363	102 801	102 285	107 296	109 345	109 743
Tradisjonelle varer	263 903	252 535	274 334	59 447	68 559	65 316	68 471	67 205	73 342
Råolje	1 313	2 149	1 635	619	803	228	86	728	593
Skip og plattformer	29 516	18 588	22 077	7 430	3 716	8 085	6 263	4 683	3 046
Tjenester	112 569	120 483	130 623	33 867	29 723	28 656	32 476	36 729	32 762
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 109 348	1 192 826	1 403 011	305 271	329 839	337 117	337 241	356 531	372 123
Fastlands-Norge(markedsværdi)	958 917	994 204	1 048 531	251 920	261 278	254 741	257 037	265 315	271 437
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	150 431	198 622	354 480	53 350	68 561	82 375	80 204	91 216	100 686
Fastlands-Norge (basisverdi)	834 442	865 917	918 796	220 224	223 173	226 294	225 158	234 387	232 957
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	653 720	672 372	712 008	170 903	173 509	175 482	175 023	180 952	180 551
Industri og bergverk	132 292	126 866	129 167	30 724	32 079	33 382	32 930	30 808	32 048
Andre vareproduserende næringer	91 296	94 223	99 634	25 202	25 238	25 399	20 852	25 688	27 695
Tjenesteytende næringer	430 132	451 282	483 207	114 977	116 192	116 701	121 241	124 456	120 809
Offentlig forvaltningsvirksomhet	180 722	193 545	206 788	49 321	49 663	50 812	50 135	53 434	52 406
Korreksjonsposter	124 475	128 286	129 735	31 697	38 106	28 447	31 879	30 928	38 480

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsværdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A2. Makroøkonomiske hovedstørrelser. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	537 897	550 706	562 318	141 509	147 428	132 838	138 198	143 619	147 662
Konsum i husholdninger	512 189	525 047	537 054	135 043	140 974	126 467	131 912	137 273	141 401
Varekonsum	290 993	294 454	300 407	74 249	83 411	70 745	72 479	74 710	82 474
Tjenester	215 059	222 886	227 880	58 838	54 865	54 151	57 406	60 310	56 014
Husholdningenes kjøp i utlandet	22 092	23 551	24 457	7 925	5 319	4 669	6 011	8 266	5 511
Utlendingers kjøp i Norge	-15 955	-15 843	-15 691	-5 970	-2 620	-3 098	-3 983	-6 013	-2 597
Konsum i ideelle organisasjoner	25 708	25 659	25 264	6 466	6 454	6 371	6 286	6 346	6 261
Konsum i offentlig forvaltning	226 635	232 745	236 038	59 220	58 581	59 400	58 284	60 045	58 309
Konsum i statsforvaltningen	88 783	90 858	91 734	23 032	22 812	23 062	22 733	23 055	22 885
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	65 144	66 971	68 010	16 977	16 841	17 111	16 810	17 093	16 996
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	23 639	23 887	23 724	6 055	5 971	5 950	5 923	5 961	5 889
Konsum i kommuneforvaltningen	137 852	141 887	144 304	36 188	35 769	36 339	35 551	36 990	35 425
Bruttoinvestering i fast realkapital	266 693	251 692	244 802	69 985	65 404	60 936	61 534	58 935	63 398
Oljevirksomhet	74 925	65 455	48 050	18 211	12 233	13 719	12 007	11 021	11 303
Utenriks sjøfart	12 040	10 331	14 625	5 827	3 170	5 426	5 158	2 374	1 667
Fastlands-Norge	179 729	175 905	182 128	45 948	50 001	41 791	44 368	45 540	50 428
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	139 902	135 579	141 801	35 893	37 815	32 740	34 767	35 750	38 544
Industri og bergverk	18 694	14 609	13 740	3 574	4 808	2 633	3 885	3 280	3 942
Annen vareproduksjon	16 386	17 382	17 213	5 453	4 546	3 660	4 825	4 394	4 335
Boligtjenester(husholdninger)	30 117	29 455	32 610	8 117	7 873	7 720	7 856	8 696	8 338
Andre tjenesteytende næringer	74 705	74 132	78 237	18 749	20 588	18 728	18 201	19 380	21 929
Offentlig forvaltningsvirksomhet	39 827	40 327	40 326	10 054	12 187	9 051	9 601	9 790	11 884
Lagerendring og statistiske avvik	37 916	23 710	32 241	-299	3 408	13 998	7 707	6 858	3 678
Bruttoinvestering	304 609	275 402	277 043	69 687	68 812	74 934	69 240	65 793	67 076
Innenlandsk sluttanvendelse	1 069 141	1 058 853	1 075 399	270 416	274 821	267 172	265 722	269 457	273 048
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	944 261	959 356	980 484	246 677	256 010	234 030	240 850	249 204	256 400
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	266 462	273 072	276 364	69 275	70 768	68 451	67 885	69 835	70 193
Eksport i alt	449 294	457 092	469 702	113 258	120 070	117 790	113 156	116 727	122 028
Tradisjonelle varer	174 745	179 269	184 635	42 988	48 823	46 486	45 600	43 880	48 668
Råolje og naturgass	157 716	157 634	167 751	37 763	42 407	43 147	39 472	40 613	44 518
Skip og plattformer	11 131	13 464	8 587	3 662	3 065	1 263	1 219	3 313	2 792
Tjenester	105 702	106 726	108 729	28 846	25 775	26 894	26 865	28 921	26 050
Samlet anvendelse	1 518 435	1 515 945	1 545 101	383 674	394 891	384 963	378 878	386 184	395 076
Import i alt	400 341	388 079	392 614	99 420	99 888	97 396	99 185	97 980	98 053
Tradisjonelle varer	259 874	254 567	260 676	59 903	68 719	63 332	66 116	62 836	68 392
Råolje	1 785	2 030	870	527	575	133	48	386	302
Skip og plattformer	30 423	19 847	20 902	8 017	3 959	8 509	5 758	4 154	2 480
Tjenester	108 259	111 636	110 166	30 972	26 635	25 422	27 262	30 604	26 879
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 118 094	1 127 865	1 152 487	284 254	295 003	287 567	279 694	288 204	297 023
Fastlands-Norge(markedsverdi)	922 764	930 345	946 788	236 335	241 949	233 712	230 743	239 120	243 213
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	195 330	197 520	205 699	47 919	53 054	53 854	48 950	49 084	53 810
Fastlands-Norge (basisverdi)	800 101	808 390	826 080	205 039	208 862	205 001	200 700	208 879	211 501
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	630 010	634 253	649 718	160 881	164 705	160 419	157 520	163 948	167 831
Industri og bergverk	124 891	121 136	118 618	28 403	30 999	31 593	28 905	27 498	30 622
Andre vareproduserende næringer	88 369	88 993	94 245	25 384	23 714	23 547	19 866	26 221	24 611
Tjenesteytende næringer	416 750	424 124	436 855	107 094	109 992	105 278	108 749	110 229	112 598
Offentlig forvaltningsvirksomhet	170 091	174 138	176 363	44 158	44 157	44 582	43 179	44 931	43 671
Korreksjonsposter	122 663	121 955	120 708	31 296	33 087	28 712	30 044	30 241	31 712

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A3. Makroøkonomiske hovedstørrelser.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	3,3	2,4	2,1	2,4	3,0	2,5	4,6	1,5	0,2
Konsum i husholdninger	3,5	2,5	2,3	2,5	3,1	2,6	4,9	1,7	0,3
Varekonsum	3,6	1,2	2,0	0,8	2,7	2,8	6,6	0,6	-1,1
Tjenester	3,0	3,6	2,2	4,0	3,3	2,2	2,2	2,5	2,1
Husholdningenes kjøp i utlandet.	3,8	6,6	3,8	4,2	1,0	1,5	5,3	4,3	3,6
Utlendingers kjøp i Norge	-0,1	-0,7	-1,0	-2,7	-7,3	-1,2	-3,3	0,7	-0,9
Konsum i ideelle organisasjoner	-0,1	-0,2	-1,5	0,5	0,7	0,2	-1,5	-1,9	-3,0
Konsum i offentlig forvaltning	3,8	2,7	1,4	2,0	3,6	5,1	-0,3	1,4	-0,5
Konsum i statsforvaltningen	2,7	2,3	1,0	2,5	2,9	3,3	0,2	0,1	0,3
Konsum i statsforvaltningen, sivilt	3,5	2,8	1,6	2,9	3,3	3,9	0,7	0,7	0,9
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	0,6	1,0	-0,7	1,3	1,5	1,7	-1,4	-1,5	-1,4
Konsum i kommuneforvaltningen	4,5	2,9	1,7	1,6	4,0	6,3	-0,5	2,2	-1,0
Bruttoinvestering i fast realkapital	5,8	-5,6	-2,7	1,8	-10,5	5,8	4,8	-15,8	-3,1
Oljevirksomhet	20,4	-12,6	-26,6	-8,3	-40,1	-22,4	-30,7	-39,5	-7,6
Utenriks sjøfart	-7,5	-14,2	41,6	95,7	7,6	329,2	..	-59,3	-47,4
Fastlands-Norge	1,6	-2,1	3,5	0,0	0,5	8,1	7,5	-0,9	0,9
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	0,7	-3,1	4,6	-1,7	0,1	11,3	7,1	-0,4	1,9
Industri og bergverk	4,4	-21,8	-6,0	-28,7	-19,8	-5,8	13,2	-8,2	-18,0
Annen vareproduksjon	-1,3	6,1	-1,0	22,4	15,3	21,9	10,1	-19,4	-4,6
Boligtjenester(husholdninger)	-0,9	-2,2	10,7	3,9	5,0	21,1	10,8	7,1	5,9
Andre tjenesteytende næringer	1,0	-0,8	5,5	-2,6	1,2	8,6	3,7	3,4	6,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,9	1,3	-0,0	6,8	2,0	-2,2	8,7	-2,6	-2,5
Lagerendring og statistiske avvik	65,2	-37,5	36,0	..	-61,8	1,8	12,6	..	7,9
Bruttoinvestering	10,7	-9,6	0,6	-5,8	-16,1	5,0	5,6	-5,6	-2,5
Innenlandsk sluttanvendelse	5,4	-1,0	1,6	0,1	-2,5	3,8	3,8	-0,4	-0,6
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	3,1	1,6	2,2	1,9	2,6	4,1	3,9	1,0	0,2
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	4,0	2,5	1,2	2,6	3,3	4,1	0,9	0,8	-0,8
Eksport i alt	0,3	1,7	2,8	5,2	6,5	5,0	1,4	3,1	1,6
Tradisjonelle varer	3,3	2,6	3,0	2,9	7,6	4,4	6,3	2,1	-0,3
Råolje og naturgass	-3,6	-0,1	6,4	5,4	6,4	10,8	2,5	7,5	5,0
Skip og plattformer	-16,4	21,0	-36,2	94,4	43,8	-50,6	-70,8	-9,5	-8,9
Tjenester	3,8	1,0	1,9	2,2	1,7	2,9	3,5	0,3	1,1
Samlet anvendelse	3,8	-0,2	1,9	1,5	0,1	4,1	3,0	0,7	0,0
Import i alt	9,3	-3,1	1,2	0,7	-6,1	2,9	5,4	-1,4	-1,8
Tradisjonelle varer	8,6	-2,0	2,4	-4,7	0,2	-1,9	7,7	4,9	-0,5
Råolje	23,3	13,7	-57,1	19,6	46,3	-65,5	-91,1	-26,8	-47,4
Skip og plattformer	16,6	-34,8	5,3	43,1	-61,4	148,8	29,4	-48,2	-37,4
Tjenester	8,9	3,1	-1,3	3,8	-1,9	-3,4	-1,6	-1,2	0,9
Bruttonasjonalprodukt ¹	2,0	0,9	2,2	1,8	2,4	4,6	2,2	1,4	0,7
Fastlands-Norge(markedsverdi)	3,3	0,8	1,8	1,1	1,5	3,6	1,9	1,2	0,5
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	-3,6	1,1	4,1	5,7	7,0	8,9	3,9	2,4	1,4
Fastlands-Norge (basisverdi)	3,3	1,0	2,2	1,3	1,6	3,9	1,7	1,9	1,3
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	3,5	0,7	2,4	1,3	0,9	3,4	2,6	1,9	1,9
Industri og bergverk	1,6	-3,0	-2,1	-3,8	-3,6	0,5	-4,6	-3,2	-1,2
Andre vareproduserende næringer	3,0	0,7	5,9	3,3	0,1	8,7	9,0	3,3	3,8
Tjenesteytende næringer	4,2	1,8	3,0	2,3	2,5	3,2	3,5	2,9	2,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	2,5	2,4	1,3	1,5	3,9	5,8	-1,1	1,8	-1,1
Korreksjonsposter	3,0	-0,6	-1,0	-0,4	0,9	1,3	2,8	-3,4	-4,2

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A4. Makroøkonomiske hovedstørrelser.

Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,7	2,2	3,3	1,9	2,4	3,0	3,5	3,8	3,0
Konsum i husholdninger	2,6	2,2	3,2	1,9	2,5	3,0	3,5	3,6	2,9
Varekonsum	1,8	1,7	2,1	1,6	2,2	2,0	2,3	2,4	1,8
Tjenester	3,4	3,0	4,9	2,8	3,3	4,7	4,9	5,4	4,4
Husholdningenes kjøp i utlandet	5,7	0,5	2,2	-0,6	-2,4	-1,1	4,8	2,9	1,6
Utlendingers kjøp i Norge	3,5	3,7	4,4	3,7	4,0	4,2	4,4	4,6	4,1
Konsum i ideelle organisasjoner	5,4	3,6	5,2	2,0	1,4	3,4	5,2	6,2	6,0
Konsum i offentlig forvaltning	4,8	3,5	5,2	2,3	2,0	3,5	4,8	6,3	6,0
Konsum i statsforvaltningen	4,6	3,3	5,2	2,3	2,7	4,3	5,1	6,1	5,3
Konsum i statsforvaltningen, sivil	4,8	3,4	5,0	2,3	2,7	4,2	5,1	5,8	5,0
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	4,2	3,2	5,6	2,2	2,6	4,8	4,9	6,9	6,1
Konsum i kommuneforvaltningen	4,9	3,7	5,1	2,4	1,6	3,0	4,7	6,4	6,5
Bruttoinvestering i fast realkapital	3,8	1,5	5,3	-0,6	3,3	2,6	4,2	7,9	6,3
Oljevirksomhet	4,8	1,0	7,4	-0,9	5,6	3,7	7,5	9,1	9,5
Utenriks sjøfart	-2,6	-4,0	12,9	-4,3	3,6	-1,9	-52,0	25,8	30,4
Fastlands-Norge	3,9	2,0	4,5	0,7	2,6	3,4	4,0	6,1	4,5
Fastlands-Norge ekskl. offentlig forvaltning	4,0	1,7	4,5	0,5	2,4	3,5	3,8	6,3	4,3
Industri og bergverk	3,2	0,9	4,0	-0,4	1,5	2,6	3,3	5,5	4,5
Annen vareproduksjon	3,3	-0,9	5,9	-3,4	-0,0	0,7	5,2	10,2	6,0
Boligtjenester(husholdninger)	3,9	4,0	5,0	3,2	3,8	4,1	5,2	5,3	5,6
Andre tjenesteytende næringer	4,4	1,5	3,9	0,6	2,6	3,8	3,0	5,6	3,3
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,4	2,7	4,6	1,5	3,0	3,1	4,6	5,5	4,9
Lagerendring og statistiske avvik	-1,1	6,6	-10,9	..	27,2	9,9	-5,5	..	-67,7
Bruttoinvestering	3,2	2,1	3,4	0,2	5,1	3,9	3,1	4,7	1,9
Innenlandsk sluttanvendelse	3,3	2,5	3,7	1,5	3,1	3,4	3,7	4,6	3,4
Etterspørsel fra Fastlands-Norge (ekskl. lagerendring)	3,4	2,5	4,0	1,8	2,4	3,2	3,9	4,8	4,0
Etterspørsel fra off. forvaltningsvirksomhet	4,6	3,4	5,1	2,2	2,2	3,5	4,8	6,2	5,8
Eksport i alt	-8,3	11,0	36,0	16,5	29,1	44,4	40,0	34,9	27,9
Tradisjonelle varer	1,2	0,1	12,6	0,7	3,5	11,1	14,1	12,2	12,9
Råolje og naturgass	-25,0	36,5	74,4	58,0	95,6	123,3	90,3	67,8	45,9
Skip og plattformer	-1,4	-1,6	10,0	1,8	6,5	4,3	2,1	7,3	15,0
Tjenester	0,4	2,2	17,6	3,1	6,8	13,7	20,0	20,0	16,5
Samlet anvendelse	-0,1	4,8	13,3	5,4	9,8	14,5	13,9	13,8	11,3
Import i alt	1,7	-0,3	7,6	-0,8	1,4	5,0	7,3	9,5	8,8
Tradisjonelle varer	1,6	-2,3	6,1	-3,5	-1,6	4,6	4,4	7,8	7,5
Råolje	-26,4	43,9	77,5	63,8	108,7	159,2	104,7	60,6	40,5
Skip og plattformer	-3,0	-3,5	12,8	-3,4	1,9	1,4	14,2	21,6	30,9
Tjenester	4,0	3,8	9,9	4,7	5,5	7,4	12,8	9,8	9,2
Bruttonasjonalprodukt ¹	-0,8	6,6	15,1	7,7	12,8	17,7	16,2	15,2	12,1
Fastlands-Norge(markedsverdi)	3,9	2,8	3,6	2,2	2,5	3,0	4,1	4,1	3,3
Oljevirksomhet og utenriks sjøfart	-23,0	30,6	71,4	46,4	86,5	114,8	85,9	66,9	44,8
Fastlands-Norge (basisverdi)	4,3	2,7	3,8	1,2	1,5	3,8	4,1	4,5	3,1
Fastlands-Norge ekskl. off. forvaltning	3,8	2,2	3,4	0,8	1,3	3,8	3,7	3,9	2,1
Industri og bergverk	5,9	-1,1	4,0	-2,2	-2,3	4,0	7,5	3,6	1,1
Andre vareproduserende næringer	3,3	2,5	-0,2	3,3	0,1	-3,4	-2,3	-1,3	5,7
Tjenesteytende næringer	3,2	3,1	4,0	1,1	2,6	5,3	3,8	5,2	1,6
Offentlig forvaltningsvirksomhet	6,2	4,6	5,5	3,0	2,2	3,6	5,2	6,5	6,7
Korreksjonsposter	1,5	3,7	2,2	9,0	9,1	-2,5	4,5	1,0	5,4

1 Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A5. Produksjon. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produksjon i alt.	1 869 845	1 973 279	2 260 497	498 357	529 729	550 675	548 212	568 197	593 412
Jordbruk, jakt og viltstell	24 932	24 211	22 957	9 782	4 945	4 232	4 662	9 392	4 671
Skogbruk	4 038	3 971	3 798	976	1 070	779	1 375	687	957
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	21 000	21 878	23 671	5 297	6 355	5 649	5 998	5 503	6 520
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	149 028	200 569	353 332	54 167	68 956	82 965	79 499	89 952	100 916
Utvinning av råolje og naturgass	138 418	190 807	340 756	51 343	67 142	79 893	76 287	87 288	97 288
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	10 610	9 762	12 576	2 824	1 813	3 072	3 212	2 664	3 628
Bergverksdrift	5 616	5 558	6 038	1 459	1 468	1 399	1 530	1 502	1 606
Industri	436 406	427 782	448 838	101 627	111 498	116 624	109 470	104 996	117 748
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	94 790	90 064	90 149	21 118	23 615	23 692	22 299	20 678	23 480
Tekstil- og bekledningsindustri	5 937	5 284	5 020	1 092	1 309	1 419	1 184	1 059	1 358
Trelast- og trevareindustri	16 958	16 049	17 038	3 740	4 254	4 413	4 222	3 980	4 423
Treforedling	19 352	18 858	20 594	4 552	4 783	5 084	5 233	5 183	5 093
Forlag og grafisk industri	32 041	31 302	32 873	7 619	8 078	8 650	8 059	7 682	8 482
Oljeraffinering	15 779	18 384	28 939	5 432	6 115	6 654	6 787	7 331	8 166
Kjemiske råvarer	22 626	22 264	23 249	5 489	5 771	5 829	5 445	5 826	6 149
Kjemisk og mineralsk industri mv.	32 122	32 053	33 570	7 456	8 420	8 578	8 304	7 922	8 767
Metallindustri	40 320	40 403	46 604	9 980	10 774	11 793	12 130	10 916	11 765
Verkstedindustri	88 516	87 379	87 296	20 027	21 599	23 420	20 733	19 861	23 282
Bygging av skip og oljeplattformer	54 784	53 432	51 567	12 474	13 480	13 931	12 238	11 945	13 452
Møbelindustri og annen industri	13 181	12 311	11 939	2 648	3 301	3 161	2 834	2 614	3 330
Kraftforsyning	32 105	32 636	37 263	6 195	9 373	11 030	7 447	6 882	11 904
Bygge- og anleggsvirksomhet	131 352	134 734	143 120	33 427	35 360	35 015	34 975	35 598	37 532
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	805 511	844 299	925 994	214 838	219 668	220 481	231 077	237 823	236 613
Varehandel	164 635	171 688	182 465	42 918	48 268	43 853	44 318	45 519	48 775
Hotell- og restaurantvirksomhet	34 496	36 050	36 740	10 416	8 625	7 876	9 166	10 695	9 003
Rørtransport	14 920	15 731	15 877	3 746	4 126	4 558	3 738	3 682	3 899
Sjøtransport	67 553	69 074	90 851	17 774	19 032	19 492	22 652	24 474	24 233
Utenriks sjøfart	62 288	63 399	84 568	16 253	17 572	18 155	21 054	22 799	22 560
Innenriks sjøfart	5 265	5 675	6 283	1 521	1 460	1 337	1 599	1 675	1 673
Transport ellers	103 281	110 945	123 038	29 844	27 397	28 514	31 468	32 754	30 302
Post og telekommunikasjon	38 096	42 573	47 690	10 159	11 571	11 354	12 053	11 355	12 928
Finansiell tjenesteyting, forsikring	62 478	62 949	71 904	15 942	16 177	16 804	18 360	19 054	17 686
Boligtjenester (husholdninger)	83 691	87 112	92 118	21 905	22 101	22 573	22 834	23 213	23 498
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	138 471	145 118	156 614	36 219	35 995	39 065	39 144	39 565	38 839
Personlig tjenesteyting	97 889	103 060	108 697	25 915	26 377	26 393	27 342	27 511	27 451
Offentlig forvaltningsvirksomhet	259 857	277 641	295 487	70 590	71 036	72 500	72 179	75 861	74 946
Statsforvaltningen	90 661	96 249	102 317	24 408	24 608	25 170	25 104	25 974	26 069
Sivil forvaltning	66 365	70 989	75 855	18 015	18 161	18 689	18 573	19 260	19 333
Forsvar	24 296	25 260	26 462	6 393	6 447	6 481	6 531	6 714	6 737
Kommuneforvaltningen	169 196	181 392	193 170	46 183	46 428	47 331	47 075	49 888	48 876
Fastlands-Norge (basisverdi)	1 643 608	1 693 580	1 806 720	424 192	439 075	444 997	443 921	451 764	466 037
Markedsrettet virksomhet	1 493 786	1 575 657	1 839 098	397 356	428 230	447 378	444 950	460 340	486 430
Ikke markedsrettet virksomhet	376 059	397 621	421 399	101 001	101 499	103 297	103 262	107 857	106 982
Undervisning	61 447	65 512	69 792	16 267	17 017	17 179	16 902	18 077	17 634
Helse- og sosial tjenester	117 527	125 765	132 869	32 365	31 973	32 304	32 601	34 332	33 632

Tabell A6. Produksjon. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produksjon i alt.	1 867 042	1 883 179	1 918 463	470 030	485 936	482 097	470 473	474 702	491 191
Jordbruk, jakt og viltstell	24 767	24 724	24 133	9 925	5 163	4 530	4 835	9 953	4 815
Skogbruk	4 112	4 148	4 066	1 023	1 143	833	1 462	740	1 031
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	18 821	19 398	19 937	5 177	5 755	4 525	4 427	5 069	5 916
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	191 777	193 732	202 589	47 150	52 023	52 865	48 229	48 131	53 365
Utvinning av råolje og naturgass	182 812	185 202	192 703	44 689	50 467	50 299	45 685	46 064	50 655
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	8 965	8 529	9 886	2 461	1 556	2 566	2 544	2 068	2 709
Bergverksdrift	5 451	5 371	5 465	1 403	1 395	1 277	1 385	1 336	1 467
Industri	428 121	418 436	410 366	98 683	107 421	109 525	100 261	95 180	105 400
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	91 325	88 087	87 526	20 705	23 182	23 380	21 679	19 938	22 530
Tekstil- og bekledningsindustri	5 937	5 194	4 860	1 072	1 293	1 394	1 169	1 020	1 277
Trelast- og trevareindustri	16 958	16 290	16 715	3 797	4 277	4 376	4 175	3 866	4 297
Treforedling	18 274	17 784	18 301	4 297	4 496	4 658	4 620	4 525	4 498
Forlag og grafisk industri	30 992	30 516	29 844	7 314	7 739	7 923	7 298	6 948	7 675
Oljeraffinering	18 534	18 822	18 719	5 231	5 103	4 958	4 536	4 543	4 683
Kjemiske råvarer	22 676	22 155	21 750	5 457	5 614	5 571	5 056	5 428	5 696
Kjemisk og mineralisk industri mv.	32 303	31 934	31 728	7 446	8 344	8 302	7 785	7 475	8 166
Metallindustri	39 844	41 051	41 141	10 009	10 427	10 755	10 531	9 666	10 189
Verkstedindustri	85 577	84 248	82 250	19 124	21 257	22 350	19 725	18 708	21 467
Bygging av skip og oljeplattformer	52 684	50 201	46 320	11 620	12 441	12 836	11 065	10 621	11 799
Møbelindustri og annen industri	13 016	12 152	11 211	2 610	3 247	3 022	2 623	2 443	3 123
Kraftforsyning	34 438	36 061	42 550	8 207	10 061	11 680	9 989	9 406	11 476
Bygge- og anleggsvirksomhet	126 388	124 432	125 817	30 819	32 188	31 574	30 776	31 117	32 350
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	785 547	802 005	825 760	202 827	206 651	200 492	205 428	208 209	211 631
Varehandel	163 402	163 385	164 825	40 331	45 732	39 450	39 937	40 109	45 329
Hotell- og restaurantvirksomhet	32 963	33 117	32 692	9 918	7 651	7 041	8 116	9 831	7 704
Rørtransport	14 012	14 481	15 010	3 412	3 862	4 242	3 539	3 450	3 779
Sjøtransport	70 263	70 567	72 298	17 579	18 131	18 236	17 558	18 043	18 460
Utenriks sjøfart	65 100	65 222	66 894	16 162	16 780	17 030	16 191	16 640	17 032
Innenriks sjøfart	5 162	5 345	5 404	1 417	1 352	1 206	1 367	1 403	1 428
Transport ellers	100 150	102 866	107 081	27 470	25 635	24 965	27 262	28 190	26 664
Post og telekommunikasjon	39 095	45 760	52 393	11 162	12 685	12 462	13 245	12 492	14 194
Finansiell tjenesteyting, forsikring	58 914	62 042	66 488	15 643	16 196	15 034	16 607	17 172	17 675
Boligtjenester (husholdninger)	81 744	82 786	83 983	20 721	20 805	20 885	20 953	21 024	21 121
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	132 044	133 189	137 173	33 061	32 356	34 913	34 489	34 319	33 452
Personlig tjenesteyting	92 960	93 810	93 819	23 531	23 599	23 263	23 723	23 580	23 253
Offentlig forvaltningsvirksomhet	247 620	254 872	257 779	64 815	64 137	64 797	63 682	65 561	63 740
Statsforvaltningen	86 476	88 800	89 606	22 513	22 262	22 512	22 196	22 580	22 317
Sivil forvaltning	63 163	65 305	66 309	16 557	16 389	16 669	16 380	16 727	16 533
Forsvar	23 314	23 495	23 297	5 955	5 873	5 844	5 817	5 853	5 783
Kommuneforvaltningen	161 143	166 073	168 174	42 302	41 875	42 285	41 485	42 981	41 423
Fastlands-Norge (basisverdi)	1 596 153	1 609 744	1 633 970	403 306	413 272	407 960	402 513	406 481	417 016
Markedsrettet virksomhet	1 506 665	1 514 684	1 546 333	376 483	393 286	388 822	378 401	380 238	398 873
Ikke markedsrettet virksomhet	360 377	368 495	372 129	93 547	92 650	93 275	92 072	94 465	92 317
Undervisning	59 446	60 984	61 851	15 195	15 481	15 612	15 308	15 871	15 060
Helse- og sosial tjenester	110 913	114 316	115 041	29 309	28 652	28 815	28 544	29 324	28 358

Tabell A7. Produksjon. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produksjon i alt.	2,1	0,9	1,9	1,5	2,0	4,0	1,4	1,0	1,1
Jordbruk, jakt og viltstell	0,7	-0,2	-2,4	-0,8	-1,1	-0,1	-5,2	0,3	-6,7
Skogbruk	-3,9	0,9	-2,0	57,9	-2,6	-1,9	29,0	-27,7	-9,8
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1,3	3,1	2,8	10,4	5,4	2,7	9,0	-2,1	2,8
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-5,0	1,0	4,6	6,4	7,6	9,2	4,5	2,1	2,6
Utvinning av råolje og naturgass	-3,4	1,3	4,0	6,2	8,5	9,5	3,6	3,1	0,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-28,5	-4,9	15,9	9,6	-15,1	3,7	24,9	-16,0	74,1
Bergverksdrift	-1,7	-1,5	1,7	1,8	4,9	2,6	4,3	-4,8	5,2
Industri	1,5	-2,3	-1,9	-3,0	-2,2	0,9	-3,4	-3,5	-1,9
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-1,3	-3,5	-0,6	-4,2	0,3	2,9	1,0	-3,7	-2,8
Tekstil- og bekledningsindustri	-4,3	-12,5	-6,4	-16,4	-17,0	-5,9	-13,3	-4,8	-1,3
Trelast- og trevareindustri	-0,1	-3,9	2,6	-5,9	8,9	8,7	-0,4	1,8	0,5
Treforedling	0,0	-2,7	2,9	-5,8	0,1	0,9	5,6	5,3	0,1
Forlag og grafisk industri	-0,3	-1,5	-2,2	0,1	-4,6	2,0	-5,1	-5,0	-0,8
Oljeraffinering	-3,9	1,6	-0,5	4,3	13,6	2,2	24,6	-13,2	-8,2
Kjemiske råvarer	4,7	-2,3	-1,8	0,0	2,3	-3,5	-4,8	-0,5	1,5
Kjemisk og mineralisk industri mv.	-0,1	-1,1	-0,6	-5,6	1,2	2,6	-3,4	0,4	-2,1
Metallindustri	5,3	3,0	0,2	2,5	2,3	4,8	1,7	-3,4	-2,3
Verkstedindustri	1,6	-1,6	-2,4	-2,0	-6,2	-0,4	-7,9	-2,2	1,0
Bygging av skip og oljeplattformer	8,4	-4,7	-7,7	-5,8	-11,5	-3,0	-14,3	-8,6	-5,2
Møbelindustri og annen industri	2,9	-6,6	-7,7	-10,2	-7,3	-8,2	-12,7	-6,4	-3,8
Kraftforsyning	4,7	4,7	18,0	9,3	2,7	17,9	26,7	14,6	14,1
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,3	-1,5	1,1	-1,3	-0,8	4,8	-1,7	1,0	0,5
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	3,8	2,1	3,0	2,3	2,7	3,6	3,2	2,7	2,4
Varehandel	4,5	-0,0	0,9	-0,7	1,1	1,1	4,3	-0,6	-0,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	6,7	0,5	-1,3	0,1	-2,1	-0,0	-4,6	-0,9	0,7
Rørtransport	-1,4	3,3	3,6	9,1	2,5	13,4	2,1	1,1	-2,2
Sjøtransport	2,3	0,4	2,5	-0,5	2,9	2,3	3,1	2,6	1,8
Utenriks sjøfart	2,1	0,2	2,6	-0,7	2,5	2,4	3,5	3,0	1,5
Innenriks sjøfart	4,2	3,5	1,1	1,5	7,7	0,6	-0,8	-1,0	5,6
Transport ellers	2,4	2,7	4,1	2,0	2,8	8,9	1,6	2,6	4,0
Post og telekommunikasjon	8,3	17,0	14,5	19,5	15,3	19,2	15,5	11,9	11,9
Finansiell tjenesteyting, forsikring	2,8	5,3	7,2	9,3	9,0	0,3	9,2	9,8	9,1
Boligtjenester (husholdninger)	1,1	1,3	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7,6	0,9	3,0	0,8	0,2	3,2	1,6	3,8	3,4
Personlig tjenesteyting	1,5	0,9	0,0	1,5	1,5	1,0	0,3	0,2	-1,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,0	2,9	1,1	2,3	3,9	4,6	-0,4	1,2	-0,6
Statsforvaltningen	1,6	2,7	0,9	2,8	3,2	3,2	-0,0	0,3	0,2
Sivil forvaltning	2,7	3,4	1,5	3,4	3,9	3,8	0,5	1,0	0,9
Forsvar	-1,2	0,8	-0,8	1,1	1,2	1,5	-1,5	-1,7	-1,5
Kommuneforvaltningen	3,8	3,1	1,3	2,1	4,2	5,3	-0,6	1,6	-1,1
Fastlands-Norge (basisverdi)	3,1	0,9	1,5	1,0	1,3	3,4	1,0	0,8	0,9
Markedsrettet virksomhet	2,0	0,5	2,1	1,4	1,7	4,1	1,9	1,0	1,4
Ikke markedsrettet virksomhet	2,4	2,3	1,0	1,9	3,0	3,6	-0,2	1,0	-0,4
Undervisning	4,8	2,6	1,4	-0,2	4,0	6,9	-2,5	4,4	-2,7
Helse- og sosial tjenester	3,7	3,1	0,6	3,4	4,2	3,3	0,3	0,1	-1,0

Tabell A8. Produksjon. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produksjon i alt.	0,2	4,6	12,4	5,2	8,5	13,5	12,9	12,9	10,8
Jordbruk, jakt og viltstell	0,7	-2,7	-2,9	-2,7	-4,1	-3,8	-3,2	-4,3	1,3
Skogbruk	-1,8	-2,5	-2,4	-3,2	-4,5	-3,9	-3,1	-2,6	-0,9
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	11,6	1,1	5,3	-4,6	-0,9	2,2	13,6	6,1	-0,2
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-22,3	33,2	68,5	51,0	88,4	111,5	83,2	62,7	42,7
Utvinning av råolje og naturgass	-24,3	36,1	71,6	56,3	93,7	120,3	87,9	64,9	44,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	18,3	-3,3	11,1	-7,4	3,5	5,8	10,6	12,3	14,9
Bergverksdrift	3,0	0,4	6,8	2,5	1,9	6,4	8,8	8,2	4,0
Industri	1,9	0,3	7,0	0,4	1,5	6,1	7,1	7,1	7,6
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3,8	-1,5	0,7	-3,1	-2,3	-1,3	0,4	1,7	2,3
Tekstil- og bekledningsindustri	0,0	1,7	1,5	0,2	1,0	-0,1	-0,5	1,9	5,0
Trelast- og trevareindustri	0,0	-1,5	3,5	-2,1	0,0	2,6	3,4	4,5	3,5
Treforedling	5,9	0,1	6,1	-1,4	-1,3	2,8	7,2	8,1	6,4
Forlag og grafisk industri	3,4	-0,8	7,4	-0,2	0,2	9,5	8,1	6,1	5,9
Oljeraffinerer	-14,9	14,7	58,3	23,6	47,7	79,9	69,2	55,4	45,5
Kjemiske råvarer	-0,2	0,7	6,4	0,7	3,7	5,0	8,9	6,7	5,0
Kjemisk og mineralisk industri mv.	-0,6	0,9	5,4	0,7	0,7	4,2	5,3	5,8	6,4
Metallindustri	1,2	-2,7	15,1	-1,2	6,1	15,2	20,7	13,3	11,7
Verkstedindustri	3,4	0,3	2,3	0,2	-3,3	1,3	-0,1	1,4	6,7
Bygging av skip og oljeplattformer	4,0	2,4	4,6	2,0	2,3	4,3	4,1	4,8	5,2
Møbelindustri og annen industri	1,3	0,0	5,1	-0,2	0,4	3,8	6,6	5,5	4,9
Kraftforsyning	-6,8	-2,9	-3,2	15,4	-6,6	-9,9	-12,0	-3,1	11,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,9	4,2	5,1	3,3	3,9	3,9	5,3	5,5	5,6
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	2,5	2,7	6,5	1,7	2,9	6,3	6,8	7,8	5,2
Varehandel	0,8	4,3	5,3	4,0	6,0	8,4	5,0	6,6	1,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	4,6	4,0	3,2	3,4	3,3	3,2	2,5	3,6	3,7
Rørtransport	6,5	2,0	-2,6	1,6	-3,6	-1,0	-3,7	-2,8	-3,4
Sjøtransport	-3,9	1,8	28,4	4,0	11,2	20,8	33,2	34,2	25,1
Utenriks sjøfart	-4,3	1,6	30,1	3,9	11,6	21,9	35,4	36,2	26,5
Innenriks sjøfart	2,0	4,1	9,5	4,4	5,6	8,0	10,1	11,3	8,4
Transport ellers	3,1	4,6	6,5	4,3	4,2	6,6	6,3	7,0	6,3
Post og telekommunikasjon	-2,6	-4,5	-2,2	-6,3	-5,5	-6,2	-2,4	-0,1	-0,2
Finansiell tjenesteyting, forsikring	6,0	-4,3	6,6	-12,0	-8,6	8,7	9,1	8,9	0,2
Boligtjenester (husholdninger)	2,4	2,8	4,2	2,8	3,1	4,2	3,6	4,4	4,7
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,9	3,9	4,8	3,0	3,2	4,6	4,9	5,2	4,4
Personlig tjenesteyting	5,3	4,3	5,5	3,1	3,3	4,6	5,7	5,9	5,6
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,9	3,8	5,2	2,6	2,3	3,6	5,0	6,2	6,2
Statsforvaltningen	4,8	3,4	5,3	2,4	2,7	4,4	5,2	6,1	5,7
Sivil forvaltning	5,1	3,5	5,2	2,4	2,8	4,3	5,3	5,8	5,5
Forsvar	4,2	3,2	5,6	2,2	2,6	4,8	4,9	6,9	6,1
Kommuneforvaltningen	5,0	4,0	5,2	2,7	2,0	3,1	4,8	6,3	6,4
Fastlands-Norge (basisverdi)	3,0	2,2	5,1	1,5	1,9	4,5	5,0	5,7	5,2
Markedsrettet virksomhet	-0,9	4,9	14,3	5,9	10,0	16,1	15,0	14,7	12,0
Ikke markedsrettet virksomhet	4,4	3,4	4,9	2,4	2,3	3,6	4,6	5,8	5,8
Undervisning	3,4	3,9	5,0	3,3	3,1	3,2	4,1	6,4	6,5
Helse- og sosial tjenester	6,0	3,8	5,0	2,1	1,1	2,8	4,9	6,0	6,3

Tabell A9. Produktinnsats. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produktinnsats i alt	919 893	944 408	1 024 792	234 090	245 930	251 185	252 634	252 497	268 477
Jordbruk, jakt og viltstell	13 206	12 823	12 649	3 297	2 145	2 197	5 022	3 327	2 103
Skogbruk	1 356	1 414	1 453	348	391	294	516	263	381
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	11 652	12 661	13 791	3 287	3 884	3 028	3 134	3 457	4 173
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	30 018	31 011	35 172	7 718	8 237	8 925	8 407	8 333	9 507
Utvinning av råolje og naturgass	25 475	26 624	29 824	6 446	7 422	7 567	7 041	7 203	8 013
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	4 543	4 387	5 347	1 272	815	1 358	1 366	1 130	1 494
Bergverksdrift	3 391	3 461	3 724	897	921	857	928	910	1 028
Industri	306 340	303 013	321 985	71 466	79 966	83 785	77 143	74 780	86 278
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	77 328	74 159	75 212	16 792	19 262	19 739	18 512	16 169	20 793
Tekstil- og bekledningsindustri	3 824	3 337	3 183	690	833	896	744	682	860
Trelast- og trevareindustri	12 213	11 711	12 324	2 712	3 086	3 188	3 065	2 856	3 215
Treforedling	13 218	12 976	13 892	3 070	3 341	3 486	3 444	3 430	3 532
Forlag og grafisk industri	17 882	17 715	18 244	4 240	4 565	4 781	4 441	4 268	4 754
Oljeraffinering	12 078	17 337	29 010	5 374	6 161	6 897	6 633	7 488	7 991
Kjemiske råvarer	15 579	15 527	16 335	3 767	4 014	4 080	3 696	4 132	4 427
Kjemisk og mineralsk industri mv.	21 815	21 885	22 954	5 064	5 801	5 882	5 546	5 494	6 033
Metallindustri	29 515	29 079	31 515	7 066	7 586	8 151	7 638	7 422	8 303
Verkstedindustri	54 695	53 542	54 894	12 145	13 684	14 685	12 973	12 625	14 610
Bygging av skip og oljeplattformer	39 946	38 108	37 025	8 899	9 573	10 039	8 753	8 589	9 644
Møbelindustri og annen industri	8 247	7 637	7 397	1 646	2 060	1 960	1 698	1 625	2 114
Kraftforsyning	9 186	9 780	11 860	2 146	2 813	3 220	2 696	2 574	3 370
Bygge- og anleggsvirksomhet	86 730	86 528	91 420	21 396	22 632	22 568	22 237	22 753	23 862
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	343 958	363 952	406 467	92 960	95 634	95 444	100 724	103 771	106 528
Varehandel	64 407	65 936	70 648	16 223	18 914	16 651	16 920	17 223	19 853
Hotell- og restaurantvirksomhet	19 326	19 705	20 407	5 768	4 680	4 193	5 050	5 931	5 233
Rørtransport	1 125	1 204	1 344	286	330	368	316	314	346
Sjøtransport	47 705	52 329	66 665	13 737	14 418	14 858	16 320	17 567	17 920
Utenriks sjøfart	44 663	48 861	62 780	12 812	13 526	14 010	15 365	16 570	16 836
Innenriks sjøfart	3 042	3 467	3 884	925	893	848	955	997	1 084
Transport ellers	55 369	59 858	68 586	15 903	15 081	15 830	17 207	17 991	17 558
Post og telekommunikasjon	17 338	21 411	26 043	5 217	6 026	6 068	6 524	6 257	7 194
Finansiell tjenesteyting, forsikring	20 206	21 384	22 465	5 474	5 430	5 127	5 807	5 721	5 810
Boligtjenester (husholdninger)	16 063	16 520	17 549	4 133	4 196	4 279	4 362	4 423	4 485
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	63 209	65 870	71 405	16 329	16 377	17 920	17 839	17 973	17 672
Personlig tjenesteyting	39 211	39 736	41 354	9 889	10 181	10 150	10 378	10 370	10 456
Offentlig forvaltningsvirksomhet	79 135	84 096	88 699	21 269	21 373	21 688	22 044	22 427	22 540
Statsforvaltningen	38 675	41 028	43 699	10 360	10 462	10 705	10 826	11 028	11 140
Sivil forvaltning	27 292	29 781	32 115	7 520	7 595	7 867	7 959	8 103	8 186
Forsvar	11 383	11 247	11 584	2 840	2 867	2 838	2 867	2 925	2 954
Kommuneforvaltningen	40 460	43 068	45 000	10 909	10 911	10 983	11 218	11 399	11 400
Indirekte målte bank- og finanstjenester	34 921	35 669	37 572	9 306	7 935	9 179	9 783	9 902	8 707
Fastlands-Norge(basisverdi)	809 166	827 663	887 924	203 968	215 903	218 703	218 763	217 378	233 080
Markedsrettet virksomhet	773 401	792 036	864 456	195 347	208 328	211 952	212 346	211 593	228 566
Ikke markedsrettet virksomhet	111 571	116 703	122 764	29 436	29 668	30 054	30 504	31 002	31 204
Undervisning	13 188	14 123	14 748	3 589	3 540	3 579	3 731	3 743	3 696
Helse- og sosial tjenester	27 271	28 640	29 871	7 204	7 308	7 332	7 389	7 562	7 588

Tabell A10. Produktinnsats. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produktinnsats i alt	903 878	911 855	923 996	225 786	233 033	232 121	229 905	226 231	235 739
Jordbruk, jakt og viltstell	13 149	12 651	12 107	3 279	2 100	2 127	4 848	3 175	1 956
Skogbruk	1 363	1 379	1 352	340	380	277	486	246	343
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	11 365	12 080	12 510	3 143	3 693	2 764	2 845	3 122	3 778
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	28 865	28 975	30 639	7 187	7 523	7 990	7 361	7 181	8 107
Utvinning av råolje og naturgass	24 519	24 839	25 845	5 994	6 769	6 746	6 127	6 178	6 794
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	4 347	4 135	4 793	1 193	755	1 244	1 233	1 002	1 314
Bergverksdrift	3 324	3 284	3 341	858	853	781	847	817	897
Industri	305 357	299 387	293 871	70 826	76 964	78 428	71 894	68 201	75 348
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	73 820	71 394	70 962	16 780	18 780	18 980	17 583	16 164	18 235
Tekstil- og bekledningsindustri	3 756	3 296	3 083	680	821	884	742	647	810
Trelast- og trevareindustri	12 156	11 711	12 017	2 730	3 075	3 146	3 001	2 779	3 089
Treforedling	13 269	12 948	13 325	3 129	3 273	3 391	3 364	3 295	3 275
Forlag og grafisk industri	17 462	17 245	16 865	4 133	4 373	4 477	4 124	3 926	4 337
Oljeraffinering	16 299	16 599	16 508	4 613	4 500	4 373	4 000	4 006	4 130
Kjemiske råvarer	15 605	15 289	15 009	3 766	3 874	3 844	3 489	3 746	3 931
Kjemisk og mineralisk industri mv.	21 443	21 260	21 123	4 957	5 555	5 527	5 183	4 976	5 436
Metallindustri	30 453	31 459	31 527	7 670	7 991	8 242	8 070	7 408	7 808
Verkstedindustri	53 922	53 242	51 979	12 086	13 434	14 124	12 466	11 823	13 566
Bygging av skip og oljeplattformer	39 022	37 312	34 432	8 642	9 249	9 541	8 226	7 897	8 768
Møbelindustri og annen industri	8 150	7 632	7 041	1 639	2 039	1 898	1 647	1 534	1 961
Kraftforsyning	9 201	9 648	11 342	2 198	2 691	3 109	2 664	2 512	3 058
Bygge- og anleggsvirksomhet	85 080	84 013	84 948	20 808	21 732	21 318	20 779	21 009	21 842
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	336 379	345 118	355 157	87 777	88 105	86 234	88 597	89 847	90 480
Varehandel	62 534	62 527	63 078	15 435	17 501	15 097	15 284	15 350	17 347
Hotell- og restaurantvirksomhet	18 772	18 913	18 671	5 664	4 370	4 021	4 635	5 614	4 400
Rørtransport	1 089	1 128	1 170	266	301	331	276	269	294
Sjøtransport	48 621	48 941	50 150	12 182	12 577	12 668	12 173	12 509	12 799
Utenriks sjøfart	45 606	45 811	46 986	11 352	11 786	11 962	11 373	11 688	11 963
Innenriks sjøfart	3 016	3 129	3 164	830	791	706	800	821	836
Transport ellers	53 712	55 593	58 907	14 714	13 762	13 880	14 901	15 434	14 692
Post og telekommunikasjon	16 948	20 606	23 957	5 059	5 718	5 679	6 057	5 750	6 472
Finansiell tjenesteyting, forsikring	19 676	20 651	20 389	5 348	5 045	4 674	5 332	5 168	5 216
Boligtjenester (husholdninger)	15 761	16 009	16 241	4 007	4 023	4 039	4 052	4 066	4 084
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	60 928	62 003	63 857	15 391	15 062	16 253	16 055	15 976	15 573
Personlig tjenesteyting	38 338	38 746	38 738	9 713	9 746	9 591	9 833	9 711	9 603
Offentlig forvaltningsvirksomhet	77 528	80 734	81 417	20 657	19 980	20 215	20 503	20 630	20 069
Statsforvaltningen	37 555	38 875	39 410	9 861	9 682	9 823	9 844	9 908	9 835
Sivil forvaltning	26 437	28 102	28 803	7 127	6 998	7 173	7 192	7 248	7 190
Forsvar	11 117	10 773	10 607	2 734	2 684	2 649	2 652	2 660	2 645
Kommuneforvaltningen	39 973	41 859	42 007	10 796	10 298	10 392	10 658	10 722	10 235
Indirekte målte bank- og finanstjenester	32 267	34 587	37 313	8 714	9 013	8 879	9 082	9 492	9 859
Fastlands-Norge(basisverdi)	796 052	801 354	807 890	198 267	204 410	202 959	201 814	197 602	205 515
Markedsrettet virksomhet	762 326	764 754	773 406	188 450	196 044	195 070	192 342	188 129	197 865
Ikke markedsrettet virksomhet	109 285	112 514	113 278	28 622	27 976	28 172	28 481	28 610	28 015
Undervisning	13 323	13 961	14 074	3 650	3 354	3 434	3 650	3 628	3 363
Helse- og sosial tjenester	26 823	28 064	28 142	7 176	7 006	7 024	7 089	7 167	6 862

Tabell A11. Produktinnsats. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produktinnsats i alt	2,5	0,9	1,3	1,0	1,5	3,1	0,9	0,2	1,2
Jordbruk, jakt og villstell	-1,2	-3,8	-4,3	-5,4	-5,8	-3,6	-4,3	-3,2	-6,8
Skogbruk	-3,9	1,1	-2,0	58,3	-2,4	-1,9	29,0	-27,7	-9,8
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	3,1	6,3	3,6	12,7	10,5	3,3	10,7	-0,6	2,3
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-8,3	0,4	5,7	6,8	5,6	8,6	6,6	-0,1	7,8
Utvinning av råolje og naturgass	-3,4	1,3	4,0	6,2	8,5	9,5	3,6	3,1	0,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-28,5	-4,9	15,9	9,6	-15,1	3,7	24,9	-16,0	74,1
Bergverksdrift	-1,7	-1,2	1,7	2,1	5,2	2,6	4,3	-4,8	5,2
Industri	1,5	-2,0	-1,8	-2,6	-1,6	1,0	-2,8	-3,7	-2,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-1,3	-3,3	-0,6	-3,9	0,5	2,9	1,1	-3,7	-2,9
Tekstil- og bekledningsindustri	-4,3	-12,3	-6,4	-16,1	-16,8	-5,9	-13,3	-4,8	-1,3
Trelast- og trevareindustri	-0,1	-3,7	2,6	-5,7	9,2	8,7	-0,4	1,8	0,5
Treforedling	0,0	-2,4	2,9	-5,5	0,3	0,9	5,6	5,3	0,1
Forlag og grafisk industri	-0,3	-1,2	-2,2	0,4	-4,3	2,0	-5,1	-5,0	-0,8
Oljeraffinering	-3,9	1,8	-0,5	4,6	14,0	2,2	24,6	-13,2	-8,2
Kjemiske råvarer	4,7	-2,0	-1,8	0,3	2,6	-3,5	-4,8	-0,5	1,5
Kjemisk og mineralisk industri mv.	-0,1	-0,9	-0,6	-5,3	1,5	2,6	-3,4	0,4	-2,1
Metallindustri	5,3	3,3	0,2	2,8	2,6	4,8	1,7	-3,4	-2,3
Verkstedindustri	1,6	-1,3	-2,4	-1,7	-5,9	-0,4	-7,9	-2,2	1,0
Bygging av skip og oljeplattformer	8,4	-4,4	-7,7	-5,5	-11,2	-3,0	-14,2	-8,6	-5,2
Møbelindustri og annen industri	2,9	-6,4	-7,7	-10,0	-7,1	-8,2	-12,7	-6,4	-3,8
Kraftforsyning	4,7	4,9	17,6	9,3	3,0	17,5	26,1	14,3	13,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,3	-1,3	1,1	-1,0	-0,5	4,8	-1,7	1,0	0,5
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	3,7	2,6	2,9	2,2	2,9	3,8	2,8	2,4	2,7
Varehandel	4,5	-0,0	0,9	-0,7	1,1	1,1	4,3	-0,6	-0,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	6,7	0,8	-1,3	0,4	-1,8	-0,0	-4,6	-0,9	0,7
Rørtransport	-1,4	3,7	3,6	9,4	2,8	13,4	2,1	1,1	-2,2
Sjøtransport	2,2	0,7	2,5	-0,3	3,1	2,3	3,2	2,7	1,8
Utenriks sjøfart	2,1	0,5	2,6	-0,5	2,8	2,4	3,5	3,0	1,5
Innenriks sjøfart	4,2	3,8	1,1	1,8	7,9	0,6	-0,8	-1,0	5,6
Transport ellers	0,7	3,5	6,0	1,3	4,2	9,9	2,9	4,9	6,8
Post og telekommunikasjon	9,4	21,6	16,3	24,4	19,4	21,7	17,3	13,7	13,2
Finansiell tjenesteyting, forsikring	1,0	5,0	-1,3	7,3	2,5	-5,3	0,2	-3,4	3,4
Boligtjenester (husholdninger)	1,1	1,6	1,4	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7,6	1,8	3,0	1,7	1,1	3,2	1,6	3,8	3,4
Personlig tjenesteyting	1,1	1,1	-0,0	1,6	1,7	1,1	0,4	-0,0	-1,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,3	4,1	0,8	4,2	3,8	2,1	1,0	-0,1	0,4
Statsforvaltningen	2,8	3,5	1,4	4,0	3,5	2,0	1,5	0,5	1,6
Sivil forvaltning	5,7	6,3	2,5	6,8	6,1	3,2	2,4	1,7	2,7
Forsvar	-3,4	-3,1	-1,5	-2,6	-2,8	-1,2	-0,8	-2,7	-1,5
Kommuneforvaltningen	5,7	4,7	0,4	4,4	4,2	2,2	0,6	-0,7	-0,6
Indirekte målte bank- og finanstjenester	7,5	7,2	7,9	7,1	10,0	6,0	7,1	8,9	9,4
Fastlands-Norge(basisverdi)	2,8	0,7	0,8	0,6	0,9	2,8	0,3	-0,3	0,5
Markedsrettet virksomhet	2,2	0,3	1,1	0,4	0,9	3,1	0,6	-0,2	0,9
Ikke markedsrettet virksomhet	3,3	3,0	0,7	3,1	2,9	1,9	0,7	-0,0	0,1
Undervisning	6,3	4,8	0,8	2,5	3,9	2,4	1,3	-0,6	0,3
Helse- og sosial tjenester	6,1	4,6	0,3	5,3	4,8	2,6	0,8	-0,1	-2,1

Tabell A12. Produktinnsats. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Produktinnsats i alt	1,8	1,8	7,1	1,8	2,1	5,8	7,0	7,7	7,9
Jordbruk, jakt og viltstell	0,4	0,9	3,1	1,5	0,9	0,4	2,7	4,2	5,2
Skogbruk	-0,6	3,1	4,9	4,7	2,3	3,2	4,1	4,3	8,0
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2,5	2,2	5,2	2,2	1,5	3,8	6,1	5,8	5,0
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	4,0	2,9	7,3	2,3	3,3	6,4	7,5	8,1	7,1
Utvinning av råolje og naturgass	3,9	3,2	7,7	2,7	3,4	6,9	8,1	8,4	7,6
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	4,5	1,5	5,2	0,1	2,0	4,0	5,0	5,7	5,3
Bergverksdrift	2,0	3,3	5,8	3,4	3,2	4,5	5,5	6,6	6,2
Industri	0,3	0,9	8,3	1,6	3,0	7,1	7,1	8,7	10,2
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	4,8	-0,8	2,0	-3,3	-3,1	-3,4	0,4	-0,0	11,2
Tekstil- og bekledningsindustri	1,8	-0,6	1,9	-1,7	-2,0	-1,0	0,8	3,8	4,6
Trelast- og trevareindustri	0,5	-0,5	2,6	-0,5	-1,2	0,9	2,2	3,4	3,7
Treforedling	-0,4	0,6	4,0	1,6	0,4	1,3	3,4	6,1	5,7
Forlag og grafisk industri	2,4	0,3	5,3	-0,1	0,6	4,8	5,5	6,0	5,0
Oljeraffinering	-25,9	40,9	68,3	60,2	104,1	129,2	86,3	60,5	41,3
Kjemiske råvarer	-0,2	1,7	7,2	1,9	2,3	3,7	5,9	10,3	8,7
Kjemisk og mineralisk industri mv.	1,7	1,2	5,6	0,3	1,1	3,3	4,9	8,1	6,3
Metallindustri	-3,1	-4,6	8,1	-0,8	-1,9	7,6	4,3	8,8	12,0
Verkstedindustri	1,4	-0,9	5,0	-1,6	0,1	4,5	3,6	6,3	5,7
Bygging av skip og oljeplattformer	2,4	-0,2	5,3	-0,5	0,7	4,8	4,5	5,6	6,3
Møbelindustri og annen industri	1,2	-1,1	5,0	-0,6	-1,0	3,8	3,8	5,5	6,7
Kraftforsyning	-0,2	1,5	3,2	5,1	1,1	0,2	2,5	5,0	5,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	1,9	1,0	4,5	0,4	1,0	3,4	4,3	5,3	4,9
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	2,3	3,1	8,5	3,9	3,8	7,2	9,4	9,1	8,5
Varehandel	3,0	2,4	6,2	2,6	2,3	5,8	6,5	6,8	5,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	2,9	1,2	4,9	0,0	2,0	0,0	4,5	3,7	11,0
Rørtransport	3,4	3,2	7,7	2,9	4,0	7,4	8,2	8,7	7,2
Sjøtransport	-1,9	9,0	24,3	16,2	15,8	20,4	30,6	24,5	22,1
Utenriks sjøfart	-2,1	8,9	25,3	16,5	16,3	21,2	32,2	25,6	22,6
Innenriks sjøfart	0,9	9,8	10,8	12,2	9,1	8,7	10,1	8,9	14,9
Transport ellers	3,1	4,5	8,1	5,7	2,6	7,1	8,4	7,9	9,1
Post og telekommunikasjon	2,3	1,6	4,6	1,3	1,1	2,9	4,5	5,5	5,5
Finansiell tjenesteyting, forsikring	2,7	0,8	6,4	-0,3	2,3	6,7	7,3	8,1	3,5
Boligtjenester (husholdninger)	1,9	1,2	4,7	0,8	1,3	3,4	4,7	5,5	5,3
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	3,7	2,4	5,3	1,5	2,5	5,0	5,6	6,0	4,4
Personlig tjenesteyting	2,3	0,3	4,1	-0,6	0,2	3,3	4,0	4,9	4,2
Offentlig forvaltningsvirksomhet	2,1	2,0	4,6	1,9	2,3	3,3	4,4	5,6	5,0
Statsforvaltningen	3,0	2,5	5,1	2,0	2,5	4,5	5,0	5,9	4,8
Sivil forvaltning	3,2	2,7	5,2	2,2	2,8	4,5	5,5	6,0	4,9
Forsvar	2,4	2,0	4,6	1,4	1,6	4,3	3,8	5,8	4,6
Kommuneforvaltningen	1,2	1,6	4,1	1,9	2,2	2,3	3,8	5,2	5,1
Indirekte målte bank- og finanstjenester	8,2	-4,7	-2,4	-13,8	-20,1	-4,7	-2,2	-2,3	0,3
Fastlands-Norge(basisverdi)	1,6	1,6	6,4	1,8	2,3	5,3	6,0	6,9	7,4
Markedsrettet virksomhet	1,5	2,1	7,9	2,7	3,3	6,6	7,9	8,5	8,7
Ikke markedsrettet virksomhet	2,1	1,6	4,5	1,3	1,8	3,2	4,3	5,4	5,0
Undervisning	-1,0	2,2	3,6	4,7	3,1	1,9	3,4	4,9	4,1
Helse- og sosial tjenester	1,7	0,4	4,0	-0,2	0,5	1,6	3,4	5,1	6,0

Tabell A13. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 109 348	1 192 826	1 403 011	305 271	329 839	337 117	337 241	356 531	372 123
Jordbruk, jakt og viltstell	11 726	11 388	10 308	6 485	2 800	2 035	-360	6 065	2 568
Skogbruk	2 682	2 558	2 344	627	679	484	859	424	576
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	9 347	9 217	9 879	2 010	2 471	2 622	2 864	2 047	2 347
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester . .	119 011	169 558	318 160	46 449	60 719	74 040	71 092	81 619	91 409
Utvinning av råolje og naturgass	112 944	164 183	310 932	44 897	59 720	72 326	69 246	80 085	89 275
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	6 067	5 375	7 228	1 552	999	1 714	1 846	1 534	2 134
Bergverksdrift	2 225	2 097	2 315	562	548	542	602	592	578
Industri	130 066	124 769	126 853	30 162	31 532	32 839	32 327	30 216	31 470
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	17 461	15 905	14 937	4 326	4 354	3 953	3 787	4 509	2 688
Tekstil- og bekledningsindustri	2 113	1 947	1 837	402	476	523	440	377	497
Trelast- og trevareindustri	4 744	4 337	4 714	1 028	1 168	1 225	1 158	1 123	1 208
Treforedling	6 134	5 882	6 702	1 482	1 442	1 599	1 789	1 753	1 561
Forlag og grafisk industri	14 159	13 587	14 629	3 379	3 513	3 869	3 619	3 414	3 728
Oljeraffinering	3 701	1 047	-71	57	-46	-243	154	-157	175
Kjemiske råvarer	7 047	6 736	6 913	1 722	1 757	1 748	1 749	1 694	1 722
Kjemisk og mineralisk industri mv.	10 307	10 168	10 615	2 393	2 619	2 696	2 758	2 428	2 733
Metallindustri	10 805	11 324	15 089	2 914	3 188	3 642	4 492	3 494	3 462
Verkstedindustri	33 822	33 836	32 402	7 882	7 914	8 735	7 760	7 236	8 672
Bygging av skip og oljeplattformer	14 839	15 324	14 542	3 575	3 907	3 892	3 485	3 356	3 809
Møbelindustri og annen industri	4 934	4 675	4 542	1 002	1 240	1 200	1 137	989	1 216
Kraftforsyning	22 919	22 856	25 402	4 049	6 560	7 809	4 751	4 308	8 534
Bygge- og anleggsvirksomhet	44 622	48 205	51 700	12 031	12 728	12 448	12 739	12 845	13 669
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	461 553	480 346	519 527	121 878	124 034	125 037	130 353	134 052	130 085
Varehandel	100 228	105 752	111 818	26 695	29 354	27 201	27 398	28 296	28 922
Hotell- og restaurantvirksomhet	15 170	16 345	16 332	4 648	3 945	3 683	4 115	4 764	3 770
Rørtransport	13 795	14 527	14 533	3 460	3 795	4 190	3 423	3 368	3 552
Sjøtransport	19 848	16 745	24 186	4 037	4 614	4 634	6 333	6 907	6 313
Utenriks sjøfart	17 625	14 537	21 787	3 441	4 046	4 146	5 689	6 229	5 724
Innenriks sjøfart	2 223	2 208	2 399	596	567	488	644	678	589
Transport ellers	47 912	51 087	54 452	13 941	12 315	12 684	14 262	14 763	12 744
Post og telekommunikasjon	20 759	21 163	21 647	4 942	5 546	5 286	5 529	5 098	5 734
Finansiell tjenesteyting, forsikring	42 272	41 565	49 438	10 468	10 746	11 677	12 553	13 334	11 875
Boligtjenester	67 628	70 592	74 569	17 772	17 904	18 294	18 472	18 790	19 013
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	75 263	79 248	85 209	19 890	19 617	21 145	21 305	21 591	21 167
Personlig tjenesteyting	58 678	63 324	67 343	16 026	16 196	16 243	16 964	17 141	16 995
Offentlig forvaltningsvirksomhet	180 722	193 545	206 788	49 321	49 663	50 812	50 135	53 434	52 406
Statsforvaltningen	51 986	55 221	58 618	14 048	14 146	14 465	14 278	14 946	14 929
Sivil forvaltning	39 073	41 208	43 740	10 495	10 566	10 822	10 614	11 157	11 147
Forsvar	12 913	14 013	14 878	3 553	3 580	3 643	3 664	3 789	3 783
Kommuneforvaltningen	128 736	138 324	148 170	35 274	35 517	36 348	35 857	38 489	37 476
Indirekte målte bank- og finanstjenester	-34 921	-35 669	-37 572	-9 306	-7 935	-9 179	-9 783	-9 902	-8 707
Merverdi og investeringsavgift	110 684	112 819	119 278	28 416	31 173	27 529	29 097	29 763	32 889
Andre produktskatter, netto	45 287	48 018	49 611	11 706	14 460	10 422	12 643	11 423	15 124
Statistiske avvik	3 425	3 118	-1 582	881	408	-325	-77	-355	-825
Fastlands-Norge(basisverdi)	834 442	865 917	918 796	220 224	223 173	226 294	225 158	234 387	232 957
Markedsrettet virksomhet	720 385	783 621	974 642	202 009	219 902	235 426	232 604	248 747	257 864
Ikke markedsrettet virksomhet	264 489	280 918	298 635	71 565	71 831	73 243	72 758	76 855	75 778
Undervisning	48 258	51 389	55 044	12 677	13 477	13 600	13 171	14 335	13 939
Helse og sosial tjenester	90 256	97 125	102 998	25 160	24 665	24 972	25 212	26 770	26 044

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

**Tabell A14. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Faste 1997-priser. Millioner kroner**

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttonasjonalprodukt ¹	1 118 094	1 127 865	1 152 487	284 254	295 003	287 567	279 694	288 204	297 023
Jordbruk, jakt og villstell	11 618	12 073	12 026	6 646	3 063	2 403	-13	6 778	2 859
Skogbruk	2 749	2 769	2 714	683	763	556	976	494	688
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	7 456	7 318	7 427	2 034	2 062	1 761	1 581	1 947	2 137
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	162 912	164 757	171 951	39 963	44 500	44 875	40 868	40 951	45 257
Utvinning av råolje og naturgass	158 293	160 363	166 858	38 695	43 698	43 553	39 558	39 886	43 861
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	4 618	4 394	5 093	1 268	802	1 322	1 310	1 065	1 396
Bergverksdrift	2 127	2 087	2 123	545	542	496	538	519	570
Industri	122 764	119 049	116 495	27 858	30 457	31 097	28 367	26 979	30 052
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	17 505	16 693	16 565	3 925	4 403	4 400	4 096	3 774	4 294
Tekstil- og bekledningsindustri	2 181	1 899	1 776	392	473	510	427	373	467
Trelast- og trevareindustri	4 802	4 579	4 698	1 067	1 202	1 230	1 174	1 087	1 208
Treforedling	5 005	4 836	4 976	1 169	1 222	1 266	1 256	1 230	1 223
Forlag og grafisk industri	13 530	13 271	12 979	3 181	3 366	3 446	3 174	3 021	3 338
Oljeraffinering	2 235	2 223	2 211	618	603	586	536	537	553
Kjemiske råvarer	7 071	6 866	6 741	1 691	1 740	1 726	1 567	1 682	1 765
Kjemisk og mineralsk industri mv.	10 860	10 674	10 605	2 489	2 789	2 775	2 602	2 499	2 729
Metallindustri	9 391	9 592	9 613	2 339	2 436	2 513	2 461	2 259	2 381
Verkstedindustri	31 655	31 006	30 271	7 038	7 823	8 226	7 260	6 885	7 901
Bygging av skip og oljeplattformer	13 662	12 888	11 888	2 978	3 192	3 295	2 839	2 724	3 031
Møbelindustri og annen industri	4 866	4 520	4 170	971	1 208	1 124	976	909	1 162
Kraftforsyning	25 237	26 413	31 208	6 009	7 370	8 571	7 325	6 895	8 417
Bygge- og anleggsvirksomhet	41 308	40 420	40 870	10 011	10 456	10 256	9 997	10 108	10 508
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	449 168	456 887	470 603	115 050	118 546	114 258	116 832	118 363	121 151
Varehandel	100 869	100 858	101 747	24 897	28 230	24 353	24 653	24 760	27 982
Hotell- og restaurantvirksomhet	14 191	14 203	14 021	4 254	3 281	3 020	3 481	4 216	3 304
Rørtransport	12 923	13 353	13 840	3 146	3 561	3 911	3 263	3 181	3 484
Sjøtransport	21 641	21 626	22 148	5 397	5 554	5 568	5 385	5 534	5 661
Utenriks sjøfart	19 495	19 411	19 908	4 810	4 994	5 068	4 819	4 952	5 069
Innenriks sjøfart	2 147	2 216	2 240	587	560	500	567	581	592
Transport ellers	46 438	47 274	48 174	12 756	11 874	11 085	12 361	12 756	11 972
Post og telekommunikasjon	22 147	25 153	28 436	6 102	6 967	6 783	7 188	6 742	7 722
Finansiell tjenesteyting, forsikring	39 237	41 392	46 098	10 296	11 151	10 360	11 275	12 004	12 459
Boligtjenester	65 983	66 777	67 742	16 714	16 781	16 846	16 901	16 958	17 037
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	71 116	71 187	73 316	17 670	17 293	18 660	18 433	18 342	17 879
Personlig tjenesteyting	54 622	55 064	55 081	13 819	13 853	13 672	13 890	13 869	13 650
Offentlig forvaltningsvirksomhet	170 091	174 138	176 363	44 158	44 157	44 582	43 179	44 931	43 671
Statsforvaltningen	48 921	49 924	50 196	12 651	12 580	12 689	12 352	12 672	12 482
Sivil forvaltning	36 725	37 203	37 506	9 430	9 390	9 495	9 188	9 480	9 344
Forsvar	12 196	12 722	12 690	3 221	3 190	3 194	3 164	3 193	3 139
Kommuneforvaltningen	121 170	124 213	126 167	31 506	31 577	31 893	30 827	32 258	31 188
Indirekte målte bank- og finanstjenester	-32 267	-34 587	-37 313	-8 714	-9 013	-8 879	-9 082	-9 492	-9 859
Merverdi og investeringsavgift	108 217	109 960	112 388	28 030	29 785	26 736	27 540	28 267	29 844
Andre produktskatter, netto	44 489	44 231	44 267	11 386	11 716	10 521	11 247	11 122	11 378
Statistiske avvik	2 225	2 351	1 366	594	600	334	339	345	349
Fastlands-Norge(basisverdi)	800 101	808 390	826 080	205 039	208 862	205 001	200 700	208 879	211 501
Markedsrettet virksomhet	744 338	749 929	772 928	188 034	197 242	193 752	186 058	192 109	201 009
Ikke markedsrettet virksomhet	251 092	255 981	258 551	64 925	64 674	65 103	63 592	65 854	64 302
Undervisning	46 123	47 023	47 777	11 545	12 127	12 178	11 659	12 243	11 697
Helse og sosial tjenester	84 091	86 252	86 899	22 133	21 646	21 792	21 455	22 156	21 496

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A15. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttonasjonalprodukt ¹	2,0	0,9	2,2	1,8	2,4	4,6	2,2	1,4	0,7
Jordbruk, jakt og viltstell	3,0	3,9	-0,4	1,6	2,5	3,2	..	2,0	-6,7
Skogbruk	-3,9	0,7	-2,0	57,7	-2,8	-1,9	29,0	-27,7	-9,8
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-1,5	-1,8	1,5	7,0	-2,8	1,7	6,1	-4,3	3,7
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-4,4	1,1	4,4	6,3	8,0	9,3	4,1	2,5	1,7
Utvinning av råolje og naturgass	-3,4	1,3	4,0	6,2	8,5	9,5	3,6	3,1	0,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-28,5	-4,9	15,9	9,6	-15,1	3,7	24,9	-16,0	74,1
Bergverksdrift	-1,7	-1,9	1,7	1,4	4,4	2,6	4,3	-4,8	5,2
Industri	1,6	-3,0	-2,1	-3,9	-3,8	0,5	-4,8	-3,2	-1,3
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-1,4	-4,6	-0,8	-5,8	-0,8	2,5	0,6	-3,8	-2,5
Tekstil- og bekledningsindustri	-4,3	-13,0	-6,4	-16,8	-17,4	-5,9	-13,3	-4,8	-1,3
Trelast- og trevareindustri	-0,1	-4,6	2,6	-6,6	8,1	8,7	-0,4	1,8	0,5
Treforedling	0,0	-3,4	2,9	-6,4	-0,6	0,9	5,6	5,3	0,1
Forlag og grafisk industri	-0,3	-1,9	-2,2	-0,3	-4,9	2,0	-5,1	-5,0	-0,8
Oljeraffinering	-3,9	-0,5	-0,5	2,2	11,3	2,2	24,6	-13,2	-8,2
Kjemiske råvarer	4,7	-2,9	-1,8	-0,6	1,7	-3,5	-4,8	-0,5	1,5
Kjemisk og mineralsk industri mv.	-0,1	-1,7	-0,6	-6,1	0,6	2,6	-3,4	0,4	-2,1
Metallindustri	5,3	2,1	0,2	1,6	1,4	4,8	1,7	-3,4	-2,3
Verkstedindustri	1,6	-2,0	-2,4	-2,5	-6,6	-0,4	-7,9	-2,2	1,0
Bygging av skip og oljeplattformer	8,2	-5,7	-7,8	-6,8	-12,4	-3,2	-14,4	-8,5	-5,0
Møbelindustri og annen industri	2,9	-7,1	-7,7	-10,7	-7,8	-8,2	-12,7	-6,4	-3,8
Kraftforsyning	4,8	4,7	18,2	9,3	2,7	18,0	26,9	14,7	14,2
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,3	-2,2	1,1	-1,9	-1,4	4,8	-1,7	1,0	0,5
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	4,0	1,7	3,0	2,3	2,5	3,5	3,5	2,9	2,2
Varehandel	4,5	-0,0	0,9	-0,7	1,1	1,1	4,3	-0,6	-0,9
Hotell- og restaurantvirksomhet	6,7	0,1	-1,3	-0,3	-2,5	-0,0	-4,6	-0,9	0,7
Rørtransport	-1,4	3,3	3,6	9,0	2,5	13,4	2,1	1,1	-2,2
Sjøtransport	2,3	-0,1	2,4	-1,1	2,4	2,2	3,0	2,5	1,9
Utenriks sjøfart	2,1	-0,4	2,6	-1,3	1,9	2,4	3,5	3,0	1,5
Innenriks sjøfart	4,2	3,2	1,1	1,2	7,3	0,6	-0,8	-1,0	5,6
Transport ellers	4,5	1,8	1,9	2,9	1,2	7,7	0,1	-0,0	0,8
Post og telekommunikasjon	7,5	13,6	13,1	15,8	12,1	17,3	14,1	10,5	10,8
Finansiell tjenesteyting, forsikring	3,6	5,5	11,4	10,4	12,2	3,0	14,0	16,6	11,7
Boligtjenester	1,1	1,2	1,4	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7,6	0,1	3,0	0,0	-0,6	3,2	1,6	3,8	3,4
Personlig tjenesteyting	1,8	0,8	0,0	1,5	1,4	0,9	0,3	0,4	-1,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	2,5	2,4	1,3	1,5	3,9	5,8	-1,1	1,8	-1,1
Statsforvaltningen	0,7	2,1	0,5	1,8	3,0	4,1	-1,3	0,2	-0,8
Sivil forvaltning	0,6	1,3	0,8	0,9	2,3	4,3	-0,9	0,5	-0,5
Forsvar	0,8	4,3	-0,2	4,4	4,9	3,8	-2,1	-0,9	-1,6
Kommuneforvaltningen	3,2	2,5	1,6	1,3	4,3	6,4	-1,1	2,4	-1,2
Indirekte målte bank- og finanstjenester	7,5	7,2	7,9	7,1	10,0	6,0	7,1	8,9	9,4
Merverdi og investeringsavgift	3,3	1,6	2,2	1,7	3,0	3,7	4,4	0,8	0,2
Andre produktskatter, netto	0,4	-0,6	0,1	-0,4	1,9	1,4	4,6	-2,3	-2,9
Statistiske avvik	..	5,7	-41,9	5,8	5,7	-42,0	-41,8	-42,0	-41,9
Fastlands-Norge(basisverdi)	3,3	1,0	2,2	1,3	1,6	3,9	1,7	1,9	1,3
Markedsrettet virksomhet	1,8	0,8	3,1	2,4	2,5	5,2	3,1	2,2	1,9
Ikke markedsrettet virksomhet	2,0	1,9	1,1	1,4	3,0	4,3	-0,6	1,4	-0,6
Undervisning	4,4	2,0	1,6	-1,1	4,0	8,2	-3,6	6,1	-3,5
Helse og sosial tjenester	2,9	2,6	0,8	2,8	4,0	3,6	0,1	0,1	-0,7

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A16. Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter næring, i basisverdi.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttonasjonalprodukt ¹	-0,8	6,6	15,1	7,7	12,8	17,7	16,2	15,2	12,1
Jordbruk, jakt og viltstell	0,9	-6,5	-9,1	-4,8	-7,5	-7,5	..	-8,3	-1,7
Skogbruk	-2,4	-5,3	-6,5	-7,1	-8,0	-7,7	-7,0	-6,5	-5,9
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	25,4	0,5	5,6	-13,8	-3,1	0,6	24,1	6,4	-8,4
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-26,9	40,9	79,8	64,0	112,5	140,3	99,6	71,5	48,0
Utvinning av råolje og naturgass	-28,6	43,5	82,0	68,9	117,2	147,8	103,1	73,1	48,9
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	31,4	-6,9	16,0	-12,7	4,8	7,3	15,2	17,7	22,8
Bergverksdrift	4,6	-3,9	8,5	0,9	-0,3	9,5	14,5	10,7	0,4
Industri	5,9	-1,1	3,9	-2,3	-2,3	3,9	7,4	3,4	1,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-0,2	-4,5	-5,4	-2,3	1,3	11,0	0,4	8,4	-36,7
Tekstil- og bekledningsindustri	-3,1	5,9	0,8	3,5	6,6	1,5	-2,7	-1,4	5,8
Trelast- og trevareindustri	-1,2	-4,1	5,9	-5,9	3,2	7,2	6,6	7,4	2,9
Treforedling	22,6	-0,8	10,7	-7,0	-4,8	6,5	15,2	12,3	8,2
Forlag og grafisk industri	4,6	-2,2	10,1	-0,2	-0,3	15,9	11,5	6,4	7,0
Oljeraffinering	65,6	-71,6	..	-94,4	..	..	-65,7	..	..
Kjemiske råvarer	-0,3	-1,6	4,5	-1,6	7,0	8,2	16,1	-1,1	-3,4
Kjemisk og mineralsk industri mv.	-5,1	0,4	5,1	1,6	-0,4	6,4	6,2	1,1	6,6
Metallindustri	15,1	2,6	33,0	-2,0	31,9	36,7	64,8	24,1	11,1
Verkstedindustri	6,8	2,1	-1,9	3,2	-8,8	-3,7	-5,6	-6,2	8,5
Bygging av skip og oljeplattformer	8,6	9,5	2,9	9,0	6,4	3,1	3,3	2,6	2,7
Møbelindustri og annen industri	1,4	2,0	5,3	0,5	2,9	3,8	11,0	5,5	2,0
Kraftforsyning	-9,2	-4,7	-5,9	21,7	-9,5	-13,5	-18,5	-7,3	13,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	8,0	10,4	6,1	8,9	9,6	4,8	6,9	5,7	6,9
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	2,8	2,3	5,0	0,1	2,2	5,7	4,9	6,9	2,6
Varehandel	-0,6	5,5	4,8	4,9	8,4	10,0	4,1	6,6	-0,6
Hotell- og restaurantvirksomhet	6,9	7,6	1,2	7,9	4,8	7,0	0,1	3,4	-5,1
Rørtransport	6,7	1,9	-3,5	1,5	-4,2	-1,6	-4,6	-3,7	-4,4
Sjøtransport	-8,3	-15,6	41,0	-23,5	-1,2	22,1	40,4	66,8	34,3
Utenriks sjøfart	-9,6	-17,2	46,1	-26,0	-1,6	24,2	45,1	75,8	39,4
Innenriks sjøfart	3,6	-3,8	7,5	-5,8	0,6	6,8	10,0	14,9	-1,8
Transport ellers	3,2	4,7	4,6	2,8	6,2	6,1	3,8	5,9	2,6
Post og telekommunikasjon	-6,3	-10,2	-9,5	-13,4	-12,1	-15,1	-9,7	-6,6	-6,7
Finansiell tjenesteyting, forsikring	7,7	-6,8	6,8	-17,2	-13,4	9,6	10,0	9,2	-1,1
Boligtjenester	2,5	3,1	4,1	3,2	3,6	4,4	3,3	4,2	4,6
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	5,8	5,2	4,4	4,3	3,9	4,3	4,4	4,6	4,4
Personlig tjenesteyting	7,4	7,1	6,3	5,5	5,3	5,4	6,8	6,6	6,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	6,2	4,6	5,5	3,0	2,2	3,6	5,2	6,5	6,7
Statsforvaltningen	6,3	4,1	5,6	2,7	2,9	4,3	5,4	6,2	6,4
Sivil forvaltning	6,4	4,1	5,3	2,7	2,8	4,1	5,3	5,8	6,0
Forsvar	5,9	4,0	6,4	2,7	3,3	5,1	5,7	7,6	7,4
Kommuneforvaltningen	6,2	4,8	5,5	3,1	2,0	3,3	5,2	6,6	6,8
Indirekte målte bank- og finanstjenester	8,2	-4,7	-2,4	-13,8	-20,1	-4,7	-2,2	-2,3	0,3
Merverdi og investeringsavgift	2,3	0,3	3,4	0,5	0,4	0,7	3,7	3,9	5,3
Andre produktskatter, netto	1,8	6,6	3,2	13,3	12,4	-2,6	7,0	-0,1	7,7
Statistiske avvik	..	-13,9	..	-24,2	-56,8	..	..	..	..
Fastlands-Norge(basisverdi)	4,3	2,7	3,8	1,2	1,5	3,8	4,1	4,5	3,1
Markedsrettet virksomhet	-3,2	8,0	20,7	9,3	17,4	26,2	22,3	20,5	15,1
Ikke markedsrettet virksomhet	5,3	4,2	5,1	2,9	2,5	3,8	4,8	5,9	6,1
Undervisning	4,6	4,4	5,4	3,1	3,1	3,5	4,4	6,6	7,2
Helse og sosial tjenester	7,3	4,9	5,3	2,8	1,4	3,1	5,3	6,3	6,3

¹ Bruttonasjonalprodukt er målt i markedsverdi, mens bruttoprodukt i næringer er målt i basisverdi

Tabell A17. Hovedtall for konsum. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i alt	790 072	830 852	879 416	212 764	221 054	208 522	215 728	225 610	229 557
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	552 591	578 330	610 119	148 516	156 423	142 386	149 996	156 388	161 348
Konsum i husholdninger	525 488	550 315	581 106	141 466	149 276	135 239	142 824	149 041	154 002
Konsum i ideelle organisasjoner	27 103	28 015	29 013	7 050	7 147	7 147	7 172	7 348	7 346
Konsum i offentlig forvaltning.	237 481	252 522	269 298	64 248	64 631	66 135	65 732	69 221	68 209
Konsum i statsforvaltningen	92 907	98 244	104 347	24 912	25 117	25 716	25 639	26 460	26 532
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	32 485	33 315	35 298	8 460	8 477	8 668	8 748	8 960	8 921
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	24 635	25 682	26 947	6 500	6 554	6 600	6 650	6 838	6 860
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	35 786	39 247	42 102	9 952	10 086	10 448	10 241	10 662	10 752
Konsum i kommuneforvaltningen	144 574	154 278	164 951	39 337	39 514	40 420	40 093	42 762	41 676
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	123 273	131 739	141 632	33 611	33 794	34 618	34 371	36 868	35 776
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	21 301	22 540	23 319	5 726	5 720	5 802	5 722	5 894	5 900
Personlig konsum	708 349	743 384	787 048	190 587	198 694	185 672	193 115	202 216	206 045
Kollektivt konsum	81 722	87 468	92 368	22 177	22 360	22 849	22 613	23 393	23 512

Tabell A18. Hovedtall for konsum. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i alt	764 532	783 451	798 356	200 729	206 009	192 239	196 482	203 664	205 971
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	537 897	550 706	562 318	141 509	147 428	132 838	138 198	143 619	147 662
Konsum i husholdninger	512 189	525 047	537 054	135 043	140 974	126 467	131 912	137 273	141 401
Konsum i ideelle organisasjoner	25 708	25 659	25 264	6 466	6 454	6 371	6 286	6 346	6 261
Konsum i offentlig forvaltning.	226 635	232 745	236 038	59 220	58 581	59 400	58 284	60 045	58 309
Konsum i statsforvaltningen	88 783	90 858	91 734	23 032	22 812	23 062	22 733	23 055	22 885
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	31 256	31 050	31 428	7 892	7 783	7 849	7 846	7 891	7 842
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	23 639	23 887	23 724	6 055	5 971	5 950	5 923	5 961	5 889
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	33 888	35 921	36 582	9 085	9 058	9 262	8 964	9 202	9 154
Konsum i kommuneforvaltningen	137 852	141 887	144 304	36 188	35 769	36 339	35 551	36 990	35 425
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	117 478	120 926	123 713	30 830	30 502	31 143	30 506	31 793	30 271
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	20 374	20 961	20 591	5 358	5 267	5 196	5 045	5 197	5 153
Personlig konsum	686 631	702 682	717 458	180 231	185 713	171 830	176 550	183 303	185 775
Kollektivt konsum	77 901	80 769	80 898	20 498	20 296	20 409	19 932	20 361	20 197

Tabell A19. Hovedtall for konsum. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i alt	3,4	2,5	1,9	2,3	3,2	3,3	3,1	1,5	-0,0
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	3,3	2,4	2,1	2,4	3,0	2,5	4,6	1,5	0,2
Konsum i husholdninger	3,5	2,5	2,3	2,5	3,1	2,6	4,9	1,7	0,3
Konsum i ideelle organisasjoner	-0,1	-0,2	-1,5	0,5	0,7	0,2	-1,5	-1,9	-3,0
Konsum i offentlig forvaltning	3,8	2,7	1,4	2,0	3,6	5,1	-0,3	1,4	-0,5
Konsum i statsforvaltningen	2,7	2,3	1,0	2,5	2,9	3,3	0,2	0,1	0,3
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	1,0	-0,7	1,2	-0,4	0,1	3,7	0,5	-0,0	0,8
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	0,6	1,0	-0,7	1,3	1,5	1,7	-1,4	-1,5	-1,4
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	5,8	6,0	1,8	6,0	6,4	4,2	0,9	1,3	1,1
Konsum i kommuneforvaltningen	4,5	2,9	1,7	1,6	4,0	6,3	-0,5	2,2	-1,0
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	3,5	2,9	2,3	1,4	4,2	7,2	-0,1	3,1	-0,8
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	10,4	2,9	-1,8	3,0	3,2	1,2	-3,1	-3,0	-2,2
Personlig konsum	3,2	2,3	2,1	2,1	3,1	3,3	3,6	1,7	0,0
Kollektivt konsum	5,3	3,7	0,2	3,8	4,0	2,7	-0,8	-0,7	-0,5

Tabell A20. Hovedtall for konsum. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i alt	3,3	2,6	3,9	2,0	2,3	3,2	3,9	4,5	3,9
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,7	2,2	3,3	1,9	2,4	3,0	3,5	3,8	3,0
Konsum i husholdninger	2,6	2,2	3,2	1,9	2,5	3,0	3,5	3,6	2,9
Konsum i ideelle organisasjoner	5,4	3,6	5,2	2,0	1,4	3,4	5,2	6,2	6,0
Konsum i offentlig forvaltning	4,8	3,5	5,2	2,3	2,0	3,5	4,8	6,3	6,0
Konsum i statsforvaltningen	4,6	3,3	5,2	2,3	2,7	4,3	5,1	6,1	5,3
Konsum i statsforvaltningen, individuelt	3,9	3,2	4,7	2,1	2,5	3,7	4,7	5,9	4,5
Konsum i statsforvaltningen, forsvar	4,2	3,2	5,6	2,2	2,6	4,8	4,9	6,9	6,1
Konsum i statsforvaltningen, kollektivt ellers	5,6	3,5	5,3	2,4	2,8	4,6	5,5	5,8	5,5
Konsum i kommuneforvaltningen	4,9	3,7	5,1	2,4	1,6	3,0	4,7	6,4	6,5
Konsum i kommuneforvaltningen, individuelt	4,9	3,8	5,1	2,5	1,7	2,8	4,6	6,4	6,7
Konsum i kommuneforvaltningen, kollektivt	4,5	2,9	5,3	1,6	1,3	4,1	5,6	6,1	5,4
Personlig konsum	3,2	2,5	3,7	2,0	2,3	3,0	3,8	4,3	3,7
Kollektivt konsum	4,9	3,2	5,4	2,1	2,4	4,5	5,4	6,2	5,7

Tabell A21. Konsum i husholdninger. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger	525 488	550 315	581 106	141 466	149 276	135 239	142 824	149 041	154 002
Matvarer, drikkevarer og tobakk	106 619	110 839	114 916	28 585	30 602	26 297	28 812	28 859	30 948
Klær og skotøy	31 844	33 798	33 842	8 278	10 510	7 045	8 292	8 393	10 112
Bolig, lys og brensel	112 352	116 272	122 763	27 256	30 697	31 930	29 405	29 210	32 217
Møbler og husholdningsartikler	34 136	34 278	36 104	8 647	10 545	8 309	7 807	9 028	10 959
Helsepleie	14 849	15 909	16 620	4 009	4 259	3 910	4 140	4 222	4 348
Transport	85 030	89 197	97 919	24 854	21 557	21 933	25 903	27 383	22 700
Fritidssysler og underholdning	52 310	54 816	57 624	14 555	15 669	13 306	13 371	14 920	16 028
Utdanning	2 498	2 679	2 764	749	739	651	590	760	762
Hotell- og restauranttjenester	32 952	34 588	35 338	10 138	8 222	7 576	8 805	10 413	8 544
Andre varer og tjenester	46 053	49 915	54 220	12 363	13 691	12 718	13 557	13 552	14 392
Husholdningenes kjøp i utlandet	23 355	25 024	26 572	8 387	5 666	4 986	6 624	8 999	5 963
Utlendingers kjøp i Norge	-16 509	-17 000	-17 576	-6 357	-2 880	-3 423	-4 482	-6 699	-2 972
Varekonsum	296 332	304 913	317 634	76 833	86 975	74 006	76 924	79 127	87 576
Tjenester	222 310	237 379	254 476	62 602	59 515	59 670	63 758	67 614	63 435
Tjenestekonsum, bolig	91 513	95 447	101 036	23 985	24 234	24 761	25 024	25 461	25 791
Tjenester, annet	130 797	141 931	153 440	38 617	35 281	34 908	38 734	42 154	37 644

Tabell A22. Konsum i husholdninger. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger	512 189	525 047	537 054	135 043	140 974	126 467	131 912	137 273	141 401
Matvarer, drikkevarer og tobakk	100 544	101 742	102 185	26 197	27 984	23 655	25 569	25 572	27 389
Klær og skotøy	32 530	34 747	36 389	8 697	10 553	7 912	8 639	9 222	10 616
Bolig, lys og brensel	111 493	112 472	112 979	26 347	29 272	29 615	27 331	26 804	29 229
Møbler og husholdningsartikler	33 886	33 661	35 448	8 497	10 350	8 175	7 627	8 878	10 767
Helsepleie	14 132	14 591	14 782	3 663	3 873	3 525	3 695	3 735	3 828
Transport	83 146	84 143	86 412	23 198	19 982	19 949	22 943	23 762	19 759
Fritidssysler og underholdning	51 104	52 114	53 863	13 747	14 851	12 401	12 553	13 853	15 056
Utdanning	2 407	2 457	2 414	687	664	577	519	664	655
Hotell- og restauranttjenester	31 473	31 770	31 427	9 631	7 313	6 769	7 793	9 547	7 317
Andre varer og tjenester	45 337	49 641	52 389	12 424	13 434	12 319	13 214	12 985	13 872
Husholdningenes kjøp i utlandet	22 092	23 551	24 457	7 925	5 319	4 669	6 011	8 266	5 511
Utlendingers kjøp i Norge	-15 955	-15 843	-15 691	-5 970	-2 620	-3 098	-3 983	-6 013	-2 597
Varekonsum	290 993	294 454	300 407	74 249	83 411	70 745	72 479	74 710	82 474
Tjenester	215 059	222 886	227 880	58 838	54 865	54 151	57 406	60 310	56 014
Tjenestekonsum, bolig	89 190	90 138	91 316	22 563	22 657	22 677	22 762	22 869	23 008
Tjenester, annet	125 869	132 747	136 564	36 276	32 208	31 474	34 643	37 441	33 006

Tabell A23. Konsum i husholdninger. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger	3,5	2,5	2,3	2,5	3,1	2,6	4,9	1,7	0,3
Matvarer, drikkevarer og tobakk	-0,4	1,2	0,4	1,9	3,3	0,4	6,6	-2,4	-2,1
Klær og skotøy	8,1	6,8	4,7	5,7	4,9	8,1	5,6	6,0	0,6
Bolig, lys og brensel	2,0	0,9	0,5	0,1	0,3	0,2	0,1	1,7	-0,1
Møbler og husholdningsartikler	8,0	-0,7	5,3	-2,0	2,2	5,1	8,4	4,5	4,0
Helsepleie	5,8	3,2	1,3	4,3	5,5	1,5	3,1	2,0	-1,2
Transport	1,0	1,2	2,7	0,5	4,8	3,6	5,7	2,4	-1,1
Fritidssysler og underholdning	9,1	2,0	3,4	3,0	-0,5	3,9	8,4	0,8	1,4
Utdanning	5,2	2,1	-1,8	3,1	0,9	-0,2	-1,8	-3,5	-1,3
Hotell- og restauranttjenester	7,0	0,9	-1,1	0,4	-0,9	0,3	-3,5	-0,9	0,1
Andre varer og tjenester	3,4	9,5	5,5	12,1	10,6	6,0	8,6	4,5	3,3
Husholdningenes kjøp i utlandet	3,8	6,6	3,8	4,2	1,0	1,5	5,3	4,3	3,6
Utlendingers kjøp i Norge	-0,1	-0,7	-1,0	-2,7	-7,3	-1,2	-3,3	0,7	-0,9
Varekonsum	3,6	1,2	2,0	0,8	2,7	2,8	6,6	0,6	-1,1
Tjenester	3,0	3,6	2,2	4,0	3,3	2,2	2,2	2,5	2,1
Tjenestekonsum, bolig	1,2	1,1	1,3	0,9	1,1	1,1	1,2	1,4	1,6
Tjenester, annet	4,3	5,5	2,9	6,1	5,0	3,0	2,8	3,2	2,5

Tabell A24. Konsum i husholdninger. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Konsum i husholdninger	2,6	2,2	3,2	1,9	2,5	3,0	3,5	3,6	2,9
Matvarer, drikkevarer og tobakk	6,0	2,7	3,2	2,0	2,1	2,9	3,2	3,4	3,3
Klær og skotøy	-2,1	-0,6	-4,4	-0,5	0,1	-4,5	-4,1	-4,4	-4,4
Bolig, lys og brensel	0,8	2,6	5,1	2,4	4,7	5,3	4,7	5,3	5,1
Møbler og husholdningsartikler	0,7	1,1	0,0	1,1	0,5	0,3	-0,0	-0,1	-0,1
Helsepleie	5,1	3,8	3,1	2,9	2,7	2,6	3,3	3,3	3,3
Transport	2,3	3,7	6,9	4,4	5,0	5,8	7,6	7,6	6,5
Fritidssysler og underholdning	2,4	2,8	1,7	3,2	2,7	2,9	1,5	1,7	0,9
Utdanning	3,8	5,1	5,0	5,1	5,6	5,1	5,3	5,1	4,6
Hotell- og restauranttjenester	4,7	4,0	3,3	3,3	3,2	3,0	2,6	3,6	3,8
Andre varer og tjenester	1,6	-1,0	2,9	-2,9	-0,6	1,8	3,3	4,9	1,8
Husholdningenes kjøp i utlandet	5,7	0,5	2,2	-0,6	-2,4	-1,1	4,8	2,9	1,6
Utlendingers kjøp i Norge	3,5	3,7	4,4	3,7	4,0	4,2	4,4	4,6	4,1
Varekonsum	1,8	1,7	2,1	1,6	2,2	2,0	2,3	2,4	1,8
Tjenester	3,4	3,0	4,9	2,8	3,3	4,7	4,9	5,4	4,4
Tjenestekonsum, bolig	2,6	3,2	4,5	3,1	3,6	4,5	3,9	4,7	4,8
Tjenester, annet	3,9	2,9	5,1	2,5	3,1	4,8	5,6	5,8	4,1

Tabell A25. Bruttoinvestering i fast realkapital. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	276 925	265 214	271 546	72 759	70 147	65 092	68 081	66 127	72 246
Bygg og anlegg	100 860	103 607	110 964	27 406	29 317	25 153	26 704	28 997	30 110
Oljeboring, oljeleting, olje- og gassrørledning . . .	32 821	28 426	25 658	6 667	5 896	5 740	6 217	6 706	6 995
Oljeutvinnings- plattf. bore-rigger og moduler . . .	40 023	35 887	27 416	11 167	6 421	8 369	7 026	5 850	6 170
Skip og båter	14 564	13 581	20 355	7 185	3 903	6 660	7 137	3 886	2 672
Transportmidler	24 865	20 503	22 557	5 173	5 987	5 244	5 092	5 451	6 769
Maskiner og utstyr	63 792	63 210	64 597	15 161	18 623	13 926	15 904	15 238	19 529
Jordbruk, jakt og viltstell	6 286	6 251	6 266	1 863	1 444	1 016	1 935	1 869	1 447
Skogbruk	1 050	1 061	1 102	263	269	268	279	275	280
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2 187	3 470	4 203	1 707	782	1 171	1 371	1 076	586
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester . .	70 150	64 603	53 999	18 233	13 051	14 735	13 439	12 550	13 275
Utvinning av råolje og naturgass	70 277	61 732	51 442	15 455	12 984	12 195	13 428	12 548	13 271
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-127	2 871	2 557	2 778	67	2 540	11	2	4
Bergverksdrift	328	361	545	86	161	104	176	143	121
Industri	18 961	14 850	14 338	3 613	4 891	2 686	4 005	3 439	4 208
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3 457	3 135	3 467	792	1 026	662	771	1 013	1 020
Tekstil- og bekledningsindustri	147	124	113	26	38	30	28	23	32
Trelast- og trevareindustri	559	497	440	124	146	80	127	143	89
Treforedling	1 796	1 241	828	319	334	286	162	182	198
Forlag og grafisk industri	2 225	1 961	1 761	340	785	319	941	235	266
Oljeraffinering	135	56	30	9	11	12	9	5	3
Kjemiske råvarer	1 914	1 269	1 239	288	438	232	309	315	383
Kjemisk og mineralsk industri mv.	2 211	1 893	2 010	567	611	361	457	465	727
Metallindustri	1 473	1 315	1 637	309	377	244	361	394	638
Verkstedindustri	3 177	2 020	1 823	477	669	266	599	400	558
Bygging av skip og oljeplattformer	1 127	621	494	107	231	83	123	122	166
Møbelindustri og annen industri	740	719	495	255	224	109	117	143	126
Kraftforsyning	4 473	4 535	4 433	1 044	1 602	674	974	982	1 803
Bygge- og anleggsvirksomhet	2 923	2 469	2 641	571	656	657	656	637	691
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	129 377	124 767	139 218	34 727	34 164	33 991	34 608	34 210	36 409
Varehandel	28 573	27 818	29 465	6 904	8 012	7 209	7 123	7 255	7 878
Hotell og restaurantvirksomhet	2 743	2 512	2 462	629	625	614	534	668	646
Rørtransport	8 387	4 695	614	1 064	173	129	190	192	103
Sjøtransport	12 601	10 395	16 568	5 601	3 226	5 567	5 851	2 938	2 211
Utenriks sjøfart	11 726	9 661	15 434	5 260	3 007	5 221	5 455	2 696	2 061
Innenriks sjøfart	874	734	1 135	341	220	346	396	242	150
Transport ellers	14 954	14 016	16 880	3 246	3 617	3 597	3 824	4 359	5 100
Post og telekommunikasjon	8 084	10 520	11 838	2 529	3 852	2 343	2 175	2 673	4 648
Finansiell tjenesteyting, forsikring	3 500	3 607	4 143	995	986	958	988	1 042	1 156
Boligtjenester (husholdninger)	31 283	31 833	37 012	8 785	8 627	8 554	8 898	9 914	9 646
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	12 200	12 308	12 527	3 164	3 190	3 150	3 159	3 233	2 986
Personlig tjenesteyting	7 052	7 063	7 708	1 811	1 855	1 871	1 866	1 936	2 035
Offentlig forvaltningsvirksomhet	41 189	42 846	44 800	10 652	13 128	9 791	10 638	10 945	13 426
Statsforvaltningen	17 654	16 814	17 214	4 029	5 332	3 790	4 282	3 846	5 296
Sivil forvaltning	14 191	13 107	13 248	3 031	3 935	3 078	3 247	3 014	3 909
Forsvar	3 463	3 707	3 966	998	1 397	712	1 035	832	1 387
Kommuneforvaltningen	23 535	26 032	27 586	6 623	7 796	6 001	6 356	7 099	8 130
Fastlands-Norge	186 662	186 255	201 499	48 202	53 916	45 007	48 996	50 689	56 807
Undervisning	8 867	8 477	7 900	1 926	2 152	2 102	2 039	1 792	1 966
Helse- og sosial tjenester	10 470	11 835	12 914	2 969	3 670	2 859	2 855	3 281	3 918

Tabell A26. Bruttoinvestering i fast realkapital. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	266 693	251 692	244 802	69 985	65 404	60 936	61 534	58 935	63 398
Bygg og anlegg	97 030	95 803	97 714	25 313	26 736	22 723	23 554	25 415	26 020
Oljeboring, oljeleting, olje- og gassrørledning . . .	30 422	26 532	21 733	6 165	5 432	5 069	5 306	5 646	5 712
Oljeutvinnings- plattf. bore-rigger og moduler . . .	38 976	34 161	24 900	10 644	5 955	7 943	6 354	5 207	5 395
Skip og båter	14 936	14 659	19 287	7 968	4 113	6 924	6 769	3 433	2 161
Transportmidler	22 942	18 397	19 873	4 838	4 951	4 794	4 433	4 893	5 753
Maskiner og utstyr	62 387	62 141	61 296	15 056	18 216	13 482	15 117	14 340	18 357
Jordbruk, jakt og viltstell	6 086	5 961	5 728	1 773	1 374	955	1 768	1 688	1 318
Skogbruk	1 021	1 021	1 020	255	256	254	259	253	255
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2 155	3 701	3 952	1 865	783	1 195	1 303	962	492
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester . .	66 814	60 915	47 494	17 198	12 059	13 599	11 833	10 850	11 212
Utvinning av råolje og naturgass	66 946	58 170	45 063	14 540	11 997	11 183	11 823	10 848	11 209
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-132	2 745	2 431	2 658	62	2 416	10	2	3
Bergverksdrift	315	342	489	83	151	95	159	128	108
Industri	18 379	14 267	13 251	3 492	4 657	2 538	3 726	3 152	3 834
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3 346	3 005	3 187	766	971	624	712	930	922
Tekstil- og bekledningsindustri	142	117	104	25	36	28	25	21	29
Trelast- og trevareindustri	539	475	403	120	138	76	117	131	80
Treforedling	1 747	1 200	779	308	321	274	152	169	184
Forlag og grafisk industri	2 160	1 901	1 658	332	758	304	889	217	247
Oljeraffinering	131	54	26	8	10	11	8	4	2
Kjemiske råvarer	1 859	1 235	1 165	284	422	223	291	294	358
Kjemisk og mineralsk industri mv.	2 147	1 804	1 837	541	577	337	418	422	660
Metallindustri	1 426	1 253	1 496	297	355	228	332	359	576
Verktøindustri	3 074	1 950	1 686	467	640	251	559	365	511
Bygging av skip og oljeplattformer	1 092	593	454	102	220	79	113	111	150
Møbelindustri og annen industri	716	680	456	240	209	104	110	129	114
Kraftforsyning	4 338	4 356	4 084	1 008	1 530	635	898	900	1 651
Bygge- og anleggsvirksomhet	2 787	2 343	2 429	552	602	621	598	590	620
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	124 972	118 459	126 028	33 706	31 805	31 994	31 389	30 621	32 024
Varehandel	27 262	26 142	26 682	6 579	7 312	6 717	6 397	6 600	6 968
Hotell og restaurantvirksomhet	2 640	2 374	2 232	602	578	568	484	607	572
Rørtransport	8 110	4 540	555	1 013	174	120	174	171	90
Sjøtransport	12 949	11 150	15 706	6 208	3 410	5 790	5 538	2 590	1 789
Utenriks sjøfart	12 040	10 331	14 625	5 827	3 170	5 426	5 158	2 374	1 667
Innenriks sjøfart	910	818	1 081	381	239	363	380	216	122
Transport ellers	14 206	12 971	15 151	3 051	3 215	3 292	3 493	3 868	4 497
Post og telekommunikasjon	7 823	10 125	10 983	2 451	3 672	2 224	2 011	2 463	4 285
Finansiell tjenesteyting, forsikring	3 323	3 339	3 643	931	891	868	866	914	995
Boligtjenester (husholdninger)	30 117	29 455	32 610	8 117	7 873	7 720	7 856	8 696	8 338
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	11 725	11 652	11 445	3 023	2 945	2 950	2 868	2 956	2 671
Personlig tjenesteyting	6 816	6 711	7 021	1 731	1 735	1 745	1 700	1 757	1 818
Offentlig forvaltningsvirksomhet	39 827	40 327	40 326	10 054	12 187	9 051	9 601	9 790	11 884
Statsforvaltningen	17 118	15 913	15 590	3 832	4 970	3 535	3 884	3 458	4 713
Sivil forvaltning	13 755	12 306	11 896	2 847	3 648	2 847	2 917	2 687	3 446
Forsvar	3 363	3 607	3 694	985	1 321	688	967	771	1 268
Kommuneforvaltningen	22 709	24 414	24 736	6 222	7 217	5 516	5 718	6 332	7 171
Fastlands-Norge	179 729	175 905	182 128	45 948	50 001	41 791	44 368	45 540	50 428
Undervisning	8 577	7 997	7 131	1 818	2 004	1 938	1 847	1 603	1 743
Helse- og sosial tjenester	10 130	11 186	11 687	2 817	3 428	2 650	2 590	2 956	3 490

Tabell A27. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	5,8	-5,6	-2,7	1,8	-10,5	5,8	4,8	-15,8	-3,1
Bygg og anlegg	2,1	-1,3	2,0	1,7	2,1	7,9	3,8	0,4	-2,7
Oljeboring, oljeleting, olje- og gassrørledning . . .	8,9	-12,8	-18,1	-22,0	-26,8	-31,2	-29,9	-8,4	5,1
Oljeutvinnings- plattf. bore-rigger og moduler . . .	21,3	-12,4	-27,1	3,8	-47,1	-10,2	-27,1	-51,1	-9,4
Skip og båter	-8,2	-1,9	31,6	120,1	16,2	287,5	756,6	-56,9	-47,5
Transportmidler	-5,5	-19,8	8,0	-18,4	-18,1	6,7	7,7	1,1	16,2
Maskiner og utstyr	10,5	-0,4	-1,4	-6,9	-2,4	-4,2	2,1	-4,8	0,8
Jordbruk, jakt og viltstell	-3,0	-2,1	-3,9	-1,4	-1,8	-2,3	-3,7	-4,8	-4,1
Skogbruk	-0,1	0,0	-0,1	1,2	-0,1	-0,1	1,1	-0,9	-0,4
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-11,1	71,8	6,8	269,9	155,1	199,2	99,2	-48,4	-37,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester . .	23,5	-8,8	-22,0	-1,3	-35,8	-13,3	-25,9	-36,9	-7,0
Utvinning av råolje og naturgass	24,9	-13,1	-22,5	-16,5	-35,8	-28,6	-26,0	-25,4	-6,6
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	..	..	-11,4	..	-34,5	..	72,3	-99,9	-94,4
Bergverksdrift	30,2	8,5	43,1	17,5	35,2	157,3	121,0	54,6	-28,5
Industri	4,0	-22,4	-7,1	-29,4	-20,8	-7,9	10,8	-9,7	-17,7
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	2,0	-10,2	6,0	-21,5	3,2	5,1	5,4	21,3	-5,0
Tekstil- og bekledningsindustri	-30,7	-17,3	-11,6	-10,5	-16,9	-11,7	2,7	-16,4	-17,9
Trelast- og trevareindustri	-30,0	-11,9	-15,0	-19,6	2,7	-27,4	4,0	9,2	-42,1
Treforedling	16,5	-31,3	-35,1	-28,7	-17,9	60,1	-62,1	-45,1	-42,6
Forlag og grafisk industri	41,3	-12,0	-12,8	-48,0	-1,0	-27,9	128,6	-34,6	-67,4
Oljeraffinering	-42,2	-58,9	-52,5	-52,7	-71,0	-13,5	-62,8	-53,1	-78,3
Kjemiske råvarer	22,3	-33,6	-5,7	-52,6	-42,2	8,4	-10,0	3,4	-15,3
Kjemisk og mineralsk industri mv.	-9,0	-16,0	1,9	17,2	-11,4	2,6	17,0	-22,0	14,4
Metallindustri	-38,4	-12,1	19,4	-9,9	-16,5	-14,9	-0,0	20,8	62,3
Verktedindustri	23,0	-36,6	-13,5	-44,6	-44,9	-31,8	17,8	-22,0	-20,1
Bygging av skip og oljeplattformer	20,1	-45,7	-23,5	-63,0	-43,0	-48,8	-4,3	9,7	-31,6
Møbelindustri og annen industri	28,4	-5,1	-32,9	24,9	-3,3	6,3	-17,3	-46,3	-45,7
Kraftforsyning	5,0	0,4	-6,3	-16,7	18,5	-17,2	-14,6	-10,7	7,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	1,3	-15,9	3,7	-20,0	-12,5	2,8	2,2	6,9	2,9
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	-0,5	-5,2	6,4	3,8	-2,0	19,0	20,4	-9,2	0,7
Varehandel	6,0	-4,1	2,1	-4,6	5,0	10,1	4,0	0,3	-4,7
Hotell og restaurantvirksomhet	3,4	-10,1	-6,0	-9,6	-11,2	-6,5	-17,4	0,8	-1,0
Rørtransport	-0,7	-44,0	-87,8	-58,5	-89,4	-94,0	-87,2	-83,1	-48,0
Sjøtransport	-7,9	-13,9	40,9	95,3	7,8	316,1	..	-58,3	-47,5
Utenriks sjøfart	-7,5	-14,2	41,6	95,7	7,6	329,2	..	-59,3	-47,4
Innenriks sjøfart	-12,5	-10,0	32,1	89,6	10,1	185,8	438,1	-43,4	-49,1
Transport ellers	-11,6	-8,7	16,8	-23,7	-25,6	-1,0	3,3	26,8	39,9
Post og telekommunikasjon	14,3	29,4	8,5	21,2	20,9	12,3	-0,4	0,5	16,7
Finansiell tjenesteyting, forsikring	-15,0	0,5	9,1	15,9	12,2	18,4	10,4	-1,8	11,7
Boligtjenester (husholdninger)	-0,9	-2,2	10,7	3,9	5,0	21,1	10,8	7,1	5,9
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	7,4	-0,6	-1,8	1,9	8,2	5,8	-1,0	-2,2	-9,3
Personlig tjenesteyting	-1,7	-1,6	4,6	2,1	5,3	9,9	2,7	1,5	4,8
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,9	1,3	-0,0	6,8	2,0	-2,2	8,7	-2,6	-2,5
Statsforvaltningen	12,3	-7,0	-2,0	4,2	-7,0	-9,0	20,4	-9,8	-5,2
Sivil forvaltning	23,7	-10,5	-3,3	-4,4	-11,5	-11,2	12,0	-5,6	-5,6
Forsvar	-18,4	7,2	2,4	40,8	8,0	1,3	55,7	-21,7	-4,1
Kommuneforvaltningen	-0,0	7,5	1,3	8,5	9,3	2,8	1,9	1,8	-0,6
Fastlands-Norge	1,6	-2,1	3,5	0,0	0,5	8,1	7,5	-0,9	0,9
Undervisning	-19,2	-6,8	-10,8	-7,5	-5,1	-8,5	-10,1	-11,8	-13,0
Helse- og sosial tjenester	25,2	10,4	4,5	12,7	9,5	6,5	5,6	4,9	1,8

Tabell A28. Bruttoinvestering i fast realkapital.
Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	3,8	1,5	5,3	-0,6	3,3	2,6	4,2	7,9	6,3
Bygg og anlegg	3,9	4,0	5,0	3,2	3,8	3,9	5,2	5,4	5,5
Oljeboring, oljeleting, olje- og gassrørledning . . .	7,9	-0,7	10,2	-1,6	1,9	7,3	9,6	9,8	12,8
Oljeutvinnings- plattf. bore-rigger og moduler . . .	2,7	2,3	4,8	-0,3	8,3	1,5	5,8	7,1	6,1
Skip og båter	-2,5	-5,0	13,9	-4,4	3,1	-0,3	8,4	25,5	30,3
Transportmidler	8,4	2,8	1,8	2,2	7,1	7,3	-0,7	4,2	-2,7
Maskiner og utstyr	2,3	-0,5	3,6	-2,4	0,1	1,5	3,0	5,5	4,1
Jordbruk, jakt og viltstell	3,3	1,5	4,3	0,8	1,4	2,6	4,1	5,4	4,5
Skogbruk	2,9	1,0	3,9	-0,6	1,4	2,4	3,7	5,4	4,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	1,5	-7,7	13,4	-6,3	-8,6	-0,5	17,0	22,2	19,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester . .	5,0	1,0	7,2	-1,2	5,9	3,3	7,5	9,1	9,4
Utvinning av råolje og naturgass	5,0	1,1	7,6	-0,9	5,9	4,0	7,5	8,8	9,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	-3,9	8,8	0,6	-0,5	7,6	1,5	6,4	5,6	7,3
Bergverksdrift	4,1	1,4	5,5	-0,2	1,6	5,5	5,0	7,5	5,7
Industri	3,2	0,9	4,0	-0,4	1,4	2,5	3,2	5,4	4,5
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3,3	1,0	4,3	-0,5	1,6	2,9	3,8	5,4	4,8
Tekstil- og bekledningsindustri	3,4	1,9	3,7	0,2	2,6	2,3	5,5	5,3	2,5
Trelast- og trevareindustri	3,7	1,1	4,0	-1,0	1,3	1,9	2,5	5,8	5,9
Treforedling	2,8	0,6	2,8	-0,2	1,4	1,8	3,9	4,0	3,0
Forlag og grafisk industri	3,0	0,1	3,0	-0,9	0,2	2,3	2,3	5,3	4,1
Oljeraffinering	2,6	0,9	11,1	-1,0	3,9	9,3	11,6	16,4	15,8
Kjemiske råvarer	3,0	-0,2	3,5	-2,1	0,8	1,9	3,3	5,7	3,1
Kjemisk og mineralsk industri mv.	3,0	1,9	4,3	0,8	2,2	3,4	4,2	5,1	4,1
Metallindustri	3,3	1,6	4,3	-0,2	2,0	3,1	3,0	5,5	4,3
Verkstedindustri	3,4	0,2	4,4	-2,1	1,2	2,4	3,3	7,4	4,4
Bygging av skip og oljeplattformer	3,2	1,4	4,1	1,1	1,2	1,4	3,8	4,6	5,2
Møbelindustri og annen industri	3,3	2,3	2,7	1,6	3,5	2,0	2,0	4,4	3,5
Kraftforsyning	3,1	0,9	4,3	-0,3	1,1	2,4	4,1	5,4	4,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,9	0,5	3,2	-0,7	1,9	2,9	3,2	4,3	2,5
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	3,5	1,7	4,9	-0,4	2,9	2,5	2,6	8,4	5,8
Varehandel	4,8	1,5	3,8	0,4	2,9	3,6	4,1	4,8	3,2
Hotell og restaurantvirksomhet	3,9	1,9	4,3	0,2	2,7	3,2	3,9	5,4	4,4
Rørtransport	3,4	-0,0	6,9	0,5	-4,6	6,1	3,5	6,8	14,5
Sjøtransport	-2,7	-4,2	13,2	-4,3	3,6	-1,1	-30,6	25,8	30,7
Utenriks sjøfart	-2,6	-4,0	12,9	-4,3	3,6	-1,9	-52,0	25,8	30,4
Innenriks sjøfart	-3,9	-6,7	17,0	-4,4	3,5	6,9	23,3	25,4	34,6
Transport ellers	5,3	2,6	3,1	2,8	4,5	6,5	-1,2	6,0	0,8
Post og telekommunikasjon	3,3	0,6	3,7	-0,6	1,0	2,4	3,9	5,2	3,4
Finansiell tjenesteyting, forsikring	5,3	2,6	5,3	0,7	3,2	4,3	5,1	6,6	5,0
Boligtjenester (husholdninger)	3,9	4,0	5,0	3,2	3,8	4,1	5,2	5,3	5,6
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,1	1,5	3,6	0,7	2,7	3,3	3,8	4,5	3,2
Personlig tjenesteyting	3,4	1,7	4,3	0,4	2,3	3,1	4,1	5,3	4,7
Offentlig forvaltningsvirksomhet	3,4	2,7	4,6	1,5	3,0	3,1	4,6	5,5	4,9
Statsforvaltningen	3,1	2,5	4,5	0,9	2,9	2,7	4,8	5,8	4,7
Sivil forvaltning	3,2	3,2	4,6	1,7	3,3	2,7	4,8	5,4	5,2
Forsvar	3,0	-0,2	4,5	-0,9	2,0	2,9	5,7	6,5	3,5
Kommuneforvaltningen	3,6	2,9	4,6	1,8	2,9	3,3	4,6	5,3	5,0
Fastlands-Norge	3,9	2,0	4,5	0,7	2,6	3,4	4,0	6,1	4,5
Undervisning	3,4	2,5	4,5	1,4	2,5	3,2	4,4	5,5	5,1
Helse- og sosial tjenester	3,3	2,4	4,4	1,1	2,6	3,0	4,3	5,3	4,9

Tabell A29. Eksport. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Eksport i alt.	412 140	465 513	650 426	121 060	137 476	150 671	152 779	168 292	178 683
Varer	306 061	356 025	519 258	90 942	109 803	121 163	119 917	132 070	146 107
Råolje og naturgass.	118 304	161 397	299 618	43 303	56 034	69 057	66 604	78 141	85 816
Skip, nybygde	7 364	5 365	4 981	502	416	636	83	1 761	2 501
Skip, eldre	2 897	2 674	3 428	346	758	511	1 042	1 300	575
Oljeplattformer og moduler, nye	66	4 617	513	2 760	1 835	17	1	493	2
Oljeplattformer, eldre.	523	144	70	41	-43	10	17	19	24
Oljevirkksomhet, diverse varer	127	260	169	85	35	34	42	51	42
Andre varer.	176 780	181 568	210 479	43 905	50 768	50 898	52 128	50 305	57 147
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske.	8 830	9 439	10 855	2 328	2 948	2 468	2 836	2 686	2 865
Bergverksprodukter	2 409	2 255	2 646	545	582	579	634	723	710
Industriprodukter	165 114	169 003	194 959	40 588	47 036	47 491	48 147	46 331	52 989
Nærings- og nytelsesmidler	23 769	24 502	24 705	5 540	7 416	5 781	5 411	5 490	8 023
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 460	2 502	2 555	612	678	597	570	598	790
Trevarer	2 827	3 214	3 155	758	854	819	806	735	795
Treforedlingsprodukter	12 074	12 121	12 685	2 967	3 134	3 191	3 350	3 083	3 061
Grafiske produkter	625	779	681	190	201	177	162	165	177
Raffinerte oljeprodukter.	13 837	16 715	28 259	4 409	6 393	6 738	7 072	6 987	7 462
Kjemiske råvarer	13 727	13 508	15 896	3 344	3 833	3 831	3 840	3 897	4 328
Kjemiske og mineralske produkter	11 241	12 218	13 685	2 872	3 195	3 389	3 506	3 215	3 575
Metaller.	35 451	33 793	39 986	8 127	8 763	10 432	10 507	9 405	9 642
Verkstedprodukter	45 364	45 681	48 920	10 861	11 457	11 450	11 859	11 768	13 842
Andre industriprodukter.	3 739	3 970	4 432	908	1 112	1 086	1 064	988	1 294
Elektrisk kraft	427	871	2 019	444	202	360	511	565	583
Tjenester	106 079	109 488	131 168	30 118	27 673	29 508	32 862	36 222	32 576
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	51 303	52 137	70 351	13 386	14 506	14 975	17 538	19 022	18 816
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteeksport	736	768	844	186	213	216	198	202	228
Oljeboringstjenester mv.	1 722	2 921	3 423	766	737	973	728	688	1 034
Rørtransport	4 909	5 659	5 125	1 300	1 377	1 790	1 187	1 087	1 061
Reisetrafikk.	16 509	17 000	17 576	6 357	2 880	3 423	4 482	6 699	2 972
Andre tjenester.	30 900	31 003	33 849	8 123	7 960	8 131	8 729	8 524	8 465
Samferdsel.	9 844	9 545	10 032	2 697	2 324	2 026	2 649	2 908	2 449
Finans- og forretningstjenester	17 162	17 471	19 667	4 308	4 668	4 972	5 070	4 687	4 938
Tjenester ellers	3 894	3 987	4 150	1 118	968	1 133	1 010	929	1 078

Tabell A30. Eksport. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Eksport i alt.	449 294	457 092	469 702	113 258	120 070	117 790	113 156	116 727	122 028
Varer	343 592	350 367	360 973	84 413	94 295	90 897	86 291	87 807	95 979
Råolje og naturgass.	157 716	157 634	167 751	37 763	42 407	43 147	39 472	40 613	44 518
Skip, nybygde	7 196	5 241	4 561	486	400	603	77	1 616	2 263
Skip, eldre	3 231	3 499	3 351	450	966	604	1 087	1 191	469
Oljeplattform og moduler, nye	64	4 338	462	2 606	1 710	16	1	443	2
Oljeplattform, eldre.	523	144	70	41	-43	10	17	19	24
Oljevirkksomhet, diverse varer	117	243	144	79	32	30	36	43	34
Andre varer.	174 745	179 269	184 635	42 988	48 823	46 486	45 600	43 880	48 668
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske.	8 247	8 979	9 307	2 271	2 719	2 168	2 214	2 224	2 700
Bergverksprodukter	2 274	2 092	2 302	511	539	498	536	615	653
Industriprodukter	163 670	167 163	170 474	39 639	45 373	43 400	42 120	40 194	44 760
Nærings- og nytelsesmidler	21 926	22 719	21 726	5 177	6 925	5 147	4 691	4 763	7 126
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	2 512	2 464	2 418	603	680	576	568	567	706
Trevarer	2 854	3 277	3 288	770	893	847	833	758	850
Treforedlingsprodukter	11 034	11 131	10 836	2 734	2 903	2 858	2 829	2 553	2 596
Grafiske produkter	598	657	690	169	180	191	162	163	175
Raffinerte oljeprodukter.	17 629	17 570	18 063	4 304	5 146	5 199	4 824	4 156	3 885
Kjemiske råvarer	13 954	14 170	15 572	3 489	3 875	3 856	3 715	3 813	4 187
Kjemiske og mineralske produkter	11 088	12 107	12 968	2 890	3 184	3 384	3 244	3 063	3 277
Metaller.	34 935	34 697	34 019	8 206	8 420	9 280	8 740	8 056	7 944
Verktøystykker	43 496	44 520	46 740	10 411	12 081	11 001	11 567	11 383	12 789
Andre industriprodukter.	3 644	3 852	4 153	885	1 086	1 061	947	921	1 224
Elektrisk kraft	554	1 035	2 552	566	191	420	730	848	555
Tjenester	105 702	106 726	108 729	28 846	25 775	26 894	26 865	28 921	26 050
Bruttofrakter, utenriks sjøfart.	53 834	53 934	55 317	13 365	13 876	14 083	13 389	13 761	14 084
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteeeksport	711	729	765	176	199	201	181	182	202
Oljeboringstjenester mv.	1 447	2 536	2 677	665	629	810	573	531	764
Rørtransport	4 004	4 388	4 303	974	1 102	1 466	1 012	896	930
Reisetrafikk.	15 955	15 843	15 691	5 970	2 620	3 098	3 983	6 013	2 597
Andre tjenester.	29 751	29 295	29 976	7 696	7 348	7 237	7 727	7 539	7 473
Samferdsel.	9 538	9 119	9 104	2 588	2 282	1 847	2 351	2 676	2 230
Finans- og forretningstjenester	16 421	16 438	17 126	4 067	4 167	4 359	4 463	4 040	4 264
Tjenester ellers	3 792	3 739	3 745	1 042	900	1 030	913	824	979

Tabell A31. Eksport. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Eksport i alt.	0,3	1,7	2,8	5,2	6,5	5,0	1,4	3,1	1,6
Varer	-0,8	2,0	3,0	6,2	7,9	5,6	0,8	4,0	1,8
Råolje og naturgass.	-3,6	-0,1	6,4	5,4	6,4	10,8	2,5	7,5	5,0
Skip, nybygde	36,6	-27,2	-13,0	-66,0	-67,4	-60,2	-97,3	232,3	465,9
Skip, eldre	-21,7	8,3	-4,2	24,8	14,5	-35,3	-5,4	164,8	-51,5
Oljeplattformer og moduler, nye	-72,2	..	-89,4	..	..	225,2	-94,3	-83,0	-99,9
Oljeplattformer, eldre.	-85,4	-72,5	-51,4	-22,6	..	-79,2	-82,7	-53,7	..
Oljevirkksomhet, diverse varer	10,4	107,7	-40,8	157,9	23,0	-44,1	-53,7	-45,1	6,1
Andre varer.	3,3	2,6	3,0	2,9	7,6	4,4	6,3	2,1	-0,3
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske.	6,9	8,9	3,6	12,7	23,4	5,3	14,8	-2,1	-0,7
Bergverksprodukter	-0,4	-8,0	10,1	-15,2	-8,6	8,6	-7,9	20,2	21,1
Industriprodukter	3,2	2,1	2,0	2,0	6,9	3,5	4,7	1,4	-1,4
Nærings- og nytelsesmidler	2,3	3,6	-4,4	11,1	8,5	-10,0	-4,2	-8,0	2,9
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	6,8	-1,9	-1,9	1,3	0,2	-6,3	0,4	-6,0	3,8
Trevarer	-2,4	14,8	0,3	15,3	9,0	9,7	-0,9	-1,7	-4,8
Treforedlingsprodukter	2,1	0,9	-2,6	1,6	7,1	-0,1	7,5	-6,6	-10,6
Grafiske produkter	26,4	9,9	5,0	24,5	-19,3	22,3	6,5	-3,8	-2,9
Raffinerte oljeprodukter.	-14,5	-0,3	2,8	2,0	30,6	29,7	17,3	-3,5	-24,5
Kjemiske råvarer	7,6	1,5	9,9	0,9	19,5	13,2	9,3	9,3	8,1
Kjemiske og mineralske produkter	4,3	9,2	7,1	0,8	16,7	13,4	6,4	6,0	2,9
Metaller.	3,4	-0,7	-2,0	-3,1	-4,6	2,7	-3,3	-1,8	-5,7
Verkstedprodukter	11,2	2,4	5,0	1,9	2,0	-3,5	8,9	9,3	5,9
Andre industriprodukter.	3,6	5,7	7,8	2,1	3,6	9,7	3,7	4,0	12,8
Elektrisk kraft	-9,5	86,9	146,5	95,1	40,2	331,2	301,8	49,8	191,1
Tjenester	3,8	1,0	1,9	2,2	1,7	2,9	3,5	0,3	1,1
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	2,1	0,2	2,6	-0,7	2,5	2,4	3,5	3,0	1,5
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteeksport	53,6	2,5	4,9	7,9	9,9	10,5	4,5	3,4	1,5
Oljeboringstjenester mv.	-4,2	75,3	5,6	173,5	121,4	55,0	-20,3	-20,2	21,4
Rørtransport	8,0	9,6	-1,9	18,2	-9,8	18,0	-5,3	-8,0	-15,7
Reisetrafikk.	-0,1	-0,7	-1,0	-2,7	-7,3	-1,2	-3,3	0,7	-0,9
Andre tjenester.	8,3	-1,5	2,3	3,9	0,8	-0,9	11,3	-2,0	1,7
Samferdsel.	24,6	-4,4	-0,2	-2,7	6,6	-11,4	8,6	3,4	-2,3
Finans- og forretningstjenester	2,4	0,1	4,2	5,7	0,3	1,0	14,7	-0,7	2,3
Tjenester ellers	-0,1	-1,4	0,2	16,0	-9,6	13,6	2,5	-21,0	8,8

Tabell A32. Eksport. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Eksport i alt.	-8,3	11,0	36,0	16,5	29,1	44,4	40,0	34,9	27,9
Varer	-10,9	14,1	41,6	21,9	36,6	54,7	46,6	39,6	30,7
Råolje og naturgass	-25,0	36,5	74,4	58,0	95,6	123,3	90,3	67,8	45,9
Skip, nybyggde	2,3	0,0	6,7	-0,2	0,8	4,2	4,4	5,6	6,2
Skip, eldre	-10,3	-14,8	33,9	-10,9	5,1	12,8	26,8	41,9	56,4
Oljeplattformer og moduler, nye	2,9	3,5	4,4	1,4	2,0	4,5	4,1	5,0	5,4
Oljeplattformer, eldre	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oljevirkksomhet, diverse varer	8,6	-1,4	9,8	-3,0	1,6	6,7	9,3	9,3	13,1
Andre varer	1,2	0,1	12,6	0,7	3,5	11,1	14,1	12,2	12,9
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	7,1	-1,8	11,0	-5,4	1,6	12,2	19,1	17,8	-2,1
Bergverksprodukter	5,9	1,8	6,6	4,0	1,5	4,0	11,9	10,3	0,7
Industriprodukter	0,9	0,2	13,1	1,0	3,6	11,4	14,4	12,6	14,2
Nærings- og nytelsesmidler	8,4	-0,5	5,4	-5,8	1,1	2,4	7,1	7,7	5,1
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	-2,1	3,7	4,1	-1,1	2,4	0,3	-1,7	4,0	12,2
Trevarer	-0,9	-1,0	-2,2	-2,0	-3,1	-3,8	-1,5	-1,4	-2,2
Treforedlingsprodukter	9,4	-0,5	7,5	-3,3	-3,7	1,5	8,5	11,3	9,2
Grafiske produkter	4,5	13,4	-16,7	4,5	17,5	-25,8	-21,2	-9,7	-9,3
Raffinerte oljeprodukter	-21,5	21,2	64,5	37,8	73,3	96,4	84,5	64,1	54,6
Kjemiske råvarer	-1,6	-3,1	7,1	-2,5	2,4	6,4	11,5	6,6	4,5
Kjemiske og mineralske produkter	1,4	-0,5	4,6	-1,0	-2,5	0,7	3,5	5,6	8,7
Metaller	1,5	-4,0	20,7	-2,0	8,1	20,2	28,6	17,9	16,6
Verkstedprodukter	4,3	-1,6	2,0	-1,1	-11,2	-0,4	-4,8	-0,9	14,1
Andre industriprodukter	2,6	0,5	3,5	-0,4	0,9	-1,2	8,2	4,6	3,2
Elektrisk kraft	-22,9	9,1	-6,0	48,8	4,4	-15,7	0,9	-15,1	-0,8
Tjenester	0,4	2,2	17,6	3,1	6,8	13,7	20,0	20,0	16,5
Bruttofrakter, utenriks sjøfart	-4,7	1,4	31,6	3,9	12,1	22,9	37,3	38,0	27,8
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteeksport	3,5	1,8	4,8	1,4	2,0	4,5	4,1	5,0	5,4
Oljeboringstjenester mv.	19,0	-3,2	11,0	-7,9	3,4	5,7	10,9	12,6	15,6
Rørtransport	22,6	5,2	-7,7	2,8	-6,7	-3,5	-11,1	-9,1	-8,6
Reisetrafikk	3,5	3,7	4,4	3,7	4,0	4,2	4,4	4,6	4,1
Andre tjenester	3,9	1,9	6,7	0,6	2,4	7,2	8,0	7,1	4,6
Samferdsel	3,2	1,4	5,3	0,6	-1,1	2,7	6,2	4,3	7,8
Finans- og forretningstjenester	4,5	1,7	8,0	-0,1	3,9	9,9	10,0	9,5	3,4
Tjenester ellers	2,7	3,8	3,9	3,1	4,4	5,2	3,4	5,1	2,3

Tabell A33. Import. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Import i alt	407 301	393 755	428 669	101 363	102 801	102 285	107 296	109 345	109 743
Varer	294 732	273 272	298 046	67 496	73 078	73 629	74 820	72 616	76 981
Skip, nybygde og eldre	13 316	10 213	16 579	5 108	2 397	4 809	5 371	4 105	2 294
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	5 023	2 088	2 823	1 127	27	2 560	6	8	249
Oljevirkksomhet, diverse varer	11 177	6 287	2 675	1 195	1 292	716	886	570	503
Andre varer.	265 216	254 684	275 969	60 066	69 362	65 544	68 557	67 933	73 935
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	9 049	8 504	8 736	1 777	2 211	2 340	2 231	1 758	2 407
Råolje	1 313	2 149	1 635	619	803	228	86	728	593
Bergverksprodukter	3 566	3 404	3 635	825	909	907	980	895	853
Industriprodukter.	250 267	239 884	261 792	56 796	65 258	61 996	65 247	64 542	70 007
Nærings- og nytelsesmidler	12 428	13 045	13 754	3 304	3 538	3 002	3 339	3 693	3 720
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	18 170	17 903	18 843	5 305	4 236	5 021	3 714	5 651	4 457
Trevarer	5 260	4 984	5 762	1 146	1 378	1 354	1 457	1 384	1 567
Treforedlingsprodukter	6 653	6 931	7 693	1 647	1 946	1 870	1 793	1 841	2 189
Grafiske produkter	3 891	4 081	4 004	1 014	1 170	979	860	1 029	1 136
Raffinerte oljeprodukter.	8 514	9 939	14 687	2 651	2 891	3 429	3 950	3 539	3 769
Kjemiske råvarer	9 933	9 592	11 118	2 263	2 599	2 572	2 902	2 878	2 766
Kjemiske og mineralske produkter	26 113	26 263	28 301	6 247	6 996	6 821	7 243	6 904	7 333
Metaller.	24 821	20 233	24 923	4 467	5 624	5 593	6 871	6 198	6 261
Verkstedprodukter	106 419	100 200	102 593	22 581	26 783	24 738	25 518	24 222	28 115
Andre industriprodukter.	9 356	9 562	10 418	2 228	2 934	2 422	2 420	2 449	3 127
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	18 709	17 151	19 696	3 943	5 163	4 195	5 180	4 754	5 567
Elektrisk kraft.	1 021	743	171	49	181	73	13	10	75
Tjenester	112 569	120 483	130 623	33 867	29 723	28 656	32 476	36 729	32 762
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	24 467	27 871	36 386	7 430	7 764	7 837	8 934	9 718	9 897
Driftsutgifter ekskl. bunkers, oljeboring	2 944	4 011	3 057	1 171	986	909	850	661	637
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteimport	3 384	4 688	2 900	1 212	181	542	883	753	722
Reisetrafikk.	34 586	37 058	39 350	12 421	8 391	7 384	9 809	13 326	8 831
Andre tjenester.	47 188	46 855	48 930	11 633	12 401	11 984	12 000	12 271	12 675
Samferdsel.	5 030	4 205	4 545	1 156	999	1 019	1 114	1 182	1 230
Finans- og forretningstjenester	21 500	23 020	24 419	5 692	6 288	6 325	6 060	5 928	6 106
Tjenester ellers	20 658	19 630	19 966	4 785	5 114	4 640	4 826	5 161	5 339

Tabell A34. Import. Faste 1997-priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Import i alt	400 341	388 079	392 614	99 420	99 888	97 396	99 185	97 980	98 053
Varer	292 082	276 444	282 448	68 448	73 253	71 975	71 922	67 377	71 174
Skip, nybygde og eldre	14 135	11 583	15 646	5 674	2 726	5 233	4 941	3 635	1 837
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	5 500	2 276	2 823	1 214	29	2 612	5	7	199
Oljevirkksomhet, diverse varer	10 788	5 988	2 433	1 128	1 204	665	811	512	445
Andre varer	261 659	256 597	261 546	60 431	69 294	63 465	66 165	63 223	68 694
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	8 682	8 779	8 772	1 924	2 423	2 359	2 270	1 820	2 323
Råolje	1 785	2 030	870	527	575	133	48	386	302
Bergverksprodukter	3 684	3 695	3 827	889	981	830	1 127	952	917
Industriprodukter	246 357	241 167	247 876	57 027	65 121	60 053	62 702	60 050	65 071
Nærings- og nytelsesmidler	11 348	12 465	12 700	3 254	3 404	2 782	3 096	3 431	3 390
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	17 549	17 754	18 770	5 136	4 219	5 072	3 936	5 454	4 308
Trevarer	5 256	5 154	5 778	1 172	1 461	1 404	1 467	1 395	1 511
Treforedlingsprodukter	6 513	6 869	6 974	1 631	1 926	1 781	1 644	1 638	1 911
Grafiske produkter	3 829	4 050	4 255	984	1 214	1 018	895	1 104	1 238
Raffinerte oljeprodukter	10 165	10 982	11 043	2 638	2 841	2 911	2 902	2 463	2 766
Kjemiske råvarer	9 837	9 887	10 761	2 367	2 726	2 683	2 905	2 601	2 572
Kjemiske og mineralske produkter	25 330	25 604	26 334	6 232	6 757	6 442	6 683	6 246	6 963
Metaller	25 621	24 167	25 330	5 023	6 768	5 848	7 475	6 095	5 912
Verkstedprodukter	104 173	99 406	98 551	22 803	26 491	24 022	24 572	23 105	26 853
Andre industriprodukter	9 051	9 478	10 429	2 203	2 889	2 445	2 511	2 475	2 998
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	17 685	15 353	16 952	3 583	4 424	3 644	4 616	4 042	4 650
Elektrisk kraft	1 151	926	201	63	194	90	17	14	80
Tjenester	108 259	111 636	110 166	30 972	26 635	25 422	27 262	30 604	26 879
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	24 613	24 733	25 367	6 129	6 363	6 458	6 140	6 310	6 459
Driftsutgifter ekskl. bunkers, oljeboring	2 798	3 765	2 755	1 097	913	834	770	589	562
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteimport	3 271	4 475	2 627	1 145	169	503	809	677	638
Reisetrafikk	32 716	34 876	36 218	11 736	7 877	6 915	8 901	12 242	8 161
Andre tjenester	44 862	43 787	43 198	10 865	11 313	10 711	10 642	10 786	11 058
Samferdsel	4 913	4 102	4 122	1 139	1 025	914	971	1 115	1 123
Finans- og forretningstjenester	20 540	21 572	21 265	5 336	5 623	5 555	5 334	5 105	5 271
Tjenester ellers	19 410	18 112	17 811	4 390	4 665	4 243	4 337	4 566	4 665

Tabell A35. Import. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Import i alt	9,3	-3,1	1,2	0,7	-6,1	2,9	5,4	-1,4	-1,8
Varer	9,5	-5,4	2,2	-0,7	-7,6	5,3	8,3	-1,6	-2,8
Skip, nybygde og eldre	0,7	-18,1	35,1	84,8	-2,4	281,6	172,8	-35,9	-32,6
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre . .	145,4	-58,6	24,0	..	-99,3	..	-99,3	-99,4	583,1
Oljevirkksomhet, diverse varer	9,9	-44,5	-59,4	-53,6	-62,1	-63,6	-55,7	-54,6	-63,1
Andre varer.	8,7	-1,9	1,9	-4,6	0,4	-2,3	6,8	4,6	-0,9
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4,3	1,1	-0,1	-1,3	20,8	7,5	1,5	-5,4	-4,1
Råolje	23,3	13,7	-57,1	19,6	46,3	-65,5	-91,1	-26,8	-47,4
Bergverksprodukter	8,4	0,3	3,6	9,1	12,2	-15,1	33,1	7,1	-6,5
Industriprodukter.	8,9	-2,1	2,8	-5,0	-0,3	-1,5	8,0	5,3	-0,1
Nærings- og nytelsesmidler	6,4	9,8	1,9	6,4	13,9	0,8	1,7	5,5	-0,4
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	4,8	1,2	5,7	1,1	4,5	3,2	13,0	6,2	2,1
Trevarer	7,9	-1,9	12,1	-12,1	14,5	14,0	13,8	19,0	3,4
Treforedlingsprodukter	0,4	5,5	1,5	4,1	14,6	5,3	1,4	0,5	-0,8
Grafiske produkter	7,6	5,8	5,0	4,1	7,4	3,1	3,6	12,2	1,9
Raffinerte oljeprodukter.	-9,2	8,0	0,6	-1,5	5,5	1,3	10,4	-6,6	-2,6
Kjemiske råvarer	2,2	0,5	8,8	3,1	4,9	21,5	12,3	9,9	-5,7
Kjemiske og mineralske produkter	7,7	1,1	2,9	-1,0	3,1	5,3	2,8	0,2	3,0
Metaller.	7,1	-5,7	4,8	-17,5	5,4	-10,1	27,4	21,3	-12,6
Verkstedprodukter	13,8	-4,6	-0,9	-5,9	-7,5	-7,5	1,8	1,3	1,4
Andre industriprodukter.	10,8	4,7	10,0	3,6	10,0	6,5	20,1	12,4	3,8
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod. . . .	11,7	-13,2	10,4	-16,9	-6,2	6,4	17,7	12,8	5,1
Elektrisk kraft.	-12,8	-19,6	-78,3	-34,9	-47,2	-77,2	-93,7	-78,3	-58,9
Tjenester	8,9	3,1	-1,3	3,8	-1,9	-3,4	-1,6	-1,2	0,9
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	2,1	0,5	2,6	-0,4	2,8	2,4	3,5	3,0	1,5
Driftsutgifter ekskl. bunkers, oljeboring	98,0	34,6	-26,8	58,7	0,4	22,5	-28,3	-46,3	-38,4
Oljevirkksomhet, diverse tjenesteimport	-35,1	36,8	-41,3	61,3	-80,8	-57,0	-59,4	-40,9	278,3
Reisetrafikk.	3,8	6,6	3,8	4,2	1,0	1,5	5,3	4,3	3,6
Andre tjenester.	20,2	-2,4	-1,3	-1,4	-0,6	-5,6	3,7	-0,7	-2,3
Samferdsel.	23,4	-16,5	0,5	-13,7	-11,9	-2,3	-3,2	-2,1	9,5
Finans- og forretningstjenester	12,7	5,0	-1,4	11,0	-1,6	0,1	5,4	-4,3	-6,3
Tjenester ellers	28,4	-6,7	-1,7	-10,2	3,6	-12,7	3,4	4,0	-0,0

Tabell A36. Import. Prosentvis prisendring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Import i alt	1,7	-0,3	7,6	-0,8	1,4	5,0	7,3	9,5	8,8
Varer	0,9	-2,0	6,7	-3,4	-0,2	4,3	5,2	9,3	8,4
Skip, nybygde og eldre	-5,8	-6,4	20,2	0,9	6,6	12,1	24,3	25,5	42,0
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	-8,7	0,4	9,0	0,0	4,7	9,6	21,1	23,4	35,0
Oljevirksomhet, diverse varer	3,6	1,3	4,7	1,4	2,0	4,5	4,1	5,0	5,4
Andre varer	1,4	-2,1	6,3	-3,1	-1,1	5,0	4,5	8,1	7,5
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	4,2	-7,1	2,8	-10,2	-8,2	-6,8	0,8	4,6	13,5
Råolje	-26,4	43,9	77,5	63,8	108,7	159,2	104,7	60,6	40,5
Bergverksprodukter	-3,2	-4,8	3,1	-3,0	-9,5	14,7	-0,4	1,3	0,4
Industriprodukter	1,6	-2,1	6,2	-3,2	-1,2	4,9	4,4	7,9	7,4
Nærings- og nytelsesmidler	9,5	-4,4	3,5	-8,8	-6,8	-3,2	5,0	6,0	5,6
Tekstiler, bekledningsvarer og skotøy	3,5	-2,6	-0,4	-4,3	-5,2	-3,0	-1,7	0,3	3,0
Trevarer	0,1	-3,4	3,1	2,1	-7,6	-0,9	1,5	1,5	10,0
Treforedlingsprodukter	2,1	-1,2	9,3	-2,0	-1,6	4,5	7,9	11,3	13,4
Grafiske produkter	1,6	-0,9	-6,6	-0,6	-3,8	-4,8	-7,7	-9,5	-4,7
Raffinerte oljeprodukter	-16,2	8,1	47,0	22,0	29,8	62,2	54,9	43,0	33,9
Kjemiske råvarer	1,0	-3,9	6,5	-9,4	-3,9	-4,4	2,7	15,7	12,8
Kjemiske og mineralske produkter	3,1	-0,5	4,8	-2,3	-1,6	1,6	6,0	10,3	1,7
Metaller	-3,1	-13,6	17,5	-8,4	-9,5	19,9	9,0	14,3	27,4
Verktøysprodukter	2,2	-1,3	3,3	-5,4	-0,4	1,6	2,3	5,9	3,6
Andre industriprodukter	3,4	-2,4	-1,0	-2,4	-4,3	-1,3	-3,9	-2,2	2,7
Transportmidler mv. u. tilsv norsk prod.	5,8	5,6	4,0	6,7	5,4	12,1	-2,8	6,9	2,6
Elektrisk kraft	-11,3	-9,5	6,2	-8,2	0,8	-6,1	19,2	-6,0	0,8
Tjenester	4,0	3,8	9,9	4,7	5,5	7,4	12,8	9,8	9,2
Driftsutgifter ekskl. bunkers, skipsfart	-0,6	13,4	27,3	25,1	20,8	19,9	37,2	27,0	25,6
Driftsutgifter ekskl. bunkers, oljeboring	5,2	1,2	4,1	-0,2	1,7	3,3	4,4	5,2	4,8
Oljevirksomhet, diverse tjenesteimport	3,5	1,2	5,4	1,4	2,0	4,5	4,1	5,0	5,4
Reisetrafikk	5,7	0,5	2,2	-0,6	-2,4	-1,1	4,8	2,9	1,6
Andre tjenester	5,2	1,7	5,9	0,8	3,3	6,1	6,6	6,3	4,6
Samferdsel	2,4	0,1	7,6	-0,1	-0,3	4,8	9,0	4,4	12,5
Finans- og forretningstjenester	4,7	1,9	7,6	0,5	3,7	9,1	9,7	8,9	3,6
Tjenester ellers	6,4	1,8	3,4	1,2	3,3	2,7	2,5	3,7	4,4

Tabell A37. Driftsregnskapet overfor utlandet. Løpende priser. Millioner kroner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Eksport i alt	412 140	465 513	650 426	121 060	137 476	150 671	152 779	168 292	178 683
Varer	306 061	356 025	519 258	90 942	109 803	121 163	119 917	132 070	146 107
Tjenester	106 079	109 488	131 168	30 118	27 673	29 508	32 862	36 222	32 576
Import i alt	407 301	393 755	428 669	101 363	102 801	102 285	107 296	109 345	109 743
Varer	294 732	273 272	298 046	67 496	73 078	73 629	74 820	72 616	76 981
Tjenester	112 569	120 483	130 623	33 867	29 723	28 656	32 476	36 729	32 762
Eksportoverskudd	4 839	71 758	221 757	19 697	34 675	48 386	45 483	58 947	68 940
Inntekter	57 183	69 190	116 815	17 238	19 782	23 039	25 493	26 977	41 306
Lønn	1 600	1 700	1 800	426	426	450	450	450	450
Renteinntekter	37 122	47 716	91 034	11 770	14 523	17 099	18 725	20 772	34 438
Aksjeutbytte mv.	3 814	4 305	5 632	964	1 213	617	1 895	1 538	1 582
Reinvestert fortjeneste	5 534	5 699	7 611	1 456	1 348	2 449	1 565	1 595	2 002
Løpende overføringer	9 113	9 770	10 738	2 622	2 272	2 424	2 858	2 622	2 834
Utgifter	76 306	94 054	142 986	22 664	27 278	29 260	32 022	31 668	50 036
Lønn	3 915	3 906	4 703	1 036	1 049	1 046	1 162	1 250	1 245
Renteutgifter	33 704	49 580	92 855	11 781	14 836	17 667	19 418	19 768	36 002
Aksjeutbytte mv.	13 659	10 448	24 118	603	1 160	5 486	13 880	3 939	813
Reinvestert fortjeneste	4 430	7 771	-2 556	3 700	3 149	-446	-7 747	1 101	4 536
Løpende offentlige overføringer	8 500	9 350	9 432	2 039	3 531	1 881	1 800	2 070	3 681
Andre løpende overføringer	12 098	12 999	14 434	3 505	3 553	3 626	3 509	3 540	3 759
Overskudd på rente og stønadsbalansen	-19 123	-24 864	-26 171	-5 426	-7 496	-6 221	-6 529	-4 691	-8 730
Overskudd på driftsbalansen	-14 284	46 894	195 586	14 271	27 179	42 165	38 954	54 256	60 210
Kapitaloverføringer til utlandet, netto	830	867	1 298	127	580	114	393	35	756
Anskaffelser av patenter, lisenser mv, netto	-	699	-836	252	1	-421	-107	-237	-71
Netto finansinvesteringer	-15 114	45 328	195 124	13 892	26 598	42 472	38 668	54 458	59 525

Tabell A38. Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige. 1000

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
I alt	2 265,9	2 280,7	2 290,9	2 292,7	2 280,9	2 270,9	2 300,2	2 303,5	2 288,6
Jordbruk, jakt og viltstell	76,0	74,3	71,8	74,8	74,1	70,6	73,3	72,7	70,8
Skogbruk	5,8	5,5	5,5	5,4	5,5	5,1	6,1	5,5	5,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	17,5	16,8	17,0	19,4	16,2	16,1	17,2	17,7	17,1
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	22,4	21,8	20,9	21,6	21,7	21,4	21,1	20,7	20,7
Utvinning av råolje og naturgass	15,5	14,8	13,7	14,6	14,3	14,4	13,8	13,6	13,2
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	6,9	7,0	7,2	7,1	7,4	6,9	7,4	7,0	7,5
Bergverksdrift	4,3	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0	4,1	4,2	4,0
Industri	319,5	311,0	302,8	310,6	302,9	302,1	305,7	304,7	298,7
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	54,6	52,8	52,6	52,4	52,2	53,1	53,2	52,4	51,7
Tekstil- og bekledningsindustri	9,7	8,6	8,2	8,4	8,1	8,4	8,6	8,2	7,8
Trelast- og trevareindustri	17,1	16,5	16,1	17,3	15,8	15,9	15,8	16,6	16,2
Treforedling	10,8	10,2	10,2	10,6	9,6	9,9	10,9	10,7	9,5
Forlag og grafisk industri	42,1	41,7	40,8	41,5	41,7	41,1	41,2	40,3	40,4
Oljeraffinering	1,3	1,2	1,1	1,3	1,2	1,1	1,3	1,1	1,0
Kjemiske råvarer	8,4	8,3	8,4	8,2	8,4	8,2	8,4	8,4	8,6
Kjemisk og mineralsk industri mv.	23,4	23,3	22,9	23,4	22,4	22,9	22,8	23,3	22,6
Metallindustri	16,8	16,5	16,4	17,1	16,2	16,2	16,3	17,0	16,2
Verkstedindustri	81,6	79,7	77,5	78,9	76,8	75,4	78,5	78,9	77,4
Bygging av skip og oljeplattformer	37,5	36,8	33,2	36,3	35,3	34,8	33,2	32,8	32,0
Møbelindustri og annen industri	16,1	15,5	15,2	15,2	15,2	15,1	15,5	15,2	15,3
Kraftforsyning	18,2	17,6	17,1	17,6	17,4	16,9	17,7	17,1	16,9
Bygge- og anleggsvirksomhet	123,3	123,1	125,0	124,0	122,0	121,1	125,0	127,4	126,3
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	988,3	1 002,8	1 014,0	1 009,2	1 005,9	1 003,9	1 020,0	1 021,8	1 010,3
Varehandel	319,0	323,2	325,0	323,4	323,7	322,9	327,3	326,5	323,4
Hotell og restaurantvirksomhet	64,1	65,0	65,5	66,5	65,2	63,1	66,6	67,5	64,9
Rørtransport	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
Sjøtransport	52,3	53,9	53,3	55,0	53,8	53,0	53,5	54,1	52,7
Utenriks sjøfart	43,2	44,7	44,1	45,2	44,9	44,0	44,4	44,6	43,7
Innenriks sjøfart	9,0	9,2	9,2	9,8	8,9	9,0	9,2	9,5	9,0
Transport ellers	94,8	95,9	95,8	95,2	95,6	96,8	95,0	95,5	95,8
Post og telekommunikasjon	52,9	52,8	53,8	53,2	52,5	53,2	53,9	54,1	53,8
Finansiell tjenesteyting, forsikring	48,3	48,2	47,9	48,4	48,6	48,3	48,5	47,7	47,3
Boligtjenester (husholdninger)	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,1	1,3	1,3	1,3
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	157,4	163,5	170,4	165,8	164,9	164,7	171,5	172,6	173,0
Personlig tjenesteyting	198,0	198,9	200,8	200,2	199,9	200,7	202,1	202,5	197,9
Offentlig forvaltningsvirksomhet	690,7	703,6	712,6	706,0	711,1	709,8	710,0	711,9	718,5
Statsforvaltningen	151,4	151,5	152,9	151,8	151,9	152,7	152,1	153,3	153,5
Sivil forvaltning	108,8	109,1	110,7	109,3	109,7	110,7	109,4	111,1	111,6
Forsvar	42,6	42,4	42,2	42,5	42,2	42,0	42,7	42,2	42,0
Kommuneforvaltningen	539,3	552,1	559,7	554,2	559,2	557,2	557,9	558,6	564,9
Fastlands-Norge	2 200,0	2 213,9	2 225,5	2 225,6	2 214,0	2 205,4	2 234,5	2 238,1	2 224,0

Tabell A39. Sysselsatte personer. Lønnstakere og selvstendige.
Prosentvis endring fra samme periode året før

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
I alt	2,4	0,7	0,4	0,3	0,5	0,2	0,8	0,5	0,3
Jordbruk, jakt og viltstell	-2,0	-2,2	-3,3	-2,7	-0,9	-2,5	-3,4	-2,9	-4,5
Skogbruk	-1,3	-5,3	-0,3	-8,5	2,3	0,8	-0,7	1,4	-2,5
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-1,7	-3,7	1,1	-1,5	2,4	5,1	4,7	-8,7	5,7
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	-0,2	-2,6	-4,0	-5,2	-6,3	-5,1	-1,2	-4,6	-4,9
Utvinning av råolje og naturgass	-4,6	-4,3	-7,1	-7,7	-8,4	-7,8	-6,1	-6,5	-8,1
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	10,9	1,2	2,6	0,5	-1,9	0,9	9,3	-0,5	1,2
Bergverksdrift	-1,4	-3,5	-1,0	-5,0	-5,9	-2,3	-1,8	0,8	-0,7
Industri	0,7	-2,7	-2,6	-3,0	-4,3	-4,3	-2,9	-1,9	-1,4
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-1,4	-3,3	-0,4	-3,5	-3,5	-0,8	0,1	-0,1	-1,0
Tekstil- og bekledningsindustri	-2,1	-10,7	-4,5	-13,8	-17,8	-7,8	-3,8	-2,7	-3,5
Trelast- og trevareindustri	-1,2	-3,5	-2,0	-2,3	-2,3	-1,6	-4,6	-4,0	2,5
Treforedling	0,9	-5,5	0,4	-6,0	-5,7	0,4	1,3	1,1	-1,3
Forlag og grafisk industri	0,3	-0,9	-2,3	0,5	-2,3	-2,3	-1,0	-2,8	-3,1
Oljeraffinering	-5,6	-8,0	-8,1	-9,3	-9,9	-7,5	2,8	-12,1	-15,5
Kjemiske råvarer	1,6	-1,6	1,8	-3,0	-0,5	0,5	1,5	1,9	3,1
Kjemisk og mineralisk industri mv.	0,4	-0,5	-1,6	0,6	-0,9	-2,1	-4,6	-0,7	1,2
Metallindustri	1,5	-1,9	-0,5	-0,0	-4,7	1,7	-3,5	-0,2	0,0
Verkstedindustri	0,9	-2,4	-2,7	-4,4	-4,5	-8,8	-2,2	-0,1	0,7
Bygging av skip og oljeplattformer	4,0	-2,1	-9,7	-2,2	-6,9	-8,2	-11,4	-9,7	-9,5
Møbelindustri og annen industri	3,5	-3,9	-1,6	-5,1	-3,4	-4,7	-1,7	-0,1	0,2
Kraftforsyning	-4,0	-3,4	-2,5	-3,8	-3,9	-2,7	-1,6	-3,3	-2,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	7,2	-0,1	1,5	-0,7	-1,8	-1,2	0,9	2,8	3,5
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	3,4	1,5	1,1	0,7	1,6	1,1	1,7	1,2	0,4
Varehandel	2,7	1,3	0,6	0,6	1,9	0,0	1,4	0,9	-0,1
Hotell og restaurantvirksomhet	3,2	1,4	0,8	-0,5	-0,1	1,0	1,2	1,5	-0,5
Rørtransport	-3,3	-6,9	-7,6	-6,9	-6,9	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
Sjøtransport	3,9	3,2	-1,1	3,3	3,7	-0,1	-0,5	-1,6	-2,1
Utenriks sjøfart	4,3	3,5	-1,3	3,4	4,3	-0,6	-0,5	-1,4	-2,7
Innenriks sjøfart	2,0	1,7	0,1	2,7	0,8	2,3	-0,8	-2,2	1,3
Transport ellers	4,2	1,2	-0,1	-0,6	-1,4	0,5	-1,5	0,3	0,1
Post og telekommunikasjon	2,2	-0,2	1,9	-1,2	0,1	1,6	1,9	1,5	2,5
Finansiell tjenesteyting, forsikring	-3,1	-0,2	-0,5	0,0	2,6	1,7	0,7	-1,5	-2,8
Boligtjenester (husholdninger)	2,5	-1,5	-0,7	-1,4	-0,5	-4,3	2,2	0,2	-0,9
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	9,0	3,8	4,2	2,5	3,5	2,6	5,4	4,1	4,9
Personlig tjenesteyting	2,2	0,4	1,0	0,5	1,3	2,2	1,6	1,2	-1,0
Offentlig forvaltningsvirksomhet	1,9	1,9	1,3	2,1	2,0	1,6	1,6	0,8	1,0
Statsforvaltningen	-1,0	0,1	0,9	0,4	0,1	0,3	1,2	1,0	1,1
Sivil forvaltning	-0,3	0,3	1,4	0,4	0,3	0,5	1,9	1,7	1,7
Forsvar	-2,6	-0,4	-0,5	0,6	-0,7	-0,0	-0,6	-0,7	-0,5
Kommuneforvaltningen	2,7	2,4	1,4	2,6	2,5	2,0	1,7	0,8	1,0
Fastlands-Norge	2,4	0,6	0,5	0,3	0,5	0,3	0,8	0,6	0,5

Tabell A40. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Aggregert næring. Millioner

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Utførte timeverk i alt	3 171,6	3 180,6	3 151,7	737,3	837,6	842,6	767,4	723,3	818,2
Jordbruk, skogbruk og fiske	193,6	188,1	181,2	44,7	49,6	47,8	44,7	41,9	46,8
Utvinning av råolje og naturgass inkl. tjenester. . .	37,6	36,6	34,7	8,5	9,5	9,5	8,5	7,9	8,9
Industri og bergverksdrift	494,2	479,2	460,0	110,4	122,7	123,9	112,5	104,9	118,7
Kraftforsyning	27,0	26,1	25,2	6,0	6,8	6,8	6,2	5,6	6,5
Bygge- og anleggsvirksomhet	200,4	199,3	198,6	46,7	52,4	52,1	47,9	46,0	52,6
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	1 382,3	1 401,0	1 398,9	328,6	368,8	372,3	339,8	323,9	362,9
Offentlig forvaltningsvirksomhet	836,5	850,3	853,1	192,3	227,6	230,3	207,8	193,2	221,9
Fastlands-Norge	3 053,3	3 060,8	3 035,8	708,5	806,7	812,1	739,0	696,0	788,8

**Tabell A41. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Aggregert næring.
Prosentvis endring fra samme periode året før**

	1998	1999	2000	99:3	99:4	00:1	00:2	00:3	00:4
Utførte timeverk i alt	2,3	0,3	-0,9	-0,8	1,2	3,9	-3,4	-1,9	-2,3
Jordbruk, skogbruk og fiske	-1,9	-2,8	-3,7	-3,7	1,0	2,8	-5,5	-6,2	-5,8
Utvinning av råolje og naturgass inkl. tjenester. . .	0,2	-2,8	-5,0	-6,3	-5,7	-1,2	-5,3	-7,4	-6,5
Industri og bergverksdrift	0,7	-3,0	-4,0	-3,8	-4,0	-0,5	-7,4	-5,0	-3,3
Kraftforsyning	-3,8	-3,4	-3,7	-4,5	-2,5	1,8	-5,8	-6,3	-4,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	7,2	-0,6	-0,4	-1,5	-1,0	3,3	-3,7	-1,6	0,3
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning. . .	3,4	1,4	-0,2	0,1	2,3	4,8	-2,4	-1,4	-1,6
Offentlig forvaltningsvirksomhet	1,6	1,7	0,3	0,8	3,3	5,8	-2,3	0,4	-2,5
Fastlands-Norge	2,3	0,2	-0,8	-0,8	1,2	4,1	-3,4	-1,8	-2,2

Tabell A42. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Millioner

	1997	1998	1999	2000
Utførte timeverk i alt	3 099,5	3 171,6	3 180,6	3 151,7
Jordbruk, jakt og viltstell	156,8	153,8	150,1	143,2
Skogbruk	9,4	9,2	8,7	8,6
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	31,2	30,6	29,3	29,4
Utvinning av olje og gass, inkl. tjenester	37,6	37,6	36,6	34,7
Utvinning av råolje og naturgass	27,1	26,1	24,9	22,9
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	10,4	11,5	11,7	11,8
Bergverksdrift	6,8	6,8	6,7	6,5
Industri	483,6	487,4	472,5	453,5
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	82,6	80,9	78,7	77,8
Tekstil- og bekledningsindustri	14,0	13,7	12,1	11,4
Trelast- og trevareindustri	26,8	26,6	25,3	24,3
Treforedling	16,7	17,0	16,1	15,9
Forlag og grafisk industri	55,9	56,6	55,2	52,8
Oljeraffinering	2,2	2,0	1,9	1,8
Kjemiske råvarer	13,1	13,3	13,2	13,2
Kjemiske og mineralske industri mv.	36,4	36,6	36,1	35,0
Metallindustri	25,8	26,2	25,9	25,3
Verkstedindustri	127,7	128,9	125,1	120,2
Bygging av skip og oljeplattformer	58,0	60,4	58,9	52,6
Møbelindustri og annen industri	24,4	25,3	24,0	23,2
Kraftforsyning	28,1	27,0	26,1	25,2
Bygge- og anleggsvirksomhet	186,9	200,4	199,3	198,6
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	1 336,2	1 382,3	1 401,0	1 398,9
Varehandel	428,3	438,4	442,0	438,5
Hotell og restaurantvirksomhet	77,7	80,0	81,0	81,2
Rørtransport	0,5	0,5	0,5	0,4
Sjøtransport	91,7	95,0	97,8	95,6
Utenriks sjøfart	77,1	80,2	82,7	80,7
Innenriks sjøfart	14,6	14,8	15,1	14,9
Transport ellers	142,6	147,8	150,4	147,9
Post og telekommunikasjon	67,2	69,7	69,8	70,3
Finansiell tjenesteyting, forsikring	74,2	72,1	71,9	70,8
Boligtjenester (husholdninger)	1,9	1,9	1,9	1,8
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	201,0	219,6	228,0	235,1
Personlig tjenesteyting	251,2	257,4	257,8	257,2
Offentlig forvaltningsvirksomhet	823,0	836,5	850,3	853,1
Statsforvaltningen	230,1	227,6	228,5	227,0
Sivil forvaltning	150,7	150,0	150,6	150,6
Forsvar	79,4	77,6	77,8	76,4
Kommuneforvaltningen	592,9	608,9	621,8	626,1
Fastlands-Norge	2 984,3	3 053,3	3 060,8	3 035,8

Tabell A43. Utførte timeverk. Lønnstakere og selvstendige. Årlig endring i prosent

	1997	1998	1999	2000
Utførte timeverk i alt	2,5	2,3	0,3	-0,9
Jordbruk, jakt og viltstell	-2,1	-1,9	-2,4	-4,6
Skogbruk	-0,5	-1,4	-5,4	-1,8
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	-2,3	-1,9	-4,3	0,5
Utvinning av olje og gass, inkl. tjenester	4,3	0,2	-2,8	-5,0
Utvinning av råolje og naturgass	-1,5	-3,8	-4,5	-8,1
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	23,1	10,5	1,3	1,5
Bergverksdrift	-1,7	-1,0	-1,5	-2,9
Industri	4,1	0,8	-3,1	-4,0
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	0,8	-2,0	-2,7	-1,1
Tekstil- og bekledningsindustri	2,5	-2,6	-11,6	-5,3
Trelast- og trevareindustri	4,9	-1,1	-4,7	-4,1
Treforedling	-2,1	1,9	-5,2	-1,7
Forlag og grafisk industri	3,3	1,1	-2,5	-4,2
Oljeraffinering	-1,0	-5,5	-5,4	-9,0
Kjemiske råvarer	-5,7	1,8	-1,0	0,1
Kjemiske og mineralske industri mv.	4,2	0,5	-1,1	-3,1
Metallindustri	-0,4	1,7	-1,0	-2,3
Verkstedindustri	5,1	0,9	-3,0	-3,9
Bygging av skip og oljeplattformer	10,8	4,2	-2,5	-10,6
Møbelindustri og annen industri	13,0	3,7	-4,9	-3,4
Kraftforsyning	-3,6	-3,8	-3,4	-3,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	9,6	7,2	-0,6	-0,4
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	2,8	3,5	1,4	-0,2
Varehandel	1,7	2,4	0,8	-0,8
Hotell og restaurantvirksomhet	3,0	3,0	1,3	0,2
Rørtransport	26,2	-3,6	-8,1	-9,2
Sjøtransport	0,8	3,6	3,0	-2,2
Utenriks sjøfart	1,1	4,1	3,1	-2,4
Innenriks sjøfart	-0,8	1,3	2,0	-1,1
Transport ellers	1,8	3,7	1,7	-1,7
Post og telekommunikasjon	1,8	3,7	0,1	0,8
Finansiell tjenesteyting, forsikring	-0,7	-2,9	-0,2	-1,6
Boligtjenester (husholdninger)	2,9	2,7	-1,6	-2,0
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	10,2	9,2	3,8	3,1
Personlig tjenesteyting	1,8	2,5	0,2	-0,2
Offentlig forvaltningsvirksomhet	0,9	1,6	1,6	0,3
Statsforvaltningen	-0,3	-1,1	0,4	-0,6
Sivil forvaltning	1,6	-0,4	0,4	-0,0
Forsvar	-3,7	-2,3	0,3	-1,8
Kommuneforvaltningen	1,4	2,7	2,1	0,7
Fastlands-Norge	2,5	2,3	0,2	-0,8

Tabell A44. Lønnskostnader etter næring. Millioner kroner

	1997	1998	1999	2000
I alt	509 605	558 850	594 297	626 329
Jordbruk, jakt og viltstell	2 775	2 906	3 054	3 132
Skogbruk	758	789	809	847
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	2 782	3 103	3 329	3 343
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	13 510	14 374	15 224	15 299
Utvinning av råolje og naturgass	10 299	10 567	11 160	10 908
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	3 211	3 807	4 064	4 391
Bergverksdrift	1 262	1 344	1 363	1 397
Industri	86 884	93 199	95 725	96 885
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	13 651	14 208	14 406	14 914
Tekstil- og bekledningsindustri	1 808	1 906	1 769	1 710
Trelast- og trevareindustri	3 757	3 953	3 946	4 168
Treforedling	3 174	3 416	3 403	3 593
Forlag og grafisk industri	10 255	11 075	11 491	11 781
Oljeraffinering	540	538	536	514
Kjemiske råvarer	3 096	3 338	3 476	3 692
Kjemisk og mineralsk industri mv.	7 027	7 498	7 842	7 922
Metallindustri	5 192	5 577	5 801	6 046
Verktedindustri	24 022	25 790	26 666	26 875
Bygging av skip og oljeplattformer	10 782	11 952	12 407	11 570
Møbelindustri og annen industri	3 580	3 949	3 981	4 100
Kraftforsyning	5 991	6 165	6 276	6 371
Bygge- og anleggsvirksomhet	28 896	33 662	36 081	38 240
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning.	220 678	244 016	262 150	279 351
Varehandel	67 064	73 219	78 405	83 346
Hotell- og restaurantvirksomhet	11 882	13 172	14 053	14 636
Rørtransport	178	179	175	170
Sjøtransport	10 986	12 355	13 494	14 154
Utenriks sjøfart	8 125	9 219	10 135	10 666
Innenriks sjøfart	2 861	3 136	3 359	3 488
Transport ellers	22 781	25 377	27 406	29 069
Post og telekommunikasjon	13 052	14 304	15 090	15 989
Finansiell tjenesteyting, forsikring	17 223	18 061	19 045	19 850
Boligtjenester (husholdninger)	303	331	343	355
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	39 888	46 281	50 842	56 151
Personlig tjenesteyting	37 321	40 737	43 299	45 630
Offentlig forvaltningsvirksomhet	146 069	159 294	170 287	181 463
Statsforvaltningen	40 211	42 963	45 623	48 276
Sivil forvaltning	31 313	33 474	35 231	37 288
Forsvar	8 898	9 489	10 392	10 988
Kommuneforvaltningen	105 858	116 331	124 664	133 187
Fastlands-Norge	487 792	535 079	568 763	600 195

Tabell A45. Lønn per normalårsverk etter næring. Årlig endring i prosent

	1997	1998	1999	2000
I alt	4,7	6,5	5,2	4,3
Jordbruk, jakt og viltstell	3,3	6,3	4,8	4,2
Skogbruk	2,3	5,1	4,1	4,0
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	7,8	11,7	4,0	2,8
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	4,9	6,4	5,1	4,8
Utvinning av råolje og naturgass	5,8	7,0	5,4	5,3
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	5,7	7,1	5,3	5,3
Bergverksdrift	4,9	7,8	4,9	4,2
Industri	4,3	6,0	5,2	3,9
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	3,9	5,4	4,5	4,0
Tekstil- og bekledningsindustri	4,6	6,6	4,2	3,9
Trelast- og trevareindustri	4,3	6,4	4,0	4,1
Treforedling	3,5	6,3	5,4	5,2
Forlag og grafisk industri	4,2	6,2	4,8	3,7
Oljeraffinering	3,3	5,7	5,2	4,4
Kjemiske råvarer	4,3	5,7	5,6	4,3
Kjemisk og mineralisk industri mv.	5,0	5,9	4,8	3,9
Metallindustri	3,9	5,5	5,6	4,8
Verkstedindustri	4,6	6,0	5,4	4,1
Bygging av skip og oljeplattformer	4,2	6,2	5,5	3,4
Møbelindustri og annen industri	5,2	5,9	4,8	4,0
Kraftforsyning	4,0	6,3	5,2	4,2
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,8	7,1	5,5	4,4
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	4,8	6,6	5,4	4,5
Varehandel	4,8	6,3	5,1	4,3
Hotell og restaurantvirksomhet	4,1	6,5	4,6	4,3
Rørtransport	5,5	7,0	4,6	5,3
Sjøtransport	6,2	8,4	6,1	6,1
Utenriks sjøfart	7,0	9,1	6,7	6,7
Innenriks sjøfart	4,2	6,5	4,7	3,8
Transport ellers	4,6	6,7	5,4	3,9
Post og telekommunikasjon	5,3	6,7	5,3	4,1
Finansiell tjenesteyting, forsikring	5,3	7,6	5,5	4,6
Boligtjenester (husholdninger)	3,7	6,1	5,1	4,2
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,1	5,9	5,9	4,4
Personlig tjenesteyting	4,2	6,3	5,0	4,1
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,3	6,3	5,2	4,6
Statsforvaltningen ¹	5,5	6,9	5,9	4,8
Sivil forvaltning	4,1	6,2	4,6	4,3
Forsvar	8,1	8,6	10,1	6,2
Kommuneforvaltningen	3,9	6,1	4,9	4,5
Fastlands-Norge	4,7	6,5	5,2	4,3

1 Endring i antall rekrutter med lavt lønnsnivå i forsvaret gir "vridningseffekter" som påvirker lønnsveksten i statsforvaltningen totalt

Tabell A46. Lønn per utførte timeverk etter næring. Årlig endring i prosent

	1997	1998	1999	2000
I alt	5,0	6,4	5,3	5,6
Jordbruk, jakt og viltstell	2,9	6,2	4,9	5,5
Skogbruk	3,6	5,1	4,3	5,3
Fiske, fangst og fiskeoppdrett	8,5	12,2	3,9	4,0
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	4,6	6,1	5,3	6,0
Utvinning av råolje og naturgass	5,1	6,2	5,6	6,4
Tjenester tilknyttet olje og gassutvinning	6,2	7,5	5,3	6,5
Bergverksdrift	4,6	7,3	2,9	6,5
Industri	4,4	5,9	5,6	5,4
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	4,2	5,7	4,1	4,7
Tekstil- og bekledningsindustri	4,7	7,0	4,8	5,0
Trelast- og trevareindustri	4,3	6,1	5,1	5,8
Treforedling	3,2	5,2	5,0	7,4
Forlag og grafisk industri	4,3	6,4	6,3	5,5
Oljeraffinering	3,6	4,6	5,3	5,4
Kjemiske råvarer	4,8	5,4	5,1	6,1
Kjemisk og mineralsk industri mv.	5,1	5,7	5,5	5,9
Metallindustri	3,3	5,2	5,0	6,7
Verktedindustri	5,0	5,9	6,0	5,5
Bygging av skip og oljeplattformer	3,8	6,1	6,1	4,4
Møbelindustri og annen industri	5,4	5,6	5,6	5,9
Kraftforsyning	4,2	6,1	5,2	5,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	5,0	6,7	5,9	6,4
Tjenesteytende næringer ekskl. off. forvaltning	5,3	6,6	5,3	5,7
Varehandel	5,2	6,6	5,2	5,5
Hotell og restaurantvirksomhet	4,6	6,6	4,7	5,5
Rørtransport	4,7	7,3	6,0	7,3
Sjøtransport	6,6	8,5	6,2	7,3
Utenriks sjøfart	7,3	9,2	6,7	7,9
Innenriks sjøfart	5,1	7,2	4,8	5,0
Transport ellers	5,0	7,1	5,4	5,1
Post og telekommunikasjon	6,0	6,5	5,3	5,3
Finansiell tjenesteyting, forsikring	5,1	7,1	5,5	5,7
Boligtjenester (husholdninger)	4,2	6,0	5,1	5,6
Forretningsmessig tjenesteyting mv.	4,5	5,6	5,7	5,7
Personlig tjenesteyting	4,6	6,1	5,0	5,3
Offentlig forvaltningsvirksomhet	4,9	6,2	5,3	5,6
Statsforvaltningen ¹	6,2	6,7	5,6	6,4
Sivil forvaltning	4,7	6,0	4,5	5,8
Forsvar	8,1	8,1	9,3	7,7
Kommuneforvaltningen	4,4	6,0	5,1	5,2
Fastlands-Norge	5,0	6,4	5,4	5,6

1 Endring i antall rekrutter med lavt lønnsnivå i forsvaret gir "vridningseffekter" som påvirker lønnsveksten i statsforvaltningen totalt

Tabell B1: Bruttonasjonalprodukt, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	2,8	2,5	3,1	2,5	1,7	2,8	2,5	2,5
Frankrike	1,8	1,1	1,9	3,2	2,9	3,3	2,9	2,5
Italia	2,9	1,1	1,8	1,5	1,4	2,8	2,7	2,6
Japan	1,5	5,1	1,6	-2,5	0,2	1,9	2,3	2,0
USA	2,7	3,6	4,4	4,4	4,2	5,2	3,5	3,3
Storbritannia	2,8	2,6	3,5	2,6	2,2	3,0	2,6	2,3
Sverige	3,7	1,1	2,0	3,0	3,8	4,0	3,2	2,4
Tyskland	1,7	0,8	1,4	2,1	1,6	3,0	2,7	2,5

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B2: Privat konsum, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	1,2	2,5	3,7	3,5	0,6	0,5	1,4	1,8
Frankrike	1,6	1,3	0,1	3,4	2,3	2,6	2,3	2,2
Italia	1,7	1,2	3,0	2,3	1,7	2,0	1,8	2,3
Japan	2,1	2,9	0,5	-0,5	1,2	1,6	2,1	2,2
USA	3,0	3,2	3,6	4,7	5,3	5,4	3,6	3,0
Storbritannia	1,7	3,6	3,9	4,0	4,3	3,5	2,4	2,2
Sverige	0,6	1,4	1,7	2,4	4,1	5,0	4,8	3,0
Tyskland	2,0	1,0	0,7	2,0	2,6	1,7	2,6	2,4

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B3: Offentlig konsum, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	2,1	3,4	1,3	3,0	1,4	1,1	1,3	1,1
Frankrike	-0,1	2,2	2,1	0,3	2,5	1,3	1,3	1,3
Italia	-2,2	1,0	0,8	0,7	0,6	1,2	1,1	1,2
Japan	3,3	1,9	1,5	1,5	1,3	0,2	0,5	0,6
USA	0,0	0,5	1,8	1,5	2,1	2,0	2,1	2,5
Storbritannia	1,6	1,7	-1,4	1,1	3,3	1,8	4,3	3,3
Sverige	-0,6	0,9	-1,0	2,2	1,8	-1,4	1,3	1,8
Tyskland	1,5	1,8	-0,9	0,5	-0,1	1,0	0,5	0,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B4: Bruttoinvesteringer i fast realkapital, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	11,6	4,0	8,0	6,7	0,3	7,9	2,3	3,3
Frankrike	2,1	-0,1	0,0	6,6	7,2	6,0	4,6	4,8
Italia	6,0	3,6	1,2	4,1	4,4	6,9	4,7	5,2
Japan	1,7	11,1	-0,8	-7,4	-1,2	0,6	2,8	1,2
USA	5,5	8,4	8,9	10,7	9,2	9,0	5,1	5,4
Storbritannia	2,9	4,9	7,5	10,1	6,1	2,4	3,8	3,0
Sverige	9,4	5,0	-2,2	9,4	8,1	4,9	6,4	5,9
Tyskland	-0,7	-0,8	0,6	3,0	3,3	2,4	2,8	2,7

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B5: Eksport av varer og tjenester, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	2,9	4,3	4,1	2,2	7,9	6,0	7,8	6,5
Frankrike	7,8	3,1	12,1	7,7	3,8	12,8	8,7	7,4
Italia	12,6	0,6	6,5	3,3	-0,4	9,5	9,3	7,6
Japan	5,4	6,3	11,6	-2,5	1,9	13,6	5,5	5,3
USA	10,3	8,2	12,3	2,3	2,9	10,4	9,3	7,7
Storbritannia	9,5	7,5	8,6	2,6	3,3	7,8	7,2	6,0
Sverige	11,3	3,5	13,0	7,3	5,2	9,7	6,8	5,1
Tyskland	5,7	5,1	11,3	7,0	5,1	12,6	9,3	7,4

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B6: Import av varer og tjenester, regnskap og prognose

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	7,3	3,5	8,0	7,3	2,2	4,9	5,9	5,4
Frankrike	7,8	1,5	7,1	11,3	3,8	12,5	8,1	8,1
Italia	9,7	-0,3	10,2	9,1	3,4	7,6	8,1	8,4
Japan	14,2	11,9	0,5	-7,6	5,3	10,5	6,4	4,2
USA	8,2	8,6	13,7	11,9	10,7	13,7	8,8	7,2
Storbritannia	5,5	9,1	9,2	8,8	7,6	8,5	7,5	6,1
Sverige	7,2	3,0	11,8	10,4	5,0	8,5	9,0	7,0
Tyskland	5,6	3,1	8,4	8,6	8,1	9,1	7,7	6,5

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B7: Privat konsumdeflator, regnskap og prognose

Prosentvis endring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	1,9	2,1	2,0	1,8	2,6	2,9	2,7	2,6
Frankrike	2,0	1,9	1,4	0,7	0,7	1,5	2,1	2,0
Italia	6,0	4,4	2,2	2,1	2,2	2,7	2,5	2,0
Japan	-0,5	0,1	1,7	0,2	-0,5	-0,5	0,0	-0,1
USA	2,3	2,1	1,9	1,1	1,8	2,5	2,1	2,2
Storbritannia	2,9	3,2	2,5	2,4	2,0	1,4	2,4	2,3
Sverige	2,9	1,4	2,2	1,0	0,7	1,0	1,7	2,3
Tyskland	1,9	1,7	2,0	1,1	0,3	1,5	1,6	1,6

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B8: Lønnskostnader pr. sysselsatt, regnskap og prognose

Prosentvis endring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	3,4	2,9	2,1	2,4	2,5	4,0	4,4	4,4
Frankrike	1,2	2,0	1,9	1,8	1,8	1,6	2,8	3,0
Italia	4,9	4,9	3,4	-1,8	1,9	2,2	2,9	2,4
Japan	0,8	0,6	0,9	-1,0	-0,3	1,1	0,5	1,1
USA	1,9	2,5	3,2	4,9	4,3	4,5	4,9	5,1
Storbritannia	2,9	4,3	4,2	5,5	4,9	3,3	5,0	4,9
Sverige	2,3	6,2	3,7	3,3	1,2	3,9	4,5	4,9
Tyskland	3,3	1,0	0,7	1,0	1,0	1,1	1,6	2,3

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B9: Sysselsetting, regnskap og prognose

Prosentvis endring fra foregående år

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	2,0	1,1	1,6	0,4	0,8	0,7	0,7	0,6
Frankrike	0,8	0,1	0,5	1,4	1,8	2,1	1,8	1,3
Italia	-0,6	0,5	0,4	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1
Japan	0,1	0,4	1,1	-0,7	-0,8	-0,4	0,3	0,4
USA	1,5	1,4	2,2	1,5	1,5	1,3	0,7	0,8
Storbritannia	1,4	1,1	2,0	1,1	1,3	1,2	0,7	0,4
Sverige	1,6	-0,6	-1,1	1,5	2,2	2,0	1,3	1,0
Tyskland	0,2	-0,3	-0,2	0,9	1,1	1,6	1,1	0,8

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B10: Arbeidsledigheten, regnskap og prognoseProsent av arbeidsstyrken¹⁾

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	7,3	6,8	5,6	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1
Frankrike	11,6	12,3	12,4	11,8	11,1	9,7	8,8	8,2
Italia	11,7	11,7	11,8	11,9	11,5	10,8	10,1	9,4
Japan	3,1	3,4	3,4	4,1	4,7	4,7	4,6	4,6
USA	5,6	5,4	4,9	4,5	4,2	4,0	4,2	4,5
Storbritannia	8,5	7,9	6,5	5,9	6,0	5,5	5,4	5,5
Sverige	7,7	8,0	8,0	6,5	5,6	4,7	4,1	3,7
Tyskland	7,9	8,6	9,5	8,9	8,3	7,7	6,9	6,3

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

¹⁾ Vanlig brukte definisjoner.**Tabell B11: Korte renter, regnskap og prognose**

Prosent

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	6,0	3,9	3,7	4,1	3,3	5,0	5,9	5,9
Frankrike	6,6	3,9	3,5	3,6	3,0	4,4	5,4	5,5
Italia	10,5	8,8	6,9	5,0	3,0	4,4	5,4	5,5
Japan	1,2	0,6	0,6	0,7	0,2	0,2	0,6	0,9
USA	6,0	5,4	5,7	5,5	5,4	6,5	7,0	7,0
Storbritannia	6,7	6,0	6,8	7,3	5,4	6,3	6,6	6,3
Sverige	8,7	5,8	4,1	4,2	3,1	3,8	5,0	5,3
Tyskland	4,5	3,3	3,3	3,5	3,0	4,4	5,4	5,5

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell B12: Budsjettbalanse, regnskap og prognose

Prosent av BNP

	1995	1996	1997	1998	1999	prognose		
						2000	2001	2002
Danmark	-2,3	-1,0	0,5	1,2	2,8	2,7	2,9	3,1
Frankrike	-5,6	-4,1	-3,0	-2,7	-1,8	-1,4	-0,1	-0,8
Italia	-7,6	-7,1	-2,7	-2,8	-1,9	-0,1	-1,0	-0,8
Japan	-3,6	-4,2	-3,3	-5,0	-7,0	-6,0	-6,0	-5,7
USA	-3,1	-2,2	-0,9	0,3	1,0	2,3	2,6	2,7
Storbritannia	-5,8	-4,4	-2,0	0,4	1,3	2,7	2,2	1,8
Sverige	-7,9	-3,4	-2,0	1,9	1,9	3,4	3,3	3,8
Tyskland	-3,3	-3,4	-2,7	-2,1	-1,4	1,4	-1,7	-1,2

Kilde: OECD - Economic Outlook nr. 68.

Tabell C1: Makroøkonomiske hovedstørrelser for Norge, regnskap og SSBs prognoser

Prosentvis vekst fra foregående år der ikke annet fremgår

	1994	1995	1996	1997	1998*	1999*	prognoser		
							2000	2001	2002
Realøkonomi									
Konsum i husholdninger og ideelle org. . . .	4,0	3,4	5,3	3,6	3,3	2,4	2,1	1,6	2,7
Konsum i offentlig forvaltning	1,4	0,3	2,8	1,9	3,8	2,7	1,4	2,3	1,9
Bruttoinvesteringer i fast kapital	4,5	3,4	9,9	13,9	5,8	-5,6	-2,7	-1,7	1,9
- Oljevirkksomhet	-9,1	-13,7	2,6	15,4	20,4	-12,6	-26,6	0,0	7,4
- Fastlands-Norge	13,5	12,3	11,3	9,8	1,6	-2,1	3,5	-0,8	0,6
- Bedrifter	16,4	16,7	17,6	7,8	1,2	-3,3	2,9	-1,6	-1,6
- Bolig	24,6	9,1	-0,1	7,4	-0,9	-2,2	10,7	6,3	9,5
- Offentlig forvaltning	-0,2	3,5	3,8	18,2	4,9	1,3	0,0	-4,3	-1,2
Etterspørsel fra Fastlands-Norge.	4,7	4,1	5,8	4,4	3,1	1,6	2,2	1,3	2,1
Eksport	8,7	4,3	9,3	6,1	0,3	1,7	2,8	4,0	3,4
- Råolje og naturgass	11,9	9,2	13,7	2,9	-3,6	-0,1	6,4	3,8	0,9
- Tradisjonelle varer	12,5	4,5	10,0	8,1	3,3	2,6	3,0	2,3	5,2
Import	4,9	5,6	8,0	11,3	9,3	-3,1	1,2	2,6	5,0
- Tradisjonelle varer	13,1	8,8	9,8	7,7	8,6	-2,0	2,4	2,4	4,3
Bruttonasjonalprodukt	5,5	3,8	4,9	4,7	2,0	0,9	2,2	1,6	1,8
- Fastlands-Norge	4,1	2,9	3,8	4,2	3,3	0,8	1,8	1,1	1,8
Arbeidsmarked									
Sysselsatte personer	1,3	2,1	2,1	2,9	2,4	0,7	0,4	0,6	0,4
Arbeidstilbud	0,9	1,6	2,1	2,2	1,4	0,8	0,6	0,7	0,5
Arbeidsledighetsrate	5,9	5,4	4,8	4,1	3,2	3,2	3,4	3,5	3,6
Yrkesandel, nivå	68,9	69,9	71,2	72,5	73,4	73,5	74,0	74,1	74,3
Lønninger og priser									
Lønn per normalårsverk	3,0	3,3	4,4	4,7	6,5	5,2	4,3	4,3	3,8
Konsumprisindeksen	1,4	2,4	1,3	2,6	2,3	2,3	3,1	2,5	1,4
Eksportpris tradisjonelle varer	1,6	6,8	-1,2	0,4	1,2	0,1	12,6	1,9	-1,7
Importpris tradisjonelle varer	2,1	1,1	0,1	-0,5	1,6	-2,3	6,1	1,6	-0,9
Realpris, bolig	11,5	5,0	7,1	5,3	6,3	7,0	10,4	2,9	7,6
Inntekt, renter og valuta									
Husholdningenes realdisponible inntekt . . .	2,4	3,1	4,1	4,3	4,7	2,2	2,2	2,7	3,5
Husholdningenes sparerate, nivå	6,0	5,8	4,7	4,9	6,8	6,8	6,3	7,6	8,3
3 måneders rente, NOK	5,8	5,4	4,8	3,6	5,7	6,4	6,6	7,1	6,1
Gjennomsnittlig lånerente, nivå	8,4	7,8	7,1	6,0	7,4	8,4	8,1	8,9	8,1
Realrente etter skatt, nivå	4,6	3,1	3,8	1,7	3,0	3,7	2,6	3,8	4,4
Importveid kronekurs**	0,6	-2,9	-0,2	-0,5	2,2	-1,2	2,5	-1,2	-0,8
Utlandet									
BNP-vekst handelspartnere	3,0	2,6	2,2	2,8	2,5	2,7	3,5	2,8	2,8
Eksportmarkedsindikator	11,1	6,5	5,2	6,8	7,1	5,4	10,3	7,1	6,4
Prisvekst handelspartnere	2,3	2,3	1,7	1,8	1,3	1,2	2,0	1,9	1,8
Prisvekst ECU/euro-området	3,3	2,9	2,4	1,7	1,3	1,2	2,3	2,1	1,8
3 måneders rente ECU/euro	5,9	5,9	4,4	4,2	4,2	2,9	4,4	4,6	4,5
Råoljepris (kroner per fat)	112	108	133	136	96	141	252	205	190
Utenriksøkonomi									
Driftsbalansen, mrd. kroner	26,4	30,8	66,0	61,2	-14,3	46,9	195,6	169,6	161,4
Driftsbalansen i prosent av BNP	3,0	3,3	6,5	5,6	-1,3	3,9	13,9	12,0	11,1

Kilder: Statistisk Sentralbyrå, Norges Bank og OECD.

* Foreløpige tall.

** For 12 land t.o.m. 1995, deretter for 44 land.

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
N-2225 Kongsvinger

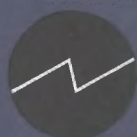
Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95
E-post: salg-abonnement@ssb.no

eller:
Gnist Akademika
Offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefaks: 22 42 05 51
E-post: offpubl@sio.uio.no

ISBN 82-537-4887-6
ISSN 0800-4110

Pris (inkl. mva):
Institusjonsabonnement: kr 1 000,- per år
Privatabonnement: kr 540,- per år
Enkeltnummer: kr 170,-

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

ISBN 82-537-4887-6

9 788253 748870